

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

85'inci Birleşim
5 Nisan 2023 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu'nun, deprem bölgesinde yapılması gereken kalıcı konutlara ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çalışanların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Artvin Milletvekili Ertunç Erkan Balta'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Dönem yasama çalışmalarına ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, 2016'da dokunulmazlıkları kaldırılarak tutuklanan 13 HDP milletvekiline ilişkin açıklaması
- 2.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Millet İttifakı olarak depremzede vatandaşlar için Meclise verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması
- 3.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin koyun eti ve kuru soğanla ilgili açıklamalarına ilişkin açıklaması
- 4.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, AK PARTİ iktidarının millete verdiği bütün sözleri tuttuğuna ilişkin açıklaması
- 5.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, İsrail güvenlik güçlerinin Mescid-i Aksa'ya baskın düzenlemesine ve Avukatlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 6.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana Yüreğir Devlet Hastanesine ilişkin açıklaması
- 7.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, araç muayene ücretlerine ilişkin açıklaması
- 8.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, mart ayı ihracat rakamlarına ve Mersin'in ihracattaki başarısına ilişkin açıklaması
- 9.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, devletin tüm SMA hastalarına sahip çıkmasını beklediklerine ilişkin açıklaması
- 10.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 11.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, staj mağdurlarına ilişkin açıklaması
- 12.- Bursa Milletvekili Vildan Yılmaz Gürel'in, Avukatlar Günü'ne ve AK PARTİ'nin avukatların mesleki itibar ve icrasını güçlendirmek için yaptığı çalışmalara ilişkin açıklaması
- 13.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 5 Nisan 1925 tarihinde Kahramanmaraş'a kırmızı şeritli İstiklal Madalyası verilmesine ve deprem illerinde orta hasarlı raporu olan bina ve iş yerlerine ilişkin açıklaması
- 14.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Yeşil Sol Partiyle ülkeye baharı getirmek için geleceklerine ilişkin açıklaması
- 15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin kuru soğan fiyatıyla ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması
- 16.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, Avukatlar Günü'ne, Polis Haftası'na ve 14 Mayıs 2023 seçimlerine ilişkin açıklaması
- 17.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın, Bulgaristan göçmenlerinin SGK'ye borçlanma hakkının hiçbir ayırım yapılmadan kendilerine verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır'ın Çermik ilçesi Adalar köyünde Mikail Ekinci'nin "Dur!" ihtarına uymadığı gerekçesiyle öldürülmesine ilişkin açıklaması
- 19.- Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'nun, Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararıyla Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin belli bir miktarının bir vakfa aktarılmasına ilişkin açıklaması
- 20.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne ve Karayollarında kadro bekleyen personele ilişkin açıklaması

- 21.- İstanbul Milletvekili Osman Boyraz'ın, Mersin Akkuyu Nükleer Enerji Santrali'nin Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılında hizmete açılacağına ilişkin açıklaması
- 22.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İsrail'in saldırganlığının nedeninin sadece Kudüs'ten Müslümanları uzaklaştırmak olmayıp İslam düşmanlığının zirve yaptığı bir dönemde mekân üzerinden yol haritası belirleme stratejisi olduğuna ilişkin açıklaması
- 23.- Balıkesir Milletvekili Yavuz Subaşı'nın, terör devleti İsrail'in güvenlik güçlerinin dün gece Mescid-i Aksa'ya düzenlediği baskına ilişkin açıklaması
- 24.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 25.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Mescid-i Aksa'ya yönelik saldırıya, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne ve mart ayı ihracat rakamlarına ilişkin açıklaması
- 26.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, CHP'nin geçmişinin siyasi entrikalarla dolu olduğuna ilişkin açıklaması
- 27.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, AKP iktidarının halkı ve çiftçiye bitirdiğine ilişkin açıklaması
- 28.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, AK PARTİ iktidarında Uşak'a yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması
- 29.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, AFAD Gönüllülük Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 30.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne ve avukatların sorunlarına ilişkin açıklaması
- 31.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne, depremde hayatını kaybeden, depremde zarar gören ve cezaevindeki tüm meslektaşlarına ilişkin açıklaması
- 32.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin kuzu etiyle ilgili yaptığı gafa ilişkin açıklaması
- 33.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne, katledilen, depremde hayatını kaybeden ve cezaevinde tutulan tüm meslektaşlarına ilişkin açıklaması
- 34.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne, 5 Nisan 1923'te Kahramanmaraş'a Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından İstiklal Madalyası verildiğine, 5 Nisan 1990 tarihinde Türkistan'ın Barın kasabasında Çinli silahlı güçler tarafından gerçekleştirilen katliamın 33'üncü yıl dönümüne, yaşamadıkları evlerde kayıtlı olan yabancı uyrukluların sayısının her geçen gün artmaya devam ettiğine, geri çekilen Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne, atama bekleyen sağlık çalışanlarına ve öğretmenlere ve yaklaşan Millet İttifakı iktidarının toplumun bütün kesimlerinin derdine derman olacağına ilişkin açıklaması
- 35.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne, 6 Şubat tarihli Kahramanmaraş depremleri sonrasında devlet tarafından bir yandan bölgede vatandaşların insani ihtiyaçları karşılanırken bir yandan da enkaz kaldırma ve yıkılan şehirlerin yeniden ayağa kaldırılma çalışmalarının devam ettiğine ve bu çalışmalar kapsamında yapılanlara, 5 Nisan 1990 tarihinde Çin yönetimi tarafından bir ramazan günü Doğu Türkistan'ın Kaşgar vilayetine bağlı Barın kasabasında düzenlenen saldırılarda hayatını kaybedenlere; yine bir ramazan günü, dün gece itibarıyla İsrail güvenlik güçleri tarafından Mescid-i Aksa'ya düzenlenen baskına ve Genel Başkanlarının Kaşgar, Karabağ, Keşmir, Kerkük, Kudüs, Kıbrıs, Kırım istikrar ve huzura kavuşmadan insanlığın rahat nefes alamayacağı, dünyanın güvenli olamayacağı ifadesine ilişkin açıklaması
- 36.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, önceki dönem Grup Başkan Vekili olan İdris Baluken'in bu sabaha doğru infazını tamamlayarak cezaevinden çıktığına, Avukatlar Günü'ne ve cezaevinde tutulan avukatlara, avukatlık meslek örgütlerinin yandaş üretme adına bölünmeye devam edildiğine, Avukat Hakan Bakırcıoğlu'nun vefatına, yurttaşların habersiz bir şekilde Adalet ve Kalkınma Partisine üye yapılmasına, Sincan Cezaevine sevk edilen yirmi beş yıllık tutuklu Vahyettin Sarı'ya, iptal edilen 2022 KPSS'yle ilgili soruşturmayla, ücretli öğretmenlerin kadro sorununa ve 6 Şubat'taki depremde sonra Antakya'daki 307 hektarlık alan için acele kamulaştırma kararı çıkarılmasına ilişkin açıklaması
- 37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Avukatlar Günü'ne, Meclisteki avukat milletvekillerinin kaliteli yasama için önemine, avukatların mutsuz olduğuna ve sorunlarına, İsrail güvenlik güçlerinin Mescid-i Aksa'da Filistinli kardeşlerine yaptığı vahşete; RTÜK'ün içinde bulunduğu duruma, RTÜK'ün verdiği cezalara ve bu cezaların aslında kurumlara değil objektif haber arayan seçmene verildiğine ve bazı düzenlemeleri yapmadan Meclisin tatile girmesinin, seçime gitmesinin doğru olmadığına ilişkin açıklaması
- 38.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, mübarek ramazan ayında İsrail güvenlik güçlerinin Mescid-i Aksa'ya ve Filistinlilere saldırmasına, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne, avukatlık mesleğinin önemine ve Avukatlar Günü'nde her daim okunan paragrafa ilişkin açıklaması
- 39.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, infazı dolarak tahliye olan İdris Baluken'e ilişkin açıklaması
- 40.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 5 Nisan 1925 tarihinde Kahramanmaraş'a Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kırmızı şeritli İstiklal Madalyası verilisinin yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 41.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Balıkesir Milletvekili Adil Çelik'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 42.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 43.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 44.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 45.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

46.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Balıkesir Milletvekili Adil Çelik'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki ve yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

47.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Komisyona iade edilmesi gerektiğine ve Başkanlığın tutumunun bu yönde olmaması hâlinde usul tartışması açılmasını talep ettiği ilişkin açıklaması

48.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın Başkanlığın tutumunun lehinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

49.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadeleri ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın Başkanın tutumunun aleyhinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

50.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Yüksekdağ-Türkiye dosyasıyla ilgili verdiği karara ilişkin açıklaması

51.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, bazı siyasi partilerin temsilcilerinin yanlarına giden birtakım meslek gruplarının haklı taleplerine "Ya, biz isteriz ama muhalefet izin vermez." şeklinde cevap verdiklerine ve bu şekilde muhalefet partilerini zan altında bıraktıklarına ilişkin açıklaması

52.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, iktidarın cezaevlerini keyfiyetle yönettiğine ilişkin açıklaması

53.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da engelli vatandaşların yaşadığı mağduriyete ve sel felaketi sonrası şehirde yaşanan içme suyu sıkıntısına ilişkin açıklaması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Altı Yaşındaki Bir Kız Çocuğunun Evlilik Adı Altında Cinsel İstismara Maruz Bırakılması Olayının Araştırılarak Benzer Olayların Yaşanmaması ve Her Türlü Çocuk İstismarının Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/2320)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Altı Yaşındaki Bir Kız Çocuğunun Evlilik Adı Altında Cinsel İstismara Maruz Bırakılması Olayının Araştırılarak Benzer Olayların Yaşanmaması ve Her Türlü Çocuk İstismarının Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/2321)

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/2322)

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, 4/4/2023 tarihinde Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 19 milletvekili tarafından, AFAD'ın liyakatli kadrolarla kuruluş amacına ve ilkelerine uygun, güvenilir, tarafsız ve şeffaf bir kurum hâline gelmesi, kamuoyunda oluşan güvensizliğin ortadan kaldırılarak güvenin yeniden tesisinin sağlanması, yaşanmış ve yaşanacak olan olası mağduriyetlerin önlenmesi ile ülkemizde yaşanması muhtemel afet dönemlerinde risk ve kriz yönetiminde etkin olabilmesi amacıyla 4/4/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Nisan 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, AYM üzerindeki yürütme baskısının önlenmesi amacıyla 5/4/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önerisinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Nisan 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Özgür Karabat ve arkadaşları tarafından, kamu bankalarının işlemlerine yönelik iddialar konusunun araştırılması amacıyla 30/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Nisan 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, 440 sıra sayılı Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nun görüşmelerinde gruplar adına yapılacak konuşmaların süresinin birden fazla kişi tarafından kullanılabilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ve 14 Mayıs 2023 Pazar günü Cumhurbaşkanlığı Seçimi'yle birlikte yapılacak 28'inci Dönem Milletvekili Genel Seçimi'ne ilişkin kesin sonuçların 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 37'nci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 3'üncü maddesine göre Yüksek Seçim Kurulunca ilanını takip eden 3'üncü gün saat 14.00'te toplanmak üzere tatile girmesine ilişkin önerisi

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Balıkesir Milletvekili Adil Çelik'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 389)
- 2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 387)
- 3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4766) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 398)
- 4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 379)
- 5.- 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1/292) ile İç Tüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 437)
- 6.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4856) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 399)
- 7.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 376)

IX.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'un, 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Komisyona iade edilip edilmemesi hakkında

X.- KOMİSYONLAR BÜLTENİ

- 1.- 01/07/2019-31/12/2019 tarihleri arasında komisyona gelen, komisyondan çıkan ve 31/12/2019 tarihinde komisyondan bulunan kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (III)
- 2.- 01/01/2020-30/06/2020 tarihleri arasında komisyona gelen, komisyondan çıkan ve 30/06/2020 tarihinde komisyondan bulunan kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (IV)
- 3.- 01/07/2020-31/12/2020 tarihleri arasında komisyona gelen, komisyondan çıkan ve 31/12/2020 tarihinde komisyondan bulunan kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (V)
- 4.- 01/01/2021-30/06/2021 tarihleri arasında komisyona gelen, komisyondan çıkan ve 30/06/2021 tarihinde komisyondan bulunan kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (VI)
- 5.- 01/07/2021-31/12/2021 tarihleri arasında komisyona gelen, komisyondan çıkan ve 31/12/2021 tarihinde komisyondan bulunan kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (VII)

XI.- OYLAMALAR

- 1.- (S. Sayısı: 437) 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1/292) ile İç Tüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi'nin oylaması
- 2.- (S. Sayısı: 387) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması
- 3.- (S. Sayısı: 398) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın kadın-erkek fırsat eşitliğinin gerçekleştirilmesi için yaptığı çalışmalara ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/79393)
- 2.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Yabancı ülkeler tarafından Türk vatandaşlarına verilen nişanlara ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/79394)
- 3.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesindeki maden ocağında meydana gelen patlama sonrası süren yangının son durumuna ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/79396)

5 Nisan 2023 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, deprem bölgesinde yapılması gereken kalıcı konutlar hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Nuhoğlu.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu’nun, deprem bölgesinde yapılması gereken kalıcı konutlara ilişkin gündem dışı konuşması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; deprem bölgesinde yapılması gereken kalıcı konutlar hakkında gündem dışı söz aldım. Selamlarımı sunarım.

Üstünden iki ay geçmiş olmasına rağmen depremi konuşmaya devam ediyoruz, daha da konuşacağız, konuşmalıyız da çünkü deprem gerçeği iktidar tarafından anlaşılmış değildir. Milletvekillerinin, ilgili Bakanların ve Cumhurbaşkanının konuşmaları her şeyin çok iyi gittiği yönündedir; gerçeklere ve eleştirilere tahammülleri yok. Cumhurbaşkanı kendisine dalkavukluk yapmayan herkesi küçümsüyor, hor görüyor ve sürekli hakaret ediyor. Bölgede inceleme yapan herkes şahittir ki iktidar mensupları doğru konuşmuyor, sadece olumlu algı yaratmak istiyorlar, “Hele bir seçimi atlatalım, eskisi gibi devam ederiz.” zannediyorlar, aldanıyorlar; böyle geldi ama böyle gitmeyecektir. Çevre ve Şehircilik Bakanı “Afet olan tüm il ve ilçelerimizde tarihin en büyük, en kapsamlı, en hızlı dönüşümlerine imza atan güçlü bir Türkiye var. İşte, Türkiye Yüzyılı iddiamızın referansıdır.” demişti. O hâlde, Türkiye Yüzyılı iddiasının çıktığı ve iktidarın afet konusunda tümüyle enkazın altında kaldığı, bu büyük felaketle ortaya çıkmıştır. İçişleri Bakanı depremden on gün sonra yaptığı konuşmada “Bizim hazırlığımız İstanbul depremiydi.” dedi. Bu nasıl bir sözdür, bu nasıl bir gaflet, nasıl bir densizliktir; burada hayatını kaybedenler bizim vatandaşlarımız değil midir? Ayrıca, bir kez daha söyleyeyim, Allah korusun, beklenen İstanbul depremi olursa bugünkünden daha korkunç bir felaketle karşılaşmamız kaçınılmazdır. Hiçbir kalıcı tedbir alınmadan, kentsel dönüşüm sağlanmadan konuşmak nafiledir.

Cumhurbaşkanı kalıcı konutların yapılması için bir yıl süre istemektedir, daha önce verdikleri sözler gibi yapacaklarını ifade etmektedir. Bu işler büyük konuşmakla olmaz, tarlaya törenle hastane temeli atmayı artık kimse yutmuyor. Referans gösterilen İzmir deprem konutları aradan geçen iki buçuk yıla rağmen henüz bitirilemedi. Değerli milletvekilleri, kalıcı konutların bir yılda bitirileceği müjdesi aslında memnuniyet duyulması gereken bir müjdedir, ne var ki işin gerçeği, yapılan açıklamalarla uyumlu değildir. “Bir yılda teslim ederiz.” sözü gerçeklerle bağdaşmamaktadır, İzmir’de 5 bin konutu iki buçuk yılda bitiremeyen iktidar 319 bin konutu mu bir yılda bitirecek? Ayrıca, konutların yapılması depremezdelere bir lütf değildir, Anayasa’mızın yüklediği bir görevdir.

Eğer inşaatlar depreme dayanıklı yapılacaksa izlenmesi gereken yolu ben açıklamak istiyorum. Hasar tespit çalışmalarının bitmediği ve enkazın sadece yarısının kaldırılmış olduğu göz önüne alınırsa öncelikle bu çalışmalar bitirilmelidir. Yeni konutların sağlam zeminlerde inşa edilmesi lafta kalmamalıdır, zemin etütleri tamamlanarak inşaatların yapılmasına uygun alanlar belirlenmelidir. Mülkiyet sorunları çözümlenmelidir. Konut projeleri önceden hazırlanmış tip projelerle değil, zemin şartlarına uygun olarak yeniden hazırlanmalıdır. Yol, su, elektrik, kanalizasyon, doğal gaz, internet ve haberleşme hatları ile diğer sosyal ihtiyaçları karşılayacak olan okul, hastane, kültür merkezleri, çocuk parkları ve spor alanları eş zamanlı olarak planlanmalıdır. İnşaatlar için yeterli sayıda mühendis, kalifiye personel ve işçi temin edilmelidir. Yeterli miktarda araç gereç ve ekipman sağlanmalıdır. Malzeme konusunda sıkıntı yaşanmaması için, stoklama imkânı olmayan hazır beton tesisleri kurulmalıdır. Demir ve çimento gibi temel girdilerle beraber, tesisat ve elektrik malzemeleri temininde süreklilik sağlanmalıdır. İşin başından sonuna kadar sorumlu olacak yeterli sayıda iş güvenliği ve denetim elemanı görevlendirilmelidir. Finansman için, arsa fiyatlarını yok sayarsak bile, sadece inşaat maliyeti için gerekli olan en az 450 milyar lira temin edilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Altyapı ve sosyal ihtiyaçlar için 100 milyar liradan fazla kaynak gerektiğini de hatırlatmak isterim.

Değerli milletvekilleri, bir mühendis olarak planlamadan yanayım ve gerçekçiyim; alalecele, göstermelik temeller atılarak deprezede vatandaşlarımızın hayalleriyle oynanmasına karşıyım; birkaç yılda yapılması mümkün olabilecek inşaatların seçimlere algı malzemesi olarak kullanılmasını doğru bulmamaktayım. İnşaatlar gelişigüzel olamaz, yeni konutlarda herkes güvenli bir şekilde yaşayacağından emin olmalıdır. Afet yönetimindeki büyük başarısızlık, yaraların sarılması kapsamında devam etmemelidir. Zaten iktidarın zamanı da kalmamıştır, onların yirmi bir yılda yapamadıklarını biz beş yılda yaparız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Çok kısa...

BAŞKAN – Tamamlayınız.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Çok teşekkür ederim.

14 Mayıs’tan sonra açılacak yeni iktidar kapısından mutlu günler, umutlu yarınlar gelecek ve deprem bölgesinde de ülkemizin tamamında da adaletli, huzurlu ve güvenli ortam sağlanacaktır. Şimdiden hayırlı olsun diyor, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, çalışanların sorunları hakkında söz isteyen Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer’e ait. Buyurun Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer’in, çalışanların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi iki yıldır Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları çalışma yaşamını modern kölelik düzenine dönüştürdü; güvencesiz ve sendikasız yaşamı teşvik etti, emekçileri açlık sınırının

altında ücretle yaşamaya mahkûm etti. Kamuda taşeronda kalanlara çözüm getirilmedi. Yüzde 70 hizmet alım sözleşmesine takılanlar ve 4 Aralık mağdurlarına kadro verilmedi. Geçici işçilere, mevsimlik işçilere doğrudan kadro sözü tutulmadı, sürekli işçi kadrolarına alınmaları sağlanmadı. Taşerondan belediye şirketine alınan işçilere belediyede kadro verilmedi, hakları iyileştirilmedi. Yardımcı zabıta ve itfaiye çalışanlarına kadro hakkı tanınmadı. KİT çalışanlarının mağduriyeti giderilmedi.

Sosyal güvenlik bildirimi ertelenen 1999 depremi mağdurlarının sorunları çözülmedi. BAĞ-KUR primi 9000'de tutularak esnaf ve çiftçinin emekliliğinin önü kesildi. Esnaf BAĞ-KUR primleri eşitlenmedi, tescil mağduriyetlerine çözüm getirilmedi. Sigorta öncesi annelik süreci için prim yatırıp emeklilik bekleyenler duymazdan gelindi. Staj ve çıraklık başlangıcı sosyal sigorta başlangıcı sayılmadı, staj mağdurlarının feryadı duyulmadı.

Toplum Yararına Programlar projesi kapsamında çalışanlara kadro hakkı tanınmadı. Kamuda 4/D kadrosunda çalışan işçilerin meslek kodu güncellemesi sağlanmadı. "Yardımcı hizmetler" sınıfının kadro ve özlük hakkı sorunları çözülmedi. Kamudaki mühendislerin ücretinin yoksulluk sınırının altında kalmasına göz yumuldu, iyileştirilmedi. Adalet Bakanlığı çalışanları, infaz koruma memurları ve uzman erbaş ile astsubayların özlük hakları iyileştirilmedi. Üniversiteli işçilerin beklentileri karşılanmadı.

AK PARTİ, emekliye aylık bağlama oranını yüzde 70'ten yüzde 30'a düşürdü, emekliyi daha düşük maaşa mahkûm etti. En düşük emekli maaşının ve bayram ikramiyesinin asgari ücret düzeyine çıkarılması önergelerimiz değerlendirilmedi. Cumhurbaşkanı adayımız, Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu emekliye söz verdi; emekli bayram ikramiyesi iktidarımızda asgari ücret olacak, önümüzdeki Kurban Bayramı'nda banka hesabına tek seferde 15 bin lira yatırılacak. Emekli kardeşim, Kemal Kılıçdaroğlu'nun sözü: O bahar sana da gelecek; 14 Mayıs'ta oylarınla destek ver, dertlerin bitsin.

Ayrıca, emekli düzenlemesi yapılmadı. Emekli ilaç katkı payı kaldırılmadı, tüm emeklilere 2 bin liralık seyyanen zam talebimiz karşılanmadı. Emeklilikte prime takılanların yanında kademeli geçiş sağlanmadı, emekliliği bir günle on yedi yıl uzayanların feryadı duyulmadı.

696 sayılı Kararname'yle kadro verilenlere tayin hakkı verilmedi. PIKTES çalışanları ile öğretmenleri; usta öğreticiler, rehabilitasyon çalışanları ve ücretli öğretmenlerin feryatlarına göz yumuldu. Sağlıkçı ve öğretmen atamaları sınırlı tutuldu, binlerce atama bekleyenin sesi duyulmadı. 3600 ek gösterge sınırlı kesime verildi, kapsam genişletilmedi. YÖK denklik mağdurları yok sayıldı, çözüm üretilmedi. Ehliyet affı bekleyenler için af kapsamı dar tutuldu, mağduriyetleri bitirilmedi. Engelli atamaları yapılmadı; işçi, çiftçi, esnaf ve engelli sorunları çözülmedi. Asgari ücret açlık sınırının altında kaldı. 29'uncu Dönem Polis Eğitim Merkezi adayları yedeklerde kaldı, ek kontenjan verilmedi. Harita kadastro teknikerlerin atanması gerçekleştirilmedi. Ziraat, gıda mühendislerine ve veterinerlere yeterli kadro açılmadı, engelli atamaları sağlanmadı.

Değerli milletvekilleri, ayrıca taşeronda kalan, 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle de kadro verilmeyen, Karayollarında, PTT'de, Devlet Demiryollarında, Devlet Hava Meydanlarında, Kamu Çağrı Merkezinde, hastane bilgi işleminde, radyoloji ve MR'da çalışanlara; Toplum Yararına Programlar projesinde çalışanlara; fizyoterapistlere, diş protez çalışanlarına; biyomedikal teknikerlerine, TELEKOM çalışanlarına; kiralık araç şoförlerine, aile sağlık merkezi grup elemanlarına, Karayolları müşavir firma çalışanlarına, laboratuvar teknikerlerine, yemekhane çalışanlarına; öğretmenleri, polisevi gibi sosyal tesis çalışanlarına; İLBANK çalışanlarına; Devlet Su İşleri, Gümrük, Orman ve Tarım çalışanlarına; Vakıfbank güvenlik, Ziraat Bankası yemekhane çalışanlarına ve şehir hastanesi çalışanlarına kadro verilmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Tüm sorunlarla ilgili kanun teklifleri verdik. İşçinin, emeklinin, engellinin, çiftçinin, esnafın, sorunlarının çözülmesi için vermiş olduğumuz kanun teklifleri Meclise getirilmedi; görüşülenlere de Cumhur İttifakı'nın oylarıyla "ret" verildi ve çalışma yaşamı modern kölelik olarak sorunlu kılındı.

14 Mayıs'ta vereceğiniz oylarla bu gidişe "Durl!" deyin, sorunların çözüleceği Millet İttifakı'nı iktidar yaparak önümüzdeki süreçte -yokluğu, yoksulluğu, açlığı- hiçbir çocuğun yatağa aç girmeyeceği düzenin kurulmasına destek olun diyor, halkımızı ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bu süreç yarından itibaren sona erecek. Bu dönemde de tüm milletvekili arkadaşlara ve Meclis Başkanlık Divanına sağladığı katkılar için teşekkür ediyorum, herkese sağlıklı, güzel bir yaşam diliyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Biz de aynı dileklerle sizlere başarılar diliyoruz efendim.

Gündem dışı üçüncü söz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Dönem yasama çalışmaları hakkında söz isteyen Artvin Milletvekili Ertunç Erkan Balta'ya aittir.

Buyurun Sayın Balta.

3.- Artvin Milletvekili Ertunç Erkan Balta'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Dönem yasama çalışmalarına ilişkin gündem dışı konuşması

ERTUNÇ ERKAN BALTA (Artvin) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen tüm milletimizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Artvin'in kurtuluş günü vesilesiyle söz talebim olmuştu, o gün gerçekleşmedi. Bugün söz alınca bazı düşüncelerimi ifade etmek istiyorum.

Tabii, ilk söz olarak, dünyanın ve Türkiye'nin bu yüzyıldaki en büyük felaketi olarak tanımlanan felaket sebebiyle bütün milletimize baş sağlığı diliyorum, geçmiş olsun dileklerimi ifade etmek istiyorum. Bu felakette, bu depremde hayatlarını kaybeden tüm kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum. Bu deprem sebebiyle çeşitli zararlar gören, yakınlarını kaybeden tüm kardeşlerimiz, tüm vatandaşlarımız için Allah'tan acılarını dindirmesini diliyorum.

Gerçekten de çok büyük bir felaket yaşadık. Bazı şeyler çok olunca, sayısı artınca değersizleşiyor. Ben de depremden sonraki yirmi günün herhâlde on üç-on dört günü kadar deprem bölgesinde bulundum. Orada yaşanan o acı hadiselerin belki her biri sadece bir aileyi, bir kişiyi değil, bir toplumu travmaya sokacak derecede ağır hadiselerdi ama sayıca o kadar çoktu ki bu bile sıradan bir hadise hâline veya sıradan bir etkiye dönüşmüş oldu.

Değerli milletvekilleri, ben yaşamış olduğumuz felaketteki bu acıların, elbette ki o gün, özellikle ilk günlerde yaşanan çeşitli çaresizliklerin çok hızlı bir şekilde gerek devletimizin gücü ve müdahalesiyle gerekse milletimizin desteğiyle telafi edilmiş olduğunu görmekten çok mutuyum, memnunum ama orada dolaşırken şunu gördüm: Belki ilk günler itibarıyla, o günler itibarıyla yüz binlerce çadır dağıtıldı ve yüz binlerce çadırdaki yüz binlerce aileye yaşıyordu; hâlâ daha büyük oranda bu böyle. Bir kampa giderseniz, üç gün, dört gün belki bir çadırdaki yaşamak, çadırdaki kalmak keyif işi olabilir ama ailenin çocukla, yaşlıyla, hastayla kalıcı konutlar yapıncaya kadar bir yıl boyunca çadırlarda kalabilmesinin ne kadar güç bir şey olduğunu gördüm ve bir inisiyatif başlatma kararı aldım. Deprem bölgesinde Artvinliler olarak bir Artvin mahallesini kuralım diye bir kampanya başlattım ve bu kampanyamıza çok kısa süre içerisinde Artvin Valiliğinin çatısı altında Türkiye'nin her yerinden hemşehrilerimizin gerçekten de çok büyük katkısı oldu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Artvin Belediyesi de yaptı ama.

ERTUNÇ ERKAN BALTA (Devamla) – Artvin Belediyesinin de bu kampanyaya katkısını bekliyoruz bütün Artvinlilerin sağladığı katkılar gibi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yaptı ama. “Bekliyorum.” derken, yaptı Valilik gibi.

ERTUNÇ ERKAN BALTA (Devamla) – Biz 2 milyon, 3 milyon nasıl bulacağız diye endişe ederken bir hafta on gün içerisinde bizim Kahramanmaraş Türkoğlu’nda kurmayı planladığımız Artvin mahallesi için gerekli olan yardımı topladık ve 2’nci hedef olarak da Antakya’da yeni bir Artvin mahallesi kurma kararı aldık. Onun yardım kampanyasına da başladık, o da bugünlerde tamamlanmak üzere.

Ben bu vesileyle, 7 Mart Artvin’imizin kurtuluşunu bütün ilçelerimiz, bütün Artvinli hemşehrilerimiz açısından kutluyorum. Bir taraftan da her yönüyle, her bakımdan çok değerli ve özel olan Artvin insanının; coğrafyasıyla, iklimiyle, kültürüyle bambaşka bir özelliği, çok farklı bir yeri olan Artvin’in yardımseverliği... İnsanların yardımına koşma, onların dertlerine merhem olma noktasında da bu kampanya vesilesiyle gördüm ki Artvin insanı her şeyiyle çok farklı.

Ben tekrar bu vesileyle depremde hayatlarını kaybeden kardeşlerimize Allah’tan rahmet diliyorum; Artvinli hemşehrilerimizin de 7 Mart kurtuluş günlerini kutluyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Çepni...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Murat Çepni’nin, 2016’da dokunulmazlıkları kaldırılarak tutuklanan 13 HDP milletvekiline ilişkin açıklaması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkür ederim Başkan.

2016’da dokunulmazlıkları kaldırılarak tutuklanan 13 HDP milletvekili için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi “ifade özgürlüğü ve seçme seçilme hakkının ihlali” gerekçesiyle hak ihlali kararı vermişti. Hak ihlali kararına itiraz eden Türkiye’nin itirazı da AIHM tarafından reddedildi. Böylece karar kesinleşmiş oldu. Türkiye, itiraz ederek tanımış olduğu karara uymalı ve aralarında eski Eş Genel Başkanımız Figen Yüksekdağ’ın da bulunduğu tüm vekil arkadaşlarımız derhâl tahliye edilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

2.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya’nın, Millet İttifakı olarak depremzede vatandaşlar için Meclise verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Depremzede vatandaşlarımız için Millet İttifakı olarak Meclise verdiğimiz kanun teklifiyle duyurmak istiyorum ki ilk konutları, depremzede vatandaşlarımıza evlerini ücretsiz vereceğiz. Kiracılar için iki yıl süreyle kira yardımı, ev bulamayana iki yıl süreyle mutlaka ev vereceğiz. Güçlendirme için çok uzun vadeli, çok uygun finansman sağlayacağız. Yıkılan, yıkılacak olan depremzede evlerinin su faturası, telefon faturası, doğal gaz faturası olmaz; hepsini sileceğiz. İslâhiye’deki, Nurdağı’ndaki, tüm deprem bölgesindeki çiftçilerimiz kendi gücüyle ayakta durana kadar mazotunu, gübresini, ilacını devlet olarak destekleyeceğiz, onları ayağa kaldıracacağız. Küçük esnaflara, işletmelere yapacakları yeni yatırımlar için kamu bankalarından çok uzun vadeli, çok uygun finansman sağlayacağız. Depremzede öğrencilere burs ve ücretsiz barınma hakkını özel ve daha güçlü bir statüyle vereceğiz. Depremde ağır hasar görerek kullanılmaz hâle gelen tüm araçların yerine konulması için ÖTV şartını tamamen kaldıracağız ve daha fazlasını da diyor yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

3.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın’ın, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati’nin koyun eti ve kuru soğanla ilgili açıklamalarına ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tencerelerde aş değil taş kaynıyor. Gidici iktidar ise bunu korku filmi gibi izliyor. Nureddin Nebati “Toplumda damak tadı değişti, koyun eti çok ucuz ama koyun etini yemiyor çocuklar, kokusundan rahatsız oluyor.” demiş. Aslında, gözlerindeki ışıltıyla bakan Bakan şunu fark etmemiş: Toplumun damak tadı değil, geliri değişti; istese de bu koyun etini ya da diğer etleri yiyemiyor. Bir de ne demiş: “Soğanın pahalı ya da ucuz olmasına insanların gündeminden çıkartmamız lazım.” Bence de çok iyi olur. Sizin gündeminiz ne? Külliye de yenen ejder meyveleri mi, cennet hurmaları mı? Millet bir kuru ekmeğe, bir kuru soğana muhtaç olmuş durumda; bir ay önce aldığını bir ay sonra aynı fiyata alamıyor. İğneden ipliğe her şeye 2 kat, 3 kat zam geliyor ama gözlerindeki ışıltıyla bakan Bakan soğanla, koyun etiyle uğraşüyor, gündeme...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya...

4.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya’nın, AK PARTİ iktidarının millete verdiği bütün sözleri tuttuğuna ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın güçlü liderliğinde milletimize verdiğimiz bütün sözleri tuttuk, karşımıza çıkan her türlü zorluğu bertaraf ettik. “Biz bize yeteriz Türkiye’em.” dedik, kahraman sağlık ordumuzla milletimizi kimseye muhtaç etmeden pandeminin üstesinden geldik. “Türkiye tek yürek.” dedik, devletimizin tüm imkânlarını milletimize seferber ederek Kahramanmaraş depremlerinin yaralarını sarmaya başladık. “Dünya şahit, yıkılmadık.” dedik, Çanakkale sirtlarında etten duvar örüp düşmana geçit vermeyen kahraman ecdadımızı yâd ettiğimiz 18 Mart Şehitleri Anma Günü’nde HÜRKUŞ ve Millî Muharip Savaş Uçağı’mızı piste çıkararak dünyaya meydan okuduk. 14 Mayıs’tan sonra da Türkiye Yüzyılı’nda bütün insanlığın umudu olmaya devam edeceğiz diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

5.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan’ın, İsrail güvenlik güçlerinin Mescid-i Aksa’ya baskın düzenlemesine ve Avukatlar Günü’ne ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İsrail güvenlik güçlerinin Harem-i Şerif’in kutsiyetini ve tarihî antlaşmayı ihlal ederek Mescid-i Aksa’ya baskın düzenlemesi, hukuka ve kutsal değerlerimize karşı bir eylemdir. Bu aynı zamanda Filistinli kardeşlerimizin din ve vicdan özgürlüklerine hukuksuz bir müdahaledir. Yapılan bu saygısızlığı ve Filistinlilere karşı uygulanan şiddeti esefle kınıyorum.

Hak, hukuk, adalet için mücadele eden, güçlünün değil haklının yanında olan ve hukukun üstünlüğünü savunan adaletin yılmaz savunucuları tüm avukatlarımızın Avukatlar Günü’nü kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

6.- Adana Milletvekili Orhan Sümer’in, Adana Yüreğir Devlet Hastanesine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Deprem sonrasındaki durumda Adana Yüreğir Devlet Hastanesinin ulaşımının zor olduğunu, kapasitesinin ve 300 kişilik ameliyathanesinin uygun olmadığını, Güney Adana Hastanesine taşınması sonrasında yaşanabilecek olumsuzlukları daha önce dile getirmiştik. Ne yazık ki henüz ortak bir çözüm yolu bulunamadı. 1.800 personeli olan Yüreğir Devlet Hastanesine taşınması düşünülen Çukurova Üniversitesi Balcalı Hastanesinin ek hizmet binalarında poliklinik hizmetleri devam ediyor. Diğer servislerin yatak sayıları artırılarak olaya çözüm bulunmaya çalışıyor. Çalışan personel taşınmak istemediklerini söylüyor, CİMER'e binlerce vatandaş şikâyet dilekçesi verdiğini iletiyor. Ayrıca bu taşınma durumunun da maddi olarak büyük masrafa neden olacağı biliniyor.

Son olarak, hastane çalışanlarının ve Yüreğir halkının bir an önce mağduriyetlerinin giderilmesi, Sağlık Bakanlığının tekrar bu konuyla ilgili soruna çözüm üretmesi ve tüm bileşenlerin görüşüne uygun çözüm olacak ortak aklin uygulanması, zaman kaybetmeden gereğinin yapılması şarttır.

BAŞKAN – Sayın Keven...

7.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, araç muayene ücretlerine ilişkin açıklaması

ALİ KEVEN (Yozgat) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizde 25 milyonun üzerinde motorlu taşıt bulunmaktadır. Araç sahiplerinin tamamına yakını gerek motorlu taşıtlar vergisi ve gerekse kullandığı yakıttan dolayı ağır bir yük, vergi yükü altındadır. Bütün bunlara ses çıkarmayan vatandaşa bir de fahiş araç muayene ücretleri yüklenmiştir. Bu konu uzunca zamandır gerek sosyal medyada gerek görsel basında ve gerekse de yazılı basında dile getirilmesine rağmen bu zulme son verilmedi. Vergilere her türlü katlanan vatandaşlarımız TÜVTÜRK denen soygun düzenine isyan etmektedir. Araç muayene ücretleri vatandaşlarımızın ağır kanayan yarasıdır. Ya araç muayene ücretleri üçte 1'e indirilmeli ya da tamamen kaldırılmalıdır diyor, bütün şoför esnafını 14 Mayıs'ta sandığa davet ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

8.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, mart ayı ihracat rakamlarına ve Mersin'in ihracattaki başarısına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde, Türkiye, asrın en büyük felaketine yol açan depremlerin üretim ve tedarikte oluşturduğu olumsuzluklara rağmen, mart ayında tüm zamanların en yüksek aylık ihracat rakamına ulaşma başarısını göstermiştir. Mart ayında ihracatımız yüzde 4,4 artışla 23,6 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Limanı ve serbest bölgesiyle ülkemizin ve Akdeniz'in en önemli ticaret merkezlerinden biri olan seçim bölgem Mersin, mart ayında gerçekleştirdiği 284 milyon 630 bin doları aşan ihracatla önemli bir başarı göstermiştir. Bu başarıda emeği geçen tüm üreticilerimizi ve ihracatçılarımızı tebrik ediyorum.

Türkiye ekonomisi Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde sürekli büyüyen güçlü ekonomisiyle asrın felaketinin yaralarını hızla sarmaya muktedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özcan...

9.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, devletin tüm SMA hastalarına sahip çıkmasını beklediklerine ilişkin açıklaması

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçim bölgem Muğla Milas'ta yaşayan Karan Tuncer'e 24 günlükken SMA Tip 1 teşhisi konuldu. Milas'ın en küçük ve ilk tanı konulmuş bebeği Karan'ın iyileşmesi için tek şansı yurt dışında uygulanan gen tedavisidir ancak ilaç pahalı ve zaman kısıtlı, bu hastalara devlet sosyal güvenlik anlamında sahip çıkmıyor. Altı aylık kritik bir dönem var. Ailesi tedavisi için bağış kampanyası başlattı, Valilik önce yardım kampanyasına izin vermedi, mahkemeye dava açıldı ve yürütmeyi durdurma kararı verildi, kampanya başladı ancak zaman kaybedilmişti. Tedavinin en üst düzeyde etkili olabilmesi için Karan bebeğin sadece bir ayı kaldı. Kampanyanın daha çok büyümesini ve desteklerin Karan bebeğimize umut olmasını diliyor, aslında devletin tüm SMA hastalarına sahip çıkmasını bekliyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Antmen...

10.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne ilişkin açıklaması

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 5 Nisan Avukatlar Günü. Öncelikle, depremde kaybettiğimiz avukat meslektaşlarımızı Allah'tan rahmetle anıyorum, ayrıca alçakça katledilen dönemdaş Baro Başkanım Tahir Elçi'nin anısı önünde saygıyla eğiliyorum. Avukatlar bağımsız savunmayı temsil ederler, yargının en önemli unsurlarından biridir. Hakların, özgürlüklerin güvencesi olan, Türkiye'de hukukun üstünlüğünün, demokratik ve laik sosyal hukuk devletinin güvencesi olan avukat meslektaşlarımızın Avukatlar Günü'nü kutluyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

11.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, staj mağdurlarına ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Bir yasama döneminin de sonuna geldik. Alelacele millete faydasız, yandaşın yararına kanun tekliflerini getirip kabul ediyorsunuz. Biz de diyoruz ki: Vatandaş için bir işe yarayın ve staj mağdurlarının sorununu çözün. Yaptığınız her kanunda yeni mağdurlar yaratıyorsunuz. Sözde EYT çıkardınız, staj mağdurları yarattınız. Staj işe başlamadık, öyle olmasaydı sigortalanmazlardı. Haftanın dört beş günü fabrikalarda, atölyelerde ya da başka yerlerde çalışan, meslek öğrenen, mesleğinde yeni beceriler kazanan gençlerimizin hakkını yiyemezsiniz. 16-17 yaşında gencimiz yaz kış demeden, sabanın köründe evinden çıkmış, işe gitmiş ve devlet onu sigortalamış, şimdi siz bu sigortayı yok sayıyorsunuz. Giderayak AKP bir işe yarasın ve bu haksızlığı ortadan kaldırsın. Siz yapmazsanız 15 Mayıs'tan sonra biz yapacağız. O zaman ellerinizi "evet" için kaldıracağınızdan da eminiz. Gelin, bu yamukluğunuzu şimdiden düzeltelim, yarın seçmene mahcup olmayın.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz Gürel...

12.- Bursa Milletvekili Vildan Yılmaz Gürel'in, Avukatlar Günü'ne ve AK PARTİ'nin avukatların mesleki itibar ve icrasını güçlendirmek için yaptığı çalışmalara ilişkin açıklaması

VİLDAN YILMAZ GÜREL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, çok kıymetli avukat meslektaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yargının ayrılmaz ve tamamlayıcı parçası olan avukatların Avukatlar Günü'nü tebrik ediyorum.

"Toplum sevgiyle kaynaşır, adaletle yaşar, dürüst çalışmakla hayatta kalır." der Farabi. AK PARTİ olarak biz de bu anlayışla yirmi yıldır 5 Nisanı özel gün olarak kutlayıp geçmedik, adaletli yaşam için önemli rol sahibi olan avukatların mesleki itibar ve icrasını güçlendirecek çalışmalar yaptık. En son geçen hafta yargı reformu kapsamındaki "Avukata büro kurma giderleri için finansman sağlanır. Mesleğin ilk beş yılında baro keseneği alınmaz." kararlarımızla mesleğe yeni adım atan avukatlarımıza

destek olduk. On beş yıldan fazla baroya kayıtlı avukatlarımıza yeşil pasaport ayrıcalığı tanıyarak kıdemli meslektaşlarımızın taleplerini gözettilik. UYAP'la başlayan, e-duruşmayla devam eden konforlu çalışma ortamı sağlamayı vazife bildik. Değişen şart ve imkânlar doğrultusunda gayret ve desteklerimiz devam edecektir.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

13.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 5 Nisan 1925 tarihinde Kahramanmaraş'a kırmızı şeritli İstiklal Madalyası verilmesine ve deprem illerinde orta hasarlı raporu olan bina ve iş yerlerine ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, Kahramanmaraşlı, şehri işgal eden emperyalist Fransız askerini 12 Şubat 1920'de kovmuştur. Bu millî mücadeleye tüm Kahramanmaraşlılar katılmıştır. Bu nedenle, Türkiye Büyük Millet Meclisi 5 Nisan 1925 tarihinde şehre kırmızı şeritli İstiklal Madalyası vermiştir. Kahramanmaraş, İstiklal Madalyalı tek şehirdir. Bu destanı yazan tüm kahramanlarımızı rahmet ve minnetle anıyorum.

Sayın Başkan, deprem illerinde bazı binalara ve iş yerlerine “orta hasarlı” raporu verilmiştir. Orta hasarlı bina ve iş yeri sahipleri izin verilirse binalarını güçlendirme yaparak kullanmak istiyorlar. Uygun görülen binalarda, belirlenecek kriterler doğrultusunda orta hasarlı binalara güçlendirme yapılması uygun görülmelidir. Millî servet olan binalardan orta hasarlıların kurtarılması, özellikle tek katlı olan iş yerlerinde güçlendirme yapılması şehrimizde bina ve iş yeri stoku açısından uygun olacaktır.

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu...

14.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Yeşil Sol Partiyle ülkeye baharı getirmek için geleceklerine ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yeşil Sol Partiyle ülkeye baharı getirmek için geliyoruz. Önümüzdeki dönem en az 100 vekille Mecliste olacağız. Halklarımıza sözümüzdür; Alevilerin, Kürtlerin, ezilenlerin, yoksulların, gençlerin, kadınların, Türkiye'de yaşayan tüm inanç ve kimliklerin aleyhine olacak hiçbir yasanın buradan çıkmasına izin vermeyeceğiz. Tek adam rejimini kaldırmak için geliyoruz. Kayımlara, hukuksuz uygulamalara son vermek için geliyoruz. Yeşilden, soldan bakmanın farkını herkese hissettirmek için geliyoruz. Emeğin hakkını alması için, halkların barışını, demokratik cumhuriyeti inşa etmek için geliyoruz. Ortak vatanda, laik, demokratik cumhuriyette bir arada yeni yaşamı oluşturmak için geliyoruz. Yeşil Sol olarak burada olacağız, birlikte değiştireceğiz.

BAŞKAN – Sayın Güler...

15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güler'in, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin kuru soğan fiyatıyla ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜLER (Niğde) – Teşekkürler Başkanım.

Hazine ve Maliye Bakanı Nebati, tarımla ilgili açıklamalarında soğan fiyatlarıyla ilgili “Soğanın ucuz ya da pahalı olmasını insanımızın gündeminden çıkarmamız lazım.” ifadesini kullanmış. Ülkemizde ortalama yıllık 2 milyon 500 bin ton soğan üretiliyor. Soğanda arz açığımız yoktu, neden zincir koptu, bunu gözlemlemesi gerekirken bir de “Soğanı gündemden çıkaralım.” diyor. Dünyada soğan tüketimi kişi başına 6 kilogram iken ülkemizde 22 kilo tüketiliyor. Her evde soğan tüketilir, soğanın sofradaki öneminden bihaber Bakanımız var. Bakan “Soğanı bırak, borsa oyna.” diyebilirdi. Sayın Bakan, hububat ve bakliyat ile soğan ve patates fakir fukaranın sofrasıdır. Yanlış tarım politikalarınızla soğana dahi insanımızı muhtaç ettiniz, kendi kendine yeten ülkenin soğanı taneyle satılır oldu; bu ayıp size yeter de artar.

BAŞKAN – Sayın Erdem...

16.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, Avukatlar Günü'ne, Polis Haftası'na ve 14 Mayıs 2023 seçimlerine ilişkin açıklaması

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün Avukatlar Günü; başta kızım olmak üzere tüm avukatların Avukatlar Günü'nü kutlar, adalet, demokrasi ve hukukun üstünlüğü için mücadele eden tüm avukatlarımıza başarılı çalışmalar, huzurlu yarınlar dilerim.

Kamu düzenimizi ve vatandaşlarımızın canını, malını ve temel hak ve özgürlüklerini korumakla görevli kahraman Türk polisimizin önümüzdeki günlerde gelecek olan Polis Haftası'nı kutlarım. Zor günlerimizin ve huzurumuzun, yarınlarımızın teminatı tüm polislerimizin yanında olduğumuzu belirtir, her polisimize vazifelerinde kolaylıklar dilerim; Rabb'im ayaklarına taş, gözlerine yaş düşürmesin.

14 Mayıs 2023 günü yapılacak olan seçimlerimizin vatanımıza, milletimize hayırlara vesile olmasını temenni ederim. Adayımız belli, kararımız net; kazanan Cumhur İttifakı olacaktır, kazanan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olacaktır, Türk yüzyılı hedefimiz olacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kayan...

17.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın, Bulgaristan göçmenlerinin SGK'ye borçlanma hakkının hiçbir ayırım yapılmadan kendilerine verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

TÜREDİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1989 yılında yüz binlerce Türk büyük bir zulümden kaçarak Bulgaristan'dan Türkiye'ye geldi. 1989-2008 yılları arasında zorunlu göçe tabi olarak gelenlere borçlanma hakkının verilmesi ancak 1989 öncesi zulümden kaçarak gelenlere borçlanma hakkının verilmemesi büyük bir haksızlığa sebep oldu. Bu haksızlığın ortadan kaldırılmasını bekleyen binlerce kişinin beklentilerini yetkililerin artık görmesi gerekiyor. Sırf kimliklerinden dolayı zulüm gören, her türlü zulme rağmen kimliğinden vazgeçmeyen Bulgaristan göçmenlerinin SGK'ye borçlanma hakkı hiçbir ayırım yapılmadan kendilerine verilmelidir. Biliyorum, bunu siz yapmayacaksınız; çok değil, kırk gün kaldı, kırk gün sonra iktidara geliyoruz, Kılıçdaroğlu bütün mağdurların umudu olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır'ın Çermik ilçesi Adalar köyünde Mikail Ekinci'nin “Durl!” ihtarına uymadığı gerekçesiyle öldürülmesine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Diyarbakır Çermik ilçesi Adalar köyünde, hakkında yakalama kararı olan

Mikail Ekinci'nin “Durl!” ihtarına uymadığı için vurularak öldürüldüğü açıklanmıştır. Yakınlarıyla konuştum, 300 polisin baskın yaptığını, jandarmanın öncesinde kapıları kırdığını ve insanları darbettiğini öğrendim. Şahsın kolayca yakalanabileceksen veya ayaklarına ateş açılarak ele geçirebileceksen kalbinden vurulması yaşam hakkı ihlalidir. Yaşam hakkı en temel haktır. “Öngörü” “makul şüphe” “takdir” gibi kavramlarla en temel hak, yaşam hakkı ihlal edilmiştir, Ekinci'yi vuran şüpheli polisler serbest bırakılmıştır. Kolluk güçlerinin silah kullanma yetkisini aştığı durumlarda, her şeyin üstündeki yaşam hakkı ön plana alınmalıdır, etkin soruşturma yürütülmelidir. Olayın takipçisiyiz, İçişleri ve Adalet Bakanlığı olayı örtbas etmemelidir.

BAŞKAN – Sayın Hancıoğlu...

19.- Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'nun, Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararıyla Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin belli bir miktarının bir vakfa aktarılmasına ilişkin açıklaması

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bugünkü Resmî Gazete'de bir Cumhurbaşkanlığı kararı yayınlandı. Bakın, bu kararla Millî Eğitim Bakanlığı bütçesindeki paranın yani evlatlarımızın eğitimi için kullanılması gereken paranın 3,5 milyar lirası bir vakfa aktarıldı. Benim burada işaret etmek istediğim nokta şudur: Büyük bir deprem felaketi yaşadık, şimdi orada hayatı yeniden inşa etmeye çalışıyoruz. Bütün kaynaklarımızı bunun için seferber etmemiz gerekiyor, Bakanlığın elindeki bütçeyi yeni okullar inşa etmek için, öğrencilerimizin ihtiyaçlarını karşılamak için, öğretmen açığını kapatmak için kullanması gerekiyor. Gerçeklerden bu kadar kopuk, hesapsız, plansız, programsız bir yönetim anlayışı olamaz, ülkemiz böyle bir anlayışla daha fazla yönetilemez.

BAŞKAN – Sayın Yalım...

20.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne ve Karayollarında kadro bekleyen personele ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün 5 Nisan Avukatlar Günü. Başta biricik kızım olmak üzere tüm avukatlarımızın Avukatlar Günü'nü kutluyorum.

Sayın Başkan, Karayollarında kadro bekleyen arkadaşlarımız var. Defalarca kanun teklifi verdik, önerge verdik, konuşma yaptık ama mevcut AK PARTİ yönetimi duymazlıktan geliyor, Karayollarında çalışan arkadaşlarımıza hak ettikleri hâlde haklarını vermiyor.

Ben de buradan sesleniyorum, Karayollarında çalışan kardeşlerime sesleniyorum: Az kaldı, çok az kaldı, şurada 14 Mayıs çok az kaldı. İktidar olacağız ve kadro sorunlarınızı biz çözeceğiz, sizin sorunlarınızı Millet İttifakı olarak bizler çözeceğiz; hiç merak etmeyin, tekrar, az kaldı diyorum.

Teşekkür ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Boyraz...

21.- İstanbul Milletvekili Osman Boyraz'ın, Mersin Akkuyu Nükleer Enerji Santrali'nin Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılında hizmete açılacağına ilişkin açıklaması

OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Derdi olmayan insan dünyaya yük olurmuş. Bizim bir derdimiz var, bir heyecanımız var, bir gayretimiz var, bir mücadelemiz var; bu mücadele milletimizin ekmeğini büyütmek, aşını büyütmek, refahını artırmak. Bu doğrultuda, inşasında 27 bin kişinin çalıştığı, Keban ve Atatürk Barajlarından daha fazla elektrik üretilen 4.800 megavat kurulu güce sahip, yetmiş yıllık bir rüya olan Mersin Akkuyu Nükleer Enerji Santrali Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılında inşallah hizmete açılacaktır.

Birileri masa etrafında döne dursun, bizler milletimizden aldığımız güç ve enerjiyle durmadan, yorulmadan, aşkına yola devam ediyoruz.

Hayırlı olsun.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

22.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İsrail'in saldırganlığının nedeninin sadece Kudüs'ten Müslümanları uzaklaştırmak olmayıp İslam düşmanlığının zirve yaptığı bir dönemde mekân üzerinden yol haritası belirleme stratejisi olduğuna ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, dünya, çözüm üretilmediği için altından kalkamayacağı İsrail sorunuyla boğuşmaya devam ediyor. Aslında "Amerika'nın şımarık çocuğu" diye yıllarca bize bir yanılla şirin gösterilmeye çalışılan İsrail'in her yeni gün yeni bir caniliğine şahit oluyoruz. Vahşilikle ve katillikle yoğrulmuş ruh dünyaları maziden tevarüs eden Haçlı zihniyetinin siyonist giyotinine döndürdüğü çalınmış vatan Filistin'de canımız yanıyor. Son yaşananlarda görüldüğü gibi, dünya bütün gelişmişliğine rağmen insanlık olarak hiç gelişmemiş, nasip almamış, hatta esfelisafiline doğru tepe taklak savruluyor. Bu saldırganlık sadece Kudüs'ten Müslümanları uzaklaştırmak olmayıp kısaca İslam düşmanlığının zirve yaptığı bir dönemde mekân üzerinden yol haritası belirleme stratejisidir. Her yönüyle alıştığımız Batı'nın sahte kınama mesajları, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin yalandan toplanması, darmadağınık uydu hâlindeki İslam ülkelerinin beceriksizliği, ilgisizliği, ikiyüzlü dünya sahtekarlığı bu sonucu hazırlayan başlangıç olarak kabul edilmelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Subaşı...

23.- Balıkesir Milletvekili Yavuz Subaşı'nın, terör devleti İsrail'in güvenlik güçlerinin dün gece Mescid-i Aksa'ya düzenlediği baskına ilişkin açıklaması

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Terör devleti İsrail güvenlik güçlerinin yine bir ramazan ayında dün gece Müslümanların istikbali ve istiklali olan Kudüs'ün, Harem-i Şerif'in kutsiyetini ve tarihî statükoyu ihlal ederek Mescid-i Aksa'ya baskın düzenlemesini, Kible Mescidi'ne sığınanlara müdahale etmesini ve ibadet amacıyla mescitte bulunan çok sayıda Filistinli sivil gözaltına almasını kınıyorum. Mübarek ramazan ayında Mescid-i Aksa'da ibadet edenlere yönelik bu saldırılar hiçbir şekilde kabul edilemez. Başta Gazze olmak üzere, bölgede yaşayan Müslümanların can güvenliğinden büyük endişe duyuyorum. İsrail Hükûmetinin bölgede gerilimin daha da tırmanmasına yol açabilecek her türlü tahriki, eylemleri ve saldırıları derhâl durdurması gerektiğini ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ersoy...

24.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne ilişkin açıklaması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hukukun üstünlüğü ilkesiyle çalışan, meslek etiğine ve kanunlara bağlı, adaletin yerine getirilmesinde büyük görevler üstlenen, bireylerin haklarının korunmasında ve kullanılmasında onlara yardımcı olan tüm avukatlarımız önemli bir görevi yerine getirmektedir. Bu vesileyle, kamu vicdanının ve adaletin sağlanması, toplumsal ilişkilerde karşılaşılan sorunların giderilmesi için bireylerin ve toplumun hakkını savunarak adaletin sağlanmasında etkin işler üstlenen, her koşul ve ortamda hassasiyetle görevlerini yerine getiren tüm avukatlarımızın ve kızım Avukat Esin Ersoy'un 5 Nisan Avukatlar Günü'nü kutlar, çalışmalarında başarılar dilerim.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

25.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Mescid-i Aksa'ya yönelik saldırıya, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne ve mart ayı ihracat rakamlarına ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Mübarek ramazan ayında Mescid-i Aksa'ya yönelik saldırıyı lanetliyorum. Bu insanlık dışı, hoşgöründen uzak, kaba

kuvvet uygulanarak yapılan saldırı bizleri derinden üzmüştür. Mescid-i Aksa ilk kıblemizdir, İslam dünyasının onurudur; öyle de kalacaktır.

Adaletin ve hukukun temsilcisi olan tüm avukatlarımızın 5 Nisan Avukatlar Gününü kutluyorum.

Türkiye, mart ayındaki ihracat rakamlarıyla tüm zamanların rekorunu kırdı. Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türkiye Yüzyılı hedefi yolunda devletimizin ve milletimizin yanındayız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

26.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, CHP'nin geçmişinin siyasi entrikalarla dolu olduğuna ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ederim Başkanım.

CHP'nin geçmişi siyasi entrikalarla doludur. (CHP sıralarından gürültüler)

ORHAN SÜMER (Adana) – Ya, hiç utanmıyor musun! Son gün bile CHP'ye çatıyor ya!

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – 1950 seçimleri öncesi “Ticanîler tarikatı” diye bir FETÖ tipi cemaat türedi.

ORHAN SÜMER (Adana) – Hiç utanmıyor ya! FETÖ'nün önünde gideni sensin! Ayıp denen bir şey var ya!

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – En büyük FETÖ'cü!

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Ticanîler Atatürk'ün heykellerine saldırıyor, kırıyor, dağıtıyor, yıkıyordu. (CHP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ayıp, ayıp! Ayıp denen bir şey var!

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Tarikat şeyhi Kemal Pilavoğlu, müritleriyle gördükleri Atatürk büstlerine balyoz, çekiçlerle saldırarak toplumda gergin, sinirli bir hava estiriyorlardı.

ORHAN SÜMER (Adana) – Burayı sabote etmek için her gün aynı şeyi söylüyor.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Her konuşmasında aynı şeyi yapıyor!

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Ne istedi de vermediniz! Kripto FETÖ'cü seni!

ORHAN SÜMER (Adana) – Yaşından başından utan lan!

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Tarikat şeyhi 26 müridiyle yakalanıp adliyeye sevk edildi. Atatürk'ü Koruma Kanunu'nun çıkmasına da vesile olan Ticanîler tarikatının şeyhi Kemal Pilavoğlu'na ne oldu biliyor musunuz?

ORHAN SÜMER (Adana) – Ayakkabı yalamaya devam sen anca, ayakkabı yalamaya devam et!

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Şeyh Kemal Pilavoğlu 1950 seçimlerinde CHP'den Ankara milletvekili adayı oldu.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Her seferinde aynı şeyi yapıyor!

ORHAN SÜMER (Adana) – Her gün aynı şey! FETÖ'nün önünde gideni!

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Ticanîler şeyhi, müritleriyle 1950 seçim tarihinde köy köy gezip CHP'nin propagandasını yaptı.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bütün konuşmaları CHP ya! Yeter ya!

ORHAN SÜMER (Adana) – Ayıp! Her gün CHP'ye çatıyor. Ayıp denilen bir şey var ya, terbiyesiz adam!

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Ayakkabı kutucuları sizi!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yeter ya! Git ayakkabı yalamaya devam et sen!

ORHAN SÜMER (Adana) – Aynı adam, terbiyesiz adam!

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) - 14 Mayıs'ta da CHP'nin entrikalarla dolu geçmiş tarihi tekerrür edecek fakat hakir gördükleri bu millet yine, yirmi yılda, 15 seçim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN SÜMER (Adana) – Şimdi de çekip gider utanmadan, beş dakika sonra buradan çekip gider.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Geliyor, beş dakika duruyor, konuşuyor çekip gidiyor.

ORHAN SÜMER (Adana) – Terbiyesiz adam! Yaşından başından da utanmıyorsun!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Mikser gibi karıştırıp gidiyor.

BAŞKAN – Sayın Barut...

27.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, AKP iktidarının halkı ve çiftçiye bitirdiğine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – “Millî ekonominin temeli ziraattır.” şiarıyla tarım devriminin yapıldığı bu güzel ülkemizde beceriksiz AKP iktidarı halkı ve çiftçiye bitirdi. Tek adam rejimi, son beş sene halkın sofrasından ekmeğini çaldı, vatandaşımızın rızkını yedi. Bugün 1 kilo soğan 30 lira ve ülkemizin en büyük parası olan 200 lirayla artık 1 kilogram kıyma alınamıyor çünkü kıyma 300 lirayı buldu. Çiftçi battı, besici öldü, tüketicilerimiz fahiş zamlarla bitirildi, üreticinin kazanamadığı, tüketicinin alamadığı bir düzen getirdiler. Hiç utanmadan sıkılmadan konuşan gözleri ışıltılı Bakan Nebati “Türkiye’de damak tadı değişti, koyun eti ucuz ama kokusundan dolayı tercih edilmiyor.” dedi. Tok olan açın hâline ne anlar ki! Be vicdansızlar, be insafsızlar; gözünüz kör, kulağınız sağır mı, bu nasıl aymazlıktır! Halkımız sizden bunun hesabını sandıkta soracak.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

28.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, AK PARTİ iktidarında Uşak'a yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde 2002 yılından bugüne eser ve hizmet siyaseti yürüttük. Uşak ilimizde de 750 yataklı Uşak Devlet Hastanesi; Eşme, Banaz, Karahallı, Ulubey, Sivaslı Devlet Hastaneleri ve 253 sağlık tesisi, 147 okul, diş ve tıp fakültesinin de içinde olduğu 10 yeni fakülteyle Uşak Üniversitesinin kurulması, 8 bin yatak kapasiteli yurt yapılması, Uşak Arkeoloji Müzesi, Adliye Sarayı, Emniyet binası, Tapu ve Kadastro binası, Uşak Kütüphanesi, 200 yatak kapasiteli Huzurevi, Engelli Yaşam Merkezi, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, gençlik merkezleri, kapalı spor salonları, atlı cirit sahaları ve 22 spor tesisi, 30'dan fazla gölet, TOKİ tarafından 5.708 konut, kentsel dönüşüm, 484 kilometre yol gibi daha sayamadığım pek çok eseri Uşak ilimize kazandırdık. Başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere tüm emeği geçenlere şükranlarımı sunuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

29.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, AFAD Gönüllülük Projesi'ne ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türkiye olarak tektonik, sismik, topoğrafik ve iklimsel yapısı gereği doğal afetlerle karşı karşıya

kalan, özellikle deprem riski yüksek olan bir ülkemiz. Her yıl 5-6 büyüklüğünde en az bir deprem yaşamaktayız. Depremlerde arama kurtarmanın ne kadar önemli olduğunu yaşadığımız depremlerde gördük. Afetlerde hayat kurtarmak çok önemlidir çünkü insan hayatı önemlidir. İnancımızda bir insanın hayatını kurtarmanın bütün insanlığın hayatını kurtarmaya denk olduğu ifade edilir. Deprem bölgesinde enkazda kalmış kişiye ilk yardım yapacak olan yanı başındaki binadan sağ çıkanlar olacaktır. Bunun için AFAD Gönüllülük Projesi'yle arama kurtarma gönüllülük bilinci yaygınlaştırılmalı. 15 yaşını doldurmuş ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan herkes gönüllü olabilir. AFAD Gönüllülük Sistemi'ne başvurular e-devlet üzerinden yapılmaktadır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Köksal...

30.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne ve avukatların sorunlarına ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün 5 Nisan Avukatlar Günü ancak her yıl olduğu gibi bu yıl da avukatların sorunlarının çözülmediği bir Avukatlar Günü'nü kutluyoruz. Bir yandan çok sayıda hukuk fakültesinin açılmasıyla yeni mezun avukatların yaşamış olduğu iş sıkıntıları, stajyer avukatların yaşadığı maddi zorluklar, öte yandan ceza yargılamalarında duruşma salonunda savcı ile avukatın fiziki olarak eşitlenmeyerek silahların eşitliği ilkesine uygun hâle getirilmemesi. Yine, EYT'li olup topluluk sigortasıyla mesleğe başlayıp da BAĞ-KUR'a geçiş yüzünden 9000 prim günü istenen ve bu yüzden emeklilikte prime takılıp emekli olamayan avukatların mağduriyetleri, mesleğin icrası sırasında avukatların her türlü saldırı ve şiddete maruz kalma tehlikesi hâlâ çözülmemiş durumda.

Sana söz avukat meslektaşım, 14 Mayıs'tan sonra Cumhuriyet Halk Partisinin Millet İttifakı iktidarında avukatlık mesleği anayasal güvenceye kavuşacak ve avukatların tüm sorunları çözülecek, çoklu baro sistemine son verilecek.

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu...

31.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne, depremde hayatını kaybeden, depremde zarar gören ve cezaevindeki tüm meslektaşlarına ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Adaleti erişemediğimiz bu ülkede, 5 Nisan Avukatlar Günü'nü her yıl buruk kutluyoruz ancak bu yıl deprem, bu burukluğu daha da artırdı.

Öncelikle depremde kaybettiğimiz tüm meslektaşlarımızı saygıyla anıyor, bürolarını kaybeden, büroları zarar gören tüm meslektaşlarımızla dayanışmamızı büyütme çağrısı yapıyorum. Sevgili Can Atalay ve Selçuk Kozağaçalı şahsında da cezaevindeki tüm meslektaşlarıma bir an önce özgürlük diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Aygun...

32.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin kuzu etiyle ilgili yaptığı gafa ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Seçime otuz dokuz gün kaldı. Seçim yaklaştıkça bakanların akıl sağlığı da kalmadı, gaf üstüne gaf yapıyorlar. Tarım Bakanı Kirişçi "Sel 15 canımızı aldı ama toprak da suya kavuştu." demişti ya, şimdi de Hazine ve Maliye Bakanı Nebati yeni gafıyla manşet oldu, "Koyun eti ucuz ama kokusundan dolayı tercih edilmiyor." diyor. Sayın Bakan, koyun eti ucuz değil, sizin söylemleriniz ucuz. Koyun eti ne kadar bilir misiniz? Çocuklar artık karne hediyesi olarak et yemeye başladılar Sayın Bakan. Tarımcıların bildiği bir konu var; buğday ile koyun, gerisi oyun. Biz bunu öğrendik. Sayın Bakana soruyorum: Acaba Ankara'da bir kasaba gitti mi? Ben bugün kasaba gittim, Ankara'da an itibarıyla kuzu pırzolanın kilosu 350 lira, dana antrikot 370 lira, kuzu kuşbaşı 350 lira; altının üçte 1'i fiyatına dana antrikot alınır hâle geldi. Pes diyorum Bakan, pes. Anlaşılan hiç kasaba gitmiyorsun ya, ete de para vermiyorsunuz ya, ancak sandıkta baş aşağı olacaksınız.

Milletimize söz, Cumhuriyet Halk Partisiyle herkes et diyecek diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Koç...

33.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne, katledilen, depremde hayatını kaybeden ve cezaevinde tutulan tüm meslektaşlarına ilişkin açıklaması

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yargıya güveninin olmadığı bir ortamda ne yazık ki Avukatlar Günü'nü kutluyoruz. 5 Nisan Avukatlar Günü; öncelikle başta emekçi avukatların gününü kutluyorum. Tahir Elçi, Faik Candan ve daha nice katledilen meslektaşlarımızın Avukatlar Günü'nü kutluyor ve saygıyla anıyorum.

Yine, depremde yaşamını yitiren tüm meslektaşlarımızı saygıyla anıyorum.

Cezaevlerinde tutulan başta Selçuk Kozağaçalı, Can Atalay ve diğer sayamadığım tüm meslektaşlarımızın Avukatlar Günü'nü kutluyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurunuz Sayın Başkan.

34.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne, 5 Nisan 1923'te Kahramanmaraş'a Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından İstiklal Madalyası verildiğine, 5 Nisan 1990 tarihinde Türkistan'ın Barın kasabasında Çinli silahlı güçler tarafından gerçekleştirilen katliamın 33'üncü yıl dönümüne, yaşamadıkları evlerde kayıtlı olan yabancı uyrukluların sayısının her geçen gün artmaya devam ettiğine, geri çekilen Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne, atama bekleyen sağlık çalışanlarına ve öğretmenlere ve yaklaşan Millet İttifakı iktidarının toplumun bütün kesimlerinin derdine derman olacağına ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Genel kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Bugün 5 Nisan Avukatlar Günü. Hukuku ve adaleti tesis etmenin sınıf farkı gözetmeksizin tüm vatandaşlar için ihtiyaç olduğuna inanan, adil yargılanma hakkını öncü tutan, kişi hak ve özgürlüklerinin savunulmasını şiar edinen ve üstünlerin hukuku değil, hukukun üstünlüğünün var olabilmesi için çaba gösteren tüm avukatların Avukatlar Günü'nü tebrik ediyorum. Adaletin güçlünden yana değil, haklıdan yana karar aldığı daha adil günlerin yakında olduğunu da bu vesileyle ifade etmiş olayım.

Doksan sekiz yıl önce bugün, 5 Nisan 1925, Millî Mücadele Dönemi'nde istiklal uğruna destan yazarak Anadolu direnişine cesaret veren Kahramanmaraş'a Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından İstiklal Madalyası verildiği gündür. Böylesine anlamlı bir günde Kahramanmaraş halkını en içten dileklerle selamlıyorum, tekrar geçmiş olsun diyorum. Düşman işgaline direnen tüm şehit ve gazilerimizi rahmet, minnetle yad ediyorum.

5 Nisan 1990 tarihinde yine Doğu Türkistan'ın Barın kasabasında Çinli silahlı güçler tarafından gerçekleştirilen katliamın 33'üncü yıl dönümünde şehit olan Uygur Türkü soydaşlarımızı rahmetle anıyorum. Doğu Türkistan davamıza sahip çıkıyor, Uygur Türklerinin kendi topraklarında baskıya maruz kalmadan özgürce yaşamaları gerektiğine inanıyoruz. Çin'in Doğu Türkistan'da

gerçekleştirdiği insan hakları ihlallerini ve soykırım fiillerini kınıyor, zulme sessiz kalmayacağımızı bir kez daha Türkiye Büyük Millet Meclisinden haykırıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Saygıdeğer Başkanım, değerli milletvekilleri; yaşamadıkları evlerde kayıtlı olan yabancı uyrukluların sayısı her geçen gün artmaya devam etmektedir. Vatandaşlar e-devlete girip baktıklarında kendi yaşadıkları evde ikametini bulunan birden fazla yabancı olduğunu görmektedirler. Bu durum seçim güvenliği için açık bir tehdit oluşturmaktadır. İçişleri Bakanlığı ve iktidar yetkilileri ise konu hakkında sessizliğini korumaya devam ediyor. Seçimlerin adil bir ortamda ve hiçbir şaibe altında kalmadan gerçekleşmesini sağlamak her şeyden önce ülkeyi yöneten siyasi iradenin sorumluluğundadır. Vatandaşlarımızın aklındaki soruları tamamen gidermek, seçimi şeffaf hâle getirmek ve seçmen tercihini sandığa tam olarak yansıtmak için Sayın Soylu'dan konuyla ilgili açıklayıcı bir beyan bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Aziz milletimiz adına konunun takipçisi olmaya ve milletimizin iradesini korumaya devam edeceğimizi de buradan ilan ediyoruz.

Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bilindiği gibi geri çekilmiştir. Böylece muvazzaf ve emekli astsubayların maaşlarına yansıyacak iyileştirme de askıya alınmıştır. İYİ Parti olarak daha önce de gündeme getirdiğimiz üzere astsubayların haklı talepleri olan görev ve makam tazminatları geciktirilmeden verilmelidir. Astsubaylar emekliliklerine yansıyacak şekilde makam tazminatlarını almadığı için maaşlarında düşüş yaşanmaktadır. Millî Savunma Bakanı Sayın Hulusi Akar daha önce astsubayların makam tazminatlarının verilmesi için söz vermesine rağmen bu vaadin üzerinden beş yıl geçmiş ve söz yerine getirilmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – İYİ Parti olarak astsubaylarımızın mağduriyetlerini giderecek ve hak ettiklerini kendilerine teslim edeceğiz. Seçime otuz dokuz gün kaldı yani astsubayların ve uzman çavuşların haklarına kavuşmasına çok az kaldı.

Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının yerine getiremediği bir diğer vaadi de sağlık çalışanlarının bir türlü gerçekleşmeyen atamasıdır. Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca 2022 yılının sonuna kadar 85 bin sağlık çalışanına atama sözü vermesine rağmen atamalar hâlâ tamamlanmış değildir. İlk etapta atama bekleyen 60 binin üzerinde sağlık çalışanı mevcuttur. Buna rağmen Sayın Bakanın ikinci etap için söz verdiği 42.500 kişilik kadro hâlen boşta.

Boşta olan bir diğer kadro ise atama bekleyen öğretmenlerdir. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 45 bin öğretmen ataması yapılacağı duyurulmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Atama bekleyen 100 bin öğretmen varken planlanan sadece 45 bin öğretmen ataması yetersiz kalmış, talepleri de maalesef karşılanamamıştır. Erdoğan ve Hükûmetinin milletimize verecek bir umudu kalmamış, iktidarda geçen uzun yıllara rağmen vatandaşların talepleri de karşılanamamıştır. Sağlık çalışanlarımız ve öğretmenlerimiz şunu bilsinler ki sahipsiz değildirler, umutsuz olmasınlar.

Yaklaşan Millet İttifakı iktidarıyla birlikte işin ehli kadrolarımız öncülüğünde toplumun bütün kesimlerinin derdine derman olacak ve sorunları çözüme kavuşturacağız diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. Zatiâlinize de teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ediyoruz efendim.

Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Muhammed Levent Bülbul.

Buyurunuz Sayın Bülbul.

35.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne, 6 Şubat tarihli Kahramanmaraş depremleri sonrasında devlet tarafından bir yandan bölgede vatandaşların insani ihtiyaçları karşılanırken bir yandan da enkaz kaldırma ve yıkılan şehirlerin yeniden ayağa kaldırılma çalışmalarının devam ettiğine ve bu çalışmalar kapsamında yapılanlara, 5 Nisan 1990 tarihinde Çin yönetimi tarafından bir ramazan günü Doğu Türkistan'ın Kaşgar vilayetine bağlı Barın kasabasında düzenlenen saldırılarda hayatını kaybedenlere; yine bir ramazan günü, dün gece itibarıyla İsrail güvenlik güçleri tarafından Mescid-i Aksa'ya düzenlenen baskına ve Genel Başkanlarımızın Kaşgar, Karabağ, Keşmir, Kerkük, Kudüs, Kıbrıs, Kırım istikrar ve huzura kavuşmadan insanlığın rahat nefes alamayacağı, dünyanın güvenli olamayacağı ifadesine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 5 Nisan Avukatlar Günü. Savunmanın kutsallığı, hukukun üstünlüğü ve adaletin tesis edilmesi hususlarında vazgeçilmez yeri olan avukat meslektaşlarımızın gününü kutluyor, meslek hayatlarında kendilerine başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, 6 Şubat tarihli Kahramanmaraş depremleri 11 ilimizi ve 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkilemiş, 50 binden fazla insanımız hayatını kaybetmiş, 110 bin vatandaşımız yaralanmıştır. Asrın felaketi olarak nitelendirilen bu depremler neticesinde 313 bin binanın acil yıkılacak, ağır hasarlı, yıkık veya orta hasarlı olduğu tespit edilmiştir. Devletimiz tarafından bir yandan bölgede vatandaşlarımızın insani ihtiyaçları karşılanırken bir yandan da enkaz kaldırma ve yıkılan şehirlerimizi yeniden ayağa kaldırma çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışmalar kapsamında 2 milyondan fazla binanın incelendiği, 8 ilimizde hasar tespit çalışmalarının tamamlandığı ve diğer illerimizde de sona yaklaşıldığı belirtilmiştir. Depremin ardından 15'inci günde ilk yapım sözleşmeleri imzalanmış ve 46'ncı günde temel atma süreçleri başlamıştır. Şehirlerimizi yeniden imar, inşa ve ihya etme süreci başarılı bir şekilde yürütülmektedir. Elâzığ ilimizde 2020 yılında meydana gelen 6,8 büyüklüğündeki depremin ardından toplamda 33 bin yeni konut TOKİ aracılığıyla bir yıl içerisinde yapımı tamamlanarak Elâzığlı ve Malatyalı vatandaşlarımıza teslim edilmiştir. TOKİ'nin kısa sürede yaptığı bu konutların yaşanan son depremlerde de asgari düzeyde etkilendiği görülmüştür. 6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinin ardından dün itibarıyla 13.400'ü köy evi olmak üzere 11 ilimizde 70 bin konutun yapımına başlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Cumhurbaşkanımızın bir yıl içerisinde 319 bin konutun tamamlanacağını

müjdelediği bu inşa sürecinde toplamda 650 bin konutun yapılarak milletimize teslim edilmesi beklenmektedir. Cumhur İttifakı olarak daha evvel yapılan benzer hizmetlerin vermiş olduğu öz güven, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin getirdiği istikrar ve hızlı karar alma imkânlarıyla milletimizin yeniden mutlu ve huzurlu yuvalarına kavuşacağına inancımız tamdır. Aziz milletimizin teveccüh ve kararının da bu inanç istikametinde olduğunu görmek sorumluluk duygumuzu ve kararlılığımızı perçinlemektedir. İnşallah, depremin yaraları sarılacak, kaybedilenler geri gelmesede de bu zararlar inşallah en kısa sürede telafi edilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bu vesileyle bir kere daha vatandaşlarımızı rahmetle anıyor, yaraları sarmak ve deprem bölgesini yeniden ayağa kaldırmak için bölgede bulunarak çaba sarf eden ilgili tüm bakanlarımıza, bürokratlarımıza ve tüm kurum ve kuruluşlara, çalışanlarına, gönüllü kuruluşlara teşekkürlerimizi bildiriyoruz.

Sayın Başkan, 5 Nisan 1990 tarihinde Çin yönetimi tarafından bir ramazan günü Doğu Türkistan'ın Kaşgar vilayetine bağlı Barın kasabasında düzenlenen saldırılarda hayatını kaybeden soydaşlarımızı rahmetle anıyoruz.

5 Nisan 1990'da Barın katliamı, 5 Şubat 1997'de Gulca katliamı, 5 Temmuz 2009'da ise Urumçi katliamına maruz kalan Doğu Türkistan'daki soydaşlarımızın hak ve hukukuna riayet edilmesi ve özellikle Çin yönetiminin kamuoyuna yansıyan gayriinsani ve gayrihukuki politikalarına son vermesi gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bülbul.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yine bir ramazan günü, dün gece itibarıyla İsrail güvenlik güçleri tarafından Kudüs'te Müslümanlar için kutsal sayılan ilk kiblemiz Mescid-i Aksa'ya baskın düzenlenmesini ve ibadet eden kardeşlerimize şiddet uygulanmasını lanetlediğimizi buradan ifade etmek istiyorum.

Genel Başkanımızın ifadeleriyle Kaşgar, Karabağ, Keşmir, Kerkük, Kudüs, Kıbrıs, Kırım istikrar ve huzura kavuşmadan insanlık rahat nefes alamayacak, dünya güvenli olamayacaktır. Bu vesileyle mübarek ramazan ayında Türk-İslam yurtlarının huzur ve istikrar içinde bağımsız olarak yaşamasını niyaz ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurunuz Sayın Başkan.

36.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, önceki dönem Grup Başkan Vekili olan İdris Baluken'in bu sabaha doğru infazını tamamlayarak cezaevinden çıktığına, Avukatlar Günü'ne ve cezaevinde tutulan avukatlara, avukatlık meslek örgütlerinin yandaş üretme adına bölünmeye devam edildiğine, Avukat Hakan Bakırcıoğlu'nun vefatına, yurttaşların habersiz bir şekilde Adalet ve Kalkınma Partisine üye yapılmasına, Sincan Cezaevine sevk edilen yirmi beş yıllık tutuklu Vahyettin Sarı'ya, iptal edilen 2022 KPSS'yle ilgili soruşturmaya, ücretli öğretmenlerin kadro sorununa ve 6 Şubattaki depremden sonra Antakya'daki 307 hektarlık alan için acele kamulaştırma kararı çıkarılmasına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Evet, bugün de güzel bir haberi önce paylaşmak isterim. Önceki dönem Grup Başkan Vekilimiz sevgili İdris Baluken bu sabaha doğru infazını tamamlayarak cezaevinden çıktı. Öncelikle, İdris Başkana hoş geldiniz demek istiyorum ve hepimizin gözü aydın. Maalesef altı buçuk yıllık rehinelikten, rehin tutulmadan sonra bırakıldı. Haksız yargılama ve siyasi rehine operasyonlarını burada çok anlattık ve hukuk önünde mutlaka bunların yargılaması ve soruşturması yapılmalıdır. Bu vesileyle AİHM kararına rağmen hâlâ cezaevlerinde rehin tutulan arkadaşlarımızın da bir an önce özgür kalması gerektiğini hep söyledik, bir kez daha ifade etmek istiyorum ve cezaevleri iktidarın ve hesaplarının rövanş yerleri olamaz, aracıları olamaz. Bizler her şeye rağmen demokratik siyaseti savunmaya devam edeceğiz ve arkadaşlarımızı teker teker alacağız.

Sayın Başkan, bugün Avukatlar Günü. Meslektaşlarımızın öncelikle Avukatlar Günü'nü kutluyorum, hepimizin günü kutlu olsun içtenlikle. Bu vesileyle hâlâ cezaevinde tutulan sevgili Bekir Kaya, Selahattin Demirtaş, Can Atalay, Selçuk Kozağaçlı ve Ayla Akat'ın da günlerini buradan kutlamak istiyorum ve grubumuz adına buradan sevgilerimizi iletmek istiyorum. Hukukun işlemediği, hukuksuzluğun dayatıldığı ve adalete olan güvenin yerle bir edildiği günlerden geçiyoruz maalesef.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tarafsız ve bağımsız yargının mayasının adalet olduğunu gayet iyi biliyoruz fakat maalesef bu öz, yürütmenin baskısı altında her gün daha fazla ödün veriyor ve avukatlık örgütleri, meslek örgütleri yandaş üretme adına bölünmeye devam ediyor. Savunmaya yönelik bu tutumun adaleti yok etme amaçlı olduğunu da adaleti yerine getirme görevini icra eden son kalenin avukatlar olduğunu da savunma olduğunu da biliyor ve görüyoruz. Bu kaleyi tabii ki korumaya devam edeceğiz. Şüphesiz iktidarın tarafsızlık ve bağımsızlık inancının son kırıntılarını da hedef aldığını, araçsallaştırdığını da her gün yaşayarak deneyimliyoruz. Hukukun yok sayıldığı bu iklimde adalet savunmasız bırakılmak isteniyor ama şunu unutmasınlar: Hiç kimsenin önünde biz avukatlar boyun eğmeyiz ve teslim olmayız. Gerçek adaletin tesisi için sonuna kadar mücadelemize devam edeceğiz. Ne kadar uğraşırlarsa uğraşınsınlar teslim alamayacakları tek kale savunma kalesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dün sonsuzluğa uğurlanan meslektaşımız Hakan Bakırcıoğlu'nun acısını da derinden hissediyoruz. Buradan ailesine ve sevenlerine tekrar başsağlığı diliyorum. Hepimizin başı sağ olsun.

Sayın Başkan, elimde AKP üye kayıtları var, sadece 2 tane getirdim. Bunların bir kısmı benim yakın akrabalarım. Habersiz bir şekilde Adalet ve Kalkınma Partisi üyesi yapılmışlar. Bu sabah aradılar WhatsApp kayıtlarıyla, ne demişler? Mesela bir tanesi: "Şanlıurfa Karaköprü Teşkilatı 2022/2 dönemi aktif üyesisiniz." Bunlar HDP'li, bunlar memur, öğretmen, esnaf, doktor, avukat. Sordum, kaç kişisiniz? Sadece 2 tane gönderin dedim, yanımda 10 tane daha var. "E-devletten bir baktık -Allah Allah- hepimiz üyeymişiz. Biz zaten üye olmadık, haberimiz de yok." diyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani bu iktidarın irade gasbetmekte ne kadar mahir olduğunu biliyoruz; iradeye saygının olmadığını kayyumlardan, rehin aldığınız vekillerden, belediye başkanlarından biliyoruz. Şimdi de halk iradesine üyelikle ipotek koymaya çalışıyorsunuz. Ne yani üye yaptıklarınız size oy mu verecek? Sayınızı mı artıracaksınız? Ne kazanacaksınız? Hakikaten büyük bir zavallılık. Şunu söylüyorum, çağırım bütün Türkiye yurttaşlarına ve seçmenlerine: Lütfen e-devletten -olur ya siz de üye yapılmışsınızdır- bir bakın, bari silin ki boşuna sevinmesinler, bu kadar üyemiz var diye boşu boşuna sevinmesinler.

Sayın Başkan, Sincan'a sevk edilen 25 yıllık bir tutuklu var, üç aydır güneşe çıkarılmıyor ve hasta, Vahyettin Sarı; Patnos'daymış, ailesi de orada; her ne hikmetse, yine, Sincan Cezaevine sevk edilmiş, aslında sürgün edilmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 1.200 kilometre uzakta olduğu için ailesi de görüşemiyor tabii ve üç aydır güneşe çıkmamış ya, kör hücrede. Aileyle de görüşemiyor. Yani böyle bir işkence nasıl izah edilebilir bilemiyorum. Yani bunun adı işkence; her gün “İşkence yok.” diyorlar, “sıfır tolerans” diyorlar ama Vahyettin Sarı’ya şu anda Sincan Cezaevinde işkence uygulanıyor, buradan savcılara da suç duyurusunda bulunuyorum.

Şimdi, KPSS skandalında hatırlarsınız, Türkiye hatırlar, geçen yıl temmuz ayında soruların bir yayınevi tarafından sınavdan önce alındığı ve yayınlandığı öne sürülmüştü. Sonra sınav zaten araştırma sonucu iptal edildi ve açıklama yapıldı, uzun bir açıklama ÖSYM Başkan Vekili yapmıştı. “İdari ve adli soruşturma açtık.” demişlerdi ve bugüne kadar hâlâ bu soruşturmalardan bir sonuç çıkmış değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Milyonlarca memur adayının mağdur olmasına neden olan skandalın hâlâ çözülmemiş olması bu iktidarın işte maharetidir, gücüdür diyeyim yani tabii ki. KPSS skandalında yaşananları hep birlikte gördük, iliklerimize kadar hissettik. Bir an önce bu soruşturmalar tamamlansın ve ilgililer hakkında gerekli tedbirler alınsın.

Ücretli öğretmenlere ilişkin sorunları çokça söylüyoruz çünkü ücretli öğretmenlere açıkça bir ayrımcılık yapılıyor. Her gün arıyoruz, her gün mail alıyoruz, telefon alıyoruz. Mutlaka eğitim fakültesi mezunu, en az beş yıl ücretli öğretmen olarak çalışan öğretmenlerin çalıştıkları okullarda görevlerine kadrolu öğretmen olarak devam etmeleri sağlanmalıdır. Bu bir hak gasbidir, teslim edilmesi gereken bir haktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 6 Şubat’taki depremde sonra Antakya’da 307 hektarlık alan için acele kamulaştırma kararı çıkarıldı ve 307 hektarlık bölge riskli alan ilan ediliyor. İnsanlar enkaz altında yakınlarını hâlâ merak ederken, sorarken iktidarın rant derdi sürüyor ve Resmî Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararlarına göre -ayrıntıları var- Defne ve Aşağı Ekinci Mahallesi sınırları içinde devlet hastaneleri yapılacaktı. Hakikaten şunu söylemek istiyorum: Yani bu rant derdi, bu yeni konut yapalım, betonu tekrar... Betona tapma hâli var âdetâ. Bir durun ya, bir durun, insanlar hâlâ enkaz altından çıkarılıyor; hâlâ derde deva bir politika, bir adım atılamadı. Bu konuyu da Türkiye kamuoyunun dikkatine sunmak istiyorum ve mücadelemizi sürdüreceğimizi de ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel.

Buyurun Sayın Özel.

37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Avukatlar Günü’ne, Meclisteki avukat milletvekillerinin kaliteli yasama için önemine, avukatların mutsuz olduğuna ve sorunlarına, İsrail güvenlik güçlerinin Mescid-i Aksa’da Filistinli kardeşlerine yaptığı vahşete; RTÜK’ün içinde bulunduğu duruma, RTÜK’ün verdiği cezalara ve bu cezaların aslında kurumlara değil objektif haber arayan seçmene verildiğine ve bazı düzenlemeleri yapmadan Meclisin tatile girmesinin, seçime gitmesinin doğru olmadığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Ben de Avukatlar Günü’nü kutlayarak başlamak isterim. Tüm avukatların Avukatlar Günü’nü kutluyor ve savunma mesleğinin mensuplarının görevlerini hukuka uygun, özgür biçimde yapabilecekleri yarınlara olan ümidimizi ve inancımızı ifade ediyoruz.

Burada Sayın Levent Bülbül, Sayın Meral Daniş Beştaş, Sayın Ramazan Can 3 grupta avukatları temsil ediyorlar. Partimizde 31 avukatımız var, biri Sayın Kaboğlu, avukatlık unvanı var ama Meclisimizdeki 123 avukatı yetiştiren hocaları da temsilen burada bulunuyor. Biz savunma mesleğine çok saygı duyan, Meclisteki varlıklarından onur duyan, kaliteli yasama açısından bir yasama meclisinin olmazsa olmazı bir meslek grubu ve en yoğun meslek grubu olmasından büyük bir memnuniyet duyan Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına günlerini bir kez daha kutluyorum.

Tabii, avukatlar mutlu değiller, kamudaki avukatlar mutlu değiller; bunu uzun uzun anlattık geçtiğimiz hafta. Hukuk fakültelerinin kontrolsüz açılmasından dolayı yeni mezun avukatlar mutlu değiller. Avukatların sayısı çok arttığı için bütün avukatlar mutlu değiller. Hukuk, hak arama alanları dünya ölçeğinde genişlemediği için avukatlar mutlu değiller. Savcılarla kürsü eşitlikleri olmadığı için, görevlerini yaparken silahların eşitliği fiziken sağlanmadığı için mutlu değiller. Savunma mesleğine bir anayasal güvence olmadığı için mutlu değiller.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Topluluk sigortasından sigortalıyken 5510’da toptan BAĞ-KUR’lu yapıldı şimdi EYT’de 5000 günde emekli olacakken 9000 günü beklemek zorunda oldukları için mutlu değiller, mutsuzlar. Bu sorunların tamamının çözümü için onlar da baharın gelmesini bekliyorlar. Avukatlara diyoruz ki: 14 Mayıs’tan sonra sana söz yine baharlar gelecek ve mesleğinizi bahar gibi günlerde, masmavi göklerin olduğu günlerde hep birlikte, onurla ve kıvançla yapacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, İsrail güvenlik güçlerinin Mescid-i Aksa’da Filistinli kardeşlerimize yaptığı vahşeti kınıyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak Filistin halkının ve Filistin halkının haklı davasının yanındayız. Gerginlik ve şiddetten medet umulmasının, inanç ve ibadet özgürlüğüne müdahale edilmesinin 21’inci yüzyılda kabul edilebilir bir yanı yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Filistin’le dayanışma içinde olduğumuzu ve haklı davalarında her zamanki gibi arkalarında olduğumuzu bir kez daha ifade etmek isteriz.

Az önce RTÜK bazı kararlar verdi Sayın Başkan. Yarın burada bir RTÜK üyesi seçeceğiz. RTÜK, üzerine titrediğimiz, önem verdiğimiz bir kurum ama artık Başkanının saraydan talimat aldığı, hatta bütün otoriter rejimlerde olduğu gibi artık sarayın, amirin talimatlarını değil niyetlerini okuduğu ve ona göre davrandığı bir sürecin içindeyiz. O Başkan buradan seçildi ama yeni dönemde, 14 Mayıs’tan sonra bu Meclisin, seçtiklerini geri çağırma hakkı olmalıdır, Meclis Başkanı dâhil. Yakışmayan işler yaptığında Meclis Başkanı da geri çağırabilmelidir, RTÜK üyelerini de RTÜK Başkanı da çağırabilmelidir; bunu getireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayrıca, FOX TV, Halk TV ve Tele1’e verilen cezaların kurumlara verilen cezalar değil, hakikati, gerçek haberi, objektif haberi arayan seçmene verilen ceza ve yapılan bir sansür olduğunun da farkında olduğumuzu ifade etmek isterim.

Ve buradan bir kez daha söylüyorum, yarın belki de Meclisin son günü olacak: Staj mağdurlarını duymadan, emeklilikte yaşa takılanlardaki adaletsizliği görmeden, BAĞ-KUR'un 9000 gün sorununu çözmeden, 5000 gün beklerken -Bakan ağzından verilen söze- 5900 gün mağduriyetini gidermeden, BAĞ-KUR'lulara yönelik prim adaletsizliğini gidermeden, kısmi emeklilik beklentisini karşılamadan, intibak çıkarıp 2008 öncesi, sonrası ve 2000-2008 arası eşitsizliği çözmeden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...2000 yılı mağdurlarını duymadan, 2000 yılı sonrasını kademelendirmeden, BAĞ-KUR'lular ve SSK'liler için olan askerlik borçlanması hakkını Emekli Sandığında da yılı geri çekecek şekilde yapıp da memurları da bu haktan faydalandırmadan, kamuda çalışan mühendisin özlük hakkını çözmeden, kamuda çalışan mühendis atamasını hak ettikleri noktaya yapmadan bu Meclisin bir yere gitmesi, tatile girmesi, seçime gitmesi doğru değildir. Giderseniz gidersiniz; 14 Mayıs'ta geleceğiz, bunların hepsini biz çözeceğiz.

Hepsine söz, 14 Mayıs'ta yine baharlar gelecek. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Ramazan Can.

Buyurunuz Sayın Can.

38.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, mübarek ramazan ayında İsrail güvenlik güçlerinin Mescid-i Aksa'ya ve Filistinlilere saldırmasına, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne, avukatlık mesleğinin önemine ve Avukatlar Günü'nde her daim okunan paragrafta ilişkin açıklaması

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Mübarek ramazan ayında İsrail güvenlik güçleri Mescid-i Aksa'ya ve Filistinlilere saldırmıştır; bu saldırıyı şiddetle kınıyoruz, bu saldırıları bir terör saldırısı olarak değerlendiriyoruz. Suçsuz, günahsız, savunmasız insanlara saldırmak en azından alçaklıktır, zalimlik, gaddarlıktır. Buna sessiz kalamayız, kalınmamalı; başta Birleşmiş Milletler olmak üzere, bütün dünyayı göreve davet ediyoruz, gereği hemen behemehâl yapılmalıdır, İsrail devleti hesap vermelidir. Mescid-i Aksa yalnız değildir, Filistinliler asla yalnız değildir; Filistin davası bizim davamızdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 5 Nisan Avukatlar Günü. Adaletin tecellisi için gece gündüz gayret eden, “üçlü sacayağı” diye tabir ettiğimiz avukatların günlerini bir meslektaşları olarak tebrik ediyorum.

Bu “üçlü sacayağı” dediğimiz iddia, savunma ve karar mercisi, aslında adaletin ve maddi gerçeğin tecellisi için azami gayret sarf eden, aralarında bir rütbe, bir hiyerarşi olmayan üçlü unsurlardır. Avukatlar, güçlünün değil güçsüzün yanında, haksızın değil haklının yanında yer alırsa ve hukukun üstünlüğünü gerçekleştirirse bu manada görevini yapmıştır. Maddi gerçeğin ortaya çıkmasına ve adaletin tecellisine yardım eden Avukatlar Günü'nü tekrar tebrik ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Can.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Nasıl ki demokrasilerde muhalefetsiz bir yapılanma düşünülemez ise yargılamada da adaletin tecellisinde de avukatsız bir yargılama düşünülemez.

Avukatlık Günü'nde her daim bir paragraf okunur, Moliere'le ilgili atıfta bulunur. Ben de o paragrafı burada okumak istiyorum: “Görevimizi yaparken kimseye, ne müvekkile ne hâkime hele ne iktidara tabiyiz. Bizim aşağıımızda kişilerin varlığı iddiasında değiliz fakat hiçbir hiyerarşik üst de tanımıyoruz. En kıdemsizin en kıdemliden veya isim yapmış olandan farkı yoktur. Avukatlar tarih boyu köle kullanmadılar ama hiçbir zaman da efendileri olmadı.”

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bir dakika söz alabilir miyim? Bunun üzerine değil, başka bir konu için.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

39.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, infazı dolarak tahliye olan İdris Baluken'e ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın İdris Baluken birlikte Grup Başkan Vekilliği yaptığımız bir mevkidaşıydı, bir hekim, bir vicdanlı insan. Aklına, zekâsına, vicdanına tanık olduğum biriydi. Sonra bir gün, Mecliste onun sözünün üstüne söz kuramayanlar, siyaseten bileğini bükemeyenler onu alıp götürdüler. Cezaevinde pek çok kez ben kendisini de ziyaret ettim ama altı buçuk yıllık mücadele içeride sürdü ve infazı dolarak tahliye oldu. Kendisini tanıyan buradaki bütün mevkidaşları onun partisine ve Parlamente'ye yaptığı katkılara şahittir, o dönemki mevkidaşları da bu konuda çok önemli şeyler hep söylemişlerdi. Ümit ederim, sağlıklı, ailesiyle mutlu olur, kısa sürede de siyasete geri döner.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz İdris Baluken'le farklı siyasi partideniz, bir anlamda rekabet içinde olduğumuz dönemler de oldu ama öyle bir siyasetçiden Türkiye'nin ve onu seçenlerin altı buçuk yıl mahrum edilmesini hiçbir zaman unutmayacağız.

Kendisine geçmiş olsun diyorum.

BAŞKAN – Sayın Öztunç...

40.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 5 Nisan 1925 tarihinde Kahramanmaraş'a Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kırmızı şeritli İstiklal Madalyası verilisinin yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra, Kurtuluş Savaşı'na katılanlara İstiklal Madalyası verilir. Kahramanmaraş'a da haber salınır “Kimler katıldı savaşa, kimlere İstiklal Madalyası verelim?” denir. Kahramanmaraş'tan şöyle bir yanıt gelir: “Bütün şehir katıldı.” Bunun üzerine 5 Nisan 1925 tarihinde Kahramanmaraş'a kırmızı şeritli İstiklal Madalyası Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından verilmiştir.

Bugün bizim İstiklal Madalyası alışımızın yıl dönümü; bütün yurttaşlarımızı, bütün hemşehrilerimi kutluyorum. Deprem bizi yıktı, doğru; depremde çok büyük zarar gördük, doğru ama inşallah depremin yaşattığı bu travmayı, bu acıyı da hep birlikte aşacağız ve şehrimizi yeniden ayağa kaldıracacağız.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Altı Yaşındaki Bir Kız Çocuğunun Evlilik Adı Altında Cinsel İstismara Maruz Bırakılması Olayının Araştırılarak Benzer Olayların Yaşanmaması ve Her Türlü Çocuk İstismarının Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının Komisyonun görev süresinin uzatılmasına dair bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Altı Yaşındaki Bir Kız Çocuğunun Evlilik Adı Altında Cinsel İstismara Maruz Bırakılması Olayının Araştırılarak Benzer Olayların Yaşanmaması ve Her Türlü Çocuk İstismarının Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/2320)

4/4/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

12/1/2022 tarihinde çalışmalarına başlayan Altı Yaşındaki Bir Kız Çocuğunun Evlilik Adı Altında Cinsel İstismara Maruz Bırakılması Olayının Araştırılarak Benzer Olayların Yaşanmaması ve Her Türlü Çocuk İstismarının Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun aldığı karar gereğince çalışma süresinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 105'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, 12/4/2023 tarihinden geçerli olmak üzere bir ay uzatılması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Cengiz Aydoğdu

Aksaray

Komisyon Başkanı

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 105'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Araştırmasını üç ay içinde bitiremeyen komisyona bir aylık kesin süre verilir." hükmü gereğince Komisyon bir aylık ek süre verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 2 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Altı Yaşındaki Bir Kız Çocuğunun Evlilik Adı Altında Cinsel İstismara Maruz Bırakılması Olayının Araştırılarak Benzer Olayların Yaşanmaması ve Her Türlü Çocuk İstismarının Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/2321)

4/4/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Altı Yaşındaki Bir Kız Çocuğunun Evlilik Adı Altında Cinsel İstismara Maruz Bırakılması Olayının Araştırılarak Benzer Olayların Yaşanmaması ve Her Türlü Çocuk İstismarının Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/2322)

4/4/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, 4/4/2023 tarihinde Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 19 milletvekili tarafından, AFAD'ın liyakatli kadrolarla kuruluş amacına ve ilkelerine uygun, güvenilir, tarafsız ve şeffaf bir kurum hâline gelmesi, kamuoyunda oluşan güvensizliğin ortadan kaldırılarak güvenin yeniden tesisinin sağlanması, yaşanmış ve yaşanacak olan olası mağduriyetlerin önlenmesi ile ülkemizde yaşanması muhtemel afet dönemlerinde risk ve kriz yönetiminde etkin olabilmesi amacıyla 4/4/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Nisan 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/4/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/4/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük 'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 19 milletvekili tarafından AFAD'ın liyakatli kadrolarla kuruluş amacına ve ilkelerine uygun, güvenilir, tarafsız ve şeffaf bir kurum hâline gelmesi, kamuoyunda oluşan güvensizliğin yeniden tesis edilerek güven sağlanması, yaşanmış ve yaşanacak olan olası mağduriyetlerin önlenmesi ile ülkemizde yaşanması muhtemel afet dönemlerinde risk ve kriz yönetiminde etkin olabilmesi amacıyla 4/4/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/4/2023 Çarşamba günü birleşimde yapılması

önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş.

Buyurun Sayın Yokuş.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubumuz adına verilmiş olan öneri üzerinde söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Doğu Türkistan'da Barın katliamının yıl dönümü. Bu katliamda şehit olan Müslüman din kardeşlerimizi bir kez daha rahmet ve minnetle anıyorum. Doğu Türkistan'daki Çin zulmünü bir kez daha buradan kınıyorum.

Bugün Avukatlar Günü, avukat kardeşlerimizin, hukukçularımızın gününü kutluyorum. Aslında bu gün kutlanmaz ama inşallah 15 Mayıs'tan itibaren herkes kutlayacak; hukuku kutlayacak, bağımsızlığı kutlayacak, özgürlüğü kutlayacak. O günler yakın, ümitle bekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, sahip olduğu yeryüzü ve iklimsel yapısı gereği doğal afetlerle sıklıkla karşı karşıya kalan bir ülkedir. Su baskınları, sel, çığ, heyelan, yangın ve en önemlisi de deprem ülkesiyiz. Ülkemizde, ortalama olarak her yıl 5 ila 6 büyüklüğü arasında en az bir deprem yaşanmaktadır; bazen bu, 7'lerin üstüne de çıkabilmektedir geçtiğimiz aylarda yaşadığımız gibi. Yaşanan depremlerle ülkemiz insan kaybı açısından dünyada maalesef 3'üncü, etkilenen insan sayısı açısından ise 8'inci sıradadır. 1999 depreminde yaşadığımız büyük felaketten sonra 57'nci Hükümet tedbirler almaya çalışmış, demiş ki: "Ulusal Deprem Konseyini kuralım, bağımsız bir kurul olsun. Bu kurul bilim adamlarından oluşsun ve bu bilim adamları zaman zaman açıklamalar yapsın, araştırmalar yapsın; bunları da kamuoyuna duyursun. Siyasi iktidarlar da buradan kendilerine pay alsın." fakat bu kurul 6 Ocak 2007 yılında AK PARTİ iktidarı tarafından Sayın Tayyip Erdoğan'ın bir kararıyla kaldırılmış, iptal edilmiş, lağvedilmiş. Ya, niye lağvettiniz? Çünkü bu bağımsız kurul doğruları söylüyor. Ne diyor bu kurul? "Deprem kuşağına bina yapmayın." diyor. Ne diyor bu kurul? "Tarım arazilerine -bilimle konuşuyor çünkü- bina yapmayın." diyor. Bu kurul ne diyor? "Denetimi sıkı yapın, keyfekeder bina yapımını önleyin." diyor. Başka ne diyor? "Denetleyin." diyor, "Denetleyin." Ama bütün bunları göz ardı etmek, rant peşinde koşmak siyasi iktidarın öteden beri, yirmi bir yıldır yaptığı tek şey.

Sadece bununla kalsa iyi. Hatırlayınız, "AFAD" diye bir kurumumuz var. Biz bu kurumumuzun bütçesini en son 4 milyon eksiltmişiz. Türkiye'nin bütçesi bir yıl içinde neredeyse yüzde 100 büyümüş ama "AFAD'ın bütçesi, bu para demek ki fazla geliyor; ne yapalım? Yüzde 33 oranında düşürelim." demişsiniz. Niye düşürdünüz? Ya, burası deprem ülkesi, her yanımda felaketlerle dolu. E, şimdi ne oldu? Ve bizim AFAD depremin altında kaldı sayenizde.

Şimdi, ben buradan daha önce de söyledim: Bu yaptıklarınızdan dolayı hiç mi vicdan azabı çekmiyorsunuz? Çekmiyorsunuz çünkü "Kader planı." diyerek, kadere sığınarak kendinizi kurtarıyorsunuz. Belki bugün, burada kurtarabilirsiniz ama Hakk'ın huzurunda kurtulmanız vallahı çok zor; ben size söyleyeyim.

Bakın, yine bu AFAD'la ilgili... Bir bakanımız var, İçişleri Bakanı, diyor ki: "Bizim hazırlığımız İstanbul depremineydi yahu, Allah Allah! Allah Maraş'tan verdi bize bunu." Yahu, dünyanın neresinde olursa olsun, heleki çağdaş toplumlarda, Batı toplumlarında böyle söyleyen bir bakan bir gün orada oturamaz ama sizin her bakanınızın yani hepsinin maalesef bu tip sözleri sizi hiç acıtmıyor, sizi hiç üzmüyor, size hiç dokunmuyor. Aynı şahıs, öyle bir şahıs ki AFAD'ı AK PARTİ'nin arka bahçesine çevirmiş, Bakanlığı çevirdiği gibi. Ha, buna da şaşırmıyoruz. Niye şaşırmıyoruz? E, yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarının tek özelliği, en önemli özelliği bu; devleti ele geçirmek, kamu kurumlarını ele geçirmek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Teşekkür ederim.

E, bunu da başardınız. Bakın, 2021 yılında Berlin merkezli Bilim ve Politika Vakfının Türkiye'deki başkanlık sistemiyle ilgili yaptığı araştırmada şöyle deniliyor: "Türkiye'de bürokrasiyi nitelik yani liyakat değil, tarikat ve AKP üyeliği şekillendiriyor." Buna itiraz edecek bir Allah'ın kulu bu ülkede çıkamaz, zaten yirmi bir yıldır bunu yaptınız. Yabancılar da görüyor bu yaptıklarınızı ama siz liyakatsizliğe devam ediyorsunuz, Allah'tan da korkmuyorsunuz. Dinimiz emrediyor, Peygamber'imiz emrediyor "İşi ehline veriniz." diyor Yüce Peygamber. "Ehline verilmezse ne olur?" diyor, "Kıyameti bekleyin." diyor. İşte, kıyamet oldunuz; Maraş'ta, Hatay'da, Adıyaman'da Türk milletinin kıyameti oldunuz, yazıklar olsun size. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurunuz Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yine, AFAD'ı konuşuyoruz tabii. AFAD, esasında, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı. İşte, başımıza bir afet geldiğinde, ülkenin başına bir afet geldiğinde, bu deprem olabilir, sel olabilir, başka türlü afetler olabilir, bunların hem yönetimi hem sevk ve idaresi hem de koordinasyonu gibi bütün organizmaları, bütün her şeyin tamamını birlikte yönettiği bir kurum, bu amaçla kurulmuş bir kurum ve amacında da bunlar yazıyor. Ancak yaşadığımız son depremde, aslında yaşadığımız bütün felaketlerde AFAD'ın nasıl işe yaramaz, nasıl beceriksiz bir yönetim anlayışıyla karşı karşıya bırakıldığına ve bu amacına uygun hiçbir işlemi zamanında ve doğru bir şekilde yapamadığına tanık olduk.

Şimdi, biz bunları yaşadık tabii, kendimiz bizzat deprem esnasında, sonrasında o bölgede olan milletvekilleri olarak yaşadık; bir de AFAD'ın kendi raporları var yani bizim söylediklerimiz var, bizim söylediklerimizi aşağı yukarı depremde bu tarafa kürsü konuşmalarımızda hemen hemen bütün vekillerimiz dile getiriyorlar. Bir de AFAD'ın kendi söyledikleri var, 2 tane raporu var; ben biraz onlardan bahsedeceğim. Bir tanesi 2011 yılında yani on iki yıl önce. AFAD kendi iç değerlendirme raporlarında şunu söylüyor, Van depreminden sonra, diyor ki: "Çadır kentler için kurulacak alanlar önceden bilinmiyordu. Gelen yardımların depolanacağı alanlar tespit edilmemişti." Kendileri söylüyor, "Depo alanlarında tasnif ve dağıtım yapacak personel eksikti. Çadırların bir kısmı mevsim koşullarına uygun değildi. Depremle birlikte cep telefonu iletişiminin kesilmesi nedeniyle bazı koordinasyon problemleri yaşandı. Uygulanabilir il, ilçe, afet ve acil durum planları yoktu ve mevcutlar da yetersizdi." Şimdi, bunlar bir kısmı, bu sayı gidiyor, artıyor yani çok. Şimdi, bunlara bir bakıyorsunuz, bunlar 2011'de söylenmiş. Peki, bu depremde ne oldu? Bu depremde bunların aynısı oldu yani burada ne söyleniyorsa, AFAD kendisi açısından neyi eksik bulmuşsa değerlendirme raporlarında, tamamını bu depremde de yaşadık yani bütün bu eksiklerin tamamını... Yani 2011'den bu tarafa AFAD'da bir düzeltme söz konusu değil ve bir de 2022'de yani 23 Kasım 2022 Düzce Gölyaka depreminden sonra hazırladıkları bir rapor var, o raporda da benzer hikâyeler, unsurlar var; "Koordinasyon sağlanamadı, toplanma alanı yanlış seçildi, yardımlar geç geldi, çadır takibini yapamadık, yemek dağıtımında sorunlar yaşadık, inşaat mühendisleri yerine öğretmen ve imamlardan ekip kurduk, afet nakliye personeli ancak iki gün sonra Düzce iline ulaşabildi, zarar tespiti konusunda yetersiz kalındı." Yani AFAD kendi düzenlediği 2 raporda da aslında nasıl rezil bir şekilde yönetildiğini kendisi itiraf ediyor.

Niye bunlar yaşanıyor? Tabii ki bunlar AFAD'ın kendi tespitlerini yapmasına rağmen kendisini düzeltmemesinin sebebi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – AFAD'ın hem on iki yıl önce hem de depremde bir yıl bile olmadan önce kendisinin yapmış olduğu bütün bu tespitleri düzeltmemesinin sebebi liyakatsiz kadrolar tarafından yönetilmesi, yandaşların korunması; eş, dost, akraba, aile şirketi hâline dönüşen kurumlar, kuruluşlar ve buradan kaynaklı olarak da bu liyakatsiz insanlar bu kurumları layıkıyla, düzgünce yapması gereken, olması gereken şekilde yönetemedikleri için bu sorunlar düzeltilemiyor. Yani 2011'de AFAD kendisi için ne demişse, 2022'de AFAD kendisi için ne demişse, hangi eleştirileri, öz eleştirileri yapmışsa, 6 Şubat depreminde de bütün o hataların tamamı katlanarak tekrar etti.

O anlamıyla buradan nasıl kurtulacağız? Buradan kurtulmak için bu anlayıştan ve bu iktidardan kurtulmak gerekiyor. Ona da az kaldı, 14 Mayıs'ta kurtulacağız. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Ednan Arslan.

Buyurunuz Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EDNAN ARSLAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. İYİ Parti grup önerisi üzerine partimiz adına söz almış bulunuyorum.

Hepimizin bildiği gibi, devlette bazı kurumlar vardır ve bu kurumlar aslında siyasetüstü kurumlardır, AFAD da bunlardan biridir ama maalesef bu yönetim anlayışıyla; AFAD'a atadığınız liyakatsiz, beceriksiz yöneticiler sayesinde her geçen gün AFAD kan kaybediyor ve itibarsızlaşıyor. Bunun sonucunda da maalesef ülke olarak büyük bedeller ödüyoruz.

Bakın, 6 Şubat depreminin üzerinden tam elli dokuz gün geçti, hâlâ enkazların altından cansız bedenler çıkıyor. Yani şuradaki milletvekili arkadaşlarıma sormak istiyorum: Hangimizin yakını olsa o enkaz altında bu kadar bekletirdik ya? Ya, bu insanların hayatları bu kadar değersiz miydi; o insanlar o kadar değersiz mi? Hani sizin bu liyakatli kadrolarınız "O betonların üzeri 2 kez, 3 kez kontrol edildi." diye yazmışlardı? Hani o enkazların tamamı kontrol edilmişti, orada herhangi bir insanın cansız bedeni yoktu? Ama maalesef hâlâ 59'uncu günde Malatya'da, Maraş'ta ve diğer illerimizde bu cansız bedenlere ulaşıyor. İşte, liyakatsizliğin "top" noktası burasıdır. Yani burada artık söyleyecek kelime bulamıyoruz.

AFAD siyasetüstü bir kurumsa, lütfen, bu kurumu bu nepotizm uygulamalarından arındırarak, bu yönetim anlayışından uzak tutarak hep beraber ayağa kaldırmamız gerekiyor. Depremler bitmeyecek, bundan sonra da depremler olacak ama bu yönetim anlayışıyla, bu bakış açısıyla bu AFAD, bu Kızılay devam ederse biz burada daha çok AFAD'ı konuşuruz; daha çok bu Kızılayı, bu kurumları konuşuruz.

Bakın, depremin ilk gününden itibaren ben Adıyaman'daydım, uzunca bir süre de Adıyaman'da kaldım. Ya, AFAD yapmış olduğu ilk bilgilendirmede Adıyaman'ı unuttu, Adıyaman'ın adını yazmadı. Deprem olan 11 ilden biriydi ve en büyük can kaybının olduğu illerden biriydi, Adıyaman'ın adını yazmadı. Peki, bu liyakatsiz, beceriksiz kadrolardan, buraya Adıyaman'ın ismini yazmayanlardan kim hesap sordu? Tek bir istifa eden var mı? Tek bir vicdanı sızlayan var mı? Ondan sonra da Sayın Cumhurbaşkanı çıkıp Adıyaman'dan helallik istiyor. Hadi oradan ya! Neyin helalliğini istiyorsunuz? İnsanlarımız orada donarak öldü, alınamayan tedbirler yüzünden, yapılamayan erken müdahaleler yüzünden orada bağıra bağıra, can çekişe çekişe öldüler. O yüzden bizim yapmamız gereken bu kurumların üzerindeki siyasetin etkisini azaltıp ortak akılla bu kurumları ayağa kaldırmamız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

EDNAN ARSLAN (Devamla) – Bakın, beş yıl boyunca gördüğümüz bir şey var; tek adam rejimi bu ülkede devlet kurumlarını bir bir çürütüyor, çökertiyor, liyakatsiz kadrolar talimat almadan hiçbir iş ve işlem yapmıyor. Bunun sonucunda da maalesef insanlarımız ölüyor, insanlar canlarını ve mallarını kaybediyorlar.

Pandemide beş maskeyi dağıtamayanlar, selde insanları kurtaramayanlar, yangında doğamızı koruyamayanlar bu depremde de vatandaşlarımızı maalesef enkaz altından kurtaramadılar. Tüm bu yaşananlardan hicap duyup, ar edip ne zaman birileri istifa edecek diye merak ediyoruz. Tüm bu olumsuzluk içinde AFAD'la ilgili Meclis araştırması açılarak gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir. Öneriye katılıyor, destekliyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Atay Uslu.

Buyurun Sayın Uslu.

AK PARTİ GRUBU ADINA ATAY USLU (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Çok büyük bir afet yaşadık. Ölen kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyoruz.

Bizim değil, dünya tarihinin en büyük depremlerinden biri. Yunanistan'ın yüz ölçümünden daha büyük bir bölgeyi, Yunanistan'ın nüfusundan daha çok insanı etkileyen bir depremde bahsediyoruz, 11 ilde, 62 ilçede, 10 binden fazla köyde etkili olmuştur.

Deprem olur olmaz devletimiz harekete geçmiştir; tüm kurumlarımız seferber edilmiş, AFAD koordinasyonunda bölgeye sevk edilmiştir. Bölgede 275 bin personel görevlendirilmiştir. Bugün, bu personelin yaklaşık 190 bini bölgede çalışmaya devam etmektedir. 36 bin kişilik arama kurtarma sayısına ulaşılmış, 100 binden fazla vatandaşımız yaralı olarak enkazdan kurtarılmıştır. Bölgede 100'den fazla helikopter, 75'ten fazla uçak görev yapmıştır.

Yaralıların tedavileri, sağlık hizmetleri, tahliye çalışmaları, enkazı kaldırma çalışmaları, geçici barınma hizmetleri, beslenme çalışmaları, altyapı çalışmaları, sosyal marketler, sosyal merkezler, eğitim çalışmaları, psikososyal destekler, çiftçilerimize destekler, şehirlerin yeniden planlanması, kalıcı konutların inşaatları, ticari destekler, deprem destekleri, daha binlerce kaleme çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların her biri bir koordinasyon, bir emek işidir.

Bölgede bugün 670 bin çadır kurulmuştur arkadaşlar. 670 bin çadırdan 2,7 milyon kişi barınmaktadır. Bu bir emektir, bu bir koordinasyondur. Bölgede 52 bin konteynerin kurulumu tamamlanmıştır. 100 bin depremzede bu konteynerlerde yaşıyor. Her bir konteyner kent âdeta orta büyüklükte bir ilçe gibidir. Her birine elektrik, su, kanalizasyon çalışması yapılmaktadır. Her bir konteyner kentte çocuk parkları, mescitler, eğitim, sağlık merkezleri, destek alanları bulunmaktadır. Bu bir emektir, bu bir koordinasyondur.

Sayın milletvekilleri, 3 milyon kişi barındırılıyor. Her gün 3,5 milyon kişiye sıcak yemek veriliyor. Dün 1,7 milyon kişiye iftar olanağı sunuldu; bu bir emektir, bu bir koordinasyondur. Bu işler, bu çalışmalar koordinasyon gerektirir; bu işler bir emek, çaba, kapasite, tecrübe ve yönetim gerektirir. Bu çalışmalar, süreci koordine eden bir Cumhurbaşkanı gerektirir. Bu çalışmalar, haftanın birkaç gününü bölgede geçiren Recep Tayyip Erdoğan gerektirir. Bu çalışmalar, bölgeden hiç ayrılmayan bakanlar gerektirir; belediye başkanları, mülki idare amirleri, gönüllüler ve görevliler gerektirir; AFAD koordinasyonu gerektirir.

Şimdi, enkazlar kaldırılıyor. Bakın, biraz önce bahsedildi, 5 bin kamyon, 2 bin ekskavator bölgede çalışıyor, 1 milyon kamyon seferiyle 10 milyon metreküp moloz taşınmış durumda; bu bir emek, bu bir koordinasyon gerektirir.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Molozdan bahsetme, canlardan bahset! Ölenlerden bahset, molozdan değil.

ORHAN SÜMER (Adana) – Ya, devletsin yirmi senedir sen yani yapmayacak mısın bunları? Devletsin, yapacaksın yani!

ATAY USLU (Devamla) – Hasar tespit çalışmaları var, 2 milyon binada inceleme yapılmış; bu bir emek, bu bir koordinasyon gerektiriyor. 20'nci günde temel atmak, 60'ıncı günde 70 bin konutun inşaatına başlamak; bu bir emek, bu bir koordinasyon, bu bir başarıdır.

ORHAN SÜMER (Adana) – Deprem vergisini alıyorsun, bilmem neyi alıyorsun, herhâlde yapacaksın!

ATAY USLU (Devamla) – Bu çalışmalar büyük ve güçlü Türkiye'yle oluyor, bu çalışmalar Cumhurbaşkanımızın vizyonuyla, tecrübesiyle oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ATAY USLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım, teşekkür ederim.

Nasıl geçmiş felaketlerde şehirleri ayağa kaldırdıysak tüm gücümüzle devlet-millet el ele inşallah şehirleri hem inşa edeceğiz hem ihya edeceğiz. Bunu Van'da başardık, Elâzığ'da, Antalya'da, Muğla'da başardık. Hatta Van depremi sonrasında Van yeniden ayağa kalkarken bölgede görevli olarak çalıştım. Cumhurbaşkanımızın liderliğinde nasıl bir yılda şehirlerin, köylerin ayağa kaldırıldığını gördüm, yaşadım, o çalışmanın içinde görev aldım. Cumhurbaşkanımızın tecrübesini, koordinasyon gücünü, vizyonunu orada hem gördüm hem yaşadım.

Çalışacağız, gayret göstereceğiz, bu işin içinden çıkacağız. İstismar ve dezenformasyonlara cevap vermekten çok görevlilerimiz çalışmak istiyor, biz çalışmak istiyoruz. Umudu yeşertenlere teşekkür, söndürmek isteyenlere sitem ediyoruz. Elbette daha çok çalışacağız, maddi olan her şeyi daha fazlasıyla inşa ve ihya edeceğiz. Devlet ve millet olarak yaraları hep birlikte saracağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Cumhurbaşkanı Adıyaman'dan özür diledi “Bizi başışlayın.” dedi ve Hataş'da da aynı şekilde “Özür dileriz. Hatalarımız, eksiklerimiz var, başarısızız.” dedi, sayın hatip çıktı “Başarılyız, başarılyız.” dedi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Niye söz aldı şimdi bu Sayın Başkan? Hayırdır ya, niye söz aldın Tanal, niye cevap veriyorsun ya! Sayın Tanal, niye cevap veriyorsun? Hayret bir şey ya! Sen neden cevap veriyorsun her şeye anlamadım yani!

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Sayın Başkanım, herkes çıkıyor, peşinen karar yeter sayısı istiyoruz; peşinen, karar yeter sayısı... Arkadaş, kimse gelmiyor buraya ya! Ya, MHP hep sizi sırtında taşımak zorunda mı? Gelsinler buraya AK PARTİ'liler.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, AYM üzerindeki yürütme baskısının önlenmesi amacıyla 5/4/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önerisinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Nisan 2023 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/4/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/4/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

5 Nisan 2023 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen -24526 grup numaralı- AYM üzerindeki yürütme baskısının önlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak 5/4/2023 Çarşamba günkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç.

Buyurunuz Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli halklarımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Ülke gündeminin kuşkusuz en önemli meselelerinden bir tanesi de yargıya güvenin olmaması ve ne yazık ki siyasal iktidarın yargı üzerindeki baskısı. Şimdi, tabii, eğer siyasal iktidarın yargı üzerinde baskısı olmasaydı, eğer yargıya güven olsaydı ve eğer yargı yargılığını, yargıçlar yargıçlığını yapmış olsaydı Türkiye'de bugün şu meselelere kesinlikle birer çözüm olurdu, neydi bu: 50 bin insan toprağa girdi, 50 bin insan enkaz altında kaldı, ihmaller söz konusuydu, kasıtlar söz konusuydu; hiçbir kişi istifa etmedi ve Allah'ın bir kulu hakkında bir soruşturma açılmadı. Onlarca faili meçhul -yani faili belli olan- olay var, bunlara ilişkin bir tane soruşturma açılmadı ve buna ilişkin bir soruşturma yok. Eğer yargıya güven olmuş olsaydı bugün, ülkede bir sonuç 8 liradır, o soğan 8 lira olmayacaktı ve ekonomiye güven olacaktı, toplumsal güven olacaktı. Bunlar olmadığı için, siyasal iktidarın baskısı olduğu için yargı yargılığını yapamıyor ve hukuk devleti de tesis edilemiyor.

Bunun yanı sıra bir diğer mesele, yargı sistemi siyasi araç hâline getirilmiş durumda. Bakın, Anayasa Mahkemesi bu yargı sisteminin en başında yer alan ve hukuk devletinin ilkelerini sağlamlaştıran ve sağlamlaştırması gereken bir mahkeme olmasına rağmen bu fonksiyonunu yerine getirmiyor. Anayasa Mahkemesinin tarihsel misyonu ve vizyonu parti kapatmayla ilgilidir; tarihe baktığınız zaman, kurulduğu günden bugüne kadar onlarca partinin kapatılmasına imza atmıştır. Anayasa değişikliği yapıldı, buna rağmen yine bir kapatma davasıyla biz karşı karşıyayız. Bakın, Anayasa Mahkemesi, Halkların Demokratik Partisi hakkında açılmış olan davada özellikle seçime giderken önemli kararlara imza attı. Bakın, onlarca kişi şu anda cezaevinde; cezaevlerinin doluluk oranı yüzde 90'ın üzerindedir, şu anda onlarca siyasi mahpus var. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları var, bunlara uymayan, bunları yerine getirmeyen bir Anayasa Mahkemesinden bahsediyoruz. Anayasa Mahkemesinin önünde aynı zamanda Halkların Demokratik Partisinin kapatma davası yani bize açılan bir kapatma davası söz konusu.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, kapatma davası açıldıktan sonra, yardımın kesilmesine ilişkin 2 defa talepte bulundu ve delil yetersizliğinden dolayı reddedildi öncelikle. Daha sonra ne oldu? Kapatma davasıyla ilgili olmayan, alakası olmayan bir gizli tanık dinletildi ve bu kaynak gösterilerek hazine yardımının verilmemesine dair bir karar verildi. Daha sonra yapılan itiraz sonucunda bu karar geri alındıktan sonra çok önemli bir gelişme yaşandı, halkımız bunu çok net bir şekilde bilsin: Bakın, bu hazine yardımının Halkların Demokratik Partisine verilmesine ilişkin olan karardan sonra, hesaplardaki blokenin kaldırılması yönünde oy veren bazı Anayasa Mahkemesi üyeleri yürütme tarafından yani saray tarafından aranarak aynen şu söylendi: “Size

çok güveniyordum. Hesaplardaki blokenin kaldırılması yönünde nasıl oy kullanırsınız?” Bu iddia basına yansdı. Eğer bu iddia doğruysa biz korkunç bir durumla karşı karşıyayız. Bakın, bunu iktidar partisi de tekzip etmedi, yalanlamadı, buna ilişkin herhangi bir beyanda da bulunmadı.

Buradan biz saraya da sesleniyoruz, şu anda salonda olmayan -sandalyeleri boş şu anda, koltukları boş- AKP Grubuna da sesleniyoruz: Siz baskı uyguladınız mı, uygulamadınız mı?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kendi grubuna bak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 13 kişi var, 13 kişi ya!

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Saraydan Anayasa Mahkemesi üyeleri arandı mı, aranmadı mı? Bu konuda biz açıklama istiyoruz. Anayasa Mahkemesi üyesinin açıklamaları var. Eğer böyle bir açıklama varsa bu skandaldır ve buna ilişkin biz derhâl açıklama bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayınız.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, seçime giderken bir partiye yönelik verilen bir karardan dolayı küçük ortakları her grup toplantısından sonra açıklamalarda bulunuyor, Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı harekete geçiyor. Peki, bu, yargıya baskı değildir de nedir? Peki, bu iddiaya karşı sizin bir sözünüz var mı? İşte, bütün bunları araştırmak ve böyle bir durum var mı, yok mu; bunu ortaya çıkarmak için bu görev de Parlamente'ye düşüyor. Biz, bu nedenle seçime girerken bu durumun araştırılmasını istiyoruz. Bunun altında kalmayacağız. Bakın, biz bunun hesabını soracağız. Halklarımız bunun hesabını önümüzdeki seçimde size soracak. Hangi baskıyı uygularsanız uygulayın, hangi taraftan telefonlar giderse gitsin biz bunun hesabını size soracağız.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel.

Buyurunuz Sayın Erel.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kamunun vicdanını temsil eden, vatandaşların savunma hakkını adil bir şekilde kullanmalarını sağlayan yargı bağımsızlığının en önemli güvencesidir avukatlarımız. Güçlü bir yargı ancak güçlü ve bağımsız bir savunmayla sağlanabilir. Hukuk sistemimizin ayrılmaz bir parçası olan avukatlarımız “Adalet mülkün temelidir.” anlayışıyla toplumumuzdaki hak ve özgürlüklerin savunucusu olarak fedakârca hizmet etmektedirler. Kamu vicdanına ve yasalara bağlı olarak birey hak ve özgürlüklerinin savunulmasında, hakların korunmasında, hukukun üstünlüğünün var olmasında yılmadan çaba gösteren demokratik, sosyal ve hukuk devletinin devamının güvencesi olan tüm meslektaşlarımızın 5 Nisan Avukatlar Günü'nü kutluyor, meslek hayatlarında başarılar diliyoruz.

Anayasa'mızın 138'inci maddesinde “Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telinde bulunamaz.” denilmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanının bazı Anayasa Mahkemesi üyelerini aradığı iddiası doğru ise bu durum, yargının bağımsızlığına gölge düşürdüğü gibi, bir hukuk bilim insanının dediği gibi, bu üyelerin yargının bağımsızlığı uğruna görevinden istifa etmesi gerekir. Bu durumun devlet adamlığıyla, etikle ve açık Anayasa kurallarıyla bağdaştırılması mümkün değildir. “Hukuk devleti” ilkesi yargının diğer erklerden bağımsız olmasını gerektirir. Yargının bağımsızlığının tam sağlanabilmesi için yargılama erkini kullanan hâkimin yasama ve yürütme organı yanında, muhakeme içi diğer tüm etki edici faktörlerin baskısından uzak karar vermesi zorunludur. Hâkimlerin tarafsız, korkusuz ve bağımsız karar verebilmeleri için söz verilen coğrafi teminat şartı getirilmelidir. Bu Anayasa Mahkemesi üyelerinin aranması partili Cumhurbaşkanlığı sisteminin meydana getirdiği bir sonuçtur. Zira, partili bir Cumhurbaşkanının kendisine rakip gördüğü siyasi bir partinin avantajlarını ortadan yok etmek adına, kendisine avantaj sağlama adına yüksek mahkeme üyelerini araması, bir bakışta normal gibi görünse de hukuk devleti, hukukun ilkeleri ve demokrasi adına bir kayıptır, bir ayıptır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYHAN EREL (Devamla) – Şimdi, bir ülkede bir partili Cumhurbaşkanı eğer Anayasa Mahkemesi üyelerini arayıp kendilerine telkin, tavsiye veya sitem etme yetkisini kendisinde görüyorsa o zaman o Cumhurbaşkanının mensup olduğu partinin il başkanı da ildeki mahkeme üyelerini, mahkeme başkanını arayıp talimat ve telinde bulunma veya sitem etme yetkisinin kendisinde olup olmadığını tartışır. Böyle bir yetkinin kendisinde olduğuna karar verdiğinde mahkemelerin bağımsızlığı, tarafsızlığı nasıl sağlanacaktır? Adalet herkese lazımdır, bugün size lazım olmayabilir ama 14 Mayıs'tan sonra bu adaletin terazisi hepinizi tartacaktır diyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıku.

Buyurunuz Sayın Tanrıku.

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, geçen hafta halktv.com.tr'de gazeteci arkadaşımız Seyhan Avşar gerçekten önemli bir habere imza attı. Aradan altı gün'ün bir zaman geçti ama bu zaman dilimi içerisinde, her şeye konuşan İletişim Başkanı, her şeye konuşan Genel Sekreter, sözcü ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubundan Sayın Cumhurbaşkanının Anayasa Mahkemesi üyelerine telefon açtığına veya açmadığına dair bir tekzip gelmedi. Ben bu haberin yüzde yüz doğru olduğuna inanıyorum, yüzde yüz. Sayın Erdoğan her zaman yaptığını yapmıştır ve Anayasa Mahkemesi üyelerini aramıştır. Neden aramıştır? Çünkü atadığı için aramıştır aynı zamanda.

Değerli arkadaşlar, bakın, yürütme organının başı Erdoğan bir Anayasa Mahkemesi üyesini arayabilir. Niçin arayabilir? Ya bir hastası vardır, ya cenazesi vardır, o yüzden geçmiş olsun diye arayabilir ama Erdoğan başka bir nedenle Anayasa Mahkemesi üyelerini aramaz; arayamaz ama aramıştır, bunun da kayıtları burada değerli arkadaşlar. Şu 2 kararı karşılaştırın, hangi üyeyi aradığını da ortaya çıkarırsınız. Ben ismini söylemeyeceğim. Anayasa Mahkemesinin üyelerini buradan tek tek itham etmek istemiyorum ama itham edeceklerim de var, onu da söyleyeyim. İsimleri burada son kez kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Birisi, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısıdır, Yargıtay'da hiç görev yapmadığı hâlde Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmiştir, şimdi Anayasa Mahkemesi üyesidir. Yargıtay bütün teamüllerini ihmal ederek seçmiştir. Diğer de İçişleri Bakan Yardımcısıdır, Sayıştay'dan gelmiştir. Biz açık açık söylüyoruz, bakın, burada söylüyoruz: Biz bunların hesabını soracağız. O oy veren Yargıtay üyelerinden de hesap soracağız, oy verenlerden, tümünden hesabını soracağız. Anayasa Mahkemesini bu hâlde getirenlerden de siyasi olarak hesap soracağız. O hesabı da 14 Mayıs'ta buradan soracağız, 14 Mayıs'ta soracağız ve Anayasa Mahkemesini gerçek anlamda Türkiye'de hukuktan, insan haklarından, demokrasiden yana bir hâlde getireceğiz.

Bu hazine yardımından yoksun bırakma kararı da tamamen Anayasa'ya aykırıdır, baştan beri Anayasa'ya aykırıdır; neyse ki düzeltildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Tanrıkulu.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Son olarak şunu söyleyeyim: Bugün 5 Nisan Avukatlar Günü. Tüm meslektaşlarımızın Avukatlar Günü'nü kutluyorum. 121 meslektaşımız yaşamını yitirdi depremde, onlara rahmet diliyorum. Onlarca meslektaşımız yaralandı, bulunduğu kentleri terk etmek zorunda kaldı, onlara da geçmiş olsun diyorum. Şimdi, bizi cezaevlerinde dinleyen meslektaşlarımız var, Selahattin Demirtaş var, Selçuk Kozağaçlı var, Can Atalay var, Ayla Akat var, Nazmi Gür var ve daha birçok meslektaşımız var; meslektaşlarıma, kendilerine buradan selam ve sevgilerimi iletiyorum, onların da Avukatlar Günü'nü kutluyorum. Buradan ezilen, baskı altında olan, emekleri sömürülen bütün meslektaşlarımızın Avukatlar Günü'nü kutluyorum ve yargıyı tam bağımsız hâle getireceğiz -bir kez daha buradan ifade ediyorum- ve savunmayı da yargının tekrar kurucu unsuru hâline getireceğiz.

Hepinize selam ve sevgilerimi sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Adil Çelik.

Buyurunuz Sayın Çelik.

AK PARTİ GRUBU ADINA ADİL ÇELİK (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve aziz milletimi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, evvelden beri konuşuyoruz, bundan önceki konuşmacılar da çok konuştular “yargı bağımsızlığı” diye ama işte tarih duruyor, yazıyor hepsi.

27 Mayıs'ta Adnan Menderes'in asılması için darbenin liderine giden 5 hukukçu müsveddeleri profesör “Asmazsanız darbenin meşruiyeti tartışılır.” diyen, Filiz Hanım bilmeniz lazım kimler olduğunu. 12 Eylül'de ortada Anayasa kalmamışken hâlâ “Anayasa Mahkemesi Başkanı” sıfatıyla o koltuğu işgal eden ve ihtilal lideri Kenan Evren'in önünde süklüm püklüm poz veren ama Turgut Özal'ın, seçilmiş Turgut Özal'ın atadığı Anayasa Mahkemesi üyesine yemin ettirip göreve başlatmayan Yekta Güngör Özden; onlar görevdeyken yargı bağımsız mıydı?

SHP'li Adalet Bakanı Mehmet Moğultay “5 bin hâkim ve savcıyı MHP'lilerden mi alacaktım?” dediği zaman -onlar şu anda hâlâ görevde- yargı o zaman bağımsız mı oluyor?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani siz de onun için mi yapıyorsunuz?

ADİL ÇELİK (Devamla) - 28 Şubat sürecinde milletin seçtiklerine balans ayarı yapan demokrasi düşmanı Çevik Bir “Brifing veriyorum.” deyince, koş koş giden hâkimler ve savcılar; o zaman yargı bağımsız mıydı?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yok, değildi, aynısını siz yapıyorsunuz. Ne anladın ki bundan?

ADİL ÇELİK (Devamla) - Hem demokrasi tarihimize hem hukuk tarihimize kapkara bir leke ebediyen duracak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tencere dibin kara, seninki benden kara!

ADİL ÇELİK (Devamla) - 2007 yılında verilen 367 kararı; o sırada yargı bağımsız mıydı? Peki, AK PARTİ hakkında gazete kupürleriyle 14 Mayıs 2008'de açılan kapatma davasında yargı bağımsız mıydı? Daha çok örnek var, sabaha kadar anlatırım.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – O zaman da değildi, şimdi de değil.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Siz neredeydiniz, ne diyordunuz, ne yapıyordunuz, sesiniz çıkıyor muydu?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – O zaman da karşı çıktık biz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynı şeyleri söylüyorduk.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – O zaman bizim ne dediğimize de bakacaksınız.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar, bakın, arkasını dinleyin, yargı yıllarca demokrasinin üzerinde bir vesayet organı gibi hareket etti.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ya, bir hukukçu böyle bakar mı? Suiemsalle bakılır mı yargıya? Nasıl bir eğitim aldın sen ya!

ADİL ÇELİK (Devamla) – Sana mı soracağım eğitimimi, sen kendi eğitimine bak! Haddini bil, haddini bil!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Suiemsalle bakılır mı yargıya? Yargının örnekleri var, öyle bakacaksın. Bana soracaksın, suiemsalle bakılmaz yargıda.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Tarihte yazıyor bunlar tarihte, hepsi yazıyor. Orada benim eğitimimi tartışamazsın, tarihi hiç tartışamazsın. Öyle hikâye anlatmayın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hikâye sensin.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Ben otuz dört yıllık hukukçuyum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Boş konuşma!

ADİL ÇELİK (Devamla) – Yargı geçmişte bağımsız falan değil, kimse kendini kandırmasın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Avukatlar Günü'nde boş konuşma.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Bakın, büyük harflerle söylüyorum, yargı geçmişte arkabahçe olarak kullanıldı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bugün bağımsız mı onu söyle, bugün bağımsız mı?

ADİL ÇELİK (Devamla) – Dinleyin anlatıyorum, arkadaşlar, anlatıyorum, müsaade edin.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – İtiraf ediyorsun, kabul ediyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bugün bağımsız mı?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kabul ediyorsun işte.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Kim kullandı? Mehmet Moğultay ve onun gibiler, bu zihniyeti devam ettirenler. Artık o günler geçti, yargı bir oyuncak değil kimse oynayamaz, oynamasına da müsaade etmeyiz. Bu kıyamet ondan kopuyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – “Keşke o sözleri söylemeseydim.” diyen bir Bakan var ya! Sen hâlâ nereden anlatıyorsun? Bırak bu işleri.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Geçmişte böyle oldu diye bundan sonra da böyle mi olacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çelik, Genel Kurula hitap edelim, buyurun.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Hayır, buna izin vermeyeceğiz. Geçmişte böyle olması... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müsaade edelim efendim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ya, Sayın Başkanım, müsamaha gösterelim de zaman kaybı ya.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Ya, siz böyle yaptınız biz de böyle, asla öyle bir anlam çıkmaz, bu yanlış.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Zaman kaybı vallahi, Türkiye'ye zaman kaybı bu kafa.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Aynı haksızlıkları biz yapmayız ve buna alet olmayız, olmayacağız.

Arkadaşlar, Gergerlioğlu kararını aynı Anayasa Mahkemesi vermedi mi? Berberoğlu kararını aynı Anayasa Mahkemesi vermedi mi arkadaşlar? Lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arandı mı, aranmadı mı?

ADİL ÇELİK (Devamla) – Aranmadı arkadaşlar. Lütfen, bakın, çok seviyorsunuz komplo teorilerini.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, yalanlamadı Cumhurbaşkanı.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Bak, Batasuna kararı...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yargıtayda bir gün, bir dakika karar vermemiş olan bir adam Anayasa Mahkemesi üyesi ya! Anlatsana bana ya!

ADİL ÇELİK (Devamla) – Siz çok iyi biliyorsunuz ben de çok iyi biliyorum. “Katil devlet” diye burada defalarca bahıyorsunuz ama “katil PKK” diye bir kere ağzınızdan çıkmıyor. Batasuna kararı tam da bu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biliyoruz, biliyoruz, merak etmeyin.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Başınıza geleceğini de biliyorsunuz. Tamam mı?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ya, HADEP kararına bak, HEP kararına bak. Niye onlara bakmıyorsun?

ADİL ÇELİK (Devamla) – Ha, o yüzden işinize gelen kararlar olunca efendime söyleyeyim “Yargı bağımsız.”, gelmeyince “Yargı bağımlı; emirle, talimatla hareket ediyor.”

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sizinle ne ilgisi var Anayasa Mahkemesinin?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Türkiye’den örnek ver, Türkiye’den. Batasuna değil, Türkiye’den örnek ver.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Arkadaşlar, bırakın. Bakın, tanıdığım çok değerli hukukçular var her görüşten. Bunlar vicdanlarına göre hareket ediyorlar ve karar veriyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Çelik.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Burada da süreç aynı şekilde işleyecek ve adalet tesis edilecektir, bundan hiç şüphemiz olmasın. Adalet hepimizin ihtiyacı var, sizin de bizim de.

Bizden asla kimse şunu beklemesin: Adaletle aykırı, adaleti zedeleyici bir vicdana biz asla sahip olamayız; buna izin de vermeziz, alet de olamayız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İnaniyor musun bu söylediklerine?

ADİL ÇELİK (Devamla) – Evet, yüreğten inanıyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Eminsin değil mi?

ADİL ÇELİK (Devamla) – Çıkışta gelirsın, konuşuruz; bak, ben sana örnekleri anlatırım, seni de dinlerim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir, grubumuza atfen bir sataşma var; “Sesiniz çıkıyor muydu?” gibi böyle şey yaptı. Bir de Filiz Kerestecioğlu’nun ismini söyleyerek zaten, “Siz iyi bilirsiniz.” diye...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sonra ben söz alacağım.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, Balıkesir Milletvekili Adil Çelik’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – “Sesiniz çıkıyor muydu?” Sesimiz çıkmaz mı? Yani “Bu ülkede yargı bağımsız değil.” diye yıllardır sesi çıkan bir ekip varsa buraya bakmak lazım; yargı bağımsız olmadığı için yargılanan, cezaevlerine giren bir ekip varsa buraya bakmak lazım. Şu anda, AİHM kararları uygulanmadığı için, AYM’nin bir uygulanan, bir uygulanmayan kararları olduğu için hâlâ cezaevlerinde olan varsa yine bu ekibe bakmak lazım.

Benim adımlı verdiniz, evet, ben 70’lerden beri, 70’lerin sonundan beri hukuk okumuş biriym, öncesinde düşünce, ifade özgürlüğü ihlali nedeniyle Mamak Cezaevinde de yatmış biriym -o zaman 141, 142’ler vardı bilirsiniz- dolayısıyla çok iyi bilirim; Yekta Güngör Özdenleri de çok iyi bilirim, Sabih Kanadoğlularını da çok iyi bilirim, başkalarını da çok iyi bilirim, hepsini çok iyi bilirim ama mesele bu değil sadece. Geçmişte, kalkıp da Kenan Evren darbecilerine ya da 28 Şubatçılara, o zaman yargı kararlarını hukuksuzca uygulayanlara nasıl karşı çıktıysak bugün yine bunun bedelini biz ödüyoruz ya. Niye biz ödüyoruz her dönem, her bedeli? Niye bu ülkenin Kürtleri, sosyalistleri, feministleri ödüyor bu bedeli? Ben de size bunu sormak isterim. Bir de kalkmış, gerçekten, ismimizi vererek diyorsunuz ki: “O zaman niye sesiniz çıkmıyordu?” Daha nasıl sesimiz çıkacak bizim, daha nasıl sesimiz çıkacak gerçekten? Daha fazla nasıl haykırabiliriz biz bu ülkenin halklarının özgürlüğü için, eşitliği için, adil yargılanma için, bağımsız bir yargı için? Sesimiz her zaman çıktı, her zaman da çıkmaya devam edecek. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kürsüden yani sataşma diye söz istiyorum.

BAŞKAN – Yerinizden efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşmadan...

BAŞKAN – Yerinizden Sayın Başkan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Balıkesir Milletvekili Adil Çelik’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Doğrusu, hatibi dinledim, ilk kez gördüm ama oldukça heyecanlıydı, bu ortamı bilmiyor belli ki bu meseleleri çokça tartıştığımızı da bilmiyorsunuz.

ADİL ÇELİK (Balıkesir) – 6’ncı konuşmam efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Efendim?

ADİL ÇELİK (Balıkesir) – Siz yoktunuz demek ki. Bu 6’ncı konuşmam.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ha, ben hatırlamadım, gerçekten hatırlamadım.

ADİL ÇELİK (Balıkesir) – Sizin için bir daha konuşurum Meral Hanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sizi yeminden tanıyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Meral Hanım günde 6 kere konuşuyor, sen bir dönemde 6 kere konuşuyorsun.

ADİL ÇELİK (Balıkesir) – Olabilir. Ne yapalım? Ben bir daha konuşurum sizin için.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Şimdi, bütün dönemlerde bizim geleneğimiz her zaman hukuksuzluğa, haksızlığa ve zulme itiraz etti, itiraz etmeye devam ediyor. Biz zulmü yapanın kimliğine bakmıyoruz, sizin gibi "Hukuk sadece benim içindir, eşit, adil olarak bana uygulansın, karşı tarafı ezsin, çiğnesin." demiyoruz. Bizim tarihimiz ortadadır, hiç kimseye de kendimizi ispat etmek zorunda değiliz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz konuşurken arkadan bir ses geldi, konuşmanız tam da şöyleydi: "Tencere dibin kara, seninki benden kara." meselesiydi.

TAMER DAĞLI (Adana) – Arkadan gelmedi, yandan geldi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Arkadan geldi.

ADİL ÇELİK (Balıkesir) – Yok, yok, orada.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Ya, kimin söylediğini bilmiyorum, bir ses geldi; gerçekten hoşuma gitti.

ADİL ÇELİK (Balıkesir) – Olağan şüpheliler orada.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Neyse sözümü kesmeseniz...

Sayın Başkan, bizim önergemiz çok açık; bir genel görüşme istiyoruz. Bu ülkede Anayasa Mahkemesine doğrudan yürütmenin başı telefon açtı mı, açmadı mı? Bunu soruyoruz. Gelin, tartışma istiyoruz diyoruz. Bu Mecliste bu ülkenin milletvekilleri "Bu haber doğru mu, değil mi?" bunu tartışalım diyoruz. Niye karşı çıkıyorsunuz? Yalanlayamıyorlar. Aslında hatip itiraf etti "Biz aradık." dedi, "Aradık, iyi ki aradık ama bizden öncekiler aramanın ötesine geçiyordu." dedi. İşte, Yekta Güngör Özdenleri, Turgut Özalıları, Çevik Bir'i göstererek "E, ne yapalım, bizden öncekilerden öğrendik, biz de çıtayı yükseltiyoruz." dedi. Bunun meali bu. Sayın hatibe...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, insanda biraz ar olur, hakikaten ar olur ya. Bizim hakkımızdaki kapatma davası MHP'nin kongresinden bir gün önce açıldı ya. İfade edildi, 7 Haziranda 2'nci iddianame verildi ve sonraki takvim, bir gizli tanığa 31 Aralıkta gece yarısı adliye başına başka bir soruşturma için gitmişken HDP için ifade alındı savcı tarafından; bu takvim elimizde. Bir yazı yazdı, Duvar'da çıktı, bir okuyun "Yargının Takvimle İmtihani" diye. Burada, açıkça AYM üzerinde baskı kuruluyor, siyasi şantaj yapılıyor, tehdit ediliyor. Bir ülkede AYM üyeleri özgür değilse hiç kimse özgür değildir, olamaz. Bize haksız yere kapatma davası açtınız ya, siz açtınız, ortağınızla beraber açtınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum Başkan.

Ama şimdi çıkmışlar, gerçekten, gülüyorsunuz diyemeyeceğim, sırtıyorlar; utanıyorum bunu söylemekten.

Dün size kapatma davası açıldığında da biz buna karşıydık ama bugün siz onun sahibisiniz. Size kapatma davası açıldığında bas bas bağırdınız. Aslında hüküm yediniz, biliyor musunuz? Bu ülkede tek hükümlü parti Adalet ve Kalkınma Partisidir çünkü size hazine yardımından men kararı verildi, bir kısmı kesildi ama bizim gelenekten gelen partilerin 7 tanesiyle ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ihlal kararı var ya. İnsan biraz utanır ya, biraz ar eder ya. AİHM'i niye imzaladınız, niye yargı yetkisini tanıdınız? Bunu da kapatsanız, oradan geri gelecek.

Şunu unutmayın: Size hukuk dersi verebilecek durumdayız, ahlak dersi de verebilecek durumdayız çünkü biz oradan geldik.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

ADİL ÇELİK (Balıkesir) – Geç onu, geç onu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sen geç.

ADİL ÇELİK (Balıkesir) – Haddinizi bilin.

HÜDA KAYA (İstanbul) – O ne biçim konuşma ya! Ne biçim konuşuyorsunuz! Biz biliyoruz haddimizi...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne biçim konuşuyorsun ya!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sen haddini bil, sen haddini!

ADİL ÇELİK (Balıkesir) – Sen bana ahlak dersi vereceksin de "haddini bildirmek" ne olacak, senden mi soracağım?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Veririm, veririm, sen çıkıp oradan bize ahlak dersi veriyorsun!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki "Telefon açmadık." de, hadi bakalım! "Telefonu açmadık." de, hadi buyur!

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Açtın mı açmadın mı? Telefon açtın mı açmadın mı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – "Telefon açmadık." de.

ADİL ÇELİK (Balıkesir) – Açmadık, yok öyle bir şey kardeşim, geç!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – "Cumhurbaşkanı telefon açmadı." de, hadi buyur, söyle bakalım! Yalanlamadı

Cumhurbaşkanı; buyurun yalanlayın Cumhurbaşkanını!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müsaade eder misiniz...

Buyurunuz Sayın Bülbül.

42.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, şimdi, bu hususta bundan daha önce çok tartışma yapıldığı için tartışmanın detayına girmek istemiyorum ama derinleştirmekte eğer sakınca görülüyorsa biz de değerlendirmelerimizi derinlemesine paylaşıyoruz. Ancak Milliyetçi Hareket Partisinin bir hukuki süreçle siyasi anlamda ilintilendirilmesini, özellikle kongresinden bir gün önce bir davanın açılmasını, onun kongreyle bağlantısının kurulmasını ve diğer hususları, sanki talimat veriliyor vesair gibi bir değerlendirme yapılmasını kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yargı bağımsız, tarafsız bir yargıya vermiş olduğu kararlara da o anlamda saygı duymak durumundayız ama bu kararlar eleştirilemez, bu kararlar hukuki anlamda değerlendirmeye tabi tutulamaz değildir. Bunlarla alakalı olarak bu ülkenin içerisinde, Mecliste grubu bulunan bir siyasi parti olarak bu husustaki değerlendirmelerimizi kamuoyuyla tabii ki paylaşabiliriz. Ancak bu manada bir ilintilendirmeyi, bir bağlantılandırmayı kabul etmediğimizi buradan ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkanım, kısa bir şey...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

43.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şunu söyleyeyim sadece: Hangi partinin liderinin ne söylediğini neyse ki hâlâ basın yazabiliyor, bir kısmını yandaş basın hiç yazmıyor ama MHP liderinin konuşmalarını, evelallah, hepimiz duyuyoruz. "AYM kapatılsın." "AYM Başkanı Emek ve Özgürlük İttifakı'nın adayı olsun." ve ve ve... Yani çokça var. Tehdit içeren sözleri biz sarf etmedik. Bir ülkede hukuk devleti olma iddiası varsa hiçbir siyasi parti lideri ya da siyasi parti üyesi bir mahkemeye bu şekilde seslenemez. Mahkeme kararlarıyla konuşur, mahkemelerin konuşma gibi bir yetkisi yok çünkü. Bir yargıç çıkıp bize cevap veremez; o, kararını yazar, biz onun görüşünü oradan öğreniriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şu anda söylediklerim ve daha çokça söyleyebileceğim gerekçeyle, Milliyetçi Hareket Partisi bizimle rekabet etmiyor, Adalet ve Kalkınma Partisi bizimle rekabet etmiyor, devletin olanaklarını kullanarak bizi kapatmaya çalışıyor, engellemeye çalışıyor ve durdurmaya çalışıyor ama başaramayacaklar; geliyoruz, geliyoruz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurunuz efendim.

44.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, Milliyetçi Hareket Partisi lideri, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin Anayasa Mahkemesinin yapısına ilişkin yaptığı değerlendirme ülkemizin kayıtlarında, Meclisimizin tutanaklarında, grup toplantılarında sabittir. Bizim değerlendirmemiz, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin Türkiye'de uygulanmaya başlamasından sonra birçok kurumun yeniden yapılandırıldığı bir süreçte Anayasa Mahkemesinin yapısının da yeniden değerlendirilmesidir ve buna ilişkin teklifini de Sayın Genel Başkanımız ifade etmiştir. Bu manada, anayasal denetimi yapacak olan bir kurumun ortadan kaldırılması gibi bir görüşümüz bulunmamaktadır; bunun altını çizmek isterim. Fakat Anayasa Mahkemesinin yapısının, Anayasa Mahkemesine ilişkin kanuni düzenlemelerin gözden geçirilmesi bizim talebimizdir, bu doğrudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ayrıca, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim herhangi bir şekilde yargıya talimat vermeme söz konusu olmamıştır, olamaz. Aksine, Milliyetçi Hareket Partisi hayatı boyunca yargıdan, hatta "jüristokrasi" dediğimiz yani yargının bu manadaki vesayetçi anlayışından Türkiye'de, Türk siyasetinde en fazla mağduriyet yaşamış siyasi partidir; bunun altını çizmek isterim. Burada, eğer sizler "Yargı, kararlarıyla konuşur, yargıçlar size cevap veremez." diyorsanız o 6-8 Ekim olaylarıyla alakalı yapılan yargılamalarla, diğer yargılamalarla ilgili olarak burada yaptığınız değerlendirmeler, sizin bu söyledüğünüzün tam tersi olarak karşımıza çıkmakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bugün o yargıçlarla, o mahkemelerle alakalı söylediğiniz söz kalmayacak, her türlü hakareti etmekte serbest olacaksınız, o hâkimler kimliğine bakılmaksızın yandaş hâkim olacak, yandaş mahkeme olacak, bu noktada Anayasa Mahkemesi şimdi sizinle alakalı olarak hazine yardımına el konulmasına ilişkin kararında sizden yana bir karar verdi diye bu noktada Anayasa Mahkemesi muteber olacak; bunu kabul etmek mümkün değildir.

HDP'nin kapatılmasıyla ilgili gerekçelere girmek gerekirse de ona da ayrıca girebileceğimizi ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, çok özür dilerim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yani yeni bir tartışma açacaksınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bizi itham etti, bizi itham etti.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Siz bilirsiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben sadece kendi görüşümüzü söyleyeceğim.

BAŞKAN – Bir dakika süre veriyorum efendim.

Buyurun Sayın Beştaş.

45.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz burada hiçbir yargı mensubuna ve yargı erkine tehdit içerikli bir şey söylemedik, söylemeyiz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Kayıtlar ortada, kayıtlar ortada.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz Kobani kumpas davasında, Mahkeme Başkanı ata dedeler çetesi üyesi olmaktan gözaltına alınıp ev hapsi alınca bunu burada ifade ettik ve her zaman "Yargı üzerindeki elinizi çekin, rahat bırakın." dedik. Açalım konuşmalarımızı.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Açın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben kendimi aynı zamanda bir yargı mensubu olarak görüyorum. Mevkidaşım da öyle, bir hukukçu, sonuçta avukatlar da hukukun gereğini yaparlar; bunu söyledim ama partili Cumhurbaşkanına Anayasa Mahkemesine üye seçme yetkisini siz verdiniz, yapıyı siz değiştirdiniz zaten.

Çok uzatmak istemiyorum, her şey ortada gün gibi.

BAŞKAN – Sayın Özel...

46.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Balıkesir Milletvekili Adil Çelik'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki ve yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, biraz önce Sayın Adil Çelik'e, Balıkesir Milletvekiline herkes "İlk kez görüyoruz." deyince yemin dâhil 6'ncı kez kürsüye çıkmış, diyor ki: "İlk değil ya, 6 kez çıktım." Ya, beş yılda 6 kere Ay da tutuluyor, beş yılda 6 kere Güneş tutuluyor falan.

Yasama Meclisi böyle kuyruklu yıldız gibi gelinip kuyruklu yalanlar atılıp gidilecek bir yer değil. Bakın, yine gitmiş, yok, kendi yaptığı ithamlara cevabı dinlemeden gitmiş, kuyruklu yıldız gibi geçiyor, gidiyor; sonra da maaş alıyor, sonra da belki gidecek Balıkesirlilerden bir daha talepte bulunacak.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, ayıp ya! Ayıp ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu, kabul edilebilecek bir şey değil.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, böyle belden aşağı vurmayın. "Ayıp" diye bir şey var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bizimle ilgili söylediği ne varsa reddediyoruz ve şunu söylüyoruz: "Tencere dibin kara, seninki benden kara" siyaseti doğru bir siyaset değildir. Geçmişte şikâyet ettiğiniz bir şeyin bugün daha beterini yapıyorsanız, bu, muteber bir savunma değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şunu demeniz lazım, geleceğe dair bir şeyler söylemek lazım: "Bugün böyledir, eksiği vardır ama iyisini böyle yapacağız." demek lazım, "Biz intikamcı yaklaşıyoruz." dememek lazım. Cumhuriyet Halk Partisinin söylediği gibi, geldiğinizde nasıl bağımsız ve tarafsız bir yargı kuracağınızı anlatmanız lazım. Öyle gelip de beş senede 5 kere konuşma yapmakla övünmek yerine birazcık bu Meclise mesai vermek lazım; ondan sonra bu ağır lafları, bu Meclise bu kadar titizlenen bir partiye ve bir partinin Grup Başkan Vekiline söylemek lazım, bundan sonra söylenecek lafların hepsi boşa gidecek cancağızım.

Teşekkür ederim.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, AYM üzerindeki yürütme baskısının önlenmesi amacıyla 5/4/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önerisinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Nisan 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Oylamaya geçiyoruz.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Özgür Karabat ve arkadaşları tarafından, kamu bankalarının işlemlerine yönelik iddialar konusunun araştırılması amacıyla 30/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Nisan 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/4/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/4/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Özgür Karabat ve arkadaşları tarafından kamu bankalarının işlemlerine yönelik iddialar konusunun araştırılması amacıyla 30/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan 42 sıra no.lu genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/4/2023 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Özgür Karabat.

Buyurunuz Sayın Karabat. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyoruz.

Konumuz kamu bankaları, kamu bankalarındaki kaynak kullanımları. Ziraat Bankası, Halkbank ve Vakıfbankın AKP'nin nasıl bir arka bahçesi hâline getirildiğini hepimiz biliyoruz. Diplomasız güreşçilerin, iktisatla alakası olmayan AKP'li yöneticilerin kamu bankalarının yönetimlerine getirildiğini bu çatı altında sıkça ifade ettik. Bundan utanç duymayanlar kamu bankalarının asli görevlerini yapacağını söylediğimizde tedirgin oluyorlar; Ziraat Bankasının çiftçiye, Halk Bankasının esnafı destekleyeceğini söylediğimizde hemen bir telaş hâlinde oluyorlar "Ekonomimiz zarar görecek." diyorlar. Ne diyor iktidarın Caniklisi? "Ziraat Bankasının sadece çiftçiye kredi vermesi kurnazlığı..." diyor. Ziraat Bankasının çiftçiye kredi vermesi mi kurnazlık yoksa Ziraat Bankasının Demirörene ve bilcümle yandaşa kredi vermesi mi aymazlık takdirlerinize bırakıyorum değerli milletvekilleri. Soğanın 30 lira, kıymanın 350 lira olduğu yerde Ziraat Bankasının çiftçiye desteklemesinden neden rahatsızlık duyuyorsunuz? Ülkenin nasıl bir gıda krizine girdiğinin farkında değil misiniz? Aileler çocuklarına beslenme çantası hazırlayamıyor, bundan rahatsızlık duyacağınıza Ziraat Bankasının çiftçiye kredi vermesinden neden rahatsızlık duyuyorsunuz?

2021 yılı Sayıştay rakamları, verileri, batık ve batacak olacak kredi rakamları: Vakıfbank 18,3 milyar TL, Halkbank 16,3 milyar TL, Ziraat Bankası 15,1 milyar TL, toplamda 49,7 milyar TL batık ve batacak olacak kredi var 2021 yılında. Peki, 2021 yılı ortalama kuruna göre hesap yaparsak bu rakamı, oradan TL'ye döndüğümüzde karşılığı, bugünkü değeri 106 milyar TL ve bugün bunu enflasyona göre hesaplırsak değeri de 120 milyar TL. Bununla depremzedeye tam 170 bin adet konut yapacak kadar bu bankaların batık kredisi var değerli milletvekilleri. 170 bin adet konut yapacak kadar batık kredi rakamından bahsediyoruz. Siz ise utanmadan diyorsunuz ki: "Kamu bankaları büyüdü, bu kadar bilanço'ya ulaştı." Peki, kamu bankaları bu kadar büyüdüysen kamu bankalarının etkisiyle ekonominin iyileşmesi, vatandaşın refahının artması gerekmez mi? Ama oysa gördüğümüz tablo başka; soğan 30 lira, peynir 250 lira, ramazan pidesi 15 lira, enflasyon yüzde 100'ün üzerinde, kiralara zaten 15-20 bini geçmiş, işsizlik çift

hanelerde, vatandaş geçinemiyor, ay sonunu getiremiyor ama siz bunun farkında değilsiniz. Hâlâ dünya bizi kıskanıyor masalları anlatıyorsunuz. Kendinize gelince zenginliğiniz, lüksünüz, şatafatınız Allah vergisi, "yürü ya kulum" hikâyesi ama vatandaş gelince kader, vatandaşa gelince mukadderat.

Şimdi, değerli milletvekilleri, 3-4 yerden maaş alırken, yandaşlarınız depremde dahi ballı ihaleler götürürken çocukların aç kalmasına göz yumuyorsunuz. Utanmadan, en ufak bir vicdansızlığı duymadan insanlarımıza çadırı lüks diye pazarlıyorsunuz, çadırı lüks diye, konfor diye anlatıyorsunuz. Asgari ücret 8.500 lira, açlık sınırı 9.500 lira; böyle bir durumla karşı karşıyayız. Peki, bu ne demek? Sizler milyonlarca asgari ücretliyi açlığa mahkûm ettiniz, yılda 2 kez zam yapsanız bile artık aldıkları ücret eridi. Sizin girmedığınız çarşıda, sizin girmedığınız pazarda vatandaşlar bize soruyor: "Bunlarda hiç vicdan kalmamış." diyorlar. Ben söyleyeyim: Onlar yumcunlarını para sayma makinelerine, onlar vicdanlarını araçlarının bagajlarına koyup koruma ordularıyla yollarına devam etmek istiyorlar. Vatandaş eskiden "Gerekirse soğan ekmek yeriz." diyordu, yoksulluktan dem vuruyordu, oysa artık lüks bir malzeme oldu soğan, soğan 30 lira, kıyma 300 lira oldu. Erzurum'da bu vatandaş et kuyruğuna giriyor, çocuğunun karnını doyuramadığı için utanç duyan babaların, gelecek kaygısı taşıdığı için yurt dışına giden gençlerin, oturacak ev bulamadıkları için evlenemeyenlerin, atanamadığı için intihar eden 26 yaşındaki Hasan Cihan Aslan'ın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – ...25 yaşındaki Merve Çavdar'ın, 33 yaşındaki Alim Koç'un, 28 yaşındaki Mustafa Kaya'nın ve intihar eden polislerin vebali boynunuzda. Kaç seçimdir ülke şahlanacak diyorsunuz, yeni bir şahlanış hikâyesinden bahsediyorsunuz; ben size gerçek bir şahlanış hikâyesi anlatayım: Nazım Hikmet'in Kuvâyi Milliye Destanı;

"Ateşi ve ihaneti gördük

Ve kanlı bankerler pazarında

Vatandaş, memleketi Alaman'a satanlar,

Yan gelip ölümlerin üzerinde yatanlar,

Düştüler can kaygusuna

Ve kurtarmak için başlarını halkın gazabından

Karanlığa karışarak basıp gittiler."

Basıp gideceksiniz, milletimize söz veriyoruz. Yandaşlık düzeni, bezirgân saltanatı son bulacak. Söz veriyoruz, 14 Mayıs'tan sonra 85 milyon barış içinde, huzur içinde, bereket içinde, bolluk içinde yaşayacak.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan Sıdalı.

Buyurunuz Sayın Sıdalı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; iktidarın ekonomi yönetimi alanındaki plansızlık ve koordinasyonsuzluğunun çok net bir örneğini kamu bankalarında görüyoruz. Kamu bankalarına yapılan liyakatsiz atamalar, ekonomik krizle ve siyasi baskılarla kontrolsüz bir şekilde açılan kredi muslukları, haksız kredi kullanımları birbirini takip ediyor. Tüm bunların neticesinde geri ödeme konusunda akıbeti belirsiz bir kredi tablosu da ortaya çıkmış durumda. Mesela, Ziraat Bankasındaki batık ve riskli kredi miktarı 15 milyarı geçmiş, Halkbankasında 16,5 milyarı, Vakıfbankta da neredeyse 20 milyar lirayı aşmış durumda yani toplamda 50 milyar lirayı geçmiş durumda.

Ekonomik olarak her sıkıştığınızda yüz milyarlarca liralık kredi paketleri açıklıyorsunuz. KGF güvencesiyle ve kamu bankaları tarafından verilen bu kredilerin neredeyse yüzde 70'inin amacının dışında kullanıldığı yapılan araştırmalar sonucunda da ortaya konulmuş. KOBİ'lerin, esnafın, üreticinin, çiftçinin ihtiyaç duyduğu ve ticari yaşama devam etmesi için kullanması gereken krediler görünmez bir el tarafından farklı kaynaklara aktarılıyor. Neticesinde ne üreticiye can suyu oluyor ne de ekonomiye bir katkı sağlıyor. Birileri kazanıyor, bedelini hep beraber ödüyoruz. Sayıştay raporları bu konudaki denetimsizliği defalarca ortaya koydu ve uyardı; bir adım atıldı mı? Hayır, atılmadı. Bu sorunlu kredilerin kamuya olan zararı her geçen yıl katlanarak devam etti. Sıradan vatandaşın kredi kullanarak alacağı altının, dövizin peşine düşenler milyonlarca liralık kredilerin amaç dâhilinde mi, dışında mı kullanıldığını merak bile etmiyorlar. Örneğin, kamu bankaları istihdam için kredi kullanıyor. Mesela, Sayıştayın 2021 raporuna baktığımızda, kredi kullanımı karşılığında taahhüt edilen istihdam sayısı neredeyse 150 bin, gerçekleşense 93 bin. Yani 55 bin kişilik bir kayıp var ve bunun için ilgililere bir ceza kesilmesi gerekiyor, harekete geçildi mi? Tabii ki geçilmedi. Ama hakkınızı yemeyelim hemen harekete geçtiğiniz konular da var. Mesela "Temel misyonundan tamamen uzaklaşan, asli görevini unutan Ziraat Bankasını tekrar çiftçinin bankası yapacağız." dediğimizde hemen harekete geçiyorsunuz. Size göre, Ziraat Bankası çiftçilerin tüm taleplerini karşılıyor mu, hiçbir çiftçimizin de paraya ihtiyacı yokmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Allah aşkına, siz hangi ülkede yaşıyorsunuz! Gelsenize Mersin'e, sorsanıza çiftçimize, bakalım kaynağa ihtiyacı var mıymış? İstedığı kadar kredi alabiliyor muymuş? Rüzgârgülü ekonomi yönetiminiz yüzünden borcunu ödeyemediği için kara listeye giren yani kredi talebinde bulunamayan çiftçiye ihtiyacı yok sanıyorsunuz, işte ülkenin gerçeklerine de çiftçisine de bu kadar uzaksınız. Gelin, hep beraber kamu bankalarının kullandırılan koşullu kredilerin durumunu, batık ya da riskli kredilerin sebeplerini, kredilerin ihtiyaç sahiplerine yönelik kullandırılıp kullandırılmadığını hep beraber takip edelim, konuşalım. Kusur var mı, ihmal var mı, yoksa her şey dört dörtlük mü ortaya çıksın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Son cümlem Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Kusur var mı, ihmal var mı ortaya çıksın, ak koyun kara koyun belli olsun. Neyse ki 14 Mayıs'a az kaldı, çiftçinin milletin efendisi olmasına az kaldı.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sevgili halkımız; kısa bir konuşma olacak bu.

Bu, benim son dönemim. Öncelikle beni bu göreve layık gören halkımıza, partime ve feminist yol arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum. Bu Meclise HDP'yle geldim, Yeşil Sol Partiyle gidiyorum. Türkiye'deki -tırnak içinde- şahane demokrasinin ve devletin Kürt ve sosyalist muhaliflere yönelik muamelesi maalesef böyle. Eminim, benden daha nitelikli arkadaşlarımız yeni dönemde bu çatı altında görev alacak ve halkımızın yararına pek çok çalışmayı hayata geçirmek için mücadele edecekler;

hepsinin yolu açık olsun. Siyaset bir meslek değil ve sadece Parlamentoda yapılabilecek bir şey de değil. Geldiğim alanlara dönerek tüm toplumun siyasete aktif katılımı için mücadele etmek en severek yaptığım işlerden olacak.

Tabii ki en çok önemseydiğim bir başka konu da cezaevindeki tüm arkadaşlarımızın özgürlüğü. Hepsini buradan sevgiyle saygıyla selamlıyorum. Bu yola çıkarken bana cesaret veren sevgili feminist yoldaşım Sabahat Tunceli ve bu Mecliste bana vakur ve onurlu nasıl mücadele edilirdi en fazla gösteren kişilerden olan İdris Baluken'i özel olarak selamlamak isterim. Ayrıca, bugün itibarıyla artık özgür demeyeceğim çünkü hep özgürdü İdris Baluken ancak tahliyesine çok ama çok sevindiğimi de ifade etmek istedim. Zor ve acımasız yollar yürüdük ama hep mücadele azmimizi kaybetmeden yürüdük bu yolları ve yürümeye de devam edeceğiz.

Başta tüm Meclis çalışanları olmak üzere hepinizi sevgiyle selamlıyorum. Düzeyli, akılla, vicdanla, diyalogla yürütülen bir siyasetin var olacağı günler dileğiyle, hoşça kalın diyorum. "...(*) (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sağlıcakla efendim, kalın sağlıcakla. Başarılar.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Tamer Dağlı.

Buyurunuz Sayın Dağlı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA TAMER DAĞLI (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. Tüm İslam âleminin mübarek ramazan ayının hayırlara vesile olmasını diliyor, İsrail'in Mescid-i Aksa'ya ve Filistinli kardeşlerimize karşı saldırılarını kınıyorum.

Ticari hayatta hem yurt içi hem de yurt dışı işlemlerinin düzenli olarak yürütmesi bankaların bulunmadığı bir ortamda çok zordur. Bu nedenle bankalar ekonomik hayatın en önemli temel taşlarından biridir. Bankalar kişilerin tasarrufların güvenle saklar, tasarruflarından gelir elde etmesini sağlar, finansman ihtiyacı olan kişi ve kurumların bu ihtiyaçlarını da karşılar. 5411 sayılı Bankalar Kanunu'nun 51'inci maddesi kredi açma yetkisini yönetim kuruluna vermiştir. Yönetim kurulu kredi açma, onay verme ve diğer idari esaslara ilişkin politikaları oluşturmak, bunların uygulanmasını ve izlenmesini sağlamak ve gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Yönetim kurulu kredi açma yetkisini kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kredi komitesine ve/veya genel müdürlüğe devredebilir.

Esnafımızın göz bebeği Halkbank, aktif büyüklüğünü 2022 yılında yüzde 54,5 artırarak 1 trilyon 392 milyara, nakdi kredilerini yüzde 57,7 artışla 697 milyar TL'ye ulaştırmıştır. KOBİ'lere yönelik kredi desteğini yüzde 77,4 artırmış, yine esnafımıza sağladığı kredi desteğini yüzde 59 artırmıştır. Halkbankın takipteki kredi oranı yani NPL oranı yüzde 2,03'tür. Bankacılık sektöründe bu oranın yaklaşık 2,08 düzeyinde olduğunu görürsek Halkbankın bu anlamda gayet başarılı olduğunu görmüş oluruz. Çiftçi dostu bankamız Ziraat Bankası, 2022 yılında bir önceki yıla göre kredilerde yüzde 63 artışla nakdi kredi hacmini 1 trilyon 266 milyar TL'ye yükseltirken gayrinakdi krediler dâhil toplam kredi hacmini 1,6 trilyon TL üzerinden gerçekleştirmiştir. Ziraat Bankasının mevduatı yüzde 82'den fazla büyüyen 1,7 trilyonun üzerinde gerçekleşmiş, mevduatın pasifteki payı yüzde 74,9 olmuştur. Toplam aktifleri 2,3 trilyon TL iken öz kaynakları 202 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Tarımsal kredilerin yüzde 88'i sübvansiyonlu olup ağırlıklı olarak yüzde 9,5'la kullandırılmakta ancak sübvansiyon oranları çerçevesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

TAMER DAĞLI (Devamla) –... çiftçilerimize yansıyan faiz oranları çok daha düşük olmaktadır. Sübvansiyonlu kredilerin yüzde 60'a yakını yüzde 5'in altında bir faizle kullandırılmış olup bunun yarısı da sıfır faizle kullandırılmış durumdadır. Etkin kredi yönetimi sonucu olarak da takipteki krediler rasyosu 2022 yılı sonu itibarıyla yüzde 1,1 seviyesinde olup bu da sektör ortalamasının neredeyse yarısıdır.

Reel sektörün can simidi olan Vakıfbank da kredi hacmini yüzde 70 artırarak 1 trilyon 42 milyar TL'ye ulaştırmış, aynı dönemde nakdi kredileri yüzde 66 artırmış ve aktif toplamını ise yıllık yüzde 80 artışla 1,4 trilyon seviyesine yükseltmiştir.

Evet, hem reel sektörü hem çiftçilerimizi hem sanayicilerimizi bu salgın dönemi olsun, yine yaşamış olduğumuz bu çok büyük afet döneminde olsun sonuna kadar destekleyen bu bankalar bizim değerlerimiz olup hep beraber hepsine sahip çıkalım diyor, Genel Kurul saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan 389 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 389)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 387) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 387 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

(*) 387 S.Sayı Basmayazı tutanağa ekli.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ETİYOPYA FEDERAL DEMOKRATİK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 18 Ağustos 2021 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde söz isteyen, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Hüda Kaya.

Buyurunuz Sayın Kaya. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HÜDA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın Genel Kurul; iktidarı sarsılan İsrail’in yalancı ve talancı rejimi suçlarını örtmek için bizim de ülkemizde aşına olduğumuz zalim iktidarların klasik yöntemlerine, savaşa ve şiddete başvuruyor. İsrail’in Filistin halkına yönelik saldırılarını ve Mescid-i Aksa baskınına kınıyorum. Ülkemizde ve Orta Doğu’da tüm sorunlarda savaşı, şiddetsiz, adil ve onurlu bir çözümün, barışın mümkün ve kolay olduğunu, tek sorunun zalim iktidarlar olduğunu bir kez daha burada ifade etmek istiyorum.

Sayın Genel Kurul, çok sevgili halkımız, içeride ve dışarıda özgürlüğün yolunu bekleyen canlarımız; 7 Haziran 2015’te girdiğim bu Meclis çatısı altında yıllarımızı birlikte geçirdik, çok acılara şahit olduk, bizzat şahsım da dâhil meydanlarda saldırıya uğradık, linç edilmeye çalışıldık, gazlandık, coplandık, hatta kurşunlandık. Meydanlarda yitirdiğimiz canlarımız için bir karanfil bile koymaya engel oldular bu iktidarın güçleri ve sayısız saldırılara maruz kaldık. Bu Meclis çatısı altında birlikte girdiğimiz milletvekili ve başkan arkadaşlarımız yıllardır hâlâ zindanlarda. Hepsini buradan sevgiyle selamlıyorum. Onlardan biri, Mecliste görev yapan en değerli şahsiyetlerden biri olan sevgili İdris Baluken bu sabah tahliye oldu; yüz akıyla girdi, yüz akıyla çıktı. İnşallah, zindanlarda haksız yere girmiş olan hiç kimse kalmayınca kadar mücadelemiz devam edecek.

Değerli arkadaşlar, ülkemiz yüzyılın en karanlık yıllarını yaşadı ama biliyoruz ki son günlerini yaşamaya devam ediyor. Milyonlarca garibanın, yoksulun, mazlumun ve mağdurun kanı, teri ve gözyaşı üzerinden çok korkunç bir yalan, talan ve savaş saltanatı inşa edildi. Maalesef buna engel olamadık ve çok şükür ki bu zalim rejimi nihayete erdirmemiz çok yakın.

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, sükûnet istiyoruz efendim.

Buyurunuz Sayın Kaya.

HÜDA KAYA (Devamla) – Bizi hemen çok güzel günler bekliyor mu? Elbette ki hayır. Hem ülkemizin hem dünyamızın gidişatı, hem bireysel hem toplumsal olarak genel manada insanlığın bu iktidarcı hırslarının bizleri nereye sürüklediği aşikâr. Yüzde 1’lik haramilerin cehenneme çevirdiği bir dünyada yaşıyoruz. İktidar, hırs, kötülük ve zulüm her yerde ama her şeye rağmen yeryüzünü cennete çevirmeye çalışan cennetliklerin mücadelesi ve direnişi de sürüyor ve sürmeye devam edecek.

Halkımız emeğiyle, malıyla, canıyla ve kanıyla çok büyük bedeller ödedi. Sarayın zindanları, hayatında şiddete bulaşmamış ve hep karşı durmuş, kimseye hakaret ve tehditte bulunmamış, sadece “Kula kulluğa hayır.” dediği için çoluk çocuğunun yanında kapıları kırılarak namlular altında hapse atılan on binlerce insanımızla dolu; kadınlarla, çocuklarla, bebeklerle dolu; tedavi edilmesi gereken hasta ve infazları dolduğu hâlde bırakılmayan mahkûmlarla dolu. Sokaklarda milyonlarca yurttaşımız 7/24 çalışarak sadece karnını doyurabiliyorken diğer yandan da saray ve sefahat şürekâsı her gün milyon dolarlarla oynuyor ve dünya kentlerinin en pahalı AVM’lerini, mağazalarını dışarıya kapatarak bizim yetimimizin, yoksulumuzun, işçimizin, köylümüzün, depremzedelerin hakkıyla korkunç alışıverişler yapmaya devam ediyorlar. İnsanlarımız çöpten pazar artıklarıyla çocuğuna yemek yapmaya çalışırken AKP’nin israf sarayındakilerin sefahati insanı insanlıktan utandırıyor. Dini imanı saray ve saltanat olmuş bezirgânlar, günümüzün en büyük haramileri, kalkmış, sahte din kutsallarıyla duyar kasıyorlar utanmadan arlanmadan. On binlerce insanımızı rant ve hırs iktidarına kurban verdik, adına “kader” diyorlar, “asrın afeti” “asrın felaketi” diyorlar. Hayır, karşı karşıya kaldığımız şey, tam manasıyla asrın ihanetidir ve bir katliamdır. Böylesi acı bir süreçte daha özgür, daha eşit, daha yalansız, talansız, savaşı bir demokratik cumhuriyetin kapısı halkımızın ödediği çok ağır bedellerle tam da aralanmışken muhalefet partilerinin sabah akşam gereksiz seçim hesaplamaları yapması, muhalif kesimlerin bunca siyasi itirazına rağmen gereken maslahat adımlarının atılmaması ülkemizin ve halkımızın geleceğinin göz ardı edilmesi sonucunu doğurur ki bu, unutulmaz bir vebale yol açmasın dilerim.

Bu vesileyle, tüm muhalif kesimlerin temsilcilerini birbirlerine değil halka bakmaya, halkın beklentileri ve umudu doğrultusunda bu zalim saltanatı devirmeye ve demokratik cumhuriyeti inşa etmeye odaklanmaya çağırıyorum.

Değerli Genel Kurul, sevgili halkımız; çok şükür ki hayatım boyunca olduğu gibi, milletvekilliğim boyunca da zengin caddelerin, sarayların, patronların, zalimlerin değil fakir mahallelerin, sokakların, mazlumların, ülkemizin en fakir, en yoksul kesimlerinin ve canlarının sesi oldum, olmak için çabaladım. Çünkü sarayın vekili değil milletin vekili olmak bunu gerektiriyordu.

Değerli halkımız, vicdanım rahat, sizlerden bir kez daha helallik dileyerek hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Değerli halkımız, gevşeklik göstermiyoruz, üzüntüye kapılmıyoruz; inanıyoruz ve inanıyorsak mutlaka kazanacağız, sabah yakındır.

Hepinize teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına 2’nci madde üzerinde söz isteyen, İzmir Milletvekili Sayın Murat Çepni.

Buyurunuz Sayın Çepni. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Genel Kurul ve değerli halkımız; depremde yitirdiğimiz canlarımızı bir kez daha anıyorum ancak depremde canını kurtaran halkımızın da hâlâ acı çekmeye devam ettiğini çok net olarak görüyoruz. Maalesef, iktidar deprem sırasında gösterdiği performansı devam ettiriyor; depremde halkımızı kurtarmak için değil yardımları engellemek için çalışma yürütmüştü, şimdi de yine Samandağ’da bunun çok acı bir örneğini görüyoruz, yaşıyoruz.

Samandağ’da depremin enkazları kaldırılırken asbestli molozlar halkı ve doğayı zehirlemeye devam ediyor ve halk bu zehirlenme politikasına, çalışmalarına “Hayır.” derken yani “Depremde canımızı kurtardık, şimdi de asbestle zehirlenmek istemiyoruz.” demeye çalışırken dün jandarma tarafından müdahaleye maruz kaldı ve halk gözaltına alındı, bugün adliyeye çıkmayı bekliyor ve halkımız “Buradayız, vazgeçmiyoruz ve gitmiyoruz.” demeye devam ediyor. Halkımız depremin yaralarını sarmaya çalışırken bir taraftan da canına kastedenlere karşı da sesini yükseltmeye devam ediyor.

Yine, Muğla Deştin’de halk yıllardır çimento fabrikasına karşı mücadele ediyor. Çimento fabrikası deyip geçmemek lazım; ülkeyi bir betona çeviren, bu beton politikasıyla insanları ve doğayı zehirleyen, katleden devlet siyasetine karşı, iktidar siyasetine karşı “Hayır.” demiş oluyor aslında; “Bizim çimentoya değil yaşam alanlarına ihtiyacımız var.” demeye devam ediyor. Halk dünden beri Deştin’de nöbette ve nöbet eyleminde tüm halkımıza çağrı yapıyorlar: “Gelin, nöbetimize katılın ve bu

betonculardan hep birlikte kurtulalım." demeye çalışıyorlar.

Evet, bütün bunları yapan saray suç ittifakı yüzde 1'in iktidarındır. Yüzde 1'in ekonomisi ve iktidarı tüm bunları bir marifet gibi hızla yapmaya devam ediyor. AKP bir şirketler koalisyonu, dolayısıyla da şirketler ne istiyorsa, sermaye ne istiyorsa onu emir telakki etmeye devam ediyor. Milyonlarca yoksul ise seccade edebiyatıyla, hamaset edebiyatıyla, vatan, millet, din edebiyatıyla yedeklenmeye, ikna edilmeye çalışılıyor; aslında zehirlenmeye çalışılıyorlar.

Başkanlık modeli tam da bu ihtiyaçtan çıktı. Başkanlık modeli sadece AKP Genel Başkanı Tayyip Erdoğan'ın hezeyanlarına ibaret değildir. Başkanlık modeli uluslararası ve yerli sermayenin talebi üzerine gelmiştir, amacı da daha hızlı sömürü, daha hızlı talan, daha hızlı halk ve doğa düşmanı politikaların hayata geçirilmesidir.

Burada, bütün bu politikalarda gördüğümüz en temel sonuç, yüzde 1'in iktidarı AKP-MHP koalisyonunun milyonlarca işçi ve emekçiye açlığa, yoksulluğa mahkûm etmesidir. İş cinayetleri, güvencesizlik, taşeron çalışma ve sendikasılaştırma politikası sermayenin talebidir. Sermaye daha çok kazansın diye işçiler ve emekçiler açlığa, yoksulluğa, örgütsüzlüğe mahkûm ediliyorlar. Doğa talanı daha hızlı gerçekleşsin diye bütün bunlar yapılıyor. Yoksul, emekçi köylülük açlığa mahkûm ediliyor, göçe mahkûm ediliyor ve köyünden, tarımından kopararak kentlerde ölüme mahkûm ediliyor, depremlere mahkûm ediliyorlar. Ne için? Uluslararası sermaye, şirketler tarıma el koysun diye bütün bunlar yapılıyor.

Açlığın, yoksulluğun, talanın sebebi doğal fitrat değildir, kader değildir; bunun tek sebebi hırsızlar daha çok çalsınlar diyedir, şirketler daha çok kâr etsin diyedir, bankalar daha çok kâr etsin diyedir; köylülerin ürününe el koymanın sebebi şirketlerin talepleridir. Küçük esnaf, uluslararası şirketler daha çok kâr etsin diye iflasa mahkûm bırakılıyorlar. Yani bir taraftan zenginlerin siyaseti var, bir taraftan da bu siyasetin altında inim inim inleyen milyonlarca işçi ve emekçi var. Yani ne olmuş oluyor böylece? Yoksullar ezilirken zenginler kâr ediyorlarsa o zaman şudur: Zenginler kendi siyasetini yapıyorlar, kendi örgütlenmelerini yapıyorlar, karşılarındakini örgütsüzleştirmeye çalışıyorlar ve o zaman yoksullar da kendi siyasetlerini yapmak zorundadırlar. Zenginler kendi siyasetlerini yaparak zenginleştirelarsa yoksullar da yoksulluğun sorumlusu olanlardan hesap sorma siyasetini yapmak zorundadırlar; biz başından itibaren bunu söylemeye çalışıyoruz. Kutsal görülen tüm değerlerin istismarından ibaret olan bu siyasete karşı kendi siyasetimizi yapacağız. İktidar bütün bunları yaparken yoksulların temsilcileri olan bizleri, devrimcileri, sosyalistleri, yurtseverleri düşmanlaştırma siyasetini yapmaya çalışıyor çünkü yüzde 1'in yani bir avuç kan emicinin kendi ceplerini doldurma siyasetini tüm yoksulların siyasetiymiş gibi gösterme becerisini uygulamaya çalışıyorlar. Tarih boyunca buna tanık olduk; nerede bir isyan, nerede bir hak arama mücadelesi varsa bu mücadele bu biçimde kriminalize edilmeye, ötekileştirilmeye, düşmanlaştırılmaya çalışıldı ve bütün bunlar da yerlilik, millilik, vatanseverlik ve benzeri hamaset üzerinden yürütüldü. Bir avuç hırsızın, soyguncunun, talancının, sermayedarın siyasetine karşı kendi siyasetimizi örgütleyebiliriz. Bu, kader değildir, buna pekâlâ "Dur!" diyebiliriz; buna "Dur!" demek için de bizim gücümüz var, buna vasfımız var; bunun için elimizden gelen neyse bunu yapmaya kalktığımızda bu durumu engellemek için her türlü koşul müsaittir.

Evet, seçimlere bu konjonktürde gidiyoruz. Seçim siyaseti dar tartışmalara, kısır tartışmalara daraltılmaya çalışılıyor. İşte, burada yoksulların, işçilerin ve emekçilerin, ezilen halklarımızın dikkat etmesi gereken, kendi tutumunu örgütlemesi gereken nokta tam olarak burasıdır. İşte, HDP bu yüzden susturulmaya çalışıldı, HDP bu yüzden engellenmeye çalışıldı. Bu ülkedeki devrimciler, sosyalistler bu yüzden cezaevlerine atılmaya çalışılıyor ama her şeye rağmen halkımız direniyor; devrimciler, sosyalistler ve yurtseverler de direnmeye devam ediyorlar ve aynı zamanda direnmek de yetmez, kurucu bir siyaseti inşa etmeye çalışıyorlar. Tam da burada Yeşil Sol Partiyi halklarımız bu ülkenin, bu coğrafyanın işçileri, emekçileri iyi görmelidir, iyi tanımalıdır. Yeşil Sol Parti sizlerin partisidir, Yeşil Sol Parti yoksulların partisidir; işçilerin, emekçilerin partisidir, demokratların partisidir; özgürlük isteyenlerin, adalet isteyenlerin partisidir. Yeşil Sol Parti etrafında kenetlenmek sadece bir seçim politikası değildir, geleceği kazanma politikasıdır; faşizme karşı, kapitalizme karşı, emperyalizme karşı mücadelenin bir ayağıdır. İşte, gelin, hep birlikte bu mücadeleyi yükseltelim, Yeşil Sol Parti etrafında kenetlenelim; açlığa, yoksulluğa, sömürüye "Dur!" demenin mücadelesini yükseltelim diyoruz. Yeşil Sol Parti etrafında bir kez daha kenetlenme çağrısı yapıyorum.

Tüm halkımıza sevgilerimi selamlarımı iletiyorum ve başarılar diliyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer.

Buyurunuz Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak Filistin'de İsrail askerlerinin şu mübarek ramazan ayında Filistinli kardeşlerimize yönelik saldırısını ve yaşadığı zulmü lanetliyoruz. Grubumuz olarak Filistinli mazlum kardeşlerimizin sonuna kadar yanındayız. Yıllardır Filistinli kardeşlerimize karşı gerçekleştirilen bu zulmün artık son bulmasını istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, bugün yine iktidarın sopası konumundaki RTÜK, kanallara en ağır cezaları yağdırmış. İktidarın kadına yönelik politikalarını, bugünü yine iktidarın sopası eleştirdi diye Fox'a ceza; vatandaşların depremde vinç kiralamak zorunda bırakılmasını eleştirdi diye Halk TV'ye ceza; Şanlıurfa Belediyesi kendisine yurt dışından gönderilen yardımı Afganistan'a göndermiş, vay bunu eleştirdin, Tele1'e ceza. Yılbaşından bu yana tam 15 kez aynı kanallara ceza kesildi. Bu eleştirilerin nesi yanlış? Depremdeki eksikleri anlatmanın nesi suç? Her şeyden önce ifade özgürlüğümüzü, basın özgürlüğümüzü, haber alma hakkımızı elimizden alan bu haksız, hukuksuz cezaları kınıyorum. Tüm bu hukuksuzluğunuzla, vicdansızlığınızla ne yaparsanız yapın gerçekleri karartamazsınız, karartamayacaksınız.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu ve tüm parti sözcülerimizin konu dış politikada olduğunda bu kürsüde özellikle vurguladığı birkaç önemli husus şunlar olmuştur: Bir, dış politika millî olmalıdır. İki, dış politika iç politika malzemesi yapılmamalıdır. Üç, dış politika kişi çıkarlarına göre değil ülke çıkarlarına göre yürütülmelidir. Bunu neden söylüyorum? AK PARTİ Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan geçtiğimiz günlerde, Sayın Kılıçdaroğlu'nu ziyaret ettiler diye büyükelçileri tehdit ederek "Bu seçimde size ders vereceğiz." dedi.

Sayın milletvekilleri, Sayın Erdoğan da kabinesindeki Dışişleri Bakanı, diğer bakanları, danışmanları ve bu Mecliste dış politikayla ilgilenen tüm değerli arkadaşlarım da bilirler ki büyükelçiler, bulundukları ülkelerde kendi ülkelerinin çıkarı için tüm kesimlerle görüşür. Washington'daki Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçisi de Berlin'deki, Sofya'daki Büyükelçimiz de ülkemizin, milletimizin çıkarları, o ülkelerle iş birliğimizin gelişmesi için hem partilerle, basınla hem de iş dünyası, sivil toplumla görüşür, görüşmelidir de. Eğer bunu yapmıyorsa görevini yapmıyor demektir. Peki, bunu bilen Erdoğan neden konuyu şimdi gündeme getiriyor? Çünkü koltuğunun elinden kaydığını görüyor ve aklınca Batı'yı tehdit ederek, meydan okuyarak ülkücü, milliyetçi oyları devşirme çabasında. İyi ama değerli milletvekilleri, o ülkücü kardeşlerimiz sormayacak mı "Madem Amerika'ya ders verecektiniz, niye bunca yıl beklediniz? Askerimizin başına çuval geçirildiğinde verseydiniz ya o dersi." Bırakın dersi, nota dahi veremediniz. Hatırlayın, "Ne notası, müzik notası mı?" diyenleri hatırlıyoruz biz.

Başka? ABD Başkanı Trump o hakaret dolu mektubu gönderdiğinde elinizi tutan mı vardı? Verseydiniz dersini. Sadece Trump mı? Başkan Obama beyzbol sopasıyla poz verdi "Erdoğan'la telefon konuşması." diye yayınladılar. Ne yanıt verdiniz? Şimdiki Başkan Biden ülkemizi haksız hukuksuz yere, soykırım yapmakla itham etti, kılını kıpırdatmadınız; verseydiniz ya

dersini.

Amerikası öyle de Rusyası farklı mı? Rusya lideri Putin, hem de İdlib'de, Rusya'nın da parmağı olan 33 şehit verdiğimiz saldırıdan sonra sizi ve bakanlarınızı dakikalarca odasının kapısında bekletip filme aldırma mı, verebildiniz mi dersini? Ne gezer! Onlar yapar, Suudi Arabistan durur mu? İstanbul'un orta yerinde gazeteciyi katlettiler, verebildiniz mi derslerini? Ne gezer! Cinayetin arkasında işaret edilen faillere kırmızı halılar serdiniz.

Diyoruz ki: Dış politika millî olmalı, kişilerin değil Türkiye'nin çıkarlarını korumalı. Allah aşkına, şu S-400 meselesine bir bakalım. Putin'in gönlü olsun diye 2,5 milyar dolara yani 50 milyar liraya bu füze savunma sistemini aldınız. Peki, aldık da kullanabiliyor muyuz? Hayır değerli arkadaşlarım, sandıkta tutuluyor. Sadece 2,5 milyarı savurmakla kalmadınız, ABD dedi ki: "Madem S-400 alıyorsun, seni yeni nesil savaş uçağı projesinden çıkarıyoruz." F-35 projesinden resmen atıldık, ağzınızı açıp bir yanıt verebildiniz mi? Hayır. O projeden 10-12 milyar dolar millî savunma sanayisi üretimi olarak kaybımız var. Bitmedi, parası ödenmiş ve üretilmiş, uçuşa hazır 6 ya da 7 F-35 uçağımız hâlâ Amerika'da. Alabildiniz mi? Hayır. Tahkime gittiniz mi? Hayır. Peki, ne yaptınız? Hiç yüzünüz kızarmadan gidip eski modelleri istediniz. Hani, nerede ders vermek? Hani, nerede ülkesinin hakkını, hukukunu, çıkarını savunan ilkel, onurlu dış politika? Ama merak etmeyin, o ilkel, o onurlu dış politikayı biz kuracağız ve asla sizin yaptığınız gibi kişisel çıkarlar uğruna, koltuk uğruna dış politikayı içeride malzeme yapmayacağız. Kılavuzumuz Atatürk, şiarımız "Yurtta sulh, cihanda sulh." olacak.

Sayın milletvekilleri, kendileri binlerce kilometre uzakta olsalar da yurt dışında yaşayan yurttaşlarımız bu ülkenin asli unsurlarıdır; onlar hem ay yıldızlı bayrağımızın bulundukları ülkelerdeki en güçlü, en coşkulu temsilcileridir hem de o ülkelerle Türkiye arasında sarsılmaz birer köprüdür. Bugün, yıllardır gündeme getirmemize rağmen duymadığınız, görmediğiniz yurt dışında yaşayan yurttaşlarımızın, gurbette yaşayan kardeşlerimizin derdini anlatmak için de karşınızdayım. Öncelikle bir büyük teşekkür göndermek isterim hepimiz adına. Deprem felaketinde Avrupa'nın dört bir yanında vatandaşlarımız seferber oldu, deprem bölgesine yüzlerce tır, çadır, ısıtıcı, battaniye, kıyafet ve gıda gönderdiler, buradan yürekten teşekkür ediyorum. Ama değerli arkadaşlarım, "gurbetçi" dedik, "Avrupalı Türkler" dedik, "yurt dışındakiler" dedik, adına ne dersek diyelim hepsi bizim canımız, kanımız, kimi anamız, babamız, kimi halamız, dayımız, abimiz, kimi komşumuz, hemşehrımız. Bu saray iktidarının hakkını, hukukunu görmezden geldiği kesimlerin başında maalesef o insanlarımız geliyor, onları hem Türkiye'de hem de yaşadıkları ülkelerde yalnız bıraktınız. Hangisini sayayım? Bu AK PARTİ iktidarı var ya bu iktidar, hem her sıkıştıklarında gurbetçiye döner "Aman parayı getir, Türkiye'ye yatır." derler, sonra da gider 6 milyon vatandaşımızı bulundukları ülkelere ihbar ederler. Evet, ihbar ettiniz, yıllarca alın teriyle çalışmış, dışından tırnağından artırarak birikim yapmış bu insanların Türkiye'deki banka hesap bilgilerini paylaştınız. Bu kürsüden defalarca haykırdık, Sayın Kılıçdaroğlu "Erteleyin, vatandaş mağdur olmasın." dedi, dinlemediniz; vatandaşlarımızı oralarda Alman, İngiliz, Fransız vergi memurunun karşısına eli kolu bağlı bırakıverdiniz.

İşte emeklilik meselesi. Yıllarca hem Türkiye'de hem Almanya'da çalışmış, biriktirmiş, prim ödemiş, SGK'den emekli olmuş vatandaşlarımız var; siz onlara "Bulunduğunuz ülkede çalışamazsınız." dediniz, Avrupa'daki vatandaşlar isyan edince "Tamam canım, yirmi saat çalış ama üzerini çalışırsan maaşını keserim ha." dediniz. Size ne? İster part-time ister full-time çalışsın, ülkemizi kalkındırıyorsa size ne? Biz "Bu sınırlamayı kaldıralım." dediğimizde dinlemediniz, büyük haksızlığa, büyük eşitsizliğe göz yumdunuz.

Başka bir haksızlık daha yaptınız, yine siz yaptınız. Kendi vatandaşımızı tüccar gibi görüp BAĞ-KUR'lu yaptınız, 2 kat prim borcu ödemeye ve yarı maaş emekliliğe mecbur ettiniz, sizin elleriniz kalktı bu vicdansızlığa. Lafa gelince "Onlar bizim ayrılmaz parçamız." nutukları atarsınız ama işte Türkiye'de aldıkları sağlık hizmetine dahi kısıtlama getirdiniz. Üzülerek söylemeliyim ki hastanelerimizde bizlerin ve hatta Suriyelisi, Afganlısı milyonlarca göçmenin aldığı hizmetleri dahi alamaz oldu canımız Avrupalı Türkler. Bunun adı eşitsizlik değil de nedir?

Sayın milletvekilleri, iki yıl pandemi vardı, yurt dışında yaşayan kardeşlerimiz aileleriyle görüşemediler, büyükelçilikler pandemi gerekçesiyle vize veremediler. İyi ama pandemi biteli iki yıl oldu, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın buradaki aileleri binlerce, on binlerce vatandaşımız hâlâ Almanya'nın, İngiltere'nin, Fransa'nın kapılarında eziyet çekiyor. On binlerce aile başvurusu bekliyor, yüz binlerce yurttaşımız gurbetteki akrabasını görmeye gidemiyor; hastası bekliyor, öğrencisi bekliyor, gidemiyor. Sizin umurunuzda mı? Ne yaptınız bu eziyeti bitirmek için çıkın anlatın. Bu vize kuyruklarının tek sorumlusu basiretsiz, beceriksiz AK PARTİ iktidarındır.

Her fırsatta yurt dışındaki vatandaşımıza yüklenirsiniz, ne de olsa onlar Almancı, onlar gurbetçi. Pandemide bu insanlarımızdan test parası bile istediniz siz ama onların meselelerine gelince dut yemiş bülbülsünüz. Yıllardır bir araba, bir de telefon meselesini bile çözemediniz, çözmediniz. Telefonunu Türkiye'ye getiriyor, dört ayda kapanıyor. Türkiye'deki kardeşine, annesine bir telefon hediye etmek istiyor, yasak. Almanya'da kullandığı arabayı burada kullanmak istiyor, burnundan getiriyorsunuz. Onlarca şart, onlarca yasak. Yok, iki yıldan fazla kullanamazsın; yok, eşin, çocukların kullanamaz. "Kaldırın bu şartları." diyoruz, dinlemiyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, Avrupalı Türkler kendilerine yapılan bu haksızlıkları, vicdansızlıkları, adaletsizlikleri hiç ama hiç unutmadı, unutmuyor. Ama az kaldı, yurt dışındaki Türkler hem gurbette hem de ana vatan hak ettiği muameleyi 15 Mayıs'tan itibaren millet iktidarında görecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Yurt dışındaki yurttaşlarımızın, Türkiye'den emekli olan yurttaşlarımızın yurt dışında çalışmasını engelleyen tüm kısıtlamaları kaldıracağız. Mavi kartlı kardeşlerimize sözü verilen eşit imkânları sağlayacağız. Yurttaşlarımızın sınır kapıları ve yolculuk boyunca yaşadıkları tüm sıkıntıları çözmek için diplomatik girişimleri başlatacağız. Konsolosluk işlemlerinin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi için yasal düzenlemeleri yapacak, bürokratik engelleri kaldıracacağız. Yurt dışından Türkiye'ye beraberinde getirilen araçlardaki kısıtlamayı beş yıla çıkaracağız. Yine, yurt dışından getirilen araçların sürücüleri için konan tüm kısıtlamaları kaldıracağız. Yurt dışındaki 7 milyona yakın yurttaşımızı ilgilendiren otomatik bilgi paylaşımının yarattığı mağduriyetleri bitireceğiz.

Son olarak, en önemlisi de iktidarımızda yurt dışındaki yurttaşlarımızın sorunları Türkiye Büyük Millet Meclisine en etkin şekilde taşınacak çünkü yurt dışı seçim çevresini biz oluşturacağız; inanıyoruz, gurbetteki vatandaşlarımız da inanıyor. Herkesin eşit, adil ve huzur içinde yaşayacağı bir ülkeyi biz inşa edeceğiz.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde söz isteyen, İYİ Parti Grubu adına Sayın Aydın Adnan Sezgin.

Sayın Sezgin, buyurunuz efendim.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşeceğimiz

maddeler arasında can Azerbaycan'la da ilgili bir anlaşma var. Şunu belirtmek istiyorum: Kardeş Azerbaycan işgal altındaki topraklarını ve Yukarı Karabağ'ın bir kısmını kurtarmıştı, bununla iftihar ediyoruz elbette. Ancak, Rusya hiçbir zaman olmadığı kadar bölgeye nüfuz etmiş durumdadır, hatta birçok açıdan başat konumdadır. Bunun orta ve uzun vadede Türkiye ve Azerbaycan'a, hatta bölgeye ciddi zararlı tesirleri olmasından büyük endişe duyuyoruz.

Değerli arkadaşlar, iktidar, uluslararası ilişkilerimizin her alanında gedikler açmış, her sahada parametreleri aşındırmıştır; millî güvenliğimiz üzerindeki risk ve tehditleri çoğaltmıştır. Dış ilişkiler bu alanlardan sadece biridir. İktidarın Mısır ve Suriye başta olmak üzere dış politikadaki yanlışlarının ülkemize, millî güvenliğimize önemli maliyetleri, ağır ekonomik sonuçları olmuştur. Baştan sona yanlış politikalarla Türkiye'ye büyük maliyet yükleyen ve geleceğe dönük çok önemli riskler yaratan Suriye konusunda şimdi iktidar Moskova mahfillerinde Kremlin'e yalvar yakar durumdadır, Esad'a yalvarma hâlinde. Bu duruma düşmemize yol açan hatalarınızdan hiç mi yüzünüz kızarmıyor? "Bugün git, yarın gel." muamelelerinden utanmıyor musunuz? Neyse ki nihayet, Türkiye, Suriye, İran ve Rusya arasında Dışişleri Bakan Yardımcıları düzeyinde Suriye konulu bir toplantı gerçekleştirilebilmiştir. Bakalım bu toplantı Suriye'yle normalleşmenin dinamiklerini yaratacak mı? Suriye'yle normalleşme çok zorlu bir süreç. İktidar Suriye'yle normalleşme gayretlerini neden tam seçim arifesine denk getirdi, bu da ayrı bir soru işaretidir. Ve yine son dönemde başlatılan diğer normalleşme süreçleri...

Uluslararası ilişkilerde boş hayallerle o kadar çok savrulduunuz ve yanlış adım attınız ki, o kadar lüzumsuz kargaşa çıkardınız ki normalleşmeyi yönetme ehliyetiniz de kalmadı. Fren ve denge unsurlarının tamamen kaybolduğu, her şeye tek adamın karar verdiği ucube bir rejimde dış politikayı iç politikaya esir kılma alışkanlığı ne normalleşmeyi yönetebilir ne Türkiye'yi değişen dünya dengelerinde hâkim bir konuma taşıyabilir.

İktidar, ayrıca, son dönemde Türkiye'nin stratejik önemini arttırdığı, itibarını yükselttiği gibi bir yanlış içerisindedir. Evet, Türkiye'nin jeopolitik öneminin görünürlüğü artmıştır; bu, Türkiye'yi kısmen öne çıkartmaktadır ancak bunu iktidarın eseri gibi takdim etme düpedüz hiledir, yalandır. "Dünya gücü olduk." "21'inci yüzyıl Türkiye Yüzyılı olacak." "Oyun kurucuyuz." gibi karşılığı olmayan boş sloganlardan sıyrılmak gerekmektedir. Ukrayna savaşı başta olmak üzere, çeşitli dışsal faktörlerin sağladığı jeostratejik görünürlüğün ülkemizin azami tarzda faydalanabileceği şekilde yönetilmesinde iktidar yeterli başarıyı gösterememiştir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye NATO'nun savunma ve güvenlik şemsiyesinden istifade etmektedir. İttifakın Finlandiya'yla güçlenmesi Türkiye'yi de güçlendirmektedir, bundan memnuniyet duyuyoruz. Türkiye de NATO'ya büyük katkı sağlamıştır, sağlamaktadır. NATO aynı zamanda bir ortak siyasi değerler birliğidir; bu değerlere Türkiye yeniden uymaya başladığında ittifak içindeki itibarı ve katkısı da bir o kadar yükselecektir. Evet, iktidar NATO'yu Türkiye'nin uluslararası kimliğinin parçası olarak tanımlıyor, buna itirazımız yok ama Avrupa Konseyi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi normları da Türkiye'nin kimliğinin bir parçası olmalıdır. Ne var ki iktidar, Türkiye Cumhuriyeti'nin oluşumuna katkı verdiği bu kıymetli kurumlardan tamamen uzaklaştı. Batı'yla ilişkiler iktidarın beklediği gibi normalleşmedi çünkü iktidar anormal tutumlarıyla güvenilirliğini ve itibarını yok etmiştir. Neyse ki yakında bu zihniyet ve savrulmalar kalkacak; yerine, cumhuriyet geleneklerine uygun, dünya dengelerine uyum sağlama zekâ ve esnekliğine sahip bir dış politikayı yönetecek yeni bir iktidar liyakatli kadrolarıyla gelecek.

"Batıyla ilişkilerimiz" derken sadece NATO ve AB'yi kastetmiyoruz elbette. ABD'yle ikili ilişkilerimiz de çıkmazdadır. Sayın Cumhurbaşkanı, heyetlerini ABD'ye dilenmeye yolluyor, sonra da "ABD'yi mağlup edeceğiz." diye vatandaştan oy istiyor. Şu veya bu ülkeyle ilişkilerini Türkiye'nin ciddiyeti, güvenilirliği ve ulusal çıkarları üzerinden değil, iç siyaset çıkarları üzerinden düzenliyor, buna alıştık.

Dün Sayın Cumhurbaşkanı bir diplomasi dersi vermeye kalkışmış, bir büyükelçiye "Senin muhalefet lideriyle işin ne?" diye çıkmıştır. Bir büyükelçinin tek görevi bulunduğu ülke resmî makamlarıyla görüşmek değildir, illegal olmayan her çevreyle görüşür, bu da vazifesinin bir parçasıdır. Yıllardan beri bunu öğrenememişsen yazıklar olsun, öğrenip de bunu istismar için kullanıyorsan bu daha da ayıp. Esasen bir büyükelçinin muhalefetle görüşmekten kaçınması büyükelçilik görevini layıkıyla yapmadığının ifadesi olur. Ancak diktatörlüklerle yönetilen ülkelerde büyükelçilerin temasları sadece hükûmetlerle sınırlı kalır. Türkiye'nin bir diktatörlük olduğunu mu itiraf ediyorsunuz? Sayın Cumhurbaşkanının bu konuyu da iç politika meselesi hâline getirmek istediği, ona buna sataşarak prim yapmaya çalıştığı apaçık ortadadır. Vatandaşımızın böyle diklenmelere artık karnı toktur. Rahip Brunson meselesinde izlediği onur kırıcı tutum hafızalarda hâlâ tazedir, olay ayrıca o denli tuhaftır ki aynı gün Dışişleri Bakanı Sayın Çavuşoğlu da ABD Dışişleri Bakanı Blinken'la yaptığı görüşmeyi övünerek sosyal medyasına taşımıştı. Bugün için iktidar bir yandan ABD'yi eleştirirken diğer yandan ABD'ye yakınlaşma arayışındadır, ne eleştirilerinde tutarlıdır ne de yakınlaşma arayışında beceriklidir. Suriye'de ABD'nin PKK-PYD/YPG'yle iş birliği elbette kabul edilemez; ABD bundan vazgeçmelidir, vazgeçirilebilmelidir ama sonuçta ortadaki durumun Suriye'de atılan yanlış adımların bir sonucu olduğu da aşikârdır. Bu durumun oluşmasında iktidarın payı büyüktür. S-400'ler nedeniyle ABD'yle yaşadığımız F-35 ve F-16 sorunları da işin başka bir boyutudur. Türkiye, topyekûn hatalı S-400 alımı nedeniyle kendi bölgesindeki silah dengeleri açısından sıkıntıya düşmüştür.

Değerli arkadaşlar, mevcut iktidarın zihniyeti yanlıştır, vizyonu bulanıktır. Cumhuriyetin dış politikası hiçbir zaman şu veya bu ideolojinin, mezhebin liderliğine soyunma iddiasıyla değil, çağdaş bir ülke olarak dış ilişkileri yürütmeyi amaçlamıştır; Türkiye'nin ulusal çıkarlarını ve güvenliğini, itibarını, ekonomik kazancını hedeflemiştir. Türkiye Cumhuriyeti yeni iktidarla uluslararası sahnede layık olduğu konuma muhteşem bir dönüş yapacaktır. Demokрасisi güçlü, hukukun üstünlüğü ilkesini el üstünde tutan Türkiye Cumhuriyeti bunu yüksek başarıyla gerçekleştirebilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Cumhuriyeti, yeni iktidarla birlikte küresel dönüşüme uyum sağlama adımlarını dikkatle atarak diktatörlüklerle ittifak anlamını taşımayacak bir şekilde yeni döneme intibak edecektir.

Sözlerime son verirken, İsrail güvenlik güçlerinin Mescid-i Aksa'da düzenlediği vahşi saldırıyı en ağır şekilde kınıyor, Türkiye'de iktidarın yanlış tutumları nedeniyle sahici himayeden yoksun bıraktığı Filistin halkının daima yanında olacağımızı ifade etmek istiyorum.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası "Başkanın gerekli görmesi halinde açık oylama oturumun sonuna veya haftanın belli bir gününe bırakılabilir." hükmünü havidir. Bu hüküm uyarınca, teklifin açık oylamasını oturumun sonuna bırakıyorum.

3'üncü sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile İtalyan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun

Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışışleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4766) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 398) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 398 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

SÜRÜCÜ BELGELERİNİN KARŞILIKLI OLARAK TANINMASI VE DEĞİŞİMİNE İLİŞKİN TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE İTALYAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 5 Temmuz 2022 tarihinde Ankara'da imzalanan "Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde söz isteyen? Yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

4'üncü sırada yer alan 379 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4704) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 379)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.26

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.43

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

5'inci sırada yer alan, 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerine başlayacağız.

5.- 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1/292) ile İç Tüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 437) (*)

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Başkanlık Tezkeresi 437 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin tümü üzerinde söz isteyen...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Komisyona iade edilmesi gerektiğine ve Başkanlığın tutumunun bu yönde olmaması hâlinde usul tartışması açılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu yaptığınız sunuş konuşmasından anlaşılıyor ki 126 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve onu içeren sıra sayısındaki teklifin görüşmelerine başlamak üzereyiz. Bu noktada -sözü çok uzatmadan, eğer ayrıntılı isterseniz dile getirebileceğim- Anayasa'nın 169, 56, 35, 2 ve 104'üncü maddeleri açısından Anayasa'ya aykırılık iddiamız vardır. Bu görüşmeler yapılmaksızın, Komisyon da görüşülmediğinden ve komisyonların en öncelikli görevi Anayasa'ya aykırılık bakımından teklifleri değerlendirmek olduğundan, bu değerlendirmenin yapılması için Komisyona iade edilmesini -Komisyon görüşmediği için- tarafınızdan talep ediyoruz. Eğer bunu mümkün görmüyorsanız ve tutumunuzda bir değişiklik olmayacaksa tutumunuz hakkında usul tartışması açmak isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz efendim.

Biz devam etmekten yanayız.

(*) 398 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

(*) 437 S.Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - O zaman usul tartışması talep ediyorum.
IX.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'un, 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Komisyona iade edilip edilmemesi hakkında

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, usul tartışması açıyorum.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Lehte...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Lehte...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Aleyhte...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aleyhte...

BAŞKAN – Lehte Ramazan Can, aleyhte...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Eğer aleyhte söz talebi şahsıma düşüyse Sayın Kaboğlu'na devretmek isterim.

BAŞKAN - Lehte Sayın Ramazan Can.

Buyurunuz Sayın Can.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Usul tartışması açıldı, usul tartışmasında Meclis Başkan Vekilimizin tutumu lehinde söz aldım, tutumunun doğru olduğunu düşünüyorum.

OHAL kararnameleri Anayasa 119'a göre düzenleniyor, Anayasa madde 119'u isterseniz okuyayım: "Cumhurbaşkanı; savaş, savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı..." Devam ediyor; bu gibi durumların ortaya çıkmasında süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hâl ilan edebilir. "Olağanüstü hal ilanı kararı, verildiği gün Resmî Gazetede yayımlanır." Başlıkları okuyorum: "Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında dört ayı geçmemek üzere süreyi uzatabilir." Olağanüstü hâllerde düzenlenen durumlar var. "Olağanüstü hâllerde Cumhurbaşkanını, olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda, 104 üncü maddenin onyedinci fıkrasının ikinci cümlesinde belirtilen sınırlamalara tabi olmaksızın Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir." İşte buna dayanarak çıkardı Cumhurbaşkanımız. "Kanun hükmündeki bu kararnameler Resmî Gazetede yayımlanır, aynı gün Meclis onayına sunulur." Aynı gün Meclis onayına da sunuldu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun gündeminde yer aldı. "Savaş ve mücbir sebeplerle Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanamaması hâli..." diye devam ediyor.

Peki, İç Tüzük'te karşılığı ne? İç Tüzük'teki karşılığı da 128'inci madde. 126'ncı madde: "Olağanüstü hâl ile ilgili kararlar" 127'nci madde: "Sıkıyönetimle ilgili kararlar" 128'inci madde İç Tüzük'te: "Olağanüstü hâllerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin görüşülmesi" Evet, şu an buradayız yani zamanlama itibarıyla. İç Tüzük 128: "Anayasanın 119 uncu maddesi çerçevesinde ilan edilen olağanüstü hâllerde Cumhurbaşkanını tarafından çıkarılan ve Resmî Gazetede yayımlandıkları gün Meclis onayına sunulan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanamaması hali hariç olmak üzere üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde öncelikle görüşülür ve karara bağlanır. Söz konusu kararnameler bir ay içinde komisyonlarda görüşülmediği takdirde, Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınır. Genel Kurul, geriye kalan iki ay içinde bu kararnameler hakkında karar verir. Üç ay içinde görüşülüp karara bağlanamayan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri kendiliğinden yürürlükten kalkar." Evet, Anayasa 119'a göre olağanüstü hâl kararnamesi çıkarıldı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı gün onayına sunuldu. Ardından da İç Tüzük 128'e göre, komisyonlarda görüşülmedi -Komisyonlarda görüşülebilirdi, görüşülmedi- komisyonlarda görüşülmeden doğrudan, Başkanlık resen gündeme aldı ve gündeminde de görüşüyoruz.

Dolayısıyla hem Anayasa'nın 119'uncu maddesi gereğince hem de Anayasa'dan kaynaklanan İç Tüzük'e atıfla İç Tüzük'ün 128'inci maddesi gereğince usul şartları, hukuki mevzuat şartları yerine getirilmiştir, bunda herhangi bir sıkıntı yoktur. Dolayısıyla usul tartışması açılması noktasında; bunun komisyonlara iade edilmesi doğru değildir.

Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine alınmıştır, Türkiye Büyük Millet Meclisi de gündemine hâkimdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Can.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Anayasa 119'a ve İç Tüzük 128'e göre bunu görüşmemiz gerekiyor. Bu, herhangi bir takdirlik konu da değildir.

Usul tartışmasında Meclis Başkan Vekilimizin lehinde olduğumuzu tekrar beyan ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Aleyhte Sayın İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurunuz Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli vekiller; elimizde 126 sayılı OHAL CBK'si var. Bundan önce birçok CBK çıkarıldı, bundan sonra da birçok CBK çıkarıldı. Bugün itibarıyla toplam 19 OHAL CBK'si çıkarıldı. Bu CBK'ler bunda olduğu gibi ilgili komisyonlara havale edildi. Şu anda 19 Cumhurbaşkanlığı kararnamesi komisyonlarda beklemektedir. Bu kararname de Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilmiş bulunuyor ve 24 Şubat tarihli bir kararnamedir; belirttiğim gibi, öncesi var, sonrası var.

Şimdi, bu kararname Komisyonda görüşülmeden buraya getiriliyor. Birçok yönüyle anayasal sorun söz konusu. Düzenleme alanı bakımından... 104'üncü madde ikinci fıkrası: "Cumhurbaşkanı Anayasa'yı uygulamakla yükümlüdür." Ama zaman bakımından, olağanüstü hâl dönemi sonrasına sirayet edecek birçok konuyu düzenlemektedir ve konu itibarıyla da aslında bir yasada düzenlenmiş olan bir konu burada Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenmektedir. Oysa 119'uncu madde Cumhurbaşkanlığı kararnamesi açısından bir esneklik tanıyor olmakla birlikte, kesinlikle 104/17'ye göre "Kanunla düzenlenmiş bir alanda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz." hükmü yer almaktadır. Bu itibarla, 119'un öngördüğü genişleme, konumuz açısından geçerli değildir. Bu, tabii, süre bakımından üç ayın çok sonrasına taşmaktadır ve kalıcı etkiler yaratan düzenlemeler söz konusu. Burada, evet, deprem sonrası dönemde belli alanların yerleşime açılıyor olması bakımından alınması gereken önlemleri biz de kuşkusuz destekliyoruz ama bunların ilgili bilim dallarının öngördüğü ölçütler çerçevesinde yapılması gerekiyor. Oysa burada yalnızca bir bakanlığın takdir edeceği alanların, deprem bilimi açısından, yapı bilimi açısından -gerekli önlemler alınmadan üstelik- yerindelik açısından bu tür sakıncalar söz konusu.

Evet, doğru, bu, gerekçelidir, bütün CBK'ler gerekçesiz olduğu hâlde bunda gerekçe öngörülmektedir ama burada, Komisyondan geçmeden gelen bu metin kanun olarak mı görüşülecek? Ki mümkün değil, Cumhurbaşkanının teklif verme yetkisi bulunmamaktadır. Peki, o zaman, karar olarak mı görüşülecek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sayın Başkanım, tamamlayayım.

BAŞKAN – Buyurunuz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Karar olarak görüşülecekse o zaman bu bir Meclis kararı mı olacak? Yani Cumhurbaşkanlığı kararnamesi kanun hükmünde olduğu hâlde bu, bir Meclis kararına mı dönüşecek ve bunun hukuki niteliği ne olacak? Bu, tamamen belirsiz bir konudur.

Peki, üç ay sonra -üç aylık bir süre söz konusu- üç ay içerisinde yürürlükten kalkması söz konusu. Bu, 24 Mayıs'ta yürürlükten kalkacak mı, yoksa biz kararla, yürürlükte olan 7269 sayılı Kanun'u Meclis kararıyla yürürlükten mi kaldıracacağız? Yani Meclis, Anayasa madde 7'ye göre kendisine tanınmış olan "yasama yetkisinin devredilmezliği" ilkesini karar yoluyla mı ihlal edecek? Peki, bu durumda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi üç ay içerisinde yürürlükten kalkıyor, eğer kanuna çevrilirse Anayasa Mahkemesi denetleyebiliyor ama karar olarak burada kararlaştırılırsa o zaman Anayasa Mahkemesinin de denetim yolu kapatılıyor. Yani Anayasa Mahkemesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

O zaman madde 119'un öngördüğü üç aylık sürede denetim yasağını, üç ay sonra denetlenebileceği kuralını da ortadan kaldırmış oluyoruz. Bu çok önemli konudur Sayın Başkanlar, Değerli Grup Başkan Vekilleri; ilktir, böyle bir şeye ilk kez tanık oluyoruz. Ya 19 CBK'yi birlikte görüşmek lazım ilgili komisyonlarda veyahut bunun geri çekilmesi lazım çünkü bugün burada alınacak karar içinden çıkılması mümkün olmayan birçok anayasal sorunu beraberinde getirecektir.

Teşekkür ederim.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Lehte Mustafa Elitaş.

Buyurunuz Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, öncelikle şunu ifade edeyim: Sayın Grup Başkan Vekilimiz herhâlde anayasacı arkadaşımızdan bilgi aldığı çerçevede size bu uyarıda bulunuyor "Bunu geri çekin çünkü Anayasa'ya aykırı." diyor. Yani Anayasa'ya aykırı kanun hükmünde kararnamenin... Cumhurbaşkanlığı olağanüstü hâl kararnamesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu iddia etmek biraz enteresan bir durum. Nasıl çıktı bilmiyorum. Çünkü Anayasa 119 olağanüstü hâl döneminde kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini zaten Cumhurbaşkanına veriyor. Şu anda bu, kanun hükmünde kararname ama sevgili hocam herhâlde anayasa hukukçusu -anayasa tarihçisi psikolojisi mi bilmiyorum- dalının da anayasa hukuku dalı, parlamento dalı, kanun dalı olduğunu tahmin ediyorum ama düşünebiliyor musunuz "Cumhurbaşkanı kararnameleri kanuna aykırı olamaz, kanun varsa çıkarılamaz." diyor. Allah rızası için yapmayın, bakın, ben anayasa okudum ama anayasa hukukçusu değilim; ben iktisat, maliye bölümü mezunum, anayasa hukuku okumuş birisiyim ama doğru, 104'üncü maddede Cumhurbaşkanına verilen yetkiye göre, eğer herhangi bir kanuni düzenleme varsa Cumhurbaşkanı kanun hükmünde kararname düzenleyemez. Cumhurbaşkanının kanun hükmünde kararnamesiyle ilgili bir konuyu kanunla düzenlerseniz Cumhurbaşkanı kararı yürürlükten kaldırılır. Ama bu, Cumhurbaşkanı kanun hükmünde kararnamesi Anayasa 119'a göre alınmış bir yetki. "Anayasa'ya aykırıdır çünkü kanun var." diyor; Allah rızası için Hocam, yapmayın, iyi ki ben sizin talebeniz değilim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yapma böyle bir şey ya!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hayır, bunu söylemeyin; doğru değil, bu üslup doğru değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ama bakın, burada yazık oluyor, günah oluyor, doğru olmuyor.

Şimdi, gelelim 128'inci maddeye. Arkadaşlar, sayın hocamın söylediği iş öyleyse her salı günü İç Tüzük 37'ye göre biz önerge veriyoruz, istemde bulunuyoruz; niye bulunuyoruz? Sayın Grup Başkan Vekilim, orada ne yazıyor? Diyor ki: Eğer bir kanun teklifi kırk beş gün içinde komisyonlarda görüşülmezse -eskiden her milletvekilinin İç Tüzük 37'ye göre talep hakkı vardı, şimdi sadece salı günleri İç Tüzük 37'yi isteme yetkisi var- milletvekili buradan doğrudan gündeme alınmasını isteyebilir. Burada da 128'de ne diyor? 128'de diyor ki: CBK kararı, kanun hükmünde kararnamesi aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisine verilir ve Meclis Başkanı tarafından derhâl ilgili komisyonlara gönderilir ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde karara bağlanır. Şimdi, İç Tüzük 128'de ne diyor? "Eğer komisyonlar bir ay içerisinde bunu görüşmezse Meclis Başkanı resen gündeme alır."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Meclis Başkanlığı ne zaman gündeme aldı? 24 Mart 2023 tarihinde. Şimdi, sizin itiraz edeceğiniz konu -eğer varsa- şu olabilir: "Bunu 24 Mart 2023 tarihinde niye gündeme alıyorsun?" Ha, o zaman da bu Meclis Başkanlığı diyecek ki: "İç Tüzük 128'i oku." Ne diyor İç Tüzük 128'de? "Türkiye Büyük Millet Meclisi kalan süre içerisinde karara bağlar." diyor. Bir aylık karar süresini komisyona vermiş, komisyon eğer bu bir ay içerisinde görüşmezse kalan iki ay içerisinde de karar bağlar diyor. Eğer orada karara bağlanmazsa Anayasa 119'a gidiyoruz. Anayasa 119 ne diyor? "Türkiye Büyük Millet Meclisinin üç ay içerisinde görüşüp karara bağlamadığı olağanüstü hâl kararnameleri gündemden düşer, ortadan kalkar." diyor.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bunun Anayasa'ya aykırı olduğunu iddia etmek zaten Anayasa'ya aykırı bir davranış şeklidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Son cümlem Sayın Başkanım.

Çünkü Anayasa açık ve net bir şekilde "Cumhurbaşkanlığı olağanüstü hâl kararnamelerinin Anayasa'ya aykırılığı iddia edilemez." diyor. Biz ne diyoruz? Sayın Grup Başkan Vekillerimizle de görüştük.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hangi madde diyor bunu? "Anayasa'ya aykırı olamaz." nerede var?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Efendim? Anlayamadım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – "Anayasa'ya aykırı olabilir." diyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Olağanüstü hâl kararnameleri... Anayasa Mahkemesi karar verdi biliyorsunuz, Anayasa Mahkemesi karar verdi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani kararname Anayasa'ya uygun olmak zorunda değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Lütfen, Sayın Beştaş, bakın, siz o zaman Grup Başkan Vekiliydiniz herhâlde, biz 26 tane OHAL kararnamesini burada kanunlaştırdık. Niye? Vatandaş gitsin, kanunun Anayasa'ya aykırılığını iddia etsin dedik. Anayasa Mahkemesine müracaatlar oldu, denildi ki: "Bunların Anayasa'ya aykırılığı iddia edilmez."

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ha, siz kanunlaştıktan sonra...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Anayasa Mahkemesi kararı var.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bakınız, bu konuyla ilgili meseleyi bu şekilde tartışmak, Anayasa'ya aykırı olduğunu iddia etmek tamamen Anayasa'ya aykırı bir düşünce ve davranış şeklidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Biz bunu kanunlaştırdığımız takdirde, size Anayasa Mahkemesine gitme yolu açılıyor zaten. Anayasa Mahkemesine gitme yolu açıldığı için, o süreç içerisinde Anayasa Mahkemesi inceleme hakkını elde etmiş olur.

Bu manada, Başkanlığın görüşlerine katıldığımızı ifade ediyor, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Elitaş.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın Başkanlığın tutumunun lehinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, esasen, tabii, günün bu vaktinde girmek istemeyeceğim bir tartışma var. Yani, bu Mecliste onlarca, Türkiye'de on binlerce öğrenci yetiştirmiş, anayasa hukuku konusunda Türkiye'nin en önemli marka değerine - her ne kadar bir KHK'yle kendisini mağdur edip kürsüsünden mahrum etseniz de- Fransız hukuk eğitimine katkılarından dolayı, anayasa hukukuna katkılarından dolayı geçen sene Fransa'nın 1803 yılından beri verdiği "Legion d'honneur" unvanı verilmiş bir kişiye, dünyada karşılaştırmalı anayasa hukuku konusunda en marka isimlerden birisine o kürsüden "Efendim, iyi ki ben sizden ders almadım." demişseniz iyi ki siz o sınıflarda olmamışsınız, olsaydınız da anlamazsınız derdim. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama Sayın Kaboğlu'nun lügatinde böyle sözler olmadığı için bunu aktarmayı, bunu söylemeyi ben bir görev bildim; işin bu kısmını geçelim.

İşin ikinci kısmı, Sayın Başkanın tahsil ettiği hukuk eğitimi benim tahsil etmediğim hukuk eğitiminin herhâlde sadakası olmaz. Çünkü orada söylediği söz şu: "Bir Cumhurbaşkanlığı olağanüstü hâl KHK'sinin Anayasa'ya aykırılığı iddia edilemez." Öyle bir şey yok. Bu kararname, o süre zarfında Anayasa Mahkemesine götürülemez. Anayasa'ya aykırılığı nasıl iddia edilir? Meclise gelir, Komisyona gider, Komisyon Başkanı Komisyonu toplantıya çağırır -çağırmadı diye 5 kez talepte bulunduk- Komisyonun ilk işi Anayasa'ya aykırılığı denetlemektir. Biz diyoruz ki "Usul ekonomisi açısından siz bu yolu yapmadığınız için bugün yüce Meclis, Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla meşgul olacak..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – "Oysaki bu kadar Anayasa'ya aykırı bir metin Komisyon gündeminde ele alınsaydı, üyelerinin tamamı çok önemli uzmanlık alanlarına sahip bu Komisyon, anayasacılar ve yasama uzmanlarından da gelen haklı ve doğru yönlendirmelerle kuvvetle ihtimal zaten bunu buraya sevk etmeyecekti. Gelin, yüce Meclisi meşgul etmek yerine siz bunu Komisyona iade edin, Komisyon Anayasa'ya aykırılığını denetlesin, burada bu kadar insanı boşu boşuna meşgul etmeyin." diyoruz, o da diyor ki: "Anayasa'ya aykırılığı iddia edilemez." Edilebileceği ilk yerde görüşülmemiş "İkinci yerde görüşelim." diyorsunuz, hatta burayı da işlevsizleştirip Anayasa Mahkemesini yol gösteriyorsunuz. Bu noktada, Hocamızın ilminden istifade edemediğiniz gibi, hukuk eğitiminin aldığınız kısmından da istifade edemediğiniz açıktır. Ben, hukuk eğitimi almamış birisi olarak tutanaklara bunu nakşediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

IX.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Komisyona iade edilip edilmemesi hakkında (Devam)

BAŞKAN – Aleyhte Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurunuz Sayın Daniş Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şunu söyleyeyim: Ben Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldum. Kamu hukuku ve idare hukuku dersini sevgili İbrahim Özden Kaboğlu Hocamızdan aldım, iyi ki ondan almışım, iyi ki hocam. Gerçekten bize çok iyi dersler verdi ve hâlâ da hukuk nosyonu alma konusunda çok önemli bir deneyim kazandığımızı söylemek isterim. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar) O yönüyle kendisine buradan saygılarımı sunuyorum öğrencisi olarak, bunu söyleyeyim.

Diğeri: Sayın Elitaş, ben itiraz ettim -istemeden- kürsüdeyken siz öyle bir söz söylediniz ki "OHAL kararnamesinin Anayasa'ya aykırılığı iddia edilemez." dediniz. Ben oradan "Nasıl ya? Ne demek istiyorsunuz siz?" dedim, siz yanıt verdiniz. Bu ülkede çıkacak her kararnameye -OHAL kararnamesi de dâhil, KHK'ler de dâhil- her şeye mutlaka Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulunulabilir. Bu, hukukun temel ilkesidir. Biz bunu hukuk başlangıcı dersinde öğrendik "Anayasa'ya uygunluk" diye. "Anayasa'ya aykırı yasalar çıkamaz, kararnameler çıkamaz." diye bir yöntem var.

Burada sorun ne? Niye Sayın Grup Başkan Vekili Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulundu? Şimdi maddelere girecek zaman yok ama bunun Komisyonda görüşülmesi gerekiyor önce. Anayasa'ya aykırılığı ilk nerede ileri sürebiliriz? Tabii ki Komisyonda ileri sürebiliriz. Komisyonu atlamışsınız iktidar olarak, gelmişsiniz; önümüze koydunuz buraya, diyorsunuz ki: "Bunu onaylayalım." Biz de diyoruz ki: Anayasa'ya aykırılık iddiamız var, bu nedenle bunu, Türkiye Büyük Millet Meclisi -yani halk iradesinin temsil edildiği en yüksek makam olarak- bu Anayasa'ya aykırılığı gözetmek zorundadır, illa Anayasa Mahkemesi değil. Biz Anayasa'ya neden uymaya çalışıyoruz? Çünkü Anayasa hepimizi bağlıyor; bizi de bağlıyor, Cumhurbaşkanını da bağlıyor, Türkiye Büyük Millet Meclisini de bağlıyor, Anayasa Mahkemesini de bağlıyor. Şimdi, öyle bir hâle getirdiniz ki yönetimi, ne Anayasa'ya bağlılık kabul ediyorsunuz ne hukuka bağlılık kabul ediyorsunuz ne yasaya bağlılık kabul ediyorsunuz; "Ben yaptım oldu." diyorsunuz yani AKP iktidarının temel meselesi bu. Ayrıca, 104'e göre siz söylediniz yani burada Cumhurbaşkanının bağlılığını söylerken 104/2'yi de asla göz ardı etmeyin, 104/2'de açıkça şu düzenleme var: "...Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder." Kim temin eder? Cumhurbaşkanı temin eder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Anayasa 104/2 bunu Cumhurbaşkanına da vermiş. Diğer teknik ayrıntılara giremeyeceğim ama şunu söyleyeyim: Yani 19 tane Cumhurbaşkanlığı kararnamesi var; hiçbirisi Komisyonda görüşülmedi, olması gereken bunların tartışmasının burada değil, komisyonlarda yapılmasıydı ve Komisyondan doğrudan indirildiği için bu tartışmayı burada yapmak istiyoruz ama dersiniz ki: "Şaşırdınız mı?" Hayır. Bu Anayasa'ya aykırılık tartışmalarını burada çok yaptık ama maalesef bu Parlamentoda çoğunluk ne isterse o oluyor. Yani şu anda da çoğunluk, siz oy veriyorsunuz ve tutumun lehine

olduğunuzda aykırılık iddiası kabul edilmiyor. Çoğunluğun kararı oluyor, çoğunlukçu bir yaklaşım yani bu, bu yoksa çoğulculuğu yansıtmıyor.

BAŞKAN – Sayın Kabaoğlu, yerinizden talebiniz vardı efendim.

Buyurunuz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Grup Başkan Vekilleri gerekli yanıtları verdiler, benim yanıt vermeme gerek yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sağ olun.

Sayın Can...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

49.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadeleri ile Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın Başkanın tutumunun aleyhinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Anayasa Mahkemesine götürülebilmemiz için bunun yasalaşması lazım. Dolayısıyla olağanüstü hâl zamanında çıkarılan tasarruflar Anayasa Mahkemesine götürülemiyor. Anayasa Mahkemesine götürülebilmek için kanun şeklinde görüşüp yasalaştırmamız lazım. Dolayısıyla muhalefet Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasında bulunuyorsa bu yasayı desteklemesi lazım. Aynı şekilde, Elitaş Başkanımızın söylediği gibi, mahkemeye götürülebilmemiz için bu yolun denenmesi lazım.

Diğer taraftan da kanunlar gibi görüşülüyor; evet, Komisyonunda görüşülmedi ama kanunlar şeklinde görüşülecektir. Kanunları görüştüğümüz usul neyse aynı şekilde, bu usul de o şekilde olacaktır diye düşünüyorum Başkanım.

Arz ederim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Eğer bittiyse bir dakikalık bir söz istiyorum, konuyla ilgili değil ama.

BAŞKAN – Buyurunuz.

50.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Yüksekdağ-Türkiye dosyasıyla ilgili verdiği karara ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yeni bir karar alındı da onu söylemek istedim. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 8 Kasım 2022 tarihinde, Yüksekdağ-Türkiye dosyası kararında AİHS'in 18'inci ve birçok maddesinin ihlal edildiğine karar vermişti. Türkiye resmî olarak buna itiraz etti, Büyük Daireye itiraz etti. 5 kişilik Büyük Daire Paneli bu itirazı reddetti yani Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararı kesinleşmiş oldu. Şimdi, bu karar sonucunda olması gereken, şu anda, önceki dönem Eş Genel Başkanımız sevgili Figen Yüksekdağ'ın -tıpkı Selahattin Demirtaş kararında olduğu gibi- hemen tahliye edilmesidir. Hâlâ Kandıra Cezaevinde tutuluyor. Devam eden o 13 kişilik milletvekili davası çünkü bu, çok önemli bir dava; tüm davaların düşürülmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kesinleşen cezalarla ilgili de yargılamaların iadesi gerekiyor. Bunlar hukukun emrettiği, Anayasa'nın emrettiği, Türkiye'nin AİHS'in altındaki imzasının emrettiği sonuçlardır. Biraz önce de söylemiştim, maalesef bu iktidar şöyle bir pratik oluşturdu: "AİHM kararını da dinlemiyorum, Anayasa'yı da dinlemiyorum, AİHS'i de dinlemiyorum ama hepsinin altında imzam var." Bugün itibarıyla itiraz reddedildiği için sevgili Figen Yüksekdağ'ın derhâl serbest bırakılması gerekiyor ve diğer davaların düşürülmesi gerekiyor. Bunu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

IX.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Komisyona iade edilip edilmemesi hakkında (Devam)

BAŞKAN – Bir açıklamamız var efendim.

Sayın milletvekilleri, 126 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna yayımlandığı tarih olan 24 Şubat 2023 tarihinde havale edilmiştir. Komisyonun İç Tüzük'te öngörülen bir aylık görüşme süresi 25 Mart tarihinde sona ermiştir. İç Tüzük'ün 128'inci maddesi bir aylık süre içinde Komisyonunda görüşülmeyen kararnamenin Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınacağını düzenlemiştir. Başkanlık, bu hüküm doğrultusunda bir tezkere ile kararnamayı bir aylık sürenin dolması nedeniyle doğrudan Genel Kurul gündemine almıştır. Yapılan işlem İç Tüzük'ün emredici hükümlerine uygundur. Kararnamenin Anayasa'ya aykırılığı Genel Kurulda yapılacak görüşmelerde öne sürülebilir, ayrıca bu hususta maddelerde değişiklik önerileri verilebilir.

Bu açıklamalar doğrultusunda tutumunda bir değişiklik bulunmamaktadır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

5.- 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1/292) ile İç Tüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 437) (Devam)

BAŞKAN - Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin tümü üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurunuz Sayın Dervişoğlu.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

2018 Genel Seçimi'nden sonra yürürlüğe giren partili Cumhurbaşkanlığı sistemiyle yönetilemeyen ama idare edilen bir devrin yani 27'nci Yasama Döneminin sonuna geldiğimizi buradan herkese hatırlatıyorum.

Bu beş yıllık süreç, ülkemiz ve milletimiz adına yaşadığımız bu siyasi, ekonomik ve bürokratik çöküş bize göstermiştir ki Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, bir anayasal düzen olarak en başından itibaren tek bir muayyen amaca yönelik olarak hazırlanmıştır. O amaç da milletin menfaatleri için devletin işleyişini tahkim etmek değil, millete ait olan egemenliği tek bir kişinin uhdesinde şahsileştirmek olmuştur.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte egemenlik nasıl şahsileştirilmiştir, onu bir düşünelim isterseniz.

Kararnemelerle yasama faaliyetlerini akim bırakarak, geniş atama yetkileriyle yargıyı taraflı ve bağımlı hâle getirerek, yürütmadaki tüm siyasi gücü tek bir elde toplayarak, iktidarı bir kişinin aklına, heveslerine ve kararlarına terk ederek. Bunların hepsi, bilindiği gibi, sistemden kaynaklı bir zaaf olarak tartışmasız bir biçimde karşımızda duruyor.

Bugün Türk siyaset kurumunda yaygın bir yanlış algı var. Sanki Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle lağvedilen Başbakanlık kurumunun yetkileri Cumhurbaşkanına aktarılmış ve sanki devletin kuruluşundan itibaren silsile hâlinde görev yapan hükümetler dönemi artık son bulmuş gibi büyük bir yanlışla karşı karşıya bırakılıyor. Oysa, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte Başbakanın değil, Başbakanın da içinde olduğu Bakanlar Kurulunun tüm yetkileri Cumhurbaşkanına devredilmiştir. O hâlde, bu yönüyle partili Cumhurbaşkanlığı sisteminde Cumhurbaşkanı, tek kişilik bir hükümet olma vasfını devam ettirmiş oluyor.

Peki, bu siyasal sistemde Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Döneminde 65'inci Hükümeti hiç göreniniz var mı? Gazi Meclisin çatısı altında, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin, eleştirilen Hükümeti temsilen cevap verme yetkisini haiz bir Hükümet üyesi var mı? Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi yalnızca Meclisin yetkilerini, fonksiyonlarını paralyze etmemiş, aynı zamanda onu muhatapsız da bırakmıştır.

Türk milletinin iradesiyle seçilmiş Türkiye Büyük Millet Meclisinin muhatabı, yalnızca bütçe dönemlerinde ortaya çıkan, kıymeti bir kalemin ucundaki mürekkepten ibaret olan atanmış bürokratlar değildir ve olmamalıdır.

27'nci Dönemi artık kapatıyoruz ve eminiz ki bundan sonraki Parlamento böyle olmayacaktır. Partili Cumhurbaşkanlığı sisteminin olanca hoyratlığı, kural ve kaide tanımazlığıyla geçen bu yasama döneminde iktidar partisinin yasama faaliyetleri ve kanun yapma tekniği bizatihi bu Gazi Meclisin manevi şahsına ve büyüklüğüne hiç yakışmamıştır.

Bütün bir yasama döneminde, birkaç teklif istisna olmak üzere, hemen hemen hiçbir kanun teklifinin tali komisyonlarda görüşülmesine dahi müsaade etmediniz. Hükümetin bu acele kanunlaştırma hevesiyle tali komisyonları çalıştırmaması, baypas etmesi, ilgili ihtisas komisyonlarının muhatap bile alınmaması düpedüz bir devlet yönetme ciddiyetsizliğidir çünkü bu uygulamadaki amaç, kanun tekliflerini geliştiren ve milletvekillerinin incelemesine açan bir yasama süreci değil, hızlandırılmış bir onama sürecidir.

Hatırlar mısınız, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini getirirken millete bir söz vermiştiniz ve demiştiniz ki: "Yeni sistemle birlikte yürütme organı kanun tasarısı hazırlamayacak, kanunu da milletvekilleri hazırlayacak." Bugüne kadar iktidar partisinin imzalarıyla tam 307 kanun teklifi Meclisimizin Genel Kurulunda görüşüldü ve kanunlaştı. Allah'ın bildiğini Allah aşkına kuldan saklamayın, sarayın bildiğini de milletten saklamayın; çıkın ve açık yüreklilikle cevap verin, bu kanunların kaç gerçekten de imzacı milletvekilleri tarafından hazırlanmıştır? Herkes biliyor, sizler de biliyorsunuz; kanunlar milletvekilleri tarafından hazırlanması gerekirken saray bürokratları tarafından hazırlanmış ve Gazi Meclisin Genel Kuruluna sunulmuştur. Kanun tekliflerini sadece imzalamak ve "torba yasa" adı altında önümüze koymak bir yasama faaliyeti sayılamaz; bu, olsa olsa siyasi noterlik anlamına gelir. İstiklal mücadelesinde muzaffer olmuş, devlet kurmuş bu Gazi Meclis siyasal iktidarın noteri gibi görülmemeli ve tarafınızdan saygı görmeliydi.

Gerek komisyonlarda ve gerekse Genel Kurulda, iktidar partisinin temsilcileri -ki iktidar partisi diyorum, aslında Meclisin 1'inci partisinin temsilcileri- millet iradesinin en iyi şekilde tecelli ettirilmesi için çalışmak yerine, önlerine konulan kanun metninin tek bir noktasını ve virgülünü değiştirmemek için mücadele vermiştir; muhalefet partilerinin kanun tekliflerinin gündeme alınmasını engellemek için de mücadeleye vermiştir. Öyle ki 27'nci Yasama Döneminde Meclisimizde 5.317 kanun teklifi sunulmuş ancak bunların içinden muhalefete ait olan ve kanunlaşan bir tek kanun teklifinden bile bahsedebilmek mümkün değildir. Böyle bir mücadele anlamlı olmadığı gibi, Türkiye Cumhuriyeti devletinin tarihine ve onu kuran Türkiye Büyük Millet Meclisinin mehabetine yakışmamaktadır çünkü cumhuriyet ve demokrasi tartışmayı, uzlaşmayı, istişareyi, itiraz etmeyi ve nihayetinde Türk milleti için daima en güzeli, en doğruyu, en iyiyi bulmayı hedeflemiştir, tek adamın iradesine ve sarayın talimatlarına mutlak bir itaatle teslim olmayı değil.

Değerli milletvekilleri, 27'nci Dönemin sonunda Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle geçen yaklaşık beş yılın ardından iktidar namına bir durum muhakemesi yapıldığında Hükümet ile millet, vaat ile gerçek arasındaki mesafe ortaya çıkaracaktır. "Büyük Türkiye" "büyük güç" "hedef 2023" dediniz, 2018 yılında seçim beyannamenizde Türkiye'ye de çok şeyler vaat ettiniz. Mesela, 2023 itibarıyla Türkiye'de kişi başına düşen millî gelirimiz 25 bin dolar olacaktı, ihracatımız rekor üstüne rekor kırarak ve bu yıl itibarıyla 500 milyar dolara ulaşacaktı, dış ticaret hacmimiz de 1 trilyon dolara varacaktı. Mesela, enflasyon tek haneye inecek, işsizlik oranı yüzde 5'lere düşecekti, Türkiye'nin dünya ekonomisinden aldığı pay yüzde 1,5'e yükselecekti; Türkiye tarımsal üretimde rekor kırarak, dünyanın tahıl ambarına, tarım merkezine dönüşecekti. Yine, mesela, ilkokuldan üniversiteye öğrencilerimizin yurt sorunu tamamen tarafınızdan çözülecekti, genç işsizlik oranı kalıcı bir şekilde düşürülecekti. Mesela, Edirne'den Kars'a, İzmir'den Diyarbakır'a, Trabzon'dan Adana'ya, Urfa'dan Antalya'ya yüksek hızlı tren hatları inşa edilmiş olacaktı ve yine, mesela, Türkiye bölgesinin en ileri demokrasisi olacak, kişi hak ve hürriyetleri ileri standartlara kavuşacak, yargı tarafsız ve bağımsız hâle getirilecekti. Bu dediklerinizin yarısına bile ulaşamadınız, ayrıca birçok konuda çeyrek asır geriye gittiniz. Peki, geldiğimiz noktada ne oldu? Beş yılda memleketi öyle bir yıkıma ve çöküşe sürüklediniz ki ben muhalefet partisinin bir temsilcisi olarak bu iddialarınızı tek tek çürütmeye, aşıkâr olanı da ifşa etmeye gerek bile duymuyorum.

İktidar partisinin muhterem milletvekilleri, 2023 hedefleriniz istisnasız olarak -derler ya- hepsi yalan oldu. 2018 yılındaki beyannameniz Argana'nın yazdığı tiyatro piyesi gibi yalannamaya dönüştü. Adalet ve Kalkınma Partisinin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ilgili en büyük vaatlerinden biri de defalarca bu kürsüden dile getirdiğiniz gibi siyasi istikrar tanımlamasıydı. 2018 yılında istikrar vaadiyle getirilen Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin kabinesi Resmî Gazete'de yayınlanarak göreve başladı. Daha bir dönem tamamlamadan, atanan bakanların yüzde 40'ı ya görevden alındı ya da görevden affını istedi. İrâdenin sadakate, tercihlerin itaate teslim edildiği bir siyasal sistemde, tek taraflı bir irade beyanı olan istifa ise bunca hataya ve yıkıma rağmen bir kere bile gerçekleşmedi. Öyle anlıyoruz ki Hükümet "siyasi istikrar" kavramının muhtevasını maalesef ve maatteessüf hiç idrak edememiş. Tek bir kişi tarafından sürekli ve mutlak şekilde yönetilmek siyasi istikrar değil, istibdattır. 27'nci Yasama Döneminde tek adam yerinde kalsa da ekonomi politikası kabul edin istikrarsızdı, tarım politikası yetersizdi, dış politika neredeyse yönetilemeyecek hâle getirilmişti; vaatler ve icraatlar, beklentiler ile sonuçlar birbiriyle çelişen boyutlara ulaşmıştı. Bugün geldiğimiz noktada, iktidar sahipleri dahi tam ve kâmil biçimde idrak etmiştir ki Türkiye bu ucube sistemle artık yönetilemez.

Salt muhalefet eleştirisinin ötesine geçerek ifade ediyoruz; yalnızca özne ve obje arasındaki ilişkide değil bütüne, kontekste bakarak söylüyoruz: Türkiye'yi sürüklediğiniz sorunların yegâne sebebi Hükümetinizin liyakatsiz ve iş bilmez bir iktidar olmasıdır. Devlet krizinin ve ekonomik çöküşün yegâne sebebi, iktidarda bulunma vasfının verdiği yetkileri kötüye kullanmanız ve yanlış politikalarınızda inatla ısrarcı olmanızdır. Tüm bu yanlış politikalar ve uygulamalar aslında sebep değil sonuçtur. Ekonomide, hukukta, eğitimde, istihdamda, tarımda, dış politikada, bürokraside ve sivil toplumda, siyasi, sosyal, ekonomik her alanda, zamanda, uzamda sorunumuz hem liyakatsizlik, bununla beraber, aynı zamanda da bir sistem sorunudur. Sorunumuz, milleti temsil eden Cumhurbaşkanlığı makamının siyasallaştırılması, devlet ile millet arasındaki bağın koparılması, devlet idaresinin bir kişinin insafına ve iradesine terk edilmesi sorunudur. Bütün bir yasama dönemi boyunca kuvvetle ve defaatle ortaya

koyduğumuz bu argüman, geldiğimiz noktada yalnızca muhalefet partileri ve halkımız tarafından değil, pek çok iktidar partisi mensubu tarafından da irade beyan edemeseler dahi haklı bulunmuştur.

27'nci Yasama Dönemi yani beş yıllık bu siyasi devir iktidarı değil muhalefeti alenen haklı çıkarmıştır. İşte, bu sebeple, Meclisin 27'nci Dönemi iktidarın çalışmalarıyla değil muhalefetin siyasi mücadelesi ve icraatlarıyla anılacaktır. Biz İYİ Parti olarak milletin iradesinin tecellisiyle "milletin vekilleri" sıfatını haiz olduğumuz günden beri bu çatı altında yalnız ve ancak bize bu görevi tevdi eden milletimizin ve memleketimizin gerçeklerini konuştuk; yalnız ve ancak Türk milletinin çıkarlarından ve menfaatlerinden taraf olduk. Bu doğrultuda, İYİ Parti Grubu, 27'nci Yasama Döneminde milletimizin sesine ses, iradesine ram olmuş, Türkiye Büyük Millet Meclisinde cansiparane mücadele etmiştir. Emeği geçen tüm milletvekili arkadaşlarıma huzurunuzda teşekkür ediyor, şükranlarımı sunuyorum, grup personelimize ve danışmanlarımıza da buradan teşekkürlerimi bildiriyorum. Bundan sonraki merhalelerde en büyük hedefimiz Türkiye'yi hızla bu çağ dışı sistemden kurtarmak ve kuvvetler ayrılığına dayalı bir demokrasiyi hayata geçirmek olacaktır. Çünkü biz inanıyoruz ki Türkiye'de siyaset kurumunun müspet yapısal dönüşümü kuvvetler ayrılığına dayanan, yürütmenin gücünü sınırlayan, denge ve denetlemeyi teminat altına alan güçlendirilmiş parlamenter sistemin inşasıyla mümkün olacaktır. İYİ Partinin ortaya koyduğu bu vizyon geçmişin devamı değil, yeni bir dönemin başlangıcı olacaktır. Biz bu ucube sistemi değiştirmeye, bir İYİ Parti projesi olarak başlayan iyileştirilmiş, güçlendirilmiş parlamenter sistemi inşa etmeye talip ve kararlıyız.

Değerli milletvekilleri, bundan tam yüz sene önce Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin oyuyla seçilen Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünde yani bu kürsüde yaptığı konuşmanın sonunda şöyle dedi: "Türkiye Cumhuriyeti mesut, muvaffak ve muzaffer olacaktır." Biz de bugün devletin kurucu iradesinin günümüzdeki mirasçıları olarak partimizin milliyetçi, demokrat, kalkınmacı umdelerini de ortaya koyarak aynı millî şuur ve aynı istek ve inançla dile getiriyoruz ki İYİ Parti iktidarında Türkiye Cumhuriyeti mesut, muvaffak ve muzaffer olacaktır.

Bize göre devlet istinat ettiği milleti huzur ve refah içinde yaşatmakla ve tarihin kendisine yüklediği misyonu gerçekleştirmekle mükelleftir. Hükümet bu raddeden sonra ister Türkiye'yi sürüklemek istediği karanlığın ve yıkımın kıyısında oyalansın dursun isterse kalan sayılı günlerinde kendini "eski Türkiye" "yeni Türkiye" gibi masallarla avutmaya devam etsin, bizim kurtuluştan kuruluşa, kuruluştan yükselişe "büyük Türkiye" ülkümüz bakidir ve mutlaka muzaffer olacaktır. Çoğu gitti, azı kaldı; milletimizi hak ettiği Türkiye'ye kavuşturma yolunda yürüttüğümüz mücadelede Cenab-ı Hak yâr ve yardımcımız olsun.

Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum, hepinize hürmetlerimi sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hasan Kalyoncu.

Buyurunuz Sayın Kalyoncu.

MHP GRUBU ADINA HASAN KALYONCU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 437 sıra sayılı 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

5 Nisan Avukatlar Günü münasebetiyle bütün avukatlarımızın Avukatlar Günü'nü kutluyorum.

Konuşmama başlarken öncelikle 6 Şubat 2023 tarihinde yaşadığımız deprem felaketinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza da şifalar diliyorum.

Bugün ülkemizde var olan şehirler ve yerleşim alanları tarihsel yerleşim yerleri olduğundan kuruldukları dönemin anlayış, bilgi ve yapı teknikleriyle şekillenmişlerdir. Zamanla yerleşim yerleri büyüdükçe tarım arazilerine ve ovalara doğru kaydığı görülmektedir. Kuruldukları dönemde fay hatları bilgisi olmadığından fay hatları üzerine gelen yerleşim birimleri de mevcuttur. Bu hatalı yerleşim, ihmaller ve eksiklikler nedeniyle meydana gelen afetler bölge insanını doğrudan etkilemektedir. Binaların yıkılması, tarımsal üretim ve sanayi üretimi ile ticaretin durması ve temel ihtiyaçlar karşılanamaz hâle gelmesine rağmen deprem sonrası barınma en büyük sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sorunu ortadan kaldırmak amacıyla depremzedelerin geçici barınma ihtiyaçları karşılanmış, kalıcı konutların yapımına da hızla başlanmıştır. Bu kanun teklifi de yapılan çalışmaların yol haritası ve oluşturulacak yerleşim yerlerinde meydana gelebilecek sorunları gidermeye hizmet edecektir.

Daha önceki konuşmalarımızda üzerinde önemle durduğum, Milliyetçi Hareket Partisinin afetlere karşı önlem olarak sunduğu dirençli şehirler oluşturulması gerekliliği bugün deprem bölgesinde hayata geçirilmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımızın bizzat kendi ifadeleriyle dirençli şehirler oluşturulacağını söylemeleri büyük önem taşımaktadır. "Dirençli kentler" ifadesi, jeolojik etütlerden başlar, altyapının her türlü afetlere karşı dayanıklı olmasıyla devam eder ve binaların bu risklere karşı dayanıklılığıyla vatandaşın güvenli ve huzurlu bir şekilde hayatını sürdürmesini amaçlar. Şehri çok boyutlu olarak ele alan dirençli şehir inşası, yeşil alanlardan hava koridorlarına, ısı adalarının bertarafına, su tasarrufuna, yağmur suyu hasadına ve Sıfır Atık Kampanyası dâhil tüm sorunların ortadan kalktığı bir planlamayı sunar. Bunların tamamının oluşturulması için de düzenlemeler gereklidir ve bu düzenlemeler bu kanun teklifiyle hayata geçirilebilecektir.

Kentsel dirençlilik, kentsel sistemlerin tüm paydaşlarıyla birlikte, kentler üzerinde baskı yaratan her türlü stres ve şoklarla mücadele edebilme, bunlara olumlu uyum sağlayabilme, belediye hizmetlerinin bu sırada sürdürülebilirliğini sağlama, afet sonrası güvenlik, barınma, beslenme ve üretime ilişkin beşerî şartları hızla iyileştirebilme ve dönüştürebilme yeteneğidir. Bir diğer tanımla, dirençli şehir, şehirdeki tüm paydaşların beklenen veya beklenmeyen, kaynağı ne olursa olsun ortaya çıkan herhangi bir risk, tehlike veya krizle başa çıkabilme, uyum sağlama ve büyüme kapasitesine sistemin tehdit veya baskı olarak algıladığı durumları bertaraf ve kontrol etme, her koşulda fonksiyonlarını sürdürme kapasitesine sahip şehirlerdir. Kentsel dirençliliğe sahip şehirler, değişen şartlar karşısında kendisini yeni duruma göre dönüştürebilen, değiştirebilen ve geliştirebilen şehirler olup ekonomik, kurumsal, çevresel ve sosyal alanlarda fonksiyonlarını devam ettirebilen, buna hazırlıklarını sürekli geliştiren şehirlerdir. Önemli olan, bir kentin kendi gücünü, kapasitesini, sınırlarını ve zorluklarını iyi tanıması ve buna karşı hazırlıklarını çok paydaşlı iş birliğiyle çözüme yoluna gitmesidir.

TOKİ, kalıcı konutların düzenlenmesini yetkinlikle planlamakta ve gerekli tecrübeye sahip bir kuruluş olarak faaliyet göstermektedir. TOKİ, bu uygulamaları, Elâzığ ve İzmir depremlerinden, Kastamonu'nun Bozkurt ilçesinde ve Giresun Dereli'de meydana gelen sellerden ve ülkemizde meydana gelen yangınlardan sonra afet bölgelerinde başarıyla uygulamıştır. Ayrıca, deprem bölgesinde yapmış olduğu binaların hasarsızlığı TOKİ'nin referansı olarak karşımızdadır. Aynı zamanda "dirençli şehir" anlayışıyla Hükümetin kırsal alanları planlaması çok büyük önem taşımaktadır, bu sayede hem köylerde yaşayan vatandaşlarımızın güvenliğini sağlarken hem de hayvanları güvence altına almaktadır.

Köylerde yapılacak çalışmalarda kırsalda sorunların tümünü çözebilecek durumda olan Milliyetçi Hareket Partisinin "dirençli tarım kentleri" önerisi değerlendirilmelidir; böylece, sadece afetlere karşı güvenliği sağlamanın yanında kırsal kalkınmaya destek de sağlanabilecektir.

Tüm bunlar yapılırken ülkemizin tamamında geçici barınma alanları için seçilen arazilerin içme ve kullanma suyuyla yakın, eğimli, zemin çamurlaşması olmayan, her bin kişi için 3-4 hektar alan şeklinde belirlenerek düzenlenmesi gerekmektedir. Bu geçici yerleşim alanlarının belirlenmesi felaket öncesi yapılmalı ve bu geçici alanlarda sızdırmazız foseptikler önceden hazırlanmalı ve afet sonrasında bu alanlarda kurulacak tuvalet ve duş kabinleriyle afet sonrası hastalıkların yayılması da

engellenmelidir. Ayrıca, çadır ve konteyner kent alanlarının su ihtiyacını karşılayacak altyapı afetlere dayanıklı planlanmalı ve enerji kaynağı olarak güneş enerji panelleriyle de desteklenmelidir.

Geçici yerleşim alanlarında temizlik, tesisat, ısınma ve sağlık hizmetlerinin doğru sağlanabilmesi de önemlidir. Bu sebeple, oluşturulan millet bahçeleri böyle bir afet sonrasında hizmet verecek şekilde planlanırsa çok önemli işlevlerine bir yenisini ekleyebilecektir. Altyapının dizaynından başlayarak gerek konut gerek ticaret ve sanayi yapılarının gerekse kamu hizmeti sunulan binaların inşası sürecine kadar dirençli şehir anlayışıyla hareket edilmesi hâlinde bu sorunların birçoğuna önleyici tedbirler alınmış olacaktır. Ülkemizin geniş bir alanının deprem tehdidi altında olduğu gerçeğinden hareketle depreme ve her türlü doğal afet tehlikelerine karşı riski azaltmaya yönelik AR-GE çalışmalarına da öncelik verilmelidir. Bir deprem sonrası oluşan can kaybı ve hasarın büyüklüğü depremin büyüklüğüne, depremin yerleşim alanlarına uzaklığına, zemine, yapı kalitesine, ulusal gelir düzeyine, hızlı nüfus artışı ve göçe bağlı kontrolsüz büyümeye, eğitim eksikliği ve toplumun deprem zararlarını azaltmaya yönelik yapmış oldukları hazırlıklara göre farklılıklar göstermektedir ancak gerek ülkemizdeki depremlerden gerekse dünya örneklerinden deprem sırasında yıkılmadan ayakta kalabilen yapıların inşa edildiği de görülmektedir.

Planlama, inşaat süreci ve kullanım sırasında konut veya iş yeri olarak kullanılan yapılarımızın depreme ve diğer afetlere karşı dirençliliği sağlanmalı ve korunmalıdır. Bu amaçla imar planlaması aşamasından kullanırken yapılacak tadilatlarla kadar yapıya ilişkin her türlü işlemde toplumsal bir duyarlılık geliştirilmelidir. Apartman altındaki dükkânlar binanın direncini düşürecek şekilde tasarlanmamalı ve mümkün mertebe çarşı, iş merkezi gibi iş yerlerinin konutlardan farklı olarak yapılmasına ve bunların şehir içerisinde birden çok merkezi canlandıracak şekilde planlanmasına özen gösterilmelidir. Bunun ilk adımı da halkı eğitmek ve her bir ferdin farkındalığını artırmakla başlamaktır.

Kentler, değişen ve gelişen küresel dünyada her geçen gün daha önemli bir konuma gelmekte, kentleşme ve nüfus artışı dolayısıyla hemen her alanda bazen beklenen, bazen beklenmeyen ani durumlarla karşılaşmaktadır. Bunlara karşı hızlı bir şekilde harekete geçmek, krizlere dönüşmeden çözümler üretmek ve yeni normal düzene uyum sağlamak gereklidir. Bunun için ise kente uygun, kentin risk ve krizlerini iyi tanımlayan ve tanıyan, güvenlik açıklarını doğru tespit eden, kentin kaynaklarını etkin ve verimli kullanan, alternatifli, esnek ve uyumlu acil durum eylem planları yapılmalı ve buna uygun politikalar üretilmelidir. Bu politikalar, risklerin ortaya çıkmasından sonra hasarın giderilmesinden ziyade, öncesinde risk belirleme, azaltım, tatbikat ve hazırlık çalışmalarını içerecek şekilde yapılmalıdır.

Bir kentin insan, çevre, ekonomik ve sağlık kaynaklı afet veya risklere karşı hazırlıklı, hızlı çözüm üretebilen ve uyum sağlama kapasitesine sahip olması dirençli olmasını, bu da kentlerin yatırım ve kapasite artışlarına imkân vermesi dolayısıyla katma değerinin artmasına yol açmaktadır. Şehirlerin muhtemel risk veya afetlere hazırlıklı olması, duruma uyum sağlayabilmesi, bu alanlarda temel ihtiyaçların karşılanması ve yaşamın kalitesi bir nitelikte devam ettirilebilmesi, şehirleri daha yaşanabilir, korunaklı ve dirençli hâle getirmek için başta belediyeler olmak üzere şehirlerde yaşayan herkese görev ve sorumluluk düşmektedir. Tüm bunların yanında, dirençli kent anlayışıyla, ülke genelinde yeni yapılan binaların depreme dayanıklılıklarının yanında hem iklim değişikliklerine karşı dirençli hem de su hasadı yapacak şekilde planlanması gerekmektedir.

Şehir içi peyzaj planlamalarında kullanılan bitkilerin köklenme durumları dikkate alınmalıdır. Ağaçların binalara ve kentsel altyapı tesislerine mesafesi köklenme durumuna göre planlanarak bina temellerine ve şebeke altyapılarına zarar vermesi engellenmelidir. Deprem sonrası yeniden yapılaşma kapsamında şehir içi yağmur suyu depo alanları oluşturulmalı ve şehirlerde geçirimli alanlar planlanmalıdır. Bu sayede şehir içinde oluşacak sellerin de önüne geçebilmek mümkün olacak ve mümkün olan her yerde de su hasadı yapılacaktır. Yeni yapılan binalar gri su kullanımı yapabilecek şekilde de planlanmalıdır. Artıma tesislerinin başta depremlere ve diğer afetlere dayanıklı şekilde planlanması çevre ve insan sağlığı açısından büyük önem taşımaktadır. İmar açısından şehir planlanırken yapılan planlamalara bölgeye göre iklim değişikliği etki katsayısı hesaplanarak mutlaka eklenmeli ve imar planları bu hesaplamalara göre yapılmalıdır.

Şehirlerde dere yataklarının çevresindeki yerleşim gözden geçirilmeli, riskli alanlar tahliye edilmeli ve dere yataklarının çevresi yeniden planlanmalıdır. Bir bölgede geçmişe yönelik kırk yıl içinde 1 defa, dört yüz yılda 2 defa sel olmuşsa orasının sel için potansiyel alan olduğu unutulmamalıdır. Kapalı dere yatakları yeniden planlanmalı ve kapalı alanlardan ziyade açık alanlar oluşturulmalı ve çevreleri yeniden düzenlenmelidir. Dereler milyonlarca yıldır oluşturduğu yatağını bir gün mutlaka geri almaktadır. Bu sebeple, dere yataklarında yapılaşmadan uzak durulmalıdır.

Tüm belediyelerin önceliklerini altyapı üzerine yoğunlaştırması ve afetlerden oluşacak etkileri en aza indirecek şekilde planlama yapması gerekmektedir. Altyapıda gömülü boruların deprem esnasında çok fazla yer değiştirme yaptığı, dinamik koşullarda gömülü boruların daha fazla yüklere maruz kaldığı ifade edilmektedir. Bundan dolayı, deprem bölgelerinde gömülü boru hatları projelendirilirken oldukça hassas çalışmalar yapmak gerekmektedir. Deprem bölgelerinde yapılacak olan gömülü boru hatlarında esnek boruların kullanılmasının daha uygun olduğu da ifade edilmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak sürekli gündemde tuttuğumuz iklim değişikliği etkilerine karşı hazırlıklı olma ve afetlere karşı önlem alma gerekliliğini buradan birçok arkadaşımız dile getirmiştir. Üstelik, Milliyetçi Hareket Partisi olarak sorunların tespitini yaptığımız gibi, çözüm önerilerimizi de hem milletimizle hem de Hükûmetle paylaşıyoruz. Bugün Hükûmetin deprem bölgesinde yaptığı çalışmaları da takdirle takip etmekteyiz.

Kahramanmaraş merkezli bir deprem silsilesiyle yaşanan afetin büyüklüğü, yer kabuğunun jeolojik tarihinde yer alacak ölçektir. Etkilediği alanın genişliği, nüfusun çokluğu ve ekonomik etkisinin büyüklüğüyle gerçekten tarihî bir felaket yaşanmıştır. Bunun üzerine gecikmeksizin başlatılan bütün çalışmalar, Türkiye Cumhuriyeti devletinin gücünü, Türk milletinin büyüklüğünü ve Hükûmetin kabiliyetini göstermiştir.

Kıymetli milletvekilleri, büyük sorunlar karşısında afallamadan, duraksamadan ve sorumluluğun gereği olarak harekete geçme becerisi gösteren Hükûmeti ve bunu sağlayan yönetim kabiliyetiyle Sayın Cumhurbaşkanını takdir etmek gereğini aslında hepimiz biliyoruz. Hızlı ve etkili karar alma imkânını veren ortamı da Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin sağladığının farkındayız ama "Seçimler yaklaşıyor." diye, muhalefet yapma güdüsüyle, doğruları söylemekten kaçınsanız da milletimiz her şeyi görüyor ve biliyor. Milletin gördüğü gerçeğin kısa ifadesi şudur: Cumhur İttifakı, memleketin sorunlarını gerçekçi bir şekilde kavramış ve bunları çözmeye hazır durumdadır. Dert varsa, çözüm Cumhur İttifakı'ndadır. Milletimiz, birlikte hizmet etme iradesini gösteren ve ülkemizde istikrarı sağlayan Cumhur İttifakı'na ve Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemine desteğini gösterecektir. Türk milletiyle hâl diliyle anlaşamayan, hâlden anlamayan ve topluma yabancılaşmış olanlar, millî iradenin demokratik tecellisini 14 Mayıs'ta göreceklerdir. Yüce Türk milleti dert edinmesin, derdiyle dertlenen Milliyetçi Hareket Partisi var, Cumhur İttifakı var.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, öncelikle, Genel Kurulu ve Genel Kurulun sevgili emekçilerini, ekranları başında bizleri dinleyen sevgili yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığı kararnameleri aslında OHAL kararnamelerinin, KHK'lerin devamıdır. Doğrusu, tabii, 2017 referandumuyla birlikte Türkiye'de bir sistem değişikliği yapıldı ve maalesef, bu sistemle birlikte Türkiye'de demokrasinin olmazsa olmazı 3'lü sacayağı yani güçler ayrılığı ilkesi tamamen ters yüz edilerek güçler birliğine dönüştürüp bu ülkedeki tüm yetkiler, yürütme, yargı, yasama maalesef tek yetkili Cumhurbaşkanlığına devredildi.

Bu sistemin, aslında siyaset literatüründe olmayan "Türk tipi başkanlık sistemi" denilen bu sistemin neticesinde seçim sırasında "Verin yetkiyi, görün etkiyi." diyenler muhtemelen şimdi etkiyi görüyorlardır, halkımız da etkiyi gördü. Bu etkinin sonucunda maalesef bu ülkede döviz kurları tavan yaptı, yoksulluk tavan yaptı, tarım bitirildi, hayvancılık bitirildi ve tüm güçlerin tek elde toplanmasının en acı sonucunu da 6 Şubat'taki deprem neticesinde yaşadık. 10 ili etkileyen bu depremde, maalesef, yetki tek elden çıkacağı için, çıkması gerektiği güdüsüyle depreme anında müdahale edilememiş, deprem fayları yerin altında harekete geçmiş ama deprem faylarının yıkımı, AKP-MHP iktidarının çürümüş zihniyetiyle aslında büyük bir felaketle sonuçlanmış, yurttaşlarımızın büyük bir kısmı maalesef toprak altında yaşamını yitirmiştir. Maalesef, üç gün müdahale edilememiş ve bu üç gün boyunca insanların büyük bir kısmı enkazlarda donarak yaşamını yitirmiştir.

Değerli arkadaşlar, işin doğrusu, güçler ayrılığı dediğimiz sistemin güçler birliğine dönüştürüldüğünü ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin aslında OHAL kararnamelerinin devamı olduğunu ve bu Mecliste sekiz yıldır bulunan bir milletvekili olarak bir dramı tekrar takdirlerinize sunmak istiyorum. Biliyorsunuz, 2016'nın 15 Temmuzunda bu ülkede bir darbe girişimi yaşandı, bu darbe girişimi neticesinde o zaman Parlamentosundaki tüm siyasal partiler bu darbeye ilgili elinden gelen desteği Hükûmete vereceklerini ifade etmelerine rağmen ve darbecilerle uğraşılması noktasında tüm gücü, tüm desteği sunacaklarını ifade etmelerine rağmen darbeden beş gün sonra olağanüstü hâl ilan edildi. Olağanüstü hâl ilan edilmesiyle birlikte aynı bugünkü zihniyet maalesef darbeyi Allah'ın bir lütfu gibi görerek muhalif avına çıktı ve ardı ardına bitmez tükenmez KHK'ler çıkarıldı. Bakın, bu KHK'lerle -bir hafıza tazeleyelim- 141 vakıf kapatıldı; 5 haber ajansı -Dicle Haber Ajansı, Jin Haber Ajansı- kapatıldı; 63 gazete kapatıldı; bunların arasında Özgür Gündem gazetesi, Azadiya Welat gazetesi, Özgür Düşünce gazetesi kapatılmıştır. Yine, KHK'lerle 18 dergi kapatıldı, bunların arasında Ekoloji dergisi, Evrensel Kültür dergisi gibi dergiler dahi vardır. Yine, aralarında Gün Radyo, Özgür Radyo, Özgür Güneş Radyosu olmak üzere toplam 24 radyo kanalı kapatıldı. Yine, KHK'lerle 28 televizyon kanalı kapatıldı, bunların arasında İMC, Hayatın Sesi, Özgür Gün TV, TV 10, hatta çocuklara yönelik Kürtçe yayın yapan Zarok TV de kapatılan televizyonlar arasındaydı.

Şimdi, bu örnekleri niye söyledim? Bu bahsettiğim kurumların iddia edildiği gibi Fetullahçı cemaatle hiçbir bağlantısının olmadığı açıkça biliniyordu ama AKP muhalif avına çıkmıştı, çünkü Allah'ın lütfu olarak görüldü. Değerli arkadaşlar, en acısı KHK'lerle kamudaki ihraçlardır. KHK'lerle yaklaşık 150 bin insan kamuda herhangi bir idari, adli soruşturma geçirmeden maalesef işlerinden, aşlarından edildi; bakın, pasaportlarına el konuldu, yurt dışı çıkışları engellendi. Bu insanların özel sektör dâhil, başka yerlerde çalışması engellendi, hatta denildi ki: "Ağaç kabuğu yesinler." Yani, açıkçası sivil ölüme mahkûm edildiler.

Sadece kamu çalışanları cezalandırılmadı, aileleriyle birlikte insanlar cezalandırıldı çünkü çocuklarının dahi geçimini sağlayacak bir para kazanmasının bile, hayatını idame ettirmesinin bile önüne geçildi. Yetmedi; bu insanlar iş bulamadığı için, Avrupa'ya ya da başka yerlere göç etmeye olanakları olmadığı için, pasaportlarına el konulduğu için Meriç'ten geçerken, çocuklarıyla Ege'de, Meriç'te boğuldu. Bu insanlar maalesef ölüme mahkûm edildi, sivil ölüme mahkûm edildi. Yedi yıl geçti üzerinden.

Hemen arkasından, bakın, bu insanların yargıya gitmesi engellendi. Bu insanlar için önce bir OHAL Komisyonu kurdular, OHAL Komisyonunun görevi oyalama komisyonuydu. OHAL Komisyonu yıllarca sürdü, en son Ocak 2023'te görev süresi bitti. Dört yıl, beş yıl bu OHAL Komisyonu bir karar vermedi, sonlara doğru verdiği kararların neredeyse tamamı olumsuzdu. İnceleme neydi? İltisak, kurum kanaati gibi maalesef hukuki olmayan söylemlerdi ve bu insanlar, bir kısmı mahkeme kararlarına rağmen dönmüş olsa bile idarenin fiilî engeline takıldılar ve bu insanlar gerçekten hâlâ büyük bir ahla -bu ahlaları sizin üzerinizdedir- karşı karşıya ve bu insanlar gerçekten büyük acılar yaşadı. Bakın, hani denilir ya kurunun yanında yaş da yandı. Bunu aynen ifade ettiniz. Eğer bir kişinin dahi siz kul hakkını yemişseniz maalesef büyük bir vebal altındasınız ki bu vebal zaten üzerinizdedir, onların çocuklarının vebali üzerinizdedir. Yedi yıldır hâlâ çözmediniz, yedi yıldır bu sorunu çözmek için benim de içinde bulunduğum şu Meclis maalesef görevini yapmadı. Ben, bu ülkenin yurttaşlarından bir milletvekili olarak görevimi yeterince yapmamış olmaktan dolayı özür diliyorum çünkü acılar yaşanmaya devam ediyor.

Bakın, diğer bir tarafı var değerli arkadaşlar: Barış akademisyenleri. Barış akademisyenleri üniversitelerinde bir bildiri imzalamışlardı ve ne zaman ki Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan çıktı, bunu terörle ilişkilendirdi, birileri harekete geçti, bu insanlarla ilgili tek bir adli, idari soruşturma yapılmadan bu insanlar üniversitelerinden uzaklaştırıldı. Bakın, devamında Anayasa Mahkemesi hak ihlali kararı verdi, yerel mahkemeler beraat ettirdi ama buna rağmen OHAL Komisyonu, o oyalama komisyonu maalesef bu insanlara "Hayır, dönemezsiniz." dedi. Şimdi, mahkemelerdeler ve iki mahkeme görevlendirmişler, ne kadar süreceği belli değil. Koca yedi yıldır bu insanları açlığa, yoksulluğa, sivil ölüme mahkûm etmiş durumdasınız. Yani şimdi diyelim ki mahkeme bu insanlarla ilgili olumsuz karar verdi, nihayetinde gideceği yer neresi? Anayasa Mahkemesi. Ya, Anayasa Mahkemesi zaten hak ihlali kararı vermiş. Siz bu insanların gerçekten ahını almadığınızı mı düşünüyorsunuz? Bakın, yedi yıldır sadece açlıkla, yoksullukla değil, bu insanların kariyerlerini yok ettiniz, çocuklarının geleceğini yok ettiniz. Bu ah hiç mi sizi ilgilendirmiyor ya? AKP iktidarı emin olun 14 Mayıs'ta işte bu ahlalarla gidecek; kul hakkına girdiniz, kul hakkı yediniz; en büyük suçu işlediniz, en büyük günahı işlediniz bunu böyle bilin.

Sadece böyle değil değerli arkadaşlar, hâlâ devam ediyor bu insanların üzerindeki zulüm ama AKP, dediğim gibi, bu darbe girişimini muhalifler üzerinde de bir sivil ölüme ve bir mücadeleye dönüştürdü. Bakın, partimize yönelik Anayasa Mahkemesinin kararları var, AİHM'in kararları var. Anayasa 90 ne diyor? Anayasa 90 diyor ki: "Uluslararası mahkemelerin, Avrupa Konseyinin kararları iç hukukla çatışırsa uluslararası kararlar geçerli. Uluslararası anlaşmalar kanun hükmündedir." Ya, Grup Başkan Vekilimiz daha yeni, bugün açıkladı; daha önce Selahattin Demirtaş kararları var, Figen Yüksekdağ AİHM'de hak ihlali kararı aldı, üstelik bunun siyasi saiklerle yapıldığını söyledi AİHM, Avrupa Konseyi de aynı şekilde sizi uyarıyor ikide bir. Şimdi, itiraz ettiniz, madem tanımadığınız bir mahkemeydi niye itiraz ediyorsunuz? İtiraz ettiniz, itirazınız da kabul edilmedi. Peki, niye Eş Genel Başkan ve milletvekili arkadaşlarımız bugün içeride? Çünkü Türkiye'de bir anayasasızlık durumu var çünkü Türkiye'de bir tek kişinin kararları kanun hükmündedir. Onun için bugünkü bu Cumhurbaşkanlığı kararları da kanun hükmündedir. Bakın, Komisyon'da tartışılmasını engellemişsiniz Ramazan Can, diyorsunuz ki: "Burada da Anayasa'ya aykırılığı tartışılmaz." Ya, Komisyon görevini yapmamışsa biz bunun Anayasa'ya aykırı olduğunu illa Anayasa Mahkemesine giderek mi bulacağız? Anayasa Mahkemesine başvuru koşulları belli; örneğin, Halkların Demokratik Partisi parti olarak Anayasa Mahkemesine başvuramayacak. Şimdi, bu sizin söylediğiniz hukuk mu? Anayasa nerede? Tanımıyorsunuz. Sadece bu mu? Bakın, bu sıralarda beraber yıllarca görev yaptığınız İdris Baluken'i -şu Meclisin en etkili, en iyi hatibi, en yetkili hatibiydi- altı buçuk yıl cezaevinde tuttunuz hiç uğruna. İdris Baluken'in ve diğer arkadaşlarımızın hiçbir suçu yok. Bakın, bunlar gün gibi ortaya çıkacak. İdris Baluken, maalesef altı buçuk yıl çocuklarından ayrı kaldı, çocuklarının da o eziyeti çekmesine ortak oldunuz; iyi haber ki bugün tahliye oldu. Arkadaşlarımız aynı şekilde... Siz, bakın, rakiplerinizle mücadele ediyorsunuz, rakiplerinizle yarışmıyorsunuz, rakiplerinizi yok etmek istiyorsunuz. Ya,

demokrasilerde böyle bir anlayış yok, demokrasilerde böyle bir yol yok. Değerli arkadaşlar, tüm bu anlattıklarım AKP'nin gidişinin nedenleridir ve gideceğinden eminim, hiçbir kuşum yok.

Halkların Demokratik Partisini kapatarak Kürt halkını, demokratları, yurtseverleri, emekçileri çaresiz bırakacağınızı düşündünüz ama biz her fırsatta uyardık "Biz var oldukça halkımızı çaresiz bırakmayacağız." dedik. İşte, onun için tüm saldırılarınıza rağmen dimdik ayakta duran HDP seçimlere Yeşil Sol Partiyle gidiyor ve Yeşil Sol Parti bu kadar saldırınıza rağmen büyüyerek dimdik ayakta durdu, içine kapanmadı, çeperini genişletti, ittifaklarını genişletti ve herkes biliyor ki önümüzdeki 14 Mayıs anahatı Yeşil Sol Partidir. Yaşasın Yeşil Sol Parti; korkun geliyor, eğer korkunuz biz HDP'nin varlığıysa Yeşil Sol Parti yerini çöktan aldı. Halkımız emin olsun ki biz zalimlerle mücadeleye devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yıldırım Kaya?

Sayın Gergerlioğlu?

Sayın Turan Aydoğan burada mı?

Yerlerinden talebi olan arkadaşlar vardı, onu değerlendirmek istedik.

Sayın Zeybek, ara vereceğiz, aradan sonra size söz vereceğim.

Birleşime bir saat ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 19.07

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.13

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

437 sıra sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yerde.

Tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılan konuşmalarda kalınmıştı.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi adına İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek konuşacaktır.

Buyurun Sayın Zeybek. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün kutladığımız Dünya Avukatlar Günü'nün tüm hukukçu milletvekillerimize ve tüm hukukçulara kutlu olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 24 Şubat 2023 tarihinde, Olağanüstü Hâl Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonumuza gönderildi. Normalde, Türkiye Büyük Millet Meclisinden komisyonlara gönderilen her yasa teklifinin ve kararnamenin süresi içinde komisyonlara gelip, görüşülüp lehteki ya da aleyhteki görüşlerle birlikte değerlendirilmesi gerekiyordu ancak muhtelif kez Sayın Komisyon Başkanına bu kararnameyi ne zaman görüşeceğimizi sorduğumuzda bunun Komisyonunda görüşülmeyip Genel Kurul gündemine indirileceği bildirildi. Şimdi, Parlamento açıldı -bakın, yarın Parlatentonun son günü- neden son güne kadar bırakıldı? Komisyonunda hem Anayasa'ya aykırılık yönünden hem de Komisyonunda buna yapılacak olan katkıların engellenmesini... İktidar kanadının bundan ne beklediğini gerçekten anlamakta zorluk çekiyoruz. Niye bunu söylüyoruz? Çünkü bu kararnamenin içinde açıkçası bir düzenleme geliyor. Bu düzenleme, temel olarak planlama meslek alanının yapılaşma sürecini tamamen dışlayan, kentleşmeyi ve kentsel yaşamı tamamen yer bilimsel verilere bağlı kurgulanacak bir mühendislik olgusu olarak gören, sığ ve akıl dışı bir yaklaşımdır. Yapılaşma süreçlerine ilişkin 3194 sayılı İmar Kanunu'nu ve ilgili yönetmelikleri tamamen devre dışı bırakan, yöre halkının katılım ve itiraz imkânlarını ortadan kaldıran bir süreç önermektedir. Yine, bununla birlikte, yürürlükteki meri mevzuat gereği imar planı yapım süreçlerinde yerine getirilmesi gereken birçok analize, çalışmaya ve kısıtlara uyma zorunluluğu da ortadan kaldırılmaktadır.

En temel bilimsel ve teknik gereklilikleri bile dışlayan bu yönetimle kadim bir geçmişe sahip olan Anadolu'muzda kentlerimizi yeniden inşa edemeyeceğimiz çok açıktır. Yüzlerce yıl boyunca yaşamlarımızı sürdürdüğümüz kentlerimizde nitelikli, refah düzeyi yüksek yaşam alanları kurgulamak adına yapılması gereken en temel iş, kır-kent ilişkisini, sosyal yaşamı, kent kültürünü, kent ekonomisini ve yöre halkının tüm gereksinimlerini kapsayıcı bir biçimde ele alan bütüncül bir planlama anlayışına sahip olması gerekir.

İlgili makamların planlama meslek alanlarının tüm gerekliliklerini reddeden, planlamayı sadece süre kaybı olarak gören, yaşanan kayıplardan, felaketlerden ders çıkarmayan bu anlayışı karşısında tüm halkımızın şunu bilmesini istiyoruz: Geleceğimizin de enkaza dönüşmemesi için bu akıl dışılığı birlikte durdurmak, yaşam hakkımıza, bilime, tekniğe ve geleceğimize birlikte sahip çıkmak zorundayız.

Afet ve acil durum yönetiminde sağlık kuruluşlarının ve kaynakların kullanımına yönelik sistemli bir planlama yapılmamıştır. Eşitsizlikler ve farklılıklar giderilmeksizin uzaktan eğitime başlanarak eğitimin özgün ve nitelik koşulları ortadan kaldırılmıştır; öğrenme biçimlerimiz pandemiyle birlikte kısıtlanmıştır. Bu afetle birlikte yaşanan depremler gerekçe gösterilerek kamusal ve toplumsal alanlarda oluşturduğu siyasi hegemonya aracılığıyla, iktidar, afet ve kriz koşullarını kendi adına bir fırsata dönüştürmeye çalışmaktadır. Kamusal ve hukuki denetim yok sayılarak bölgedeki planlama ve imar süreci yeniden yapılandırılmaya başlanmış, kamuya ait kaynakların, kentlerin, doğal ve kültürel değerlerin yatırım araçlarına dönüştürülmesine odaklanılmıştır. Bu dönem içinde orman alanları ve meralar yapılaşmaya açılacaktır. Planlama bütünlüğü yok sayılmakta, bilimsel şehircilik ilkelerine ve imar mevzuatına aykırı parçacıl ve parsel ölçekli uygulamaların önü açılmaktadır. İlgili kanunlar kapsamında düzenlenen izin, sözleşme, ruhsat ve tahsisler iptal edilerek koruma alanları ve yerleşime uygun olmayan alanlar yapılaşmaya açılmak durumunda olacaktır.

Yine, kamuya ait taşınmazlar devredilirken özel mülkler için de kamulaştırmanın önü açılmaktadır. Bakanlık ve TOKİ'ye sınırsız bir inşaat yetkisi verilmektedir. Kararname kapsamındaki alanlarda inşaat yapım işleri ve gerekli imar işleri tamamlanmaksızın ihaleye çıkılmasının da önü açılmaktadır. Deprem bölgesinde yıkıntı ve enkazların valiliklerce belirlenen döküm sahalarına gerekli bilgilendirme ve izinler yerine getirilmeksizin, gerekli tedbirler alınmaksızın dökülmesi büyük çevre felaketlerine yol açmaktadır.

Peki, ne yaptınız da bu kararnameyi Meclise getirmediniz bu dönem içinde? TOKİ eliyle ihaleye çıktınız. Şubat ayında -elimde 22 tane ihale var- 1 milyon 350 bin lira ile 2 milyon 400 bin lira arasında değişen fiyatlarla TOKİ eliyle muhtelif şehirlerimizde ihaleye çıktınız. Bunlar tünel kalıp yöntemiyle yapılan, TOKİ'nin yapmış olduğu geleneksel uygulamaya dönük binalar. Peki, şubat ayında bu fiyatlarla çıktınız, mart ayına geldik, mart ayının 3'ü ile sonu arasında da değişik tarihlerde TOKİ eliyle ihaleye çıkıldı. Arkadaşlar, bir ay içinde enflasyon... Şubat ayındaki ve mart ayındaki enflasyon rakamlarını yüzde 2,35

açıklıyor, 1,85 açıklıyor; TOKİ'nin yapmış olduğu ihalelerde bir aylık fiyat artışı yüzde 15'ten fazla yani şubat ayında TOKİ yaptığı ihalede bir ay sonra yüzde 15 daha yüksek fiyatlarla ihale yapabilmektedir. Peki, bu kadar ihale yaptınız... Şimdi, nerelerde ihale yapmışlar? Hani deprem en çok Hatay'ı vurdu değil mi? Hatay şehrimizin yapı stokunun yüzde 41'i yok oldu, aşağı yukarı 250 binden fazla bağımsız birim kullanılamaz hâle geldi. Kentte 400-500 bin insan şehri terk ederek başka yerlere gitti. Peki, şubat ve mart ayları içinde Hatay ilinde ne ihale yapılmış? Hatay ili Altınözü ilçesinde 364 konut. Değerli arkadaşlar, daha önce TOKİ'nin Altınözü'nde yapmayı vadettiği toplu konutların dönüştürülmesinden başka bir şey değil. Altınözü Hatay'da depremin en fazla vurduğu yer mi? Yine, Hatay ili Payas ilçesinde 821 adet konut. İsmet Bey, Suzan Hanım; Payas ilçesinde ölü var mıydı?

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Hayır.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – E, ölünün olmadığı, bir tek insanın yaşamını yitirmediği Payas ilçesinde ihale yapıyorsunuz, şehrin yarısından çoğunun yıkıldığı Antakya'da yok, Samandağ'da yok, Defne'de yok. Peki, bunu biz sormayacak mıyız, bunun hesabını sormayacak mıyız?

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Soracağız.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına göre deprem bölgesinde acil yıkılacak ağır hasarlı ve hâlihazırdaki yıkık her 100 konuttan 41'i Hatay'da. Hatay açık ara depremde en ağır darbeyi yiyen ilimiz ancak TOKİ'nin sitesinde ihale bilgilerine göre depremin ardından deprem bölgesinde yapılan 37 bin konutluk ihalenin sadece yüzde 8'i Hatay'da ama Hatay'ın en fazla yıkım olan kasabaları, ilçeleri, mahalleleri maalesef kapsamın içine girebilmiş değildir. (CHP sıralarından alkışlar)

“Biz burası CHP'li demedik, biz ne yaptık?” diyor ya Sayın Cumhurbaşkanı, ne yaptınız işte? Yaptığınız ortada. Hatay Büyükşehir Belediyesi CHP'li diye, siz Hatay'da yaşayan insanları açıkça cezalandırıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bu nasıl bir ruh hâli ya, bu nasıl bir kafa ya!

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Onlara -söylemeye dilim varmıyor ama- Suriye'den Hatay'a gelmiş, yerleşmiş insanlara gösterdiğiniz iyi niyetin onda 1'ini Hataylı yurttaşlarımıza göstermiyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, peki, siz bunları yapamıyorsunuz ama önümüzde 14 Mayıs seçim var, ne yapacağız biz? Şimdi isterseniz biraz da ne yapacaklarımızla ilgili bilgi vereyim. Değerli arkadaşlar, depreme dirençli kentler yapmak istiyorsanız, önce bir Anayasa hükmü olarak getireceksiniz; AKP'nin yirmi yılda onlarca kez şu Meclise getirdiği “imar affı” ve “imar barışı” adı altındaki bütün uygulamaların bir daha hiçbir milletvekili tarafından teklif dahi edilemeyeceğini Anayasa'nın hükmü altına koyacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar) Peki, başka ne yapacağız? Kent genelinde yapı zemin ilişkisi dikkate alınarak riskli alanların belirlenmesi ve bu alanlarda parsel düzeyinde yenileme yerine erişilebilirlik ve donatılar bağlamında yaşam kalitesinin yükseltilmesine yönelik projeleri hayata geçireceğiz. Boş konut stokunun yenilemeye girecek alanlarda yaşayanlar için, yenileme süreci içinde tahsisine yönelik kolaylaştırıcı yöntemler geliştireceğiz. Yapı stokunun yenilenmesine ek olarak yapıların güçlendirilmesi için belediyeler ve ilgili kurumlarla eş güdüm içinde çalışacağız. TOKİ'nin sosyal konutlarda kullandığı “İlk Evim” kampanyasına benzer bir faiz uygulamasının afet öncesi mevcut yapı stokunun güçlendirilmesi için kullanılmasını sağlayacağız. Kiralama esaslı konut projelerinin kent genelinde yaygınlaştırılması ve artırılmasını sağlayacağız. Yapı envanter çalışmasının öncelikle oluşturulmasını ve devletin kiralama, satın alma, gerekiyorsa kamulaştırma yaparak ilerlemesini sağlayacağız. Yenilemeye konu olan ilçelerden elde edilen gelir yenilenmeye ihtiyacı olan ilçelerde kaynak olarak kullanılacaktır. Konut üretiminde sadece betonarmenin değil; ahşap, çelik, prefabrik yapı gibi farklı teknolojilerin kullanılması, geliştirilmesi ve konut üretiminde çeşitliliğin sağlanması için teşviklerle endüstriyel gelişimin önünü açacağız. Konut üretim sistemlerinin çeşitlendirilmesi ve monte edilecek olan parçalardan oluşan yeni sistemlerin tesis edilmesini sağlayacağız. Siz altmış günde bir konteyneri hâlâ kamyon üzerinde deprem bölgesine gönderiyorsunuz. 2 tane konteyneri bir tıra götürmek yerine 200 tane konteyneri götürüp orada monte edecek bir işletmeyi bile hâlâ kuramadınız. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Yapı yenilenmesi ve güçlendirilmesi sürecinde vatandaşa verilen kira desteklerinin bölgenin deprem riskine oranla artırılması ve vatandaşların yapı güçlendirmeye teşvik edilmesini sağlayacağız. Öyle 3.500 lirayla değil, 10 bin liranın altında kiraya ulaşamayan yurttaşlarımıza gerçek, güncel kira desteklerini sağlayacağız.

Yapı dönüşüm ve yenilenme sürecinde vatandaşlara yapılacak olan uzlaşma süreçlerinin hızlandırılması için yasal düzenlemeleri getiriyoruz. Yine 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'da riskli alanlarda dönüşüm için gerekli olan 2/3 uygulaması yerine 50+1 uygulamasına geçilmesiyle ilgili bir yasal düzenlemenin yapılması şarttır. 3194 sayılı İmar Kanunu'nun, afet risklerini alarak yeniden güncellenmesi ve yine 3194 sayılı İmar Yasası'nda TAKS ve KAKS aracılığıyla bina çıkmalarının belli bir kat seviyesinden sonra tümüyle yasaklanacağı bir düzenlemenin yapılması gerekiyor. Riskli alanda kalan hastane ve okulların yenilenmesi ve güçlendirilmesi, yenilenmeyenlerin ise derhâl boşaltılarak yıkılmasının sağlanması gerekiyor.

Yine, değerli arkadaşlar, riskli alanlarda kalan zincir market ve eczaneler için yapıların denetimlerinin artırılması ve yapıların depreme dayanıklı bir konuma gelmemesi durumunda buralardaki kamusal hizmetlerin, ticari hizmetlerin mutlaka başka yere taşınmasının sağlanması gerekiyor. Mevcut yapıların hastane olarak kullanılmasına ilişkin ruhsat verilirken yapı güvenlik katsayısının belli oranda sorgulanmasını, güvenlik katsayısına uymayan binalarla ilgili de deprem izolatörlerinin yapılması için altı aylık süre içinde tüm Türkiye'deki hastanelerin izolatörle donatılmasını sağlayacağız.

Değerli arkadaşlar, acil toplanma alanları, akaryakıt depoları ve sanayi benzerli tehlikeli kullanım türleri tespit edilerek belirlenecek ve buraların olası risk durumlarına göre şehrin merkezinden taşınması sağlanacak. Deprem Master Planı mevcut durum analizleri güncellenerek revize edilecek, Çevre Düzeni Planı'nın da afet konusu temel olarak yeniden revizyonu yapılacaktır. Olası bir afet durumunda toplanma aşaması için kentlere özgü toplanma alanlarının afet öncesinde hazırlanması ve afet sonrası toplanma sürecinin planlı olarak yürütülmesi için enkaz tahliye planlarının yapılması şarttır.

Yine, kentsel dönüşüm projelerinde zemin incelemeleri doğrultusunda alana özgü yapı tipolojilerinin uygulanması, yapı ve zemin ilişkilerinin doğru saptanmasının hayata geçmesi gerekiyor. Korunması gereken alanlarda afeti bir öncelik olarak ele almak suretiyle kültür mirası olarak kabul edilen tescilli ya da henüz tescil edilmemiş yapıların rölevellerinin çıkarılarak restorasyon ve güçlendirmelerinin hızla yapılması gerekiyor. Kahramanmaraş'ta, Malatya'da, Adıyaman'da ve başta Hatay'da korunması gereken kültür varlıklarımızın bugün enkaz hâline gelmesinin temel sorunu buradaki iktidardır, yanlış uygulama projeleri, yanlış restorasyon projeleri ve kültür mirasımıza sahip çıkmama anlayışının temel sonucudur.

Yine, planlarda kentin hiçbir şekilde yapı yapılmaması gereken alanlarına “İskân dışı alanlar” tanımının getirilmesi ve bu konuya yönelik yasa önerisi olarak sunulması ve bunun bir yasal zemine oturmasının sağlanması gerekiyor. İskân dışı alanlar olarak belirlenen alanların tümünün planlarda mutlaka belirtilmesi ve bunların bir daha asla iskân sahası olarak açılmaması gerekiyor.

Yine, arkadaşlar, kooperatifliğin güçlendirilerek yurttaşlarımızın ucuz ve ulaşılabilir bir faiz oranıyla, uzun vadeyle konut sahibi olabilesinin, bu manada konut sahibi olanların riskli yapılarda oturması durumunda bu yapılarının güçlendirilmesi için yine çok uzun vadeli, faizsiz kredilerle yapı stokunun tabutluktan yaşanabilir mekânlar hâline gelmesi gerekiyor.

Yine, iktidarımızda kat karşılığı inşaat yapım sözleşmeleriyle ilgili yeni ve mutlak bir düzenleme getireceğiz. ÇED

raporlarının bağımsız bilirkişiler ve birimler tarafından hazırlanması konusunda merkezî yönetime yönelik baskı mekanizmasının sivil toplumlar eliyle daha da fazla yapılmasının önünü açacağız. Talimatla ÇED raporu yapan, yazan, onaylayan uzmanların tamamını devletten uzaklaştıracamız.

Yine, yeni yapı üretiminde ve denetiminde yerel yönetimler ile merkezî yönetim arasındaki eş güdümü mutlaka sağlayacağız. Kentlerdeki tüm alt ve üstyapı bilgilerinin kontrol edilmesi, güncellenmesi ve hukuki altyapının oluşturulması, yapı ve altyapılardaki kontrollerin maliklerin inisiyatifine bırakılmamasını sağlayacak yasal düzenlemeler yapacağız.

Değerli arkadaşlar, konutlara ek olarak endüstriyel tesislere ilişkin kontrol ve düzenlemelere ilişkin uygulamalar geliştirilecek, yalnızca konut ve ticaret alanlarının değil, kent merkezlerindeki tüm donatıların dağılımı göz önünde bulundurularak planlanacak, ruhsat verilen ticari alanların düzenli olarak kontrol edilmesi, yapım tekniğinin içinde olan inşaat mühendislerinin, mimarların ve teknik insanların belli dönemlerle denetime tabi tutulması, uzmanlık testlerinden geçmesi yani yetkin mimarlık ve mühendislik uygulamasının da artık hayata geçmesinin sağlanması gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, sadece ev sahipleri açısından değil, kiracılar açısından da kiralık sosyal konut, ucuz ve erişilebilir konut seçeneklerinin kamu eliyle ayrı ayrı üretilmesi, kooperatif gibi ayrı alternatif konut üretim seçeneklerinin de toplumun önüne getirilmesi gerekiyor.

Yine, üniversite eğitimi gören öğrencilerin yurt sorununu kısa sürede, iki yıl içinde bütün Türkiye’de bitirecek... Sadece 2 kişilik odaları ranza koyarak 4’e, 4 kişilik odaları ranzayla 8 kişiye çıkararak yurt sorununu çözdüm anlayışının yerine gerçekten sağlıklı, yaşanabilir, ders çalışmaya uygun yurtlarla bütün gençlerimizi buluşturmak zorundayız.

Yine, değerli arkadaşlar, rezerv alan tanımıyla ilgili de rezerv alan ilan edilen yerler konut yapmak için değil geçici konut ve prefabrik yapıların bulunabileceği alan olarak tanımlanmak zorundadır. İstanbul’da Kemerburgaz’da villaların içinde rezerv konut sahası ilan ediyorsunuz, 3 milyon dolara satılacak villalar yapıyorsunuz. Oysa bütün deprem ve afetlerde rezerv konut sahalarının yıkıma uğrayan insanların ilk baştan gideceği, altyapıları önceden hazırlanmış ve prefabrik yapılarla ya da konteynerlerle hızlı bir biçimde normal yaşamın sürdürüleceği alanlar olması gerekiyor. Çok sayıda önermemiz var, çok sayıda bu konularla ilgili geleceğe dönük yaptığımız çalışmalar var.

Değerli arkadaşlar, Mecliste kurulan Deprem Komisyonu yarın son toplantısını yapacak, raporunu sunacak. Bunun Genel Kurula yetişmeyeceği çok açık ama şunu belirtmek istiyorum ki: Deprem Komisyonundaki Cumhuriyet Halk Partili üyeler olarak partimizin bütün görüşlerini 35 sayfalık rapor olarak Deprem Komisyonuna yarın sunacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Zeybek.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Dilerim ve umarım ki buradan lojistikten sağlığa, eğitimden ulaşım, mühendislikten çevreye kadar pek çok konu başlığı altında yüzlerce uzmanın çalışarak onlarca bilim insanının görüşleri doğrultusunda oluşturduğumuz bu düzenleme birileri tarafından dikkate alınır. Bu Komisyona yapmış olduğumuz katkılar ışığında, gelecekte afete dirençli, afet riskini minimuma indirmiş şehirleri el birliğiyle yaratırız. Kentler rant için değil, kentler çıkar grupları için değil, kentler iktidarların siyasi yandaşlarına değil, onların siyasi organizasyonuna değil; emekçilere, halka, yoksulların yaşayacağı bir alana dönüşür, el birliğiyle bunu sağlarız.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Önümüzdeki dönem buluşmak üzere. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

51.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, bazı siyasi partilerin temsilcilerinin yanlarına giden birtakım meslek gruplarının haklı taleplerine “Ya, biz isteriz ama muhalefet izin vermez.” şeklinde cevap verdiklerine ve bu şekilde muhalefet partilerini zan altında bıraktıklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bir hususa açıklık getirmek gerekiyor.

Şimdi, Meclisin son çalışma günlerindeyiz, yarın son. Çok sayıda bekleyen kanun, dile getirdiğimiz çok ciddi beklentiler var. Burada, tabii, birtakım haklı talepler beş yılın son günlerine sıkışmış. Bunlardan bir tanesi gözlükçülerin, meslek örgütleriyle ilgili talebi. Astsubayların, uzman çavuşların çok ciddi talepleri var.

Bugüne kadar, iktidar partisi istediği kanunları geçirdi, bazılarını sonraya bıraktı. Sonraya kalanların son günlerine gelince bugün burada bütün Grup Başkan Vekillerinin varlığında söyleyebiliriz ki bu son çalışma haftası dakika dakika planlandı, bir mutabakat var gruplar arasında ama bazı siyasi partilerin değerli temsilcileri yanlarına giden birtakım meslek gruplarının haklı taleplerine “Ya, biz isteriz ama muhalefet izin vermez.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bugüne kadar muhalefetin izin vermeyip yaptıkları binlerce kanun varken bu sefer sanki muhalefet partileri zan altında bırakılıyor. Muhalefet partileri çok olumlu, yapıcı katkı sağlayarak iki haftadır çalışıyorlar. Ellerindeki kanun stoku çok fazla ve 5 partinin mutabakatıyla yapılabileceğin pozitif anlamda en iyisi yapıldı. Burada ne CHP ne HDP ne İYİ Parti... Bu kanunlar buraya kadar kaldıktan sonra, buraya getirmeyenlerin bir sorumluluğu vardır. Ama “Efendim, muhalefet istese yapardık mapardık.” gibi şeyleri burada, tutanak altında, bütün bu uzlaşıdan haberdar olan meslektaşlarımızın gözlerinin içine baka baka bir kez daha söylüyorum: 14 Mayıs’tan sonra, beş yıldır dilimizde tüy biten astsubayın, uzman çavuşun sorunlarını çözmek ve gözlükçülerin, optisyenlerin beklendikleri kanunları çıkarmak ümit ediyorum iktidarımıza nasip olur ve bu Parlamente’ye nasip olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu konuyu bir kez daha, gördüğümüz lüzum üzerine, bir takım WhatsApp gruplarına “Muhalefet istese olurdu.” falan... Beş yıldır ne istediye yapanlar yapmamış, yapmamış, son gün dönüp böyle bir şey söylemesinler. Buradaki arkadaşları tenzih ederim, Grup Başkan Vekilleri sözlerine sadıktır ama bazı parti yöneticilerinin böyle basit algı yaratmaya çalışması karşısında muhalefetin ve muhalefetle uzlaşma hâlinde bu haftayı götüren, buraya emek veren herkesin hakkına giriyorlar, ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş...

52.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, iktidarın cezaevlerini keyfiyetle yönettiğine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ya, cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerine ilişkin sayısız defa söz alıyoruz; sadece söz almıyoruz, İnsan Haklarını

İnceleme Komisyonuna, Cezaevi Alt Komisyonuna, Adalet Bakanlığına, ilgili idarelere, Ombudsmana yani bütün mekanizmalara asgari yaşam standartlarının sağlanması için başvurularımız var ama emin olun, her gün mektup almaktan, ailelerin aramasından dolayı bunları sürekli gündeme getiriyoruz. Neden? Çünkü çözülüyor, çünkü bu iktidar cezaevlerini âdeta keyfiyetle yönetiyor. Yani şu anda yine bir aile aradı, İbrahim Aşkan -arayanlar ne kadar acil olduğunu bana söylediler- Şakran'dan Tekirdağ Cezaevine iradesi dışında götürülmüş, çıplak arama yapılmış, çok ciddi dayak yediğini söyledi ailesi, tek hücreye konulmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tek hücreye konulması da bir yana -anlattılar- bu hücrede lağım suyu patlaması var, hücre pislik içinde. Şimdi, bir insan nasıl pislik içinde ve bir hücrede yaşasın? Bu söylediğimiz her şeyin kaydı var, kuydu var yani somut olarak söylüyorum. Geçen hafta Cezaevi İzleme Komisyonu Başkanına da çağrı yaptım, “Söylediklerimin, ifade ettiklerimin tekinin aksini ispatlayın, ben çıkıp özür dileyeceğim.” dedim; o sözün arkasındayım.

Dönem bitiyor, 14 Mayıs'ta yeni bir seçim var. Yeni bir dönemde umarım bu sorunları yaşamayacağız çünkü bu iktidarı göndereceğiz. Ama en azından 14 Mayıs'a kadar işkenceyi durdurun demek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

5.- 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1/292) ile İç Tüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 437) (Devam)

BAŞKAN – Şahıslar adına İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurunuz Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; OHAL CBK 126... Olağanüstü hâl ortam ve koşullarında tam 19 adet Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarıldı. Burada, hatırlanacağı üzere, 9 Şubat günü, olağanüstü hâl gerek olmadığını belirttik; esasen, tabii afetlerle ilgili, afetlerle ilgili mevzuatın yeterli olduğunu söyledik ve uyardık ama olağanüstü hâl ilan ederseniz Olağanüstü Hal Kanunu yeterlidir dedik; olağanüstü hâl CBK'ler çıkarmaya gerek yok dedik, çıkarılırsa Anayasa'ya uygun olup olmadığını izleyeceğiz diye uyarıda bulunduk. Şimdi, 19 Cumhurbaşkanlığı kararnamesi elimizin altında, bu kararnamelerin hemen hemen hepsi -bugün yayımlanan dışında- ilgili komisyonlara gönderilmiş bulunuyor ama hiçbir komisyon toplanmamış ve bu kararnameleri görüşmemiş. Burada şimdi görüşmekte olduğumuz 126 sayılı CBK, aslında komisyon toplanmaksızın burada komisyonun hazır bulunmasıyla yapılan bir görüşme. Peki, acaba bunun anayasal dayanağı var mı, bunun hukuki niteliği nedir? Usulle ilgili tartışmalarda burada esef verici açıklamalara tanık olduk. Olağanüstü hâl, keyfi bir rejim değildir. Olağanüstü hâl, evet, Anayasa'da olağan döneme göre yöneticilere daha geniş yetkiler vermekte ama sınırları Anayasa'yla çerçevelenmiş bulunuyor, bir; iki, başta Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi olmak üzere Türkiye'nin taraf olduğu sözleşmelerle çerçevelenmiş bulunuyor. Burada 5 ölçüt var: Bir, amaç; niçin ilan edildi? İki, neden; üç, konu; dört, mekân; beş, süre. Bu ölçütler esasen bizim hukukumuzda olduğu gibi uluslararası insan hakları hukukunda da sürekli aranan koşullar.

Şimdi, bu bakımdan 2017 Anayasa değişikliği, 2017 kurgusu altında Cumhurbaşkanına, aynı zamanda yürütmeyle özdeşleşen kişiye hiçbir demokratik hukuk devletinde bahsedilmeyen yetkiler veriyor olmakla birlikte 3 ana açılım ve sınır söz konusu. Cumhurbaşkanı madde 104/17'ye göre kararname çıkarabilir. Peki, OHAL kararnamesinde hangi istisna öngörülmüş bulunuyor? Tek bir istisna öngörülmüş bulunuyor burada; bu da haklar ve özgürlükler bakımından birinci, ikinci ve dördüncü bölümleri de düzenleyebilir yani olağan kararnameleri düzenleyemez ama olağanüstü kararnameleri düzenleyebilir ama hiçbir biçimde yasa varsa düzenleme konusu yapamaz, o açık; şimdi, birinci istisna bu. İkinci istisna nedir? Bu kararnameye karşı üç ay içerisinde Anayasa Mahkemesine gidilemez; ikinci istisna budur. Üçüncü istisna ise 13'üncü maddedeki ölçülülük ilkesi yerine burada öngörülen OHAL'in gerekli kıldığı ölçüde veya Anayasa madde 15'in öngördüğü şekilde, yine durumun gerektirdiği ölçüde. Dolayısıyla, bu bir keyfi yönetim değildir, hukuken çerçevelenmiş bir yönetimdir, bunu bilmek gerekir. Bunu bilmek için kesinlikle hukukçu veya milletvekili olmaya gerek yoktur, okuma yazma bilmek yeterlidir.

Şimdi, bunu belirttikten sonra, bu kararname neden sorunludur, neden buraya bu şekilde getirilmiş olması sorunludur? Çünkü biraz önce de konuşmalarda açıkça belirtildiği gibi, aslında 7269 sayılı Kanun'un açıkça düzenlemiş olduğu bir alanda, afetler konusunda yasal düzenleme vardır ve bu kararname yasayla düzenlenemeyen bir alanda düzenleme yapmaktadır; bu bakımdan, Anayasa madde 104 fıkra on yediye açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Peki, o zaman Anayasa madde 10 bakımından ikinci soru şudur: Elimiz altında 18 kararname var; daha eskileri var, daha yenileri var; neden onlar getirilmedi de bu getiriliyor? Bunun amacı nedir? Amacının konulması gerekir. Bu ayrımın yapılmasının herhangi bir amacını göremiyoruz.

Peki, başka bir konu nedir? Başka bir konu şudur: Zaman olarak bu kararnamenin düzenlediği konular üç ayı, üç aylığına ilan edilmiş olan olağanüstü hâl dönemini çok aşan, belki gelecek üç yıla yönelik olarak düzenlemeler yapmaktadır; bu da olağanüstü hâlin amacını aşan düzenlemedir; bu bakımdan, Anayasa madde 8'deki “Yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı tarafından, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır...” kuralına açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Olağanüstü hâlin gerekli kıldığı konular dışında kaldığı, ölçülerini dışında kaldığını da ayrıca vurgulamış bulunuyorum.

Şimdi, bunun yanı sıra, üç ay içerisinde yürürlükten kalkacak olan bu metin acaba hangi hukuki işlemle burada düzenlemeye tabi tutulacak. Evet, “Onayına sunar.” diyor, “Karar verir.” diyor. Peki ama karar verdiği zaman bu durumda yüce Meclis: Bir, yasama yetkisinden vazgeçmeyecek mi? İki, Cumhurbaşkanlığı kararnamesini bir karara dönüştürmüş olmayacak mı? Peki, böyle bir karar vermesi durumunda kararnamede değişiklik mi yapacak, yoksa aynen mi kabul edecek? Eğer kararnamede değişiklik yapamayacaksa o zaman bizim burası, yüce Meclis yürütme için bir denetim organı mıdır, yoksa yürütmenin yaptığı işlemleri tevsik makamı mıdır? İşte, buna bu akşam, burada karar vereceğiz aynı zamanda.

Şimdi, bunun yanı sıra burada, bilindiği gibi, tanklarla, tüfeklerle “evet” oyu verdirilen 2017 kurgusuna göre teklif yetkisi sadece yüce Meclisindir. Peki, o zaman Cumhurbaşkanlığı tezkeresi bir kanun teklifi olabilir mi? Cumhurbaşkanlığı tezkeresi kanun teklifi olamaz; olamaz, Anayasa buna kapalıdır. Peki, bunun bir başka kanıtı nedir? Bir başka kanıtı önceki İç Tüzük madde 128'de aslında “Anayasa'nın ve İç Tüzük'ün kanun tasarısı ve tekliflerinin görüşülmesi için koyduğu kurallara göre ancak komisyonlarda ve Genel Kurulda diğer kanun hükmünde kararnamelerle...” diye devam eden ibareyi 2018 İç Tüzük değişikliğinde yürürlükten kaldırmış bulunuyoruz haklı olarak çünkü artık kanun tasarısı bulunmamaktadır. Bu durum karşısında, aslında, bu Meclisin burada Cumhurbaşkanlığı kararnamesini kanun olarak oylama yetkisi bulunmamaktadır zira kanun olarak oylama yapılabilmesi için bir kanun teklifinin olması gerekir ama ortada bir kanun teklifi bulunmamaktadır. Yalnızca bizim elimizde “tezkere” başlığını taşıyan bir metin söz konusudur. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu metni kanuna çeviremez, dönüştüremez. Karar olarak verirse o zaman Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasa madde 7'nin kendisine tanımış olduğu yasama yetkisinden feragat ediyor

demektir.

Şimdi, peki, buradaki sorun nedir? Buradaki sorun, aslında, 2017 Anayasa kurgusunun Anayasa tekniğine aykırı ve ne kadar özensiz, ne kadar öngörüsüz bir biçimde alelacele ve dayatmacı bir yaklaşımla yazılmış ya da yazdırılmış olmasından kaynaklanıyor. Ne Anayasa'da bu konuda açık hüküm var ne de İç Tüzük'te buna elverişli bir düzenleme yapılmış. Evet, o nedenle, 2017 Anayasa kurgusu "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" olarak adlandırılıyor olmakla birlikte aslında bu kavram anayasal dayanaktan yoksun olan bir kavramdır, herhangi bir resmî özelliği bulunmamaktadır. Fiilî durum şudur, Anayasa'nın uygulanmasındaki durum şudur: Parti başkanlığı yoluyla devlet başkanlığı ve yürütme söz konusudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

İşte, parti başkanlığı yoluyla devlet başkanlığı ve yürütmenin beş yıllık uygulamasının son günü bizi getirdiği eşik budur. Bu akşam eğer burada bu konuda bir karar verilirse, bu kararname reddedilmezse o zaman, aslında, evet, 7 Temmuz 2018 günü burada içtiğimiz anda aykırı bir karar vermiş olacağız ama belki şunu kanıtlayacak: Gerçekten, bu anayasal kurgu, 2017 anayasal kurgusu dibe vurmuştur, bu sürdürülebilir değildir. Dolayısıyla, 14 Mayıs'tan itibaren demokratik hukuk devleti yolunda yeni bir anayasal kurgu için kolları sıvamamız gerekir. Umuyorum ve diliyorum ki Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilleri ve Milliyetçi Hareket Partisi milletvekilleri de bu çökmüşlüğü, bu çözünmenin, bu sürdürülemezliğin farkındadırlar ve onlar da demokrasiye katkıda bulunacaklardır.

Teşekkür eder, saygılarımı sunarım. (CHP sırasından alkışlar; İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA YERLEŞME VE YAPILAŞMAYA İLİŞKİN CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin amacı, 8/2/2023 tarihli ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yer alan illerde yerleşme ve yapılaşma hususunda bazı tedbirlerin alınmasıdır.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Abdul Ahat Andıcan.

Buyurunuz Sayın Andıcan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ABDUL AHAT ANDİCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 126 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin yasalaştırma sürecini gerçekleştiriyoruz. Bu kararnameye göre, deprem bölgelerinde yapılaşma konusunda bütünüyle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkili kılınıyor, planlamadan kamulaştırmaya, ihalelerden inşaata kadar bütün yasal zorunluluklar ve kısıtlamalar ortadan kaldırılıyor. Bu yetkilendirmenin sebebi de yasanın gerekçesinde "Afete dayanıklı yapıların inşa edilebilmesi için ortalama dört ay süren alan belirleme, planlama, arazi ve arsa düzenlemesi süreçlerinin kısaltılması" olarak açıklanıyor. Bir diğer deyişle, işlemlerin geniş yetkilerle ve denetimsiz olarak yürütülebilmesi hızlı karar alma ve uygulamayla açıklanmak isteniyor. Bu, tabii, bize başka bir hızlı karar verme arayışını hatırlatıyor. Türk tipi ucube başkanlık sistemi halka sunulurken "Kararlar hızlı alınacak, uygulamalar hızlı yapılacak." propagandasını hatırlayacaksınız. Sınırsız yetkilerle donatılmış, her türlü denetimden arı bir tek adam sisteminde kararlar hızla alınacaktı, yürütme her alanda hızlı bir refleks verecekti. Ne yazık ki, sistem o noktaya geldi ki, bir hastane yangınına bile ancak Cumhurbaşkanının izni ve direktifiyle müdahale edildiği beyan edildi. Şubat ayında yaşadığımız deprem afeti sırasında ilk iki gün afete müdahale etmesi gereken kurumlar neredeyse donakalmış bir vaziyette yukarıdan emir bekler bir hâle geldi. Sonuç olarak, Sayın Erdoğan deprem bölgesine gidip birkaç günlük gecikmeyle helallik isteyerek bu beceriksizlikten ellerini yıkamak istedi. Fakat arama kurtarma çalışmalarındaki yetersizlik ve kaos bir tarafa, sadece askerin kışlada tutulmasının millete maliyeti çok ağır oldu. Depremde enkaz altında kalanların ilk üç gün içerisinde sağ çıkarılma oranının yüzde 95 olduğunu, üç günden sonra bunun yüzde 5'e düştüğünü daha önce yine bu kürsüden yaptığım bir konuşmada hatırlatmıştım.

Şimdi, size, 1999 Marmara depreminden sonra bir üniversite öğretim üyesinin deprem hakkında hazırladığı tezden bir bilgi aktarmak istiyorum. Öğretim üyesi bu depremde Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından enkaz altından sağ çıkarılan depremzede sayısını tez konusu yapmış ve yayınlamış; verdiği rakam tam 10.527 değerli arkadaşlar. Peki, şimdiki depremle ilgili yani şubat ayındaki depremle ilgili Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın bölük pörçük ve anlaşılmasız cümlelerle TSK'nin ilk andan itibaren sahada olduğu şeklindeki gerçek dışı beyanlarında bu deprem için verdiği rakam kaç? Sadece 327 arkadaşlar; evet, yanlış duymadınız, sadece 327. Bu büyük fark nereden kaynaklanıyor? Sayın Erdoğan'ın "Birkaç günlük gecikme." diye tarif ettiği dönemde, TSK'nin bütün imkân ve kabiliyetleriyle sahada olmamasından kaynaklanıyor.

Geçtiğimiz günlerde Sayın Erdoğan "Yeni imar afları olacak mı?" şeklindeki bir soruya "Hayır, bundan sonra asla imar affı olmayacak, sonra bu gibi sonuçlarla karşılaşacağız." diyor. Böylece "imar barışı" adı altında milletten para toplamayı, yönetmeliğe de "Depreme mukavemet konusu malikin sorumluluğundadır." yazdırarak sorumluluktan kaçamayacağını anlamış görünüyor ama bu deprem vergilerinin, imar affı gelirlerinin yirmi yıl boyunca deprem güçlendirme alanlarında harcanmamış olmasını o soru sorulduğunda "Harcanması gereken yere harcadık, bundan sonra da bu tür şeylerin hesabını vermeye zamanımız yok." şeklinde cevaplarını unutamıyoruz.

Şimdi, deprem bölgelerinde başlatılan inşaatlar konusunda da benzer bir belirsizlik ve denetimsizlik söz konusu. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanının ifadesine göre, 21 Şubat'ta başlayan ihalelerde 30 Mart itibarıyla toplam 106 ihale yapılmış ve 118 milyar lira büyüklüğünde ihaleler gerçekleştirilmiş. Bütün deprem bölgelerinde yapılacak ihalelerin toplamı yaklaşık 400 milyar civarında tahmin ediliyor. Peki, bu ihaleler nasıl yapılıyor ve kimlere veriliyor? İhaleler 21/B yöntemiyle yani pazarlık usulüyle ve kapalı olarak yapılıyor. Kimlerin çağrıldığı, hangi şartlarda verildiği belli değil, toplu konut sayfasında ilan edilmiyor ancak ihaleler verildikten sonra kime verildiğini ve miktarını öğrenebiliyorsunuz.

Elimizde bugüne kadar ihale alan firmaların bir listesi var, isteyene gösterebilirim. Kimler yok ki ihale alanların içerisinde; eski AKP milletvekilleri, belediye başkanları ve AKP'li iş adamları. Anadolu'da, benim büyüdüğüm yerlerde, yabancılara kapalı, kendi içinde iş çeviren insanlara sorduğunuzda, "Bu olayda kimler var?" dediğinizde "Sen, ben, bizim oğlan." derler yani böylece AKP iktidarı deprem konutlarının bulunduğu, o bölgelerde "sen, ben, bizim oğlan" ekonomisini yaratmış görünüyor. İki ay önce sosyal konut projesi için 100 metrekaarelik eve 800-900 bin lira fiyat biçerken -veren iktidar- bugün deprem konutlarını ortalama 1 milyon 750 bin liraya ihale etmiş. Tabii her şey gizli kapaklı olunca iki ayda bu kadar büyük bir farkın ortaya çıkması da kuşkulara

neden oluyor.

Bir diğerkonu da deprembilimcilerin ve inşaatçıların bölgede sayısız artçidepremd devam ederken kalıcı depremkonutları inşaatının yapılmaması konusundaki ikazları. Bilim adamlarına göre, 3,4,5 şiddetindeki depremler daha temel döneminde yapıları yorgun hâle getiriyor ve daha büyük depremlerde ciddi hasara sebebiyet veriyor. Şehircilik Bakanlığı meseleyi sadece depreme dayanıklılık açısından gördüğü için başka afetler açısından değerlendirmiyor. Amaç, varsa yoksa seçime kadar bir inşaat şovu yapmak; bilim, vizyon Hak getire. Bu iddiamızı somutlaştıralım, altını dolduralım, AKP iktidarının uygulamalarını kendi ağızlarından anlatalım.

Bildiğiniz gibi, Mecliste bir Deprem Araştırma Komisyonu kuruldu. Geçen haftaki toplantılarından birinde Komisyon Başkanı Veyssel Eroğlu şöyle söylüyor: “Hatay Havaalanı konusunda... Ben Bakandım. Hatay DSİ’den görüş istendi. Esasen biz de burada havaalanı yapılmasının uygun olmadığını belirtmiştik -onu açıkça ifade edeyim- fakat Antakya’dan çok baskı geldi dolayısıyla sosyal baskı neticesinde oraya havaalanı yapıldı.”

Değerli arkadaşlar, herhâlde dünyanın en geri ülkelerinde bile, en sağlam şekilde, depreme karşı sağlam şekilde yapılması gereken bir havaalanı sosyal baskı sonucu yapılmaz ve Hatay’da bunun yapılmasının sonucunu depremden sonraki yedi sekiz gün boyunca oraya uçakların inememesiyle gördük. Arama kurtarma ekipleri getirilemedi, lojistik destek sağlanamadı ve Hatay’da belki kurtarılabilecek on binlerce can kaybedildi.

Yine, aynı yerde Sayın Eroğlu havaalanlarıyla ilgili başka bir şey daha söylüyor: “Havaalanlarının seçimini gözden geçirmek lazım.” Yani birbirine yakın havaalanları işlemiyor, israf oluyor. Burada söylemediği havaalanları Zafer Havaalanı - Kütahya Havaalanı- Çanakkale Havaalanı; arkadaşlar, aralarında 50-60 kilometre mesafenin olduğu yerlerde havaalanları inşa edilmiş ve sayın iktidar yetkilileri her ile bir havaalanı yapmayı büyük bir başarı olarak lanse ediyorlar. Milletın parasını anlamsız ve gereksiz şekilde, fizibil olmayan şekilde toprağa gömmüş olduklarını kendileri itiraf etmiş oluyorlar. Böyle bir hastalık da “her ile üniversite” adı altında var, üniversiteyi sadece bina kabul eden bir anlayış.

Değerli arkadaşlar, sonuçta bunları konuşmamızın belki de faydası da yok çünkü çok kısa bir süre sonra bu iktidar veda ediyor. Ama hedefleri, 2023 hedefleri aklımızda kalacak; 2 trilyon gayrisafi millî hasıla, 25 bin dolar kişi başına gelir, 500 milyar dolar ihracat. Son dönemde Sayın Cumhurbaşkanı ve Cumhuriyetin diğerkuderi bu arzuları, bu hedefleri 2053’e, daha sonra da 2071’e taşımak gibi bir söylem geliştirdiler. Ama sonuçta kalan miras şu arkadaşlar; kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum: Yüzde 60’ı yoksulluk sınırı altında kalan bir Türk milleti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Sağ olun.

Çalışanların yüzde 60’ının açık sınırı altında ücret aldığı bir halk. Ülkemizin gelecekte siyasetini, sosyolojisini, ekonomisini, demografisini ve güvenliğini altüst edecek olan, resmî rakamlara göre 5,5 milyon, gayriresmî rakamlara göre ise 8-9 milyona varan sığınmacı. Yolsuzluklar, adaletsizlikler ve yaratılan bir ikili hukuk; iktidardan yana olanlar için yandaş hukuku, iktidara karşı olanlara düşman hukuku. Böyle bir ülke hâline geldik. Bu da AKP iktidarının yirmi yıl sonraki ülkemize bıraktığı miras. İnşallah önümüzdeki seçimden sonra bunları düzelterceğiz, bu ülkeyi yeniden kuracağız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz.

Sayın İpekyüz, buyurunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Meclisin son konuşmalarını yapıyoruz, yarın bitiyor ve 27’nci Dönemin özelliği aslında Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, birçok soruna en kısa sürede çözüm bulunacak, her şey acil olarak çözülecek... Ve burada konuştuğumuz konu, olağanüstü kararnamele çıkan bir sürecin yasalarını tekrar yasal bir sürece evirmek. Bu ülkede öyle enteresan şeyler yaşıyoruz ki, bu ülkede afet olmadığı hâlde, afet gibi, ihaleler yapılmakta; afet gibi, yandaaş peşkeş çekilmekte. Ülkede her türlü itiraza, muhalefetin her türlü konuşmasına, öğrencinin, işçinin, emekçinin, doktorun, mühendisin her türlü itirazına OHAL uygulayanlar, olağanüstü hâl olmadığı hâlde OHAL’i uygulayanlar, hesabına gelince yasayı araştırıyor, yasayı uygulamaya sokuyor, hesabına gelince de afetle ilgili düzenlemeleri görmemezlikten geliyor. Arkadaşlar, son yirmi yılda yapılan ihalelerin büyük çoğunluğunun giriş cümlesi afet, salgın koşullarında olan bir süreçle ilgili ve tümüyle yandaaş verilmekte, tümüyle istenilen kişiye verilmekte ve hepimizin cebinden çıkan paralar birilerine peşkeş çekilmekte. Ve sınırsız yetki alan Cumhurbaşkanlığı sisteminde depremin ilk günlerinde zaten Twitter’ı yasaklamışsın, zaten herkese baskı uygulamışsın, ilk kırk sekiz saatte yoksun, bütün beceriksizliğin ortaya çıkmış; insanlar feryat ediyor, insanlar can derdinde, hiç kimse yok ve oradan çıkıp olağanüstü hâl ilan ediyorsun ve yetki alıyorsun. Ya, bütün ihaleleri istediğin zaman yapıyorsun, istediğine veriyorsun, yan yol buluyorsun; kanun hükümünde kararnameye gerek yok. Sen Kamu İhaleyle ilgili düzenlemeyi tümüyle değiştirmişsin, iki üç kez değiştirmişsin. Ne istiyorsun? İstedğin tümüyle bir formalite bulmak ve bunu bir usulüne getirmek.

Olağanüstü hâli bize sorun, olağanüstü hâlin ne olduğunu bize sorun, “OHAL” dediğinizde aklımızda ilk yananın ne olduğunu, aklımıza ilk gelenin ne olduğunu bize sorun ve siz olağanüstü hâli öyle bir şeye getirdiniz ki artık, tümüyle, bütün bu baskıcı “Susun!” “Konuşmayın!” “İtiraz etmeyin!” “Yönetirim!”in dışında bir de “Ben istediğime istediğim ihaleyi veririm, yine susun!”a getirdiniz. Siz tümüyle rejimi bu düzeye getirdiniz. Sonra da “Helalleşmek istiyorum.” sonra da “kader planı” sonra da “Beceremedik, ilk dönemler yoksun.” sonra da “Yine ihale yapıyoruz, konutları yapacağız, getireceğiz.” Ya, bu dönem bitti, insanlar bunu biliyor; sokakta gördü, köyünde gördü, yaşamını yitirirken gördü, her açıdan gördü.

Şimdi, Deprem Komisyonunda biz oturuyoruz, Deprem Komisyonunda da çalışmalar var. Ya, arkadaşlar, ilk kırk sekiz saat, yetmiş iki saat insanlar feryat ediyordu, insanlar can çekişerek canından oldu ve “AFAD” denilen kurum, “Kızılay” denilen kurum yok olduğu gibi, görünmediği gibi, çare getiremediği gibi, Deprem Komisyonuna önlükleriyle gelmiş oturuyorlar, önlüklerinde bir tane leke yok. Ya, siz bu önlüklerle niye buraya geldiniz, bu formlarla niye buraya geldiniz? “Biz hiç üstümüzden çıkarmadık.” Üstünüzden çıkarmadığınız bir önlüğün, bir formanın ne hâlde olması lazım? Yok, o da yok; bu şekilde gelmiş. Peki, istifa eden var mı? “Biz istifa etseydik Kızılay çökerdi.” İşte, gelen sistem, yeni sistem böyle bir sistem. Bu sistem iflah olmaz; bu sistem, tümüyle, ülkeyi getirdiği bataklıkla beraber canların yok oluşuna neden oldu.

İmar affına girmeye hiç gerek yok ve şimdi de kalkıp “Bundan sonra bu imar affına gerek yok.” deniyor. İstanbul’la ilgili “Bundan sonra dikey yapmayacağız.” Ya, iyi de bunu yapan kimdi? Bunu bu duruma getiren kimdi? Ve bu sürece geldik.

Şimdi, OHAL ve kayyum... OHAL ve kayyuma niçin geldim? Zaten olağanüstü hâl var, OHAL var, biz biliyoruz. Şu anda Hakkâri’de, Van’da bir basın açıklaması yapmak bile yasak, olağanüstü hâl yetkisiyle bunu direkt kaldırıyor. Geldiğimiz aşamada siz olağanüstü hâli bir yönetim biçimine dönüştürdünüz. Ve bunun cevabı ne? Siyasette de bunu yapmaya çalışıyorsunuz, herkesi

susturmaya çalışıyorsunuz. Siyasetteki cevabı, HDP açısından “...”(*) Tekrar biz, yeniden biz. Neden? Çünkü birçok baskıya rağmen, birçok kumpas davasına rağmen, birçok engellemeye rağmen HDP kendi yolunda, ısrarla demokratik mücadeleye devam etti ve “Yine biz” dedi, “...”(*) dedi, “...”(*) diye yola çıktı Kürtçesiyle.

Ve sevgili İdris Baluken hoş geldi. Umarım, sevgili İdris Baluken’le beraber, haksız yere, itirazlarına rağmen cezaevlerinde tutulan mahpus birçok arkadaşımız, tutsak şeklinde, tecrit altında tutulan arkadaşlarımız özgürlüğüne kavuşur, arkadaşlarımız yeni süreçte daha iyi, demokratik bir ülkede yaşamak için mücadelelerini sürdürürler ve biz kesinlikle umutluyuz, inançlıyız, kararlıyız. Niçin kararlıyız? Çünkü bugüne kadar yapılan bütün uygulamalara rağmen, bütün itirazlara rağmen direne direne gelerek büyüyen bir süreç var. Bu süreçte ne kadar engel çıktıysa, ne kadar baskı çıktıysa, ne kadar gayrihukuki ve hukuka uygun şekilde kumpas davaları çıktıysa üstesinden gelmeye çalıştık ve nefesimiz kesilmeye çalışılsa bile sadece bizim için değil, sesi kesilenlerin sesi olmaya çalıştık ve hiçbir zaman umutsuzluğa kapılmadık, kararlı bir şekilde devam ettik. Kobani davası mı, basın açıklamalarının engellenmesi mi, dokunulmazlıkların kaldırılması mı; birçok şeyde arkadaşlarımız hiçbir zaman yılmadı, mücadeleyi sürdürdü çünkü arkada milyonlar var, arkada umut verenler var, azalan değil çoğalanlar var. Bütün barajlara rağmen, bütün ayak oyunlarına rağmen, bütün böyle kötü uygulamalara rağmen gelen bir ekip var ve HDP’ye yönelik yapılan her şeye rağmen yeni bir yol; Yeşil Sol Parti. Yeşil Sol Partiyle -Nedir?- bizim tümüyle geleceği kurgulamamız lazım, daha demokratik, daha barışçıl, daha özgürlükçü bir yaşam için yarını kurgulamamız lazım. Siz bölgeye gittiğinizde, Türkiye’nin birçok yerine de gittiğinizde insanların umudun üçüncü yolda olduğunu, barışın üçüncü yolda olduğunu, eşitliğin üçüncü yolda olduğunu biliyor. Bu yolda da hiçbir zaman vazgeçilmeyecek, devam edilecektir çünkü arkamızda -biraz önce söylediğim gibi- milyonların beklentisi var, inancı var ve bütün her şeye rağmen bu mücadeleye devam edenler var. Bizler bu inançla, bir sabırla mücadelemizi direne direne sürdürdüğümüz gibi bundan sonra da sürdüreceğiz. Dün korkmadık, korkmuyoruz, korkmayacağız; dün karamsarlığa düşmedik, bugün düşmüyoruz, yarın da düşmeyeceğiz, umudu büyüteceğiz, bir ağaç gibi büyüteceğiz; kadın mücadelesiyle, gençlik mücadelesiyle, emek mücadelesiyle, özgürlük mücadelesiyle bütün bu süreci devam ettireceğiz direne direne çünkü biz inanıyoruz, biz inançla yola çıktık, bu inançla da yolumuzu sürdürmeye devam edeceğiz.

Biz ağırlıkla, yoksullukla baş başa kalan insanların derdini biliyoruz, köyünde tarlasını süremeyen insanların sorunlarını biliyoruz, öğrencilerin sorunlarını biliyoruz, emeklilerin sorunlarını biliyoruz; sağlıkta, eğitimde olan sorunları biliyoruz ve çaresi de bizim söylediklerimizin hepsinde var. Ama savaşı, talanı, yalanı, her türlü düzenbazlığı fırsat bilip kollayanlar, yasa çıkaranlar hesap verecek; bu hesabı sormakta da bizler kararlıyız, hiçbir zaman da şaşmayacağız.

Bizler bu süreci devam ettirirken bize tümüyle, en büyük armağan halkımızın verdiği destektir; mücadele desteğidir, azmidir ve bu geleneği bize bırakanlardır. Biz, arkadaşlarımızla beraber, bu yolu devam ettirmeye kararlıyız. Yeşil Sol Partiyle biz gelecekte tekrar bu sözlerimizi söylemeye devam edeceğiz, vazgeçmeyeceğiz çünkü bizler kazanmak ve umudu büyötmek zorundayız; bu ülkeye böyle bir borcumuz var. Demokratik mücadeleden vazgeçmeyeceğiz.

Biz, Türkiye’yle ilgili değil, aslında Türkiye’nin bütün komşularıyla beraber, her yerde, barış ortamı içinde mücadelemizi sürdürmekte kararlıyız. O nedenle hakikatle yüzleşeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Hakikatle yüzleşeceğimiz gibi, biz geleceğin kurgusunu bu şekilde hazırlayacağız.

Sonuçta, bizim seçim sürecindeki yeni sloganımız “...”(*) dediğimiz “Yeniden biz, tekrar biz.” Çünkü neden? Her seferinde “Bunlar nereden geliyor?” “Ne oldular?” diyenlere yanıtımız: Biz yılmıyoruz, mücadelemize devam edeceğiz, varız, var olmaya devam edeceğiz ve kararlıyız, kararımızdan vazgeçmeyeceğiz. Herkes bilsin ki gelecekte bu ülkede daha güzel günler olacak.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Zeynel Emre.

Buyurunuz Sayın Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu tezkere tam AK PARTİ’ye göre. Niye? İçinde “yerleşme” var, “yapılaşma” var, dolayısıyla bu tezkereyi görünce, eminim, büyük bir heyecan duyuyorsunuz.

Arkadaşlar, Meclis İçtüzüğü’nün 128’inci maddesi, Anayasa’nın 119’uncu maddesi açık. Bu tezkerenin normalde önce Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna gitmesi, tali komisyon olarak da Plan ve Bütçe Komisyonuna gitmesi lazımdı. Şimdi, bize “Süre yoktu.” demeyin, süre vardı. Burada komisyonlar günlerden beri çalışıyor, 4 maddelik bir tezkereyi Komisyonunda görüşecek süre vardı amma velakin, özellikle ve özellikle içinde “yapılaşma” geçiyorsa yani içinde rant varsa yani işin içinde ihale varsa, yandaş varsa sizde oluyor bir heyecan, bir an evvel geçmesi lazım; o nedenle bu tezkere bugün doğrudan Meclis gündemine alındı, o nedenle o ilgili komisyonlara gitmedi.

Peki, değerli arkadaşlar, konunun özüne ilişkin ben sizin yaygın uygulamalarınızdan örnekler vereceğim. Şimdi, bizim açımızdan olay çok açık. Kurda kuzu teslim edilir mi? Yetki istiyorsunuz, Orman Kanunu kapsamında orman alanlarının imara açılması var; yetki istiyorsunuz, 21/b’yle istediğinize vermeye imkân tanıyan bir düzenleme var; yetki istiyorsunuz, istediğiniz yandaşa hiçbir denetim olmadan, her türlü araştırmadan, incelemeden muaf bir şekilde inşaat yapma yetkisi istiyorsunuz. İşte, esasında kendi içinizde tutarlı olduğunuzu söyleyeyim ben, yirmi yıllık iktidarınızda inşaat sektörüne nasıl baktıysanız bugün de öyle bakıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, bakın, deprem bir doğal hadise, doğa olayı. Bunun, bu doğa olayının bir afete dönüşmesine sebebiyet veren yöneticilerin tedbir almaması, denetim yapmaması, süreçleri kötü yönetmesi sonucunda o büyük bir afet hâlini aldı. Dolayısıyla, bugün, 6 Şubat’ta Kahramanmaraş’ta yaşadığımız o depremin bu çapta bir afete sebebiyet vermesinin sebebi sizsiniz. Elbet bir doğa olayı ama 8, 9 ve daha üzerinde depremlerde tek bir kişinin burnunun kanamadığı örnekler var dünyada.

Şimdi, iki ay geçti üstünden, bu iki aya şöyle geriye dönük baktığımız zaman birkaç hususu not etmekte fayda görüyorum. Deprem gerçekleşikten sonraki tüm yönetim beceriksizliğini bir tarafa bırakın, hâlâ orada yaşayan insanların geçici barınma işleri çözülmüş değil, hâlâ temiz su ve hijyen sorunları var, hâlâ vatandaşlarımız binbir güçlükte orada yaşam mücadelesi veriyor. Deprem’in ilk gününden itibaren yaşanan yetersizlikler, onların hepsini bir kenara bırakalım ama içlerinde Antakya gibi, Adıyaman gibi çok kadim kentler var ve bu kentlerin, bu kentlerde yaşayanların tekrardan o kadim kentlerde yaşamaya devam etmesi, orayı hep birlikte ayağa kaldırması şart. Biz biliyoruz ki bu süreçlerde yapılanlara, yaşananlara baktığımızda eğitim alanında, sağlık alanında, konut alanında orada yıllar içerisinde yapılacak çok iş var. Evet, mümkün mertebe oradaki ticari yaşamı canlandırmak lazım, bunların mümkün mertebe hızlı olması lazım ancak konunun aciliyeti kadar bir o kadar da önemli hassasiyeti

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

var. Nedir o? Daha deprem yeni olmuş, hâlâ artçılar devam ediyor, dolayısıyla yer seçimi, inşaatla hazır olup olmadığı, bütün bunların çok akılcıca planlanması lazım. Sizin bugüne kadarki tüm uygulamalarınızda böyle bir akılcı yaklaşım biz görmedik. Dolayısıyla burada istediğiniz yetkileri düşündüğümüzde de önümüzdeki dönem içinde yine riskli yapılaşmaların söz konusu olma ihtimali var.

Değerli arkadaşlar, şimdi, ben size resmî ağızlardan bazı rakamlar vereceğim. Bakın, tüm deprem bölgesinde 313 bin binada 894 bin bağımsız bölüm yıkık, acil yıkılacak ya da ağır hasarlı durumda ve sizin vaadiniz, söyleminiz ne? 319 bini bir yıl içinde olmak üzere 650 bin yeni konut inşa edilecek; ortada böyle bir iddianız var. Peki, değerli arkadaşlar, yine resmî ağızlardan, Bakan Kurum'un verdiği rakamlardan söyleyeyim; TOKİ'nin yirmi yılda yaptığı konut ortalamasına baktığınız zaman, yılda 58.500 konut yapmış. Şimdi, bu hesapla baktığınızda, siz bunun bilmem kaç katı kapasiteyi hangi açıdan nasıl planlayacaksınız, nasıl yapacaksınız? Şu ana kadar yapamamışsınız. Şu ana kadar siz halktan aldığınız deprem vergilerini de alanda kullanmamışsınız, parasını da almışsınız, parasını da vermiş halk, yapmamışsınız. Şimdi, deprem sonrası bölgedeki illere yönelik 21 Şubat tarihi itibarıyla başlatılan ihaleler 30 Mart tarihi itibarıyla 118 milyar değerinde, toplam 106 ihale verilmiş ve buradaki 106 ihale kimlere verilmiş diye bir baktığımızda orada da büyük bir istikrar var, mesela, sarayı yapan, yazlık, kışlık sarayı yapan, 11 şehir hastanesinin ihalesini alan, Atatürk Havalimanı'nın pistleri üzerindeki inşaatı yapan Rönesans Holding, bakıyorsunuz, orada da var. Yine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 2 milyarın üzerinde Cumhurbaşkanlığı sarayının yapımı işini alan ve Kuzey Irak'ta Türkiye adına doğal gaz alım yetkisi verilen Siyahkalem İnşaat var, 500 deprem konutu için 1 milyar 670 milyon liralık sözleşme.

Başka bir örnek... Yani hiçbir övgüyü mükafatsız bırakmıyorsunuz. Şimdi, Adıyaman ili 2'nci etap kırsal 500 deprem konutu yapım işi ihalesi; kime gitmiş? Erdoğan'a yakınlığıyla bilinen İbrahim Turgut burayı almış, 1 milyar 488 milyon 595 bin TL. Kim bu? Hani, "Hükûmet istifa" sloganları atıldığı zaman "Yanınızdayız." mesajı veren, açıklama yapan işte Rizespor Başkanı; hemen onun mükafatını almış. Devam edelim... Böyle çok örnek var, zaman yetmeyecek. Bir de işin ciddiyeti var yani devlet adamlığı ciddiyetine yakışmayacak davranışlar var. Değerli arkadaşlar, bizim bildiğimiz, bir yerde Cumhurbaşkanı konuşurken kürsü getirilir, götürülür yani ama bir yerde Cumhurbaşkanı konuştuğu zaman ihalesi yapılmamış, olmayan bir inşaatın temeli getirilip götürülür mü ya? Temel atılıyor -o açıklama da var- sonra temel götürülüyor, ortada öyle bir yer yok, daha ihalesi verilmemiş, daha başlanmamış. Yani sizin iktidarınızda temeli getirilip götürülen bir açılış izledik biz, bunu da çok büyük bir işmiş gibi anlatıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu bahsettiğim ihalelerle alakalı bir de şu durumun altını çizmekte fayda var: Bazı işler önce açıklanıp ilan edildi, değil mi? Ama ortada henüz ihalesi yokken, ihalesi verilmemişken, çalışma yapılmamışken -ya çok açıktır Ceza Kanunu, bilenler bilir- yani böyle gazete ilanlarıyla, canlı yayınlarla ihaleye fesat karıştırma suçu var ortada. Yani öncesinden kimin aldığı belli, kimin yapacağı belli, ihalesi sonra. Temeli var, temel atılıyor, ihalesi arkadaş geliyor. Böyle bir uygulamayı dünyanın herhangi bir yerinde hiç gördünüz mü arkadaşlar? Bütün bunların, özette, bugüne kadarki yapılan yaygın uygulamalar, seçim dönemlerine girdiğimiz zaman, o, işte "imar barışı" denilerek, oy hesabı yapılarak acaba ne kadar oy alırız deyip de onun propagandasını meydanlarda yapıp "Efendim, vatandaşla devlet barışıyor, büyük bir imkân." denilip de imar barışı çıkartılan düzenlemelerde binlerce konuta imar verildi ve binlerce konut yıkıldı, binlerce insanımız sırf bu yüzden hayatını kaybetti. Normal bir demokraside tüm bunlardan yani idarenin iş ve işlemlerinden ötürü ve yönetenlerin verdiği kararlardan ötürü ortaya çıkan zararı ilgililer tazmin eder. Cezası varsa cezasını gider çeker. Dolayısıyla şunu unutmayalım: Sizin kalan süre itibarıyla bu çizilen, bu anlatılan hadiseleri gerçekleştirme imkânınız yok; otuz küsur gün kaldı. İnşallah, 14 Mayıs itibarıyla Türkiye'de el birliğiyle, milletimizle birlikte temiz bir sayfa açacağız diyorun, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

Yerleşme ve yapılaşma hususunda alınan tedbirler

MADDE 2- (1) 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremler dolayısıyla genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde, afetten etkilenenlerin geçici veya kesin iskân alanları; fay hattına mesafesi, zeminin elverişliliği, yerleşim merkezine yakınlığı gibi kriterler gözetilerek, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının yeni yerleşim yerlerinin tespitine ilişkin görev ve yetkileri saklı kalmak kaydıyla, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca resen belirlenerek ilgili kurumlara bildirilir. Bu belirleme yapılırken gereklilik bulunması halinde, 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun ek 16 ncı maddesinde belirtilen alanlar da kullanılabilir.

(2) Birinci fıkraya göre belirlenen alanlarda vasıf değişikliği gereken yerlerin resen vasıf değişikliği yapılır ve bu yerler Hazine adına tescil olunur. Bu işlemler ilgili kurumlara bildirilir. Vasıf değişikliği gereken yerlerde, 6831 sayılı Kanunun ek 16 ncı maddesinde belirtilen alanların bulunması halinde bu alanın iki katından az olmamak üzere Hazine taşınmazı, orman tesis edilmek üzere Orman Genel Müdürlüğüne tahsis edilir.

(3) Genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde, dava süreci devam edenler ile kesinleşen ancak henüz tapuya tescil edilmemiş olanlar hariç olmak üzere, tespit dışı bırakılan yerlerin 21/6/1987 tarihli ve 3402 sayılı Kadastro Kanununun 22 ncı maddesi kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının talebine istinaden ilgili kurumların görüşleri alınmaksızın bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin amacı doğrultusunda Hazine adına idari yoldan tescili yapılır.

(4) Köy yerleşme alanları dâhil belirlenen kesin iskân alanlarında ve mevcut kentsel alanlarda, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca onaylanacak plan ve imar uygulamaları beklenmeksizin, jeolojik etüt raporu ve zemin etüt raporu doğrultusunda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca onaylanacak vaziyet planına ve düzenlenecek yapı ruhsatına göre uygulama yapılır. Bu alanlarda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca onaylanan plan ve parselasyon planlarında, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun plan ve parselasyon ile ilgili işlemlerindeki askı, ilan, itirazlara ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bu alanlarda taşınmaz mülkiyeti veya imar hakları kısmen veya tamamen başka bir alana aktarılabilir. Bu haklar takas ve trampa işlemlerine konu edilebilir. Plan, parselasyon, yapı ruhsatı, taşınmaz mülkiyeti veya imar haklarının aktarılması, takas ve trampa işlemleri ve bu işlemler nedeniyle düzenlenen kâğıtlar damga vergisi, resim, harç ve harcamalara katılma paylarından müstesnadır. Bu işlemler nedeniyle ücret, döner sermaye ücreti ve herhangi bir ad altında bedel alınmaz.

(5) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca belirlenen geçici veya kesin iskân alanlarında, 4342 sayılı Kanun gereğince verilen izinler, 6831 sayılı Kanun gereğince verilen izinler, Orman Genel Müdürlüğü tarafından 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu gereğince kiraya verilen mesire yerleri, orman parkları ve taşınmazlara ilişkin kiralama sözleşmeleri ile 4342 sayılı Kanun kapsamında tahsis amacı değişikliği gerçekleştirilen ancak tapuda henüz Hazine adına tescil edilmeyen alanların tahsis amacı değişiklikleri, 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 8 inci maddesi kapsamında verilen tahsis alanları ilgisine göre resen iptal edilmiş veya feshedilmiş sayılır.

(6) 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında düzenlenen ara ve uç ürün üretme şartı ihalelere ilişkin ruhsatlar hariç olmak üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca belirlenen geçici veya kesin iskân alanlarına denk gelen maden ruhsat sahalarının girişimli kısmı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının kararı ile karar tarihinden itibaren maden ruhsat sahasından resen taksir edilmiş sayılır. Geçici veya kesin iskân alanının ruhsatın tamamını kapsaması halinde ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının kararı ile karar tarihinden itibaren maden ruhsatı resen iptal edilmiş sayılır.

(7) Birinci fıkrada belirtilen alanlarda, kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlardan uygulamaya dâhil edilecek olanlar ile özel mülkiyete tabi diğer bütün taşınmazlar için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından ilgisine göre devir veya acele kamulaştırma kararı alınabilir. Kamulaştırma işlemleri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı veya Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülür. Kamulaştırılan taşınmazlar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının veya Toplu Konut İdaresi Başkanlığının talebine istinaden Hazine adına tescil olunur. Tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir. Tescilden sonra bu alanlarda inşai faaliyetlere başlanabilir. Hazine adına tescil edilen taşınmazlar için kıymet takdiri, tescil tarihinden itibaren en geç bir ay içinde 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca yetkilendirilmiş lisanslı gayrimenkul değerlendirme kuruluşları tarafından yapılır. Belirlenen değer, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı veya Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından asliye hukuk mahkemesine sunulur ve bu bedel, tescilinden önceki tapuda kayıtlı taşınmaz maliklerine ödenmek üzere mahkemece belirlenen bankaya yatırılır. Yatırılan bedel, üçer aylık vadeli hesaba dönüştürülerek nemalandırılır ve hak sahibine varsa nemalarıyla birlikte ödenir. Bedelin yatırıldığına ilişkin karar mahkemece taşınmaz maliklerine tebliğ edilir. Taşınmazın tescilinden önceki tapu kaydında yer alan tedbir, kamulaştırma, ipotek, ihtiyati haciz, haciz ve intifa hakkı gibi haklar ile yasaklayıcı ve kısıtlayıcı tüm şerhler taşınmazın bedeli üzerinde devam eder; tapu kaydındaki haklar ve şerhler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının veya Toplu Konut İdaresi Başkanlığının talebi üzerine tapu müdürlüğünce resen terkin edilir ve durum hak sahibine tebliğ edilir. Bedelin yatırılmasından sonra, bu bedel üzerinden yapılacak uzlaşma görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması halinde 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun bedel tespiti ve tescili davalarına yönelik hükümlerinden bedel belirlenmesine ve ödenmesine ilişkin hükümleri uygulanır. Bu fıkra kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlardan devir alınacak olanlar resen Hazine adına tescil edilir. Taşınmazın bedeli, tescil işleminden itibaren altmış gün içinde 2942 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi hükümlerine göre belirlenir. Bu fıkrada hüküm bulunmayan hallerde 2942 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(8) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı; altyapı, üstyapı dâhil her türlü inşaat yapmaya veya yaptırmaya, arsa paylarını belirlemeye, cins değişikliği yapmaya, kat irtifakı, kat mülkiyeti kurmaya yetkilidir. Bu uygulamalar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluş ve bunların iştirakleriyle ve 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi idareler ile işbirliği içinde yapılabilir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, bu kapsamda belirtilen iş ve işlemlere ilişkin olarak bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluş ve bunların iştirakleri ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığına yetki devrine ve bu iş ve işlemlerden hangilerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ve diğer kurum, kuruluş ve bunların iştirakleri tarafından yapılacağını belirlemeye yetkilidir.

(9) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına ve Bakanlığın bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluşları ve bunların iştiraklerine, bu madde kapsamında akdedilecek protokoller çerçevesinde konut, işyeri ve altyapı tesisleri ile bunlar için gerekli her tür ve ölçekte harita, etüt, proje, imar planı, parselasyon gibi mühendislik hizmetleri yaptırılabilir ya da hak sahibi olanlara verilmek üzere yapılan konut veya işyerleri bu idarelerden satın alınabilir. Bu kapsamda Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına ve Bakanlığın bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluşları ve bunların iştiraklerine kaynak aktarımı yapılabilir.

(10) Bu kapsamda yapılacak iş ve işlemler hakkında 4734 sayılı Kanunun yaklaşık maliyet tespitine ilişkin usulleri ile avan proje yapılmak kaydıyla 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükümleri uygulanmaz. Yapım işleri ve altyapı ile ilgili her türlü işlemde katılma payı ve teknik altyapı bedeli alınmaz.

(11) Yerli veya yabancı kişiler, kurumlar ve kuruluşlar, deprem bölgesindeki konut ve işyeri ihtiyacını karşılamak ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına hibe edilmek üzere Bakanlıkça gösterilecek yerlerde ve Bakanlıkça belirlenecek tip projelere uygun konut ve işyeri yapabilir veya yaptırabilir. Bu kapsamda Bakanlığa hibe edilen konut ve işyerleri hak sahiplerine verilmek üzere Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına devredilir.

(12) Bu alanlarda doğalgaz, elektrik, su, atık su ve arıtma tesisleri ile atık işleme tesisleri, iletişim ve diğer her türlü altyapı yatırımları, üst yapı imalatları tamamlanıncaya kadar ilgili kurum, kuruluş ve dağıtım şirketlerince öncelikle tamamlanır.

(13) Afet alanlarından çıkan yıkıntı atıklarının dökümü, çevrenin korunmasına ilişkin önlemler alınmak kaydıyla ilgili valilikçe belirlenen alanlara yapılır. Yıkıntı atıkları, geri dönüşüme tabi tutulmak sureti ile ilgili standartları ve gerekli şartları sağlayarak altyapı ve üst yapı yatırımlarında kullanılabilir. Bu döküm sahaları ve bu sahalarda yapılacak iş ve işlemler ilgili mevzuatın belgelendirmeye ilişkin hükümlerinden müstesnadır.

(14) Bu madde kapsamında belirtilen iş ve işlemlerde kullanılmak üzere ihtiyaç duyulan kaynağın temini amacıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Bakanlığın bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluş ve bunların iştirakleri ile döner sermaye işletmeleri arasında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı onayıyla ve ilgili idare bütçesine gider kaydedilmek suretiyle kaynak aktarımı yapılabilir.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.
Buyurunuz Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 126 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 2'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün 5 Nisan, Dünya Avukatlar Günü. Bu özel günde hukukun üstünlüğünü hâkim kılmayı şiar edinen, adaletin tesisinde fedakârca görev yapan tüm avukatlarımızı saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, 6 Şubat tarihli depremden sonra bölgede gerçekleştirilecek olan yeni imar faaliyetlerinin, yeni yapıların, yeni tesislerin her aşamada süratli bir şekilde başlatılıp bitirilmesine yönelik bir kararnameyle karşı karşıyayız. Kararname, içerik olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının olağanüstü yetkilerle donatılan bir mahiyettedir. Geçmişte, biliyorsunuz, mülga 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu vardı. Bu kanun komutana yargılama dâhil her türlü idari, adli yetkiler vermekteydi. 126 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'ndan bir farkı yok gibi arkadaşlar. Kararname imar, yapı, planlama, vergi, resim, harç, katılma payları, hazine işlemleri, Orman Kanunu uygulamaları, kiralamalar, ruhsatlı maden alanları, kamulaştırma işlemlerini kapsarken Sıkıyönetim Kanunu, güvenlik öncelikli alanlarda çalışma yürütmekteydi.

Kısaca arkadaşlar, 126 sayılı Kararname'ye kendi alanında bir sıkıyönetim kararı demek yanlış olmaz. Bununla birlikte, daha önceki uygulamalarda da gördüğümüz üzere, yine, sebeplerden ziyade sonuçları merkeze koyan ve bu sonuçlar üzerinden palyatif düzenlemeleri önceleyen bir kafa yapısıyla karşı karşıyayız. Böyle bir yetkinin, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının boyutunu fersah fersah aştığı bir gerçektir. Hangi ekiple, hangi kadroyla, hangi teknik birikimle, hangi jeolojik hazırlıklarla, hangi kaynaklarla bu Bakanlık işin üstesinden gelecek? Görünen o ki ülkemizin en kıymetli sahalarına girilerek yeni rant ve talan faaliyetleri icra edilip geriye yığınla sorun bırakarak "Biz kısa sürede yaptık, oldu." mantığıyla işin içinden çıkmaya gayret edilecek. Oysa devlet kurumlarının bir geleneği olur, bir uzmanlık birikimi olur, devletin öncelendiği muhtelif kıymet hükümleri olur arkadaşlar. Bunların hepsi göz ardı edilerek deprem uzmanıyla enkaza dönen yerleşim alanlarımızın bu Bakanlık eliyle ikinci bir tahribatına neden olunacaktır, buna asla izin vermemeliyiz.

Değerli milletvekilleri, deprem sabahı bölgeye intikal etmiş bir milletvekili olarak oradaki ihmalkârlığı, sorumsuzluğu, iş bilmezliği bizzat sahasında müşahade ettim. Ciddi koordinasyon problemleri olduğuna, kurumların âdeta felce uğratıldığına, zaman yönetimi konusunda zafiyetlerin yaşandığına yerinde tanıklık ettim. Yapılması gerekenleri de her fırsatta, her platformda dile getirdim. Gerek benim gerek İYİ Partimizin değerli mensuplarının gerekse konunun uzmanlarının, bilim çevrelerinin yaptığı tavsiye ve uyarılar bugün dahi beklemededir. Depremde yapılması gereken ilk icraatlardan hangileri zamanında ve layığıyla yapılabiliştir? Arama ve kurtarma, güvenlik, ilk yardım ve ambulans, sosyal yardım, trafik ve ulaşım, yedirme ve içirme, cenaze işleri; bunların hepsinde iktidarın sınıfta kaldığı ortadadır.

Diğer taraftan, depremi bir kriz yönetimi mantığıyla ele alıp gerekli ve doğru adımlar zamanında atılmamıştır. Devlet hafızasını yok eden uygulamalar ile kriz yönetimine karşı yasal dayanaklar bir bir yok edilmiş, kurumlarımız işlevsiz bırakılmıştır. Bilhassa, ilk üç gün gösterilen zayıf performans, zaman yönetiminde sınıfta kaldığını göstermiştir.

Deprem bir diğer sonucu olan göç konusu hiçbir aşamada dikkate alınmamış, yüz binlerce yurttaşımız yollara dökülmüş, başta komşu iller olmak üzere şehirlerimiz ciddi sıkıntılara maruz bırakılmıştır, Mersin de bu illerin başında gelmektedir.

Doğru bilgiye ve açık iletişime en çok ihtiyaç duyulduğu zamanlarda akıl dışı, ilkel, otoriter uygulamalara girişilerek halkımız manipüle edilmek istenmiştir. Güvenlik ve yargı alanında gerekli disiplin sağlanamamış, özellikle sosyal medyadaki yağma görüntüleri toplumda büyük huzursuzluklara yol açmıştır. Yine, barınma ve gıda gibi konularda büyük sıkıntılar yaşanmış, hijyen bakımından da ağır ihmal ve kusur söz konusu olmuştur. Depremde yurttaşlarımıza kendi acıları yetmezmiş gibi bir de sağlıksız ortamlar, salgın hastalıklar reva görülmüştür. Çocuk kaçırmaları, toprak ve mülk satışları, rehabilitasyon, rehberlik ve normalleşme gibi alanlarda da aklın ve bilimin rehberliğine asla başvurulmamıştır. Evet, bunlar bir gerçektir ve bu gerçekler aleni bir şekilde ortadayken yaşanan felaketi kadere bağlayarak sorumsuzluğu bertaraf etme girişimleri ne büyük gaffettir arkadaşlar. Sorumluluğu, kusuru, ihmali olanlardan hesap sorulmadan kamu vicdanının bir an olsun rahatlamayacağı, toplumsal tansiyonun asla düşmeyeceği unutulmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, şehirler, yalnızca fiziki özelliklere sahip, sadece altyapıları ve üstyapıları olan basit yerleşim yerleri değildir; şehirler bir kültürü ifade eder, şehirler toplumu toplum yapan kolektif iradeyi temsil eder. O nedenle, Bakanlığın, tüm imar faaliyetlerinde yerel birimlerin, belediyelerin desteğine ve iş birliğine açık olması gerekir. Şehirler sosyal bir dinamizme sahiptir. Siz bu gerçekleri unutup, masabaşında atılan imzalarla şehirlerde nizam tesis etmeye kalkarsanız o kültürü, o birikimi, o dinamizmi yok edersiniz; bununla da kalmaz, toplumu bütünüyle yok edersiniz.

İşte, bu kararname, bu gerçeklerin göz ardı edildiğinin açık bir tezahürüdür; milletimize hiçbir yararının olmayacağı kesindir. Kaldı ki bu konuda iktidarın sicilin de ne kadar lekeli olduğunu hepimiz biliyoruz. 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu'nu ilga eden, 7269 sayılı Kanun'u etkisiz kılan bir AKP'den etkin bir kriz yönetimi beklenebilir mi arkadaşlar, soruyorum. Sivil Savunma Genel Müdürlüğünü, Afet İşleri Genel Müdürlüğünü, savunma sekreterliklerini, Sivil Savunma Kolejinin, EMASYA Protokolü'nü lağvedenler afetin yaralarını sarabilir mi? Hiç utanmadan ve çekinmeden "Yapının depreme dayanıklılığı hususu malikin sorumluluğundadır." hükmünü mevzuata koyan bir anlayış şehirleri güçlü bir şekilde yeniden kurmaktan bahsedebilir mi?

İşte, 2'nci maddeye bakıyoruz, hiçbir bilimsel altyapı, hiçbir mantıki gerekçe, hiçbir üstün kamu yararı yok. "Bir Bakanlığa geniş yetkiler vererek yeni rant ve talan alanlarına zemin mi hazırlanıyor?" sorusunu sormadan edemiyoruz doğrusu. Bu bozuk zihniyet, bu köhne anlayış bu milletin herhangi bir yarasını sarabilir mi? Hiç sanmıyoruz. Neyse ki az kaldı, otuz dokuz gün kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, sözlerime son verirken bir hususta daha görüşlerimi ifade etmek istiyorum. Bilindiği üzere, 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimleri gerçekleştiği ve İYİ Parti ilk defa Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubuyla temsil edilme hakkını elde etmiştir. Mersin Milletvekili olarak, geçirdiğimiz beş yıllık süre zarfında bu Genel Kurulda bulunan saygıdeğer vekillerimizle samimi, medeni ilişkilerimiz olmuştur. Ben her bir vekilimize ayrı ayrı teşekkürlerimi sunuyorum.

Diğer taraftan, fedakârca, gayretle görevlerini ifa eden Başkanlık Divanına keza teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. Türkiye Büyük Millet Meclisi bürokrasisinin tüm görevlilerinin yoğun mesailerini bizzat müşahade ettik. Onlar bu özverili çalışmalarını yapmasalardı Mecliste umulan hasıla gerçekleşmezdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Bu duygularla, Türkiye Büyük Millet Meclisi ailesine en derin saygılarımı ifade etmek istiyorum. Umut, refah ve gelecek büyük Türk milletine olsun diyorum. Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Oya Ersoy.

Buyurunuz Sayın Ersoy. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA OYA ERSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, daha insanlarımız enkaz altındayken yayımlanan 126 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hakkında önce çevre örgütleri, ekoloji platformları bir açıklama yapıp tar ve asrın ihmalinin neden olduğu bu başınıza yarattığınız felaketi bu kararnameyle devam ettirmek istediğinizi açıkladılar. Anayasa'ya ve kanunlara açıkça aykırı olduğunu bilim insanları, hukukçular ifade etti. Evet, ardından İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü öğretim üyeleri ve yardımcıları ortak bir bildiri yayınladı. İTÜ'lü akademisyenler, nitelikli geçici barınma alanlarının öncelikli olduğunu ifade etti ve kararnamenin bütün Anayasa'ya aykırılıklarını da bir bir açıkladı. Ne yaptınız? İTÜ Rektörlüğü bölümün sitesine erişimi yasakladı, artık bilim insanlarının açıklamasına hiç kimse ulaşamıyor; sosyal medya hesaplarını kapattı, deprem kararnamesine itiraz eden akademisyenleri hedef aldı ve dün itibarıyla da Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Başkanı Sayın Profesör Doktor Funda Yirmibeşoğlu görevden alındı.

Evet, sizin bilime de bakışınız, zaten bu büyük afeti başınıza bu kadar felaket hâline getirmenizin tek nedeni ve en

büyük nedeni bilimi şöyle elinizin tersiyle bir kenara itmenizden kaynaklı ve bildiğiniz yolda da devam ediyorsunuz. Deprem sonrası yerleşim alanlarında yapılacak faaliyetlerin bilimsel verilerle yapılması gerektiğini belirtmek, kentlerin yapılardan ibaret olmadığını hatırlatmak, siyasi saiklerle yapılan ve planlama ilkelerini yok sayan rant odaklı inşaat faaliyetlerine karşı çıkmak mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının, her şeyden önce de bilim insanlarının bizzat görevidir. Üniversiteleri sizin atadığınız, sarayın atadığı rektörler tam bir AKP teşkilatı gibi görüyor. Aslında siz bu ülkeyi nasıl yönetiyorsanız onlar da üniversiteleri öyle yönetiyor. Rektörler bütün kurumun birikimini, değerlerini, bilimsel üretimini hedef alıyor ve mesleğine, bilime, akademik özgürlüğe sahip çıkan akademisyenleri de cezalandırıyor; üniversiteleri bilim odağı olmaktan tamamen çıkarıyor.

Şimdi, bu kararnameyle niyetiniz çok açık. Bir, deprem bölgesindeki tüm illerde orman, mera alanlarını herhangi bir engelle karşılaşılmadan yapılaşmaya açmak. O nedenle, planlamayı devre dışı bırakıyorsunuz, mülkiyet hakkına sınırlamalar getiriyorsunuz ve ne için bunu yapıyorsunuz? Yine her zaman en iyi yaptığınız şeyi yapıyorsunuz; şirketlerinize sermaye transferi için. Evet, siz, depremin üzerinden şirketlerinize sermaye transferi yapıyorsunuz. Ama artık bitti, bitti. Artık gemiyi terk edebilirsiniz. Yirmi yıl boyunca yediniz içtiniz, sadece kendiniz için değil; eşinize dostunuza, yandaşlarınıza yedirip içtiniz. Bir maaş yetmedi, üçer beşer maaş dağıttınız, aldınız. Bir ihale yetmedi, ihaleleri yüzer yüzer dağıttınız. Kupon araziler, yatlar, katlar, mülkler, saraylar; bunların hepsini götürdünüz. Tutarsız ve ilkesiz bir dış politikanız nedeniyle bu ülkenin saygınlığını iki paralık ettiniz. Bu ülkenin çocuklarına harcanması gereken o milyonlarca parayı, sırf sizin savaş çığırtkanlığınız nedeniyle silahlanmaya ayırdınız; evet, çocuklardan çaldınız, silahlanmaya ayırdınız. Çıkardığınız imar aflarının bedelini 50 binin üzerinde insanımız yaşamını kaybederek ödedi. Evet, geride kalanlar, milyonlarca insan sevdiklerini kaybetti, aç açıkta kalarak hâlâ ödemeye devam ediyor. Sanatta, sporda, kültürde bu ülkeyi yirmi yıl değil tam yüz yıl öncesine geri götürdünüz.

Hepsini nasıl yaptınız? Hepsini bu ülkenin halklarının emeğini, alın terini sömürerek yaptınız. Evet, yüzde 99'un emeğini, ürettiklerini yüzde 1'in çıkarı için seferber ettiniz. Kentleri yağmalayarak yaptınız, doğayı talan ederek yaptınız. Cumhuriyet Dönemi'nin toplam ekonomik birikiminin yüzde 90'ını satarak başta eğitim, sağlık ve barınma hakkı olmak üzere halkın en temel yaşamsal haklarını gasbederek yaptınız. Talimatlı yargı, büyük bir hukuksuzluk düzeni yaratarak yaptınız. Siyaseten baş edemediklerinizi, rakiplerinizi, aklıyla baş edemediğiniz rakiplerinizi yargı yoluyla cezaevlerine koyarak yaptınız. Halkın rızasını alamadığınız, seçilemediğiniz belediyeleri kayyum atayarak yaptınız, gasbederek yaptınız. Düşünce özgürlüğü, basın özgürlüğü, toplantı ve gösteri hakkı, demokrasi, insan hakları adına kırıntılarını bırakmadınız; hepsini ortadan kaldırarak yaptınız. İnancı kullanarak yaptınız, gericiliği hortlatarak yaptınız. Kadın düşmanlığını teşvik ederek, çocuk istismarını koruyarak kollayarak yaptınız. Yalan söyleyerek yaptınız. Öğrenci, çalışan, işsiz, bu ülkenin yüzde 96 gencini umutsuz bıraktınız, umutlarını çaldınız. Liyakat yerine biat üzerine kurulu yöneticiler yarattınız. Bilime kulak vermediniz, insan hayatına değer vermediniz; koltuklarınızdan başka bir şey düşünmediniz.

Ve yirmi yılın sonunda büyük bir ekonomik yıkım, kutuplaşmış bir toplum, yozlaşmış sosyal ilişkiler ve enkaz altında on binlerce can bıraktınız ama artık bitti, gidiyorsunuz, gideceksiniz, biliyoruz, bütün halklarımız biliyor; ne tasfiye operasyonlarınız ne düşmanlaşma siyasetiniz ne kumpaslarınız ne de kapatma davalarınız işe yaramadı, yarayamayacak. Sizden öncekilerin yaptığını yapmaya devam ettiniz ama her defasında mücadeleyi büyüttünüz.

"Cellat uyandı yatağında bir gece
'Tanrım' dedi 'Bu ne zor bilmece'
Öldükçe çoğalıyor adamlar
Ben tükenmekteyim öldürdükçe..."

Evet, tükeneceksiniz, tükendiniz ve siz, tükenerek gidiyorsunuz. Evet, giderken de saldırarak, pusu kurarak kalmaya çalışacaksınız; bunu biliyoruz. Sandıkta tezgâh kuracaksınız, oyları sayarken, açıklarken manipölasyon yapacaksınız; bunu biliyoruz. Yapmadınız mı? Hepsini yaptınız, defalarca kez yaptınız, yeniden deneyeceksiniz.

Biz, haziran-kasım arasındaki yaşadıklarımızı, bu ülke halklarına yaşattıklarınızı asla unutmamak, unutturmayacağız ve siz yenildiğinizde de iktidarı kaybettiğinizde de hesap vermekten kurtulamayacaksınız. Ama bu sefer durum farklı, yok öyle yağma. Sakın denemeyin, kirli oyunlar peşinde koşmayın ve sizi bir kez daha uyarıyorum: Hukuksuzluğa kalkışmayın, provokasyon tezgâhlaymayın, zaten bu ülkenin tarihine kara bir leke olarak geçtiniz ve o tarihte kalın. Ve gelmeye hazırlananlar sizlere de bir iki lafım var. Evet, bol laflarla, vaatlerle şu an etrafta dolanılıyor, yürüyorsunuz. Bu ülkenin halkları her seçim öncesi benzer lafları, benzer vaatleri defalarca ve defalarca duydu ama bu ülkede bir atasözü var, onu hatırlatmak istiyorum: Laf ağızdan çıkana kadar o lafa sen hâkimsin ama ağızdan çıktıktan sonra o laf artık sana hâkim olur yani tutamayacağınız sözler vermeyin, verdiğiniz sözleri de mutlaka ama mutlaka yerine getirin. O verdiğiniz sözlerin hepsinin biz takipçisi olacağız ve "Dün dündür, bugün bugündür." demenize asla ve asla izin vermeyeceğiz. Ayrıca, biliyoruz, içinde şu gidecek olanlara benzeyenler de var, koltuk, mevki, makam düşünenler de var, kişisel çıkarı için kullanacak olanlar da var; yeni iktidarı paylaşmak için el ovuşturanlar, sizler de bilin ki artık işiniz kolay değil hem de hiç değil. Bu ülkenin halkları, bu ülkenin sosyalistleri bunca yıkımın ardından, bunca suistimalin ardından, bunca adaletsizliğin, bunca bunca hukuksuzluğun, talanın ve yağmanın ardından, bezirgânlığın ardından halkların umudunun çalınmasına asla ve asla izin vermeyecek. Sarayı gönderdikten sonra yapacak çok işimiz var, yirmi bir yıllık yıkım yeniden yapılacak bu ülkede, evet, yeniden inşa edeceğiz, halktan çalınan her şey halka iade edilecek, kapitülasyonlar kaldırılacak, Kürt halkının hakları verilecek, kadınlar eşit ve özgür yaşayacak ve eğitim sistemi topyekûn değişecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

OYA ERSOY (Devamla) – Üniversiteler özerk ve demokratik olmadan asla olmaz, çevre ve doğanın talanı devam ederek olmaz, sömürü bitmeden olmaz ve son sözüm: Saray yenilecek, bu ülkenin tarihinde yeni bir sayfa açılacak. Ancak biz sosyalistler biliyoruz ki işimiz, görevimiz, misyonumuz bitmeyecek çünkü bu topraklarda gerçek adalet, gerçek eşitlik, gerçek barış sadece ve sadece bizler eliyle gelir. Bu hedef gerçekleşene kadar biz bu toplumun en küçük nüvesinde mücadele etmeye, örgütlenmeye devam edeceğiz.

"Saraylar saltanatlar çöker
kan susar bir gün
zulüm biter.
menekşeler de açılır üstümüzde
leylaklar da güler.
bugünlerden geriye,
bir yarına gidenler kalır
bir de yarınlar için direnenler...
bitmedi daha sürüyor o kavga
ve sürecek
yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek!" (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Müzeyyen Şevkin.

Buyurunuz Sayın Şevkin. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, depremin üzerinden henüz on sekiz gün geçmeden ve enkazın altında daha insanlar varken ne yazık ki 24 Şubat 2023 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 126 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle, deprem nedeniyle olağanüstü hâl ilan edilen illerde yerleşme ve yapılaşmaya ilişkin birtakım düzenlemeler yapılmıştır.

Tabii, bu, idarenin kanuniliği ilkesine aykırı. Anayasa Mahkemesi... Madde 123’e göre aykırı bir durum oluşturuyor. Denetimsiz bir süreç ve muğlak ifadelerle yetki devrine neden oluyor.

Yine, depremden bu yana, bugüne kadar yapılması gerekenler... O olağanüstü hâl Cumhurbaşkanlığı kararnamesi kullanıldı birçok alanda ve 126 sayılı OHAL Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin yani bu kararnamenin buraya getirilmesine neden ihtiyaç duyuldu? Çünkü kalıcı hâle getirilmeye çalışılıyor bu olay arkadaşlar. Çünkü olağanüstü hâlde aşırı olağan döneme sirayet eden düzenlemeler var. Diğer OHAL CBK’leri de niye Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmedi diye değerli milletvekillerine sormak isterim. Tabii, Komisyona getirme süreci de gecikti ve Komisyona getirilmeden Meclise indirildi. Biz sizin bu türden sakıncalı işlem yapacağınızı öngördüğümüz için karşı çıktık, “Afet Yasası işletilsin.” dedik ama maalesef bunu hayata geçirmediniz. Bu Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin konusu aslında kalıcı konutlardı ama kalıcı konaklamayı kanun yerine OHAL CBK’siyle düzenlemeyi tercih ettiniz. Kanun olarak getirseniz biz öncelikli iş olarak elbette ki bu Mecliste bunu görüşür ve ele alırdık.

Değerli milletvekilleri, bahse konu kararname planlamayı reddetmektedir. Ülke tarihinde planlamaya en çok ihtiyaç duyulan bu süreçte planlama meslek alanının gereklilikleri yerine getirilmemekte, plansız gelişme teşvik edilmektedir bu kararnameyle. Deprem bölgesinde yerleşme ve yapılaşma hususlarını belirleyen 126 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 2’nci maddesinin (4) numaralı bendi uyarınca; köy yerleşim alanları dâhil kesin iskân alanlarında ve mevcut kentsel alanda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca onaylanacak plan ve imar uygulamaları beklenmeksizin jeolojik etüt raporu ve zemin etüdü raporu doğrultusunda Bakanlıkça onaylanacak vaziyet planı ve düzenlemelerinde yapı ruhsatına göre uygulama yapılacağı hükmü, maalesef, hüküm altına alınmıştır.

Açıkça belirtmek gerekir ki bu düzenleme, planlamayı süre kaybı olarak görmektedir, böyle bir sığ anlayışa sahiptir. Yapılaşma süreçlerine ilişkin 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili yönetmelikleri tamamen devre dışı bırakan bir süreç başlatılmıştır. Bununla birlikte, yürürlükteki, meri mevzuat gereğince imar planı yapım sürecinde yerine getirilmesi gereken birçok analiz, çalışmaya ve kısıtlara uyma zorunluluğu da ortadan kaldırılmıştır. Normal koşullara göre, 40’a yakın kamu kurum ve kuruluşunun görüşü alınması gerekirken basit bir vaziyet planıyla hiçbir görüş alınmadan konut alanlarının inşasına başlanmıştır. Bu kurum görüşleri olmadan, konut alanlarının yerini belirleyip inşa faaliyetlerine başlamak bambaşka sorunlara yol açabilecek tehlikeli bir yaklaşımdır. Bu düzenleme, bir afetten kaçarken bir başka afete yol açacak düzenlemedir.

Kararnameyle, Mera Kanunu ile Orman Kanunu’na ek 16’ncı maddesinde belirtilen alanların geçici veya kesin iskân alanları olarak kullanılabilmesi hüküm altına alınmıştır. Burada, Tapu Kadastro Kanunu ve bunları yürütmekle sorumlu bakanlık ve kurumların yetkileri de gasbedilmiştir. Orman ve mera alanları ilk gözden çıkarılan alanlar olmuştur. Ülkemiz, maalesef, bir afeti yeni afetlerle unutmak zorunda bırakılan bir ülkedir. Bartın ve Sinop’ta yaşanan sel afetleri, Marmaris orman yangınları ve en son Şanlıurfa’da yaşanan sel felaketi bunun en önemli örneklerindendir. Yapılan bu düzenlemeyle mera ve orman alanları yapılaşmaya açılmaktadır. Orman alanları içindeki kullanımların orman yangınlarını tetikleyen bir unsur olduğu açıktır, Marmaris orman yangını bunu açık şekilde bizlere göstermiştir. Bölgede insan kullanımı arttıkça yangın riski artacaktır çünkü konut alanları ormana bitişik biçimde kurgulanmaktadır. Ülkemiz gıda kriziyle boğuşurken mera alanlarını yapılaşmaya açmak, ülkemizin kısa ve orta vadede yaşadığı gıda krizini derinleştirecek bir düzenlemedir. Hele ki bölgede birçok ilimizin ekonomisinde tarım çok önemli bir yere sahipken mera alanlarının kaybolmasının bölge halkını ekonomik açıdan da zora sokacağı kesindir. Kuraklık artık en çok konuştuğumuz afet türlerinden biriyken mera ve orman alanlarını yapılaşmaya açmak kabul edilecek bir durum değildir. Bunlarla yetinmeyerek mesire yerleri, orman parkları ve turizm amaçlı olarak tahsis edilen orman alanları da kapsama alınmıştır.

Binlerce yıllık geçmişe sahip ve içerisinde yüzlerce yıl yaşayacağımız kentler alelacele kararlarla kurgulanmaktadır. Deprem bölgesindeki kentlerimiz binlerce yıllık geçmişe sahip kadim kentlerdir ve yeni kuracağımız kentlerimizde yüzlerce yıl yaşayacağımız bu mekânları kurgulamamız gerekirken bu kararnameyle bu kentler alelacele kararlarla inşa edilmeye çalışılmaktadır. Bu uzun vadeli süreci uygun şekilde tasarlama noktasında yegâne araç planlamadır ancak bu kararnameyle planlama meslek alanının tüm birikimi, araçları ve olanakları devre dışı bırakılarak kentler yeniden konut alanları olarak alelacele belirlenmektedir.

Peki, buna ilişkin ne yapmalı? Öncelikle belirtmek gerekir ki depremzede vatandaşlarımızın nitelikli konut alanlarına kavuşması elbette herkesin arzusudur ancak kentler, sadece konut alanlarından oluşmamaktadır arkadaşlar. Kentler, konut, ticaret, sanayi alanları, yeşil alanlar ve altyapı, üstyapı tesisleriyle, ulaşım sistemleriyle bir bütün olan yapılardır ve bu kentler, binlerce yıl geçmişi, birikimi, özgün kent kültürü olan yerlerdir. Binlerce yıllık geçmişten yüzlerce yıl sonrasına ait yaşam kurgularını kentlerin sahip olduğu karmaşık yapı içinde kurgulayabilmenin yegâne yolu planlamadır. Sağlam zeminin yanı sıra, tarım, orman, sulak alan, mera ve kıyılarının korunduğu, yine mülkiyet ilişkilerinin, hukukunun korunduğu nitelikli kentsel kurgular için bütüncül ve kapsamlı bir planlama yaklaşımına acilen ihtiyaç vardır. Kentleri, tüm sektörleri ve uzun vadeli perspektif içerisinde tüm riskleri gözeterek planlamak bir zorunluluktur.

Depremzede halkın kentlerin geleceği için söz hakkı mutlaka olmalıdır arkadaşlar. İmar planlaması süreçleri, halkın katılımı ve onların görüşleri alınarak sürdürülmesi gereken süreçlerdir ancak halkın katılım süreci tamamen devre dışı bırakılmış, planlara itiraz süreci ortadan kaldırılmış, aynı şekilde planların askı süresi dahi yok edilmiştir yani itirazdan öte halkın bilgi edinmesi bile engellenmiştir.

Bölgesel kalkınma hamlesi yapılması gerekmektedir burada. Öncelikli olarak yapılması gereken, bölgesel kalkınma hamlesiyle tüm deprem bölgesini içine alacak yatırım planlamasının hayata geçirilmesidir. Bu yatırımların da mekânsal olarak dağılımını yönetecek, bölgeler arası gelişmişlik farklılığını azaltmayı hedefleyen bir bölge planlaması yapılması gerekmektedir. Yaşadığımız depremin boyutu, evet, büyüktür ama bunun afete dönüşmesi tabii ki siyasi tercihler nedeniyle olmuştur. Bina, beton, demir ölçeğinde tartışmalarla, sadece konuta odaklanmış yaklaşımlarla bölgenin kalkındırılması, nitelikli ve uzun vadede bölge halkının refah içinde hayatını sürdürmesine olanak verecek yaşam alanlarının kurgulanması mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, bu kararnamenin yayınlanmasından bugüne kadar tam 106 ihaleye çıkmıştır, ihale yapılmıştır ve ihaleler maalesef pazarlık usulüyle kapalı kapılar ardında yapılmıştır, kamuoyuyla paylaşma ihtiyacı duyulmamıştır, dolayısıyla denetimden de uzaktır. Yani amaç kamusal yararı öcelelemekse bu ihaleler şeffaf olmalıydı arkadaşlar. Kararnamenin komisyonlarda görüşülmeden yasalaşması beklenmeden bu kadar ihaleye çıkılabiliyorsa Meclise getirerek neyin peşindesiniz? Siz bu olağanüstü hâli kalıcı kılmayı hedefliyorsanız arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Evet, tabii, artık seçimlere sayılı günler kaldı arkadaşlar. Tüm çözüm önerilerimizle, “13’üncü Cumhurbaşkanımız” Sayın Kılıçdaroğlu’nun öncülüğünde, afet riski giderilmiş; yaraları sarmaktan öteye geçmeyen politikalarının gömüldüğü, enkaz altında kaldığı; afet politikalarının risk azaltmaya dönüştürüldüğü; insanların mutlu ve huzurlu yapılarda yer aldığı bir Türkiye mümkün. Bunu kim yapacak? Biz yapacağız, baharı getireceğiz; 13’üncü Cumhurbaşkanımızla inşallah afete dayanımlı kentleri biz kurgulayacağız.

Teşekkür ediyorum hepinize. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

Personel görevlendirilmesi

MADDE 3- (1) 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında istihdam edilen personel, bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde belirtilen ve Bakanlık, bağlı ve ilgili kuruluşları ile bunların iştiraklerince yürütülen iş ve işlemlerde Bakanlıkça görevlendirilebilir.

BAŞKAN – 3’üncü madde üzerinde söz isteyen, İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Aytun Çıray.

Buyurun Sayın Çıray. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; yarın tarihimizin en büyük deprem yıkımının üzerinden iki ay geçmiş olacak. Maalesef, geride kalan altmış gün içinde acılar katlandı; yıkımdan sağ çıkanlar yaslarını dahi tutamadılar, depremin binbir çeşit ağır travması yetmiyormuş gibi bir de en temel ihtiyaçlarını bile karşılamaktan âciz bir iktidar gerçeğiyle karşı karşıya kaldılar. Yakınlarının, sevdiklerinin, komşularının ve hemşehrilerinin enkazlardan yükselen feryatlarını bazı yerlerde kırk sekiz, bazı yerlerde yetmiş iki saat boyunca çaresizlik içinde dinlemek zorunda kalanlar, yerleri yanlış belirlenmiş çadır kentlerde su baskınına, sele maruz kaldılar, depremedeyken bir de selzede oldular; üstüne üstlük susuzlukla hâlâ boğuşuyorlar, yıkanmak bir yana, hastaları dahi içecek sağlıklı suya ulaşamıyor. “Depremde, AKP devleti, en çok enkaz altında kalan bir kazazede durumunda; millet, enkazın altından sadece canlarını değil, iktidardaki zihniyetin yirmi bir yılda kurumsal yıkıma uğrattığı devleti de çıkardı.” demiştik ancak hâlihazırdaki manzara maalesef hiç de bu izlenimi vermiyor; devlet, altmış günün ardından felç olmuş görüntüsüyle iktidarın seçim kampanyasına hizmet etsin diye tasarlanmış inşaat ihalelerine alet ediliyor.

Değerli arkadaşlar, milletimize bahar umudunu ve sevincini yaşatacak seçimlere sadece otuz dokuz gün kaldı. Otuz dokuz gün sonra, Türkiye’yi bütün istatistiklerde en dibe çeken bu otokratik tek adam iktidarı, bu süre içinde kendini mutlak bir kuvvetler birliği rejiminin her türlü bağlayıcı kanun ve hatta Anayasa’nın üstünde gören tek adam, çok ağır yıkımı malum fırsatçılığıyla kullanmaya yani bu depremi de seçim kampanyasının aleti hâline getirmeye çalışıyor. Depremde yerle bir olmuş şehirlerimiz üzerinden bir seçim kampanyası ilerletmeye karar verdikleri anlaşılıyor. Felaketin muazzam boyutları ve yıkımı tam olarak ortaya çıkmadan afetin vurduğu tüm yerleşim birimlerinde yüz binlerce konutun bir yıl içinde inşa edileceğini ilan etti. Keşke bu yapılabilsen... Şüphesiz, depremde çok ağır bir yıkıma uğrayan şehir merkezlerinin yeniden inşa edilmesi gerekiyor, hem de olabilecek en kısa sürede ve yapılabilecek en sağlam şekilde. Bu, devletimizin depremede vatandaşlarımıza karşı en temel yükümlülüklerinin başında geliyor ama olabilecek en kısa süre şartı nedir, neyi kastetmektedir Sayın Cumhurbaşkanı? Eğer bir yılı kastediyorsa bu tam bir aldatmaca, yüz binlerce felaketzedenin vicdansız istismarından başka hiçbir şey değil çünkü çok daha küçük boyuttaki bir yıkımda... Biliyorsunuz, 30 Ekim 2020’de İzmir’de Sisam Adası merkezli 7,0 büyüklüğünde bir deprem oldu. Bu depremde 17 bina yerle bir oldu, 506 bina çok ve ağır hasar aldı, 511 bina da orta hasar aldı. Depremde yıkılan çok katlı 17 binanın enkazında 116 vatandaşımız hayatını kaybetti. Neticede, depremde evleri yıkılan veya ağır hasar gören vatandaşlarımız için TOKİ 5.061 konutun inşasına başladı. Şimdi sıkı durun, inşasına girilen 5.061 konutun 2.245’i depremden ancak iki yıl sonra, 27 Ekim 2022’de tamamlandı yani İzmir’deki depremin yaralarının kapatılması iki buçuk yıl sürdü. 2.816 konutun iskânı ve hak sahiplerine teslim işlemleri ise henüz bitmekte.

Görüldüğü gibi, İzmir’in uğradığı yıkım 6 Şubat depremlerinin yol açtığı yıkım yanında çok hafif olmasına rağmen deprem konutu hak sahiplerine konutlarının teslim süresi en az iki yıl olmuştur. Oysa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum’un 18 Mart tarihli açıklamasına göre, 6 Şubat 2023 depremlerinden çok ağır biçimde etkilenen illerimizde 883 bin bağımsız birimi içeren 301 bin bina ya yıkılmış ya da çok ağır, orta hasarlı olarak değerlendirilse bile güvenle ikamet edilemeyecek kadar hasar almıştır. Şüphesiz, İzmir’deki 5.500 deprem konutu iki-iki buçuk yılda hak sahiplerine teslim edilmişse milyonlarca hak sahibini içeren 300 bini aşkın bina, kim bilir, bu iktidarın elinde kaç yılda bitirilecek. Ancak bu ağır görev ve sorumluluk belli ki Millet İttifakı’nın iktidarına kalacak. 14 Mayıs seçimlerinden sonra, inşallah, devleti 6 Şubatta enkaz altında bırakmış olan bu tek adam iktidarı değil, Türkiye’yi yönetecek olan Millet İttifakı bu inşaatları bitirecektir. Bu ucube sistemin alametifarikası olan betona dayalı gözü doymaz bir rant hırsı da böylece sona ermiş olacaktır. Bu öyle bir gözü dönmüş açgözlülük ki gerçek can kaybı sayısının dahi gizlendiği bir depremde TOKİ, Emlak Konut ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından açılan 106 ihalede iktidar yandaşı şaibeli inşaat şirketlerine 116 milyar liralık ihale verildi. Soruyorum: Bu ahlaksız acele neden? Seçim kampanyasında... Hayatta kalanlara, yakınlarına yetmiş iki saatte ulaşamadınız, onların dona dona ve yaralar içinde ölmesine yol açtınız, acele etmediniz de bu ihaleleri yapmakta aceleniz niye? İnsanlarımızın bu vicdansızlığı hissetmeyeceklerini mi sanıyorsunuz? Onların ne kalpleri ne de vicdanları sizin gibi nasır bağlamış değil.

Sizi uyarıyorum, önceliklerinizi karıştırıyorsunuz; siz iktidardan gidiyorsunuz, yolcu Abbas’sınız, yolcu Abbas gibi davranın. Mesela, 100 milyon tonu bulması beklenen enkazı çevreye zarar vermeyecek, tarım alanlarını ve yer altı sularını asbest gibi kanserojen kirleticilerle kirletmeyecek şekilde toplayın, döküm alanlarını deniz kıyılarından uzak noktalar olarak belirleyin. Mesela, demir gibi, ekonomik olarak yeniden değerlendirilebilecek unsurların ayrıştırılmasına önem verin. Maalesef, 14 Mayıs kadar odaklanmanız gereken bu asli işi hafife alıyorsunuz, üzerine ciddiyetle eğilmiyorsunuz; rantı önemsiz ama alışkanlıklarınıza ters düşüyor. Oysa vatandaşlarımız için enkazların sağlıklı bir şekilde kaldırılması ve bertaraf edilmesi hayati bir önem taşıyor. Sivil toplum kuruluşlarımız bunun için teyakkuzda, onlara kulak verin. Asbest ve tehlikeli kimyasal içeren hafriyatları bilimsel yöntemlerle ayrıştırın, bertaraf edin, hayat döngüsüne ve doğaya zarar vermeyecek biçimde depolanmasını sağlayın; giderayak memleketi bir faydanız dokunsun.

Sayın İçişleri Bakanı Süleyman Soylu 1 Nisanda ne demiş? “Hatay’ın yüzde 80’i boş arsa olacak.” Yıkımın büyüklüğünü hem çok acı verici hem de çok çarpıcı biçimde ortaya koyan bir benzetme. Ancak aynı zat, bugün ölüm sayısını 50.399 olarak açıkladı. Oysa gidin Hatay’ın bir ilçesine, mesela Kırıkhan’a, 120 bin nüfusa sahip Kırıkhan nasıl yerle bir olmuş bir görün; Kırıkhanlılarla bir konuşun, tam üç gün boyunca ulaşılamayan insanların enkaz altında önce çılgın ata ata, sonra inleye inleye can verdiklerini, Kırıkhan’da kaybın büyüklüğünü size nasıl anlatacaklarını görün ve duyun. Ardından İskenderun’a geçin, sayıların

nasıl büyüdüğünü görün ve bunların verdikleri tüm resmî sayıların neden yanlış, neden hep çarpıtılmış olduğunu bir düşünelim. Maksatları ne? "Ölülerimiz mezarlardan kalkıp oy kullanmalı." diyen sapık bir zihniyetten feyzalmaları olmasın? Bu defa buna izin vermeyeceğiz, acılarını kalplerimize gömdüğümüz insanlarımızın kirli amaçlarla kullanılmasına asla müsaade etmeyeceğiz. Şimdi gidin ve bu kayıt işleri doğru dürüst, adam gibi yapın.

İhalelere gelince; 15 Mayıs millet baharı o konuda zaten gereğini yapacak, kendinizi boşuna yormayın; siyasi günahlarınıza günah, hukuki garabetlerinize de garabet eklemeyin.

Saygılar sunuyorum arkadaşlar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan.

Buyurunuz Sayın Paylan.

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bir yasama döneminin daha sonuna geldik, seçime gidiyoruz. Bu dönemde -bütün arkadaşlarımız için söylüyorum- maalesef, toplumsal tek bir meseleye çözüm bulamadık arkadaşlar. Birisi çıksın "Toplumsal şu meseleye çözüm bulduk." desin, ben sözümü geri alacağım. Toplumsal tek bir meselemize çözüm bulamadık. Oysa millet bizi buraya sorunlarımızı çözmek için gönderiyor, millet bizlere bunun için maaş veriyor, "Gidin, sorunlarımızı çözün." diyor. Bakın, burada pek çok toplumsal kesimden insan var; Türk'ü var, Kürt'ü var, Alevi'si var, Sünni'si var, pek çok etnik kimlikten pek çok inancı taşıyan insan var. Ben de Ermeni ve Hristiyan bir yurttaş olarak her zaman burada, bu toplumsal barış için konuştum ve bunu sağlayacak bir toplumsal sözleşmeye ulaşmak için hepinize çağrı yaptım. Ve hepimizin değerli arkadaşlar, burada başarması gereken şey şuydu 85 milyonun temsilcisi olarak: Birbirimizin varoluşuna saygı arkadaşlar, en temel meselemiz bu, birbirimizin varoluşuna saygı.

Ben Ermeni olmayı tercih etmedim, Ermeni bir ana babadan doğduğum için Ermeni oldum. Ben daha sonra Hristiyan oldum. Bir Ermeni okulunda okudum, dilimi öğrendim, kültürümü öğrendim, varoluşumu böyle sağladım. Sonra sokakta arkadaşlarımla oynadım, Türk, Kürt arkadaşlarımla tanıştım, onlarla kardeş olduk, birbirimizle hemhâl olduk ve birbirimizin ön yargılarını giderdik. Ama bu şansa sahip olmayan memlekette milyonlarca insan var, "Ermeni kimdir?" bilmeyen milyonlarca insan var, Kürt'ü öteki gören, Alevi'yi öteki gören milyonlarca insan var çünkü birbirlerini tanımıyorlar bu insanlar. Birbirimizi tanımak ve birbirimizin varoluşuna saygı göstermektir meselemiz değerli arkadaşlar.

Bakın, uzun zamandır yırtıp atamadığımız bir deli gömleği var; tekçilik dayatılıyor bize, tek kimlik dayatılıyor, tek dil dayatılıyor. Değerli arkadaşlar, niye tek dil olsun ya? Biz bir imparatorluk bakiyesiyiz, onlarca dil imparatorlukta bir arada yaşamış; onlarca inanç, yüzlerce inanç bir arada yaşamış bu imparatorluk çatısı altında öyle değil mi? Ama ne zaman ki tekçiliği dayatmışız, o günden beri iflah olmuyoruz bence.

Bakın, Osmanlı'nın son yüzyılı da demokrasi mücadeleleriyle geçmiş; eşitlik, adalet mücadeleleriyle geçmiş. Osmanlı'da da her şey dört dörtlük değildi; bu anlamda eşitlik mücadeleleri varmış. Ama bu eşitlik mücadelelerine baskıyla, istibdatla cevap verenler de olmuş; bu yüzden Osmanlı devrilmiş, işte o eşitlik mücadelelerine gerekli mukabeleyi yapamadığı için Osmanlı yıkılmış. Daha sonra, Cumhuriyet Devri'nde, her ulus devleti döneminde olduğu gibi -pek çok ulus devlette aynı durum dayatılmış- tekçilik dayatılmış ama değerli arkadaşlar, özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa şapkaı önüne koymuş "Bu tekçilik dayatması bizde büyük felaketlere yol açtı, artık demokrasiye dönmemiz gerekiyor." demiş ve birlikte yaşadıkları halklara eşitlik, birlikte yaşadıkları inançlara eşitlik yolunda adımlar atmışlar. Her şey dört dörtlük mü Avrupa'da? Hayır ama bu yönde bir çaba var, bu yönde toplumsal sözleşmeler yapılmış, anayasal haklar iade edilmiş. Değerli arkadaşlar, bizlerin de yapması gereken budur ama maalesef bunu yapamadık, kimlikleri eşit kılamadık.

Bakın, memlekette 25 milyon Kürt yaşıyor, her 4 kişiden 1'i, hatta fazlası Kürt. Ya, Kürtler diyor ki: "Benim bir kimliğim var, benim bir dilim var." Ve hâlâ şunu başaramamışız cumhuriyetimizin 100'üncü yılında, en basitini söylüyorum bakın, en insani olanını, çocuktan başlayarak söylüyorum: Ana dilinde eğitim hakkını sağlayamamışız Kürt halkına. Bu bizim utancımız olmalı değerli arkadaşlar. Bakın, ben bir Ermeni okulunda okudum, hayatıma Ermenice başladım, sonra hayatıma Türkçe girdi, sonra İngilizce girdi, sonra İspanyolca ve pek çok dil girdi; şimdi Kürtçeyi de öğrenmeye çalışıyorum. Bakın, Türkçeyi fena konuşmuyorum değil mi? Konuşabiliyorum. Hayata Ermenice başlamam, Ermenice eğitim almam diğer dilleri konuşmamı engellemedi, tam tersine bunu güçlendirdi. Çok dilli olmak yeni dilleri öğrenmeyi daha rahat hâle getirir. Kürtlerin de hayata Kürtçe başlaması Türkçeyi öğrenmesinin önünde bir engel değildir, tam tersine Türkçeyi o zaman çok daha kolay öğrenirler, çok daha kolay kendilerini ifade ederler, İngilizceyi de daha kolay öğrenirler. "Niye başka ülkelerde İngilizce çok daha kolay öğreniliyor da bizim ülkemizdeki lise mezunu çocuklar iki kelime İngilizceyi yan yana getiremiyor?" diye bir düşünmemiz lazım. Dillerden, inançlardan, kültürlerden korkmamamız lazım değerli arkadaşlar. Bakın, "zenginlik" "zenginlik" diyorsunuz, zenginliğimiz de niye bu zenginliğe bir değer vermiyorsunuz? Niye bu zenginliğin önünü açmıyorsunuz? Niye bununla ilgili yasal, anayasal tedbirleri almıyoruz; birbirimizin varoluşuna saygı duymuyoruz?

Değerli arkadaşlar, milletvekili olarak benim amacım Türkiye'yi demokrasiye taşımaktır, gerçekten bu duyguyla buraya geldim sekiz yıl önce ama sekiz yılda Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan oldum. Demokrasi liginde basamak basamak maalesef düştük, geriye düştük ve bu konuda hepimizin bir öz eleştiri vermesi gerekir.

Değerli arkadaşlar, bakın, hep gelecekle ilgili konuşuyorum. Niye hep aynı hataları yapıyoruz biliyor musunuz? Çünkü geçmişini bilmiyoruz, geçmişle yüzleşmiyoruz çünkü değerli arkadaşlar. Bakın, geçmişteki hatalarıyla yüzleşen uluslar gelecekte aynı hataları yapmıyorlar. Depremlerden bahsedelim. 99 Marmara depremiyle yüzleşseydik Hatay'da, Maraş'ta, Malatya'da, Adıyaman'da 50 binden fazla yurttaşımızı kaybeder miydik? Kaybetmezdik. Ama bakın, o depremle de yüzleşmedik, bu Meclis bunu gündemine almadı. O yüzden, bu depremle ilgili tedbirleri almadığımız için bir sonraki depremde yine on binlerce yurttaşımızı kaybedeceğiz. Çünkü geçmişle yüzleşmeyi bilmiyoruz, bundan ders çıkarmayı bilmiyoruz, bunu bir zayıflık olarak görüyoruz. Arkadaşlar, oysa bu bir güçtür; zayıflık değil geçmişle yüzleşmek, öz eleştiri vermek; özür dilemek güçtür, güç. Ama hatamızla yüzleşmediğimiz sürece kaybetmeye devam edeceğiz.

Ben bu açıdan "Geçmişle yüzleşelim." dedim, siz bunu yanlış anladınız ama. Dedim ki: "Bu topraklarda yaşayan her 5 kişiden 1'i Ermeni'ydi, bugün hepimizi toptasınız bir futbol stadyumunu dolduramayız. Başımıza kötü bir şey geldi, devlet eliyle buradan sürüldük, mahvolduk, parçalandık, yıkıldık, buna bir bakın." Bakmadınız, bakmak istemediniz, hiçbir zaman da bakmak istemediniz, bu yüzden değerli arkadaşlar, bu sıra dayatması sürdü. Bir tek Ermeni dayak yemedi ki, Rum da dayak yedi, Türk de dayak yedi, Kürt de dayak yedi, sosyalist de dayak yedi; bu ülkede eşitlik, demokrasi, barış isteyen herkes dayak yedi çünkü müesses nizam için esas olan, bu yolda devam etmektir yani sıra dayatmasını devam ettirmektir; bir gün o iktidarın eliyle, bir gün bu iktidarın eliyle devam ettirmektir.

Zannettik ki Abdülhamit gittiğinde bu ülkeye demokrasi gelecek. Öyle değil mi? Biz Ermeniler öyle zannetmiştik. Öyle olmadı, beteri geldi; gider eteri, gelir beteri oldu. Şimdi de zannediyoruz ki Tayyip Erdoğan gidince bu ülkeye demokrasi gelecek. Belki öyle olmayacak, olabilir de olmayabilir de. Bu bizim demokrasi anlayışımızla ve bu yolda yapacağımız mücadeleyle ilgili olacak değerli arkadaşlar. Bakın, Tayyip Erdoğan gittiğinde bu ülkeye demokrasi gelmesinin tek bir şartı vardır, bu ülkenin Meclisinin bu iradeyi alması ve bu ülkenin bütün meseleleriyle, geçmiş ve gelecek bütün meseleleriyle yüzleşmesidir.

Bu kulaklar babaannemin söylediklerini duydu arkadaşlar -babaannemin ailesi bir zanaatkârı- bu kulaklar şunu duydu: "Bir gün devlet geldi, önce babamı götürdü; bütün erkekleri götürdü, bir daha gelmediler. Sonra anamı götürdüler, kadınları götürdüler. Beni Müslüman Hasan amcaya teslim etti. O da bir emanet gibi beni sakladı, 'Ermeni saklayan evinin önünde asılacak.' fermanı olmasına rağmen canı pahasına beni sakladı. Ben bu sayede hayatta kaldım." dedi. İşte, biz, Hasan amcanın vicdanına, ırfanına sığınmış bir insanız, bu sayede hayatta kalmışsınız. Şimdi, bu acıya bu Meclis bakmayacaksa arkadaşlar, kim bakacak? Şimdi, ben bu yüzden bu önergeyi verdim diye burada beni linç ettiniz. Dedim ki: "Bu meseleye Washington'daki Meclis bakmasın, Paris'teki Meclis bakmasın, Berlin'deki Meclis bakmasın; benim vatandaşı olduğum, binlerce yıldır yaşadığım Türkiye'nin Meclisi baksın, Türkiye Büyük Millet Meclisi baksın, bu acının adını koysun, adaletini sağlasın." Bunu söyledim, siz bunu ihanetle eş değer tuttunuz değerli arkadaşlar. Bu mesele bu Mecliste konuşulmazsa benim acım başka meclislerde meze olur arkadaşlar; benim yaramı kanatan durum da budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

GARO PAYLAN (Devamla) – Benim gelecek dönem milletvekillerine çağrımdır; bütün meselelerimizi bu Mecliste konuşalım, bu Mecliste çözelim, bu Mecliste adaletini sağlayalım ve gelecek kuşaklara bırakmayalım. Meseleleri dedelerimizden miras aldık. Üç kuşaktı hiçbirimiz gün yüzü görmüyordu bence. Çocuklarımıza bu meseleleri bırakmak gibi bir hakkımız da yoktur değerli arkadaşlar. Hep beraber bu meselelerle yüzleşecek cesarete sahip milletvekillerinin yeni dönemde Mecliste olması ve sorunlarımızı çözmesi umuduyla hepinize hoşça kalın diyorum.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sivas Milletvekili Sayın Ulaş Karasu.

Buyurunuz Sayın Karasu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ULAŞ KARASU (Sivas) – Sayın Başkan, görüşülen kararnamenin 3'üncü maddesinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 110 bin kilometrekare alanı etkileyen 2 büyük depremin ardından bölgeyi yeniden inşa etmek, altyapı ve konut ihtiyacını karşılamak ve bu yönde çalışmalar yapmak hepimizin görevi. Ancak bunu yaparken bilimin temel kurallarını yerine getirmesek yeniden aynı felaketlerle karşılaşmak durumunda kalırız. Bugün görüştüğümüz kararname, bilimin temel kurallarını hiçe sayan bir belge olarak tarihteki yerini almıştır. Bu kararnamedeki "deprem bölgesinde, iskân alanlarında ve kentsel alanlarda, Bakanlıkça onaylanacak plan ve imar planlarının beklenmeksizin harekete geçirileceği" ibaresi bizlere açıkça şehir planlamasının tamamen yok sayıldığını göstermektedir. Büyük afetlere uğrayan kentlerde afetin hemen ardından yeniden inşa süreçlerine başlanır; bu doğru ancak bu yapılırken şehir planlaması esas alınır, 11 ilde bunun yok sayıldığını görüyoruz.

Yine, kararnameyle yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hâllerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılmasının önu açılmıştır. Kararnamedeki en kritik noktalardan biri burasıdır. Tüm bu gerekliliklerden ihale sürecini ayırırsanız bir konutun ortalama maliyetini doğru tahmin edemezsiniz. Plan, proje, kamulaştırma, zemin etüdü gibi inşaatın temel kurallarını yok sayarak bir toplu konut yaptığınızda yapının maliyetini sadece ihaleyi alan taraf belirlemiş olur. Bölgedeki tüm ihaleleri 21/b'ye göre yaptığınızı da bildiğimizden, buradan bize çıkan sonuç: İktidar, şirketlerin kestiği faturaya "ama"sız, "fakat"sız "Evet." demektedir. Kararnamenin sadece bahsettiğim bu ayrıntısı dahi devleti milyarlarca zarara uğratmak için yeterlidir.

Depremi hemen ardından yapılan ilk ihalelerdeki fiyatlar bize çok şey anlatıyor. Sadece Gaziantep'te ihaleye çıkılan 400 köy evi için 925 milyon bedel biçilmiş yani tek bir köy evi için 2 milyon 300 bin liralık maliyet söz konusu. İşte burada maliyet hesapları doğru yapılmadığı için hem devletin kasasına hem de depremzedelere büyük bir yük binmiş oluyor.

Bu kararnamedeki bir başka problem ise bu bölgelerde imar işlemlerinin tamamlanamaması, mülkiyet ve kamulaştırmanın es geçilmesi bölgedeki imar planı askı sürecini tamamen yok etmekte ve böylelikle bölge halkının talep ve itirazları da yok sayılmaktadır. Yıllardır o bölgelerde yaşayan, üzerine bir de büyük bir felakete şahitlik etmiş vatandaşların taleplerini ve itirazlarını yok sayarak uzun, verimli yerleşim planı kuramazsınız.

Deprem bölgesinde yapılan çalışma sadece konuttan ibaret değildir, deprem bölgesinde aslında yeniden bir yaşam alanı inşası yapılması gerekmektedir. Ancak iktidar, üzerindeki deprem baskısını kırmak için bir an evvel temel atmanın peşindedir yani deprem bölgesinin imar ve inşası Sayın Cumhurbaşkanı için bir reklam kaynağı olmasaydı kendisi her programda bir yılda yapılacak konut sayısında açık artırmaya gitmezdi. Maşallah, kendisi bir gün çıkıyor "200 bin konut yapacağız." diyor, başka bir yayına çıktığında "250 bin" diyor, en sonunda çıkıp 320 bin konut yapacağını ifade ediyor. Ben, Sayın Erdoğan'ın ne tedarik zinciri sorunundan ne iş gücü sorunundan ne de yapı malzemesi sorunundan haberdar olduğunu sanıyorum, Sayın Erdoğan giderayak harikalar diyarında. Kendisi, bir kararnameyle tüm bu işlerin çözüleceğine inanıyor olabilir, etrafındaki arkadaşlar da bu sorunları kendisine iletmiyor olabilir ama ben söyleyeyim: Deprem bölgesinde bir yılda 320 bin konutu inşa edeceğiniz bir gerçeklik bulunmamaktadır. Tüm inşaat sektörünü bitirdiniz, kala kala sizin üç beş tane yandaşınız kaldı. İş gücü yok, tedarik zinciri yok, kalifiye eleman yok, plan yok, proje yok; sadece ve sadece elinizde bir tane kararname var, bununla da depremzedeye hiçbir şey veremezsiniz. Bugün deprem bölgesinde hâlâ geçici barınmalarda dahi ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Depremi üzerinden iki ay geçti ama iktidar hâlâ konteyner kent kurmaktan âcizken, geçici barınma alanlarını ve geçici yaşam alanlarını hayata geçirememişken kısa vadeli planlarını tutturamadan orta ve uzun vadeli plana geçerseniz milyonlarca depremzedeye hayal satmış olursunuz. Ne yazık ki iktidar bugün tam da bunu, üstelik mühendisliği, mimarlığı, şehir planlamacılığını yok sayan bir kararnameyle yapıyor.

Değerli milletvekilleri, deprem bölgesinde yaşanan yıkımı daha net görebilmek için rakamlara bakmamız gerekiyor. Bölgede toplamda yıkılması gereken bağımsız bölüm sayısı yaklaşık 800 bin. Partimizin hazırladığı rapora göre bina kayıp ve hasarı 44,2 milyar dolar; altyapı, tarım, sanayi ve hizmet sektörleri kaynaklı fiziki hasar 24,3 milyar dolar; üretim faaliyetlerinin azalması sonucu oluşacak katma değer kaybı 13,3 milyar dolar; yıkım, hafriyat, konteyner, iâşe ve ibate harcamaları 18,9 milyar dolar; Türkiye'nin beşerî sermaye kaybı ise 17,6 milyar dolar; eşya ve otomobil kaybı ise 8 milyar dolar; toplamda faturası 126,3 milyar dolar yani bugünkü güncel kurla ele aldığımızda 2,5 trilyon TL. Bu rakamın üzerine bir de ihalelerdeki fahiş bedelleri ve TOKİ'nin, Bakanlığın fiyat farkı yetkisini eklediğimizde 3,5 trilyonluk bir fatura karşımıza çıkıyor. 2023 yılı bütçe gelirinin yüzde 65'i kadar bir zarar mevcut. Bu zararı, buradaki maliyeti doğru yönetemezseniz ne bölgeyi yeniden ayağa kaldıracak ne de depremzedeleri yeniden hayatın akışına katabilirsiniz.

Deprem bölgesinin ayağa kalkması için 13 madde ortaya koyduk. 13 milyon depremzedenin sorunu Erdoğan'ın şapkadan çıkan kararnamesiyle değil, ayakları yere sağlam basan, akıldan, bilimden yana olan önerilerle çözülür; bunu biliyoruz. 14 Mayıs'tan sonra Millet İttifakı olarak, Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun liderliğinde; deprem bölgesinde evi veya iş yeri yıkılan veya yıkılacak olan tüm hak sahiplerinin bankalardan ve esnaf kefalet kooperatiflerinden aldıkları kredilerin anapara ve faizlerini sileceğiz. Sosyal devlet ilkesi çerçevesinde, depremzedelere yapılacak yeni konut ve iş yerleri için herhangi bir ödeme almayacağız. Depremzede iş insanları ve esnafın vergi borçlarını, sigorta prim borçlarını faizsiz ve uygun koşullarda

taksitlendireceğiz. Deprem bölgesindeki çiftçilerimizin kredi, anapara ve faiz borçlarını sileceğiz. Çiftçinin ürününe, besicinin hayvanına maliyet artı makul kâr üzerinden fiyat garantisi vereceğiz. Deprem yönetmeliklerine uygun olarak güçlendirilmesi gereken tüm yapılar için hak sahiplerine uygun koşullu ve uzun vadeli finansman sağlayacağız. Oluşturulacak hasar tespit komisyonlarında çalışanların hem güvencesi hem de sorumluluğu olacak. Konutları ve iş yerleri yıkılan ya da yıkılacak tüm ailelerin internet hizmeti en az üç yıl süreyle devlet tarafından karşılanacak.

Depremde otomobil, kamyon, kamyonet, tır, otobüs, motosiklet, traktör, biçerdöver gibi ulaşım ve hizmet araçlarını kaybeden depremzedelere yeni araç alımlarında faizsiz, uzun vadeli kredi sağlayacağız. Ayrıca, motorlu taşıtlar vergisi ve ÖTV'ye tabi araçlardan bir sefere mahsus vergi almayacağız. Deprem bölgesindeki işçi ücretlerinden bir yıl boyunca vergi almayacağız, SGK primlerini bir yıl boyunca devlet olarak biz ödeyeceğiz; bu sayede emekçilerin deprem bölgesine dönüp üretim sürecine daha uygun koşullarda katılmasını sağlayacağız.

Vakıf üniversitelerinde okuyanlar da dâhil, depremzede öğrencilerin öğrenci harçlarını ve yurt ücretlerini devlet olarak biz karşılayacağız. Deprem bölgesinde yıkılan veya kullanılmaz hâle gelen altyapının yeniden ayağa kaldırılmasından sorumlu, merkezi yönetim olacak. Özellikle kırsal bölgelerdeki kamu personellerinin lojman ihtiyacını güvenli ve süratli bir şekilde karşılayacağız. Deprem bölgesinin yeniden yapılanmasında, kamudan ihale alan firmalara bölgede yürüteceği işlerde çalıştıracığı personelin en az yüzde 25'inin bölge halkından olması zorunluluğu getireceğiz.

Deprem bölgesindeki vatandaşlarımıza sesleniyorum: Size söz, afetin yaralarını hep birlikte saracağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ULAŞ KARASU (Devamla) – Değerli milletvekilleri, inşa sürecinin en önemli paydaşlarından biri de benim mensubu olduğum inşaat mühendisleri. Yıllarca verilen büyük emekleriyle, KPSS'den aldıkları yüksek puanla analarının ak sütü gibi helal atama hakkını kazanan kamudaki inşaat mühendislerinin özlük hakları emsallerinin çok gerisinde. Kamuda çalışma barışını yok eden bu uygulamaya derhâl son vereceğiz, özlük haklarındaki bu adaletsizliği kaldıracacağız. Proje üreten, altyapı, üstyapı inşasına faal rol alan 150 bin kamu mühendisinin insanca, hakça maaş ve özlük taleplerini karşılamak boynumuzun borcudur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Tanal...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da engelli vatandaşların yaşadığı mağduriyete ve sel felaketi sonrası şehirde yaşanan içme suyu sıkıntısına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Şanlıurfa'dan bana engellilerin telefonları geliyor, diyorlar ki: "Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin araçlarına veyahut da halk otobüslerine engelliler binemiyor yani oradaki belediye araçları engellilerin binmesine uygun koşullarda değil." Şanlıurfalı engelli kardeşlerimiz mağdurdur. Belediyenin bu engelli kardeşlerimizin mağduriyetini bir an önce gidermesi lazım, bir. İkincisi, sel felaketi nedeniyle vatandaşımız orada sağlıklı, temiz içme suyuna hâlen erişemiyor. Şanlıurfalılar bu konuda mağdurdur. Bakanlığın devreye girmesi lazım, Belediyenin devreye girmesi lazım, Valiliğin devreye girmesi lazım. Artık Şanlıurfalılar hakikaten bu kötü yönetimden bıktı usandı, yeter artık!

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

5.- 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1/292) ile İç Tüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 437) (Devam)

BAŞKAN – 4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- (1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 4'üncü madde üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın İbrahim Halil Oral.

Buyurunuz Sayın Oral. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Olağanüstü Hâl Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 4'üncü maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu vesileyle, dün vefat yıl dönümü olan, neslimizin mimarı, ülkücü hareketin banisi Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş Bey'i rahmet, dua ve özlemlerle anıyorum. Başbuğ Türkeş sadece bir siyasi parti Genel Başkanı ya da siyasetçi değildi, ömrünü Türk milletine adanmış, her anını, her saniyesini Türk milletinin bekasına harcamış bir liderdi. Onu her geçen yıl çok daha fazla anıyoruz. Ruhu şad, mekânı cennet olsun.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığımızın tezkeresinde de belirtildiği üzere, bu kararname 24 Şubattan beri TBMM gündemine girmeyi beklemektedir. Üyesi olduğum Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu bu süreçte 2 kez toplanmasına rağmen kendisine sevk edilen bu kararnamayı görüşmemiştir. Doğrudan 11 ilimizi, dolaylı olarak - abartısız söylüyorum- 81 ilimizi etkilemiş olan büyük bir depremde sonra yürütülecek yeniden inşa süreci elbette hızlı yapılması gereken bir iştir. Ancak, bu hız kesinlikle ihmali ve yeni felaketlere yol açacak sonuçları doğuracak şekilde olmamalıdır çünkü bu felaket sadece binalarda yıkım yaratmamıştır; şehirleri, hayatları, ticareti, siyaseti ve sosyal alan olan her şeyi yıkmıştır. Medeniyetin merkezi şehirdir. Bu ilke kadim dünya imparatorluklarından beri süregelen Medine şehrinin etrafında tohumları atılmış bir medeniyettir. Binalar dikmek ile insanların yaşayışını şehirlere inşa etmek aynı şey değildir. Rant kırı sürülmüş ihaleleri seri bir şekilde yapmak ile geleceğe mimari eserler bırakmak, aynı iş değildir. On binlerce artçının yaşadığı, zeminin daha kendisini bulamadığı bir coğrafyada alelacele inşaat yapmak hatadır. İmar plan süreçlerini devre dışı bırakarak sorunu hızlı konut üretimine indirgeyen bu yaklaşımın sosyal donatılar ve kentsel altyapı açısından yetersiz kalacağı görülmektedir. Şehirler her coğrafyanın tarihi, kültürü, iklimi göz önünde tutularak kimliğe sahip bir şekilde yeniden inşa edilmelidir. Ormanlarda keyfi uygulamanın önünü açan bir kararnameyle gelecek nesillere yaşanacak coğrafyalar bırakılamaz. Bu iş, Türkiye Büyük Millet Meclisinde kapanışa beş kala, ıftardan önce geçirelim de bitsin mantığıyla değil, gündeme girdiği ilk andan itibaren ihtisas komisyonlarında ve kamuoyunda uzmanlarla etraflıca tartışılarak yapılmalıydı.

Kıymetli milletvekilleri, hasarlı binaların yıkımında âciz kalan, enkaz kaldırmayı beceremeyen ve hatta pek çok cenazeyi sahiplerine ulaştıramayan iktidarın bu jet hızındaki imarsız, plansız yeniden inşa hamlesini asla tek yönlü düşünemeyiz. Bir

yandan İçişleri Bakanlığı deprem öncesinde başlayan ve inşası devam eden binalarla alakalı genelge yayınlayıp inşaatları durdurmaktadır, diğer yandan ise “Kazmayı, küreği vurduk.” nidalarıyla jet hızında inşaat yapılmaya çalışılmaktadır.

Değerli iktidar mensupları, siz 14 Mayıs’ta iktidarı inşallah bırakacaksınız ama bu ülkede yaşamaya hep beraber devam edeceğiz. “Yaptım, oldu” mantığıyla bu işler asla olmaz. “Bölgedeki büyük deprem aralıkları beş yüz yıl ile bin yıl” diye sıramızı saldık mantığıyla şehir inşa edilmez.

Depremden sonra basit bir denklem kurulması gerekiyordu; en hızlısından çadır temini ve çadır kentlerin kurulması bunun birinci ayağıydı, başaramadınız. Siyaset heveslisi, nepotist Kızılay Başkanımız kurum itibarını yerle bir etti, çadırların satılması gibi iğrenç bir olay yaşadık. İkinci olarak, prefabrik konutlar ve bunların altyapısı planlanmalıydı. Vatandaşlarımızın mümkün olduğunca bu konutlara yerleşmesi, bu süreçte de kalıcı konutlara temel olarak altyapının inşası başlanmalıydı. Prefabrik konut meselesi şu an çadır dağıtımından farksız bir hâledir. Bütün bunlar sürerken kalıcı konutlar için dayanıklılık, zemin, mimari ve sosyal hayatı merkeze alan çalışmalar yürütülmeliydi ama iktidar seçime giderken temel atma törenleri yapıp oy devşirmeyi, enkaz üstlerinde miting yapmayı tercih etti. İhaleler, rantlar ve işin maddi yönü iktidara daha tatlı geldi. Bu talana “Durl” diyecek yetkiyi inşallah Millet İttifakı olarak 14 Mayıs’ta milletimizden alacağız, ilk inşamızı da o gün yapacağız. İlk inşa edeceğimiz şey bina olmayacak, ilk inşamızı adalet olacak, adalet. Bu hatalarda vebali olan herkesin de hesabını vermesi için gerekli olan bağışsız yargıyı da inşa edeceğiz.

Kıymetli milletvekilleri, iktidar depremden sonra AFAD üzerinden milyarlarca lira bağış toplamıştır. Bunun yanında zaten devletin bütçesinden kalıcı konut inşası için ciddi meblağlar ayrılmıştır. Buna rağmen biz hâlâ kalıcı konutlar üzerinden yüce dinimizin ve Diyanet İşleri Başkanlığı gibi kıymetli bir kurumun istismar edileceğine şahitlik ediyoruz. Geçtiğimiz haftalarda “Ramazan ve Dayanışma” başlıklı bir hutbe okumuştunuz Diyanet. Hutbede ve sonrasında Diyanet İşleri Başkanının da bizzat beyanlarında kalıcı konutların inşası için zekât ve sadaka verilmesi istenmiştir. Toplumsal dayanışmanın her noktasında elbette ki zekât ve sadaka yer alacaktır ancak iktidar kendi bütçesi ve toplanan bağışlar yetmezmiş gibi hâlâ camileri kendi politikalarının icrasında bir alan olarak kullanmaktadır. Bu iktidar pandemide IBAN üstüne IBAN paylaştı, o paralar ne oldu, tam olarak bilemiyoruz. Deprem oldu, televizyonlardan, internetten, meydanlardan, pek çok alandan yardım çağrıları yapıldı, AFAD milyarlarca lira topladı. Yetmedi, şimdi içini boşalttıkları hazineyle yapamayacakları kalıcı konutlar için “Az çok demeyelim, boş geçmeyelim.” mantığıyla, reklam için camilerimizi kullanıyorlar. Parayı; vergiyle veren millet, sadakayı veren millet, zekâtlarını veren millet, bağışla veren yine millet. Peki, siz ne iş yapacaksınız? Devlet yönetmeyi müteahhitlik yapmak mı zannediyorsunuz? İktidarın her sıkıştığında yüce dinimize tutunması, onu siper edinmesi artık bıktırmıştır. Bu gerçeği göremeyenlerin kızarmayan yüzlerine sandık Osmanlı tokadı gibi çarpacaktır.

Sayın milletvekilleri, Gazî Meclis çatısı altında 27’nci Dönemin son görüşmelerini ve konuşmalarını yapıyoruz. Muhtemelen benim için bu konuşma, dönemin son konuşması olacak. Bu vesileyle milletimizin lehine yapılan bütün çalışmalarda emeği geçen siz milletvekili arkadaşlarıma, danışman arkadaşlarımıza, Meclis idari personelimize yürekten teşekkür etmek istiyorum, Allah razı olsun. Dönem boyunca, merhum Âkif’in dizelerinde dediği gibi “Zulmü alkışlayamam, zalimi asla sevemem.” şiarıyla hareket ettim. “Çiğnerim, çiğnenirim, Hakk’ı tutar kaldırırm.” duruşunu sergilemeye çalıştım. Adalet üzerine, hak üzerine yapıcı muhalefet yapmaya çalıştım. Umarım millet nezdinde bu karşılık bulmuştur. Yüce Peygamber Efendimiz hastalığının en ağır olduğu zamanlardan birinde Müslümanlara şöyle seslenmişti: “Ey insanlar! Sizden birine vurmuşsam işte sırtım, gelsin vursun. Birinizin malını almışsam gelsin hakkını alsın.” Bu yüce prensibe ve sünnete uyarak ben de milletimizin hakkını savunmak dışında yaptıklarımız, ettiklerimiz olduysa helallik istiyorum. Sürçülisan ettiyssek affola.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Teşekkür ederim.

Gelecek dönemde çok daha güçlü, saray gölgesinde değil, millet sinesinde bir Mecliste çalışmayı Allah bizlere nasip etsin.

Bu düşüncelerle teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Suzan Şahin.

Buyurunuz Sayın Şahin. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli üyeler; 5 Şubat akşamı tüm Türkiye uykuya daldı.

6 Şubat sabaha karşı deprem felaketiyle uyandıığımızda artık hiçbir şey eskisi gibi değildi. Canlarımızı kaybettik, yuvalarımız yıkıldı, dağıldı. Yaşanan depremler sonrası resmî kayıtlara göre 56 bin bina enkaza dönüştü, 37 bin bina da kullanılamaz hâlde yani toplamda 94 bine yakın binamız yıkıldı.

Değerli milletvekilleri, neden bu kadar bina yıkıldı, neden on binlerce canımız yitip gitti, neden yuvalarımız darmadağın oldu? Sorumsuzluk değil, sorumsuzluklar zincirinin sonucu, vicdansızlığın, ahlaki değerleri yitirmenin sonucu kaybolup gitti her şeyimiz. Her olayda olduğu gibi yine suçlular bulundu: Müteahhitler tutuklanıyor. Tamam, tutuklansın, sözümüz yok. Peki, bir tek onlar mı suçlu? Peki, ya inşaatlara ruhsat ve oturma izni veren belediyeler, yapı denetim şirketleri, gerekli tespitleri yapmayan, kentsel dönüşüm planlarını bir türlü onaylamayan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ne olacak? Oy ve para uğruna defalarca imar affı çıkaranlar ne olacak? Bunların hiç mi suçu yok? Emeklilere yapılan iyileştirmenin olduğu torba yasanın içine imar affını koyup kurnazca yüce Mecliste imar affına onay alanlar, sizler, bizler suçlusunuz. Usulsüzlüğü imar affıyla legalize ettiğiniz, ranttan beslendiğiniz insan hayatını paraya tercih ettiğiniz için sizler çok suçlusunuz. Ama Deprem Komisyonundayım, gelen giden anlatıyor, herkes süttten çıkmış ak kaşık gibi. Ağaç nerede, diye soruyorsunuz. “Balta kesti.” Balta nerede? “Suya düştü.” Su nerede? “İnek içti.” İnek nerede? “Dağa kaçtı.” Hiç kimse sorumlu değil, hiç kimse bir sorumluluk üstlenmiyor. Meğerse bu ölenler boşuna ölmüş. İnsanın aklından geçiyor: Gidip o mezarların başına “Ya, kardeşim, siz suçluymuşsunuz, hiç kimse suç ve sorumluluk almıyor. Niye öldünüz?” diyesim geliyor. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Doğal bir afet olan deprem kentlerde hasar ve yıkımlara, insanların ise barınsız kalmalarına neden olmaktadır. Şimdi, acılarımızın üzerine dağ gibi sorunlarımız var. Hiç olmazsa ona kayıtsız kalmayın. Deprem sonrasında hem insanların barınma sorunlarının çözülmesi hem de bir an önce enkazlar kaldırılarak yeniden yapılaşma gerekmektedir. Bunu da bölgeler arasında nasıl ayrımcılık yaparak yapmaya çalıştığınızı sevgili Gökhan Zeybek Vekilim anlattı, teşekkür ederim. Hep olduğu gibi Hatay üvey evlat.

Yıkılan yapıların yerine kullanılacak daha dayanıklı yapılar inşa edilmelidir. Bu da bilimin ışığında, doğa ve insan sağlığına zarar vermeden yapılmalıdır. Şehirlerin kültürü, birikimi, ruhu kaybedilmeden yapılmalıdır. Alelacele yapılamaz, şehirlerimiz ebediyen ölür. Afetler meydana gelmeden önce zarar azaltmaya yönelik gerekli tedbirleri içeren pratik ve hızlı müdahaleyi sağlayacak politikalar geliştirilmelidir. Konunun hassasiyetine binaen yaptırıma yönelik hükümleri olan, vatandaşı mağdur etmeyecek, yardım ve destek alternatifleri ortaya konulmalıdır ama jeolojik yapı, zemin, zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açmak, risk taşıyan, Bakanlık veya idare tarafından belirlenen ve Bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca kararlaştırılan alanlar rant için yapılaşmaya açılmamalıdır. Kamu düzeni veya güvenliğinin olağan

hayatı durduracak ve kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu yerlerde planlama ya da altyapı hizmetleri yetersiz olan veya imar mevzuatına aykırı yapılaşma bulunan hasarlı olan alanlar ranta açılmamalıdır. Peki, bugün ne yapılmak isteniyor? Şu an gördüğümüz kararnameyle hiç kimseye sormadan, kapalı kapılar ardında alınan saray kararlarıyla ormanlarımız, meralarımız inşaata açılacak, betona boğulacak, hem de bu yaşanan deprem felaketi bahane edilerek yapılacak bütün bunlar. On binlerce insanımızın acılarını çiğneyerek bahaneyle yapacaklar bu talanı; yazıklar olsun diyorum.

Bu tür alanların inşaata açılma yetkisi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında ve Tarım ve Orman Bakanlığında sormasına bile gerek yok. "Buraları orman ve mera alanından çıkardım." diyecek, olacak bitecek; oh, ne âlâ memleket. İzmir depreminden sonra 375 hektar orman alanı deprem konutları için TOKİ'ye verildi, doğa talan edildi. Bu kadar yıkımın ve can kaybının sorumlusu olan Bakanlığa bugün yine bir KHK'yle inanılmaz yetkiler veriliyor. Öyle ki ormana ve meraya inşaat yapabilecek, planlar askıya çıkarılmayarak halktan saklanacak, itiraz edilemeyecek; "süre tasarrufu" kılıfı adı altında itiraz hakkımız gasbedilecek. En iyi yaptığınız iş bu gasp. Taşınmaz mülkiyeti ve imar hakları kısmen veya tamamen başka bir alana aktarılabilir, vasıf değişikliği yapılabilir, hazine adına tescilli de yapılacak.

Değerli milletvekilleri, deprem, rantı yeniden üretmenin, doğayı yok etmenin fırsatı olamaz, olmamalı. Taşlık, kayalık, verimsiz ormanlar ve Mera Kanunu kapsamındaki alanlar yerleşime açılmamalı. Kuş göç yollarının, endemiklerin, biyoçeşitliliğin korunması hayattır. Yeniden beton yapılaşma çözüm olamaz, olmamalı. Bugün depremi konuşuyoruz ama yarın bambaşka afetleri konuşuyor olacağız; iklim krizi gibi. O krizlere karşı en güçlü güvencemiz de ormanlarımız ve tarım alanlarımız. Konut sorununu çözenin çeşit çeşit yolları var ama AKP yine kolayca kaçma derdinde. Artık yeter, artık akıl ve bilim öne çıksın, vizyonsuz ve iş bilmez uygulamalarınız son bulsun; bıktı bu millet yönetmezliğinizden, bıktık artık.

Sayın milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak Türkiye'nin idari mevzuat sisteminde afetlerle ilgili hüküm düzenlemelerinin yenilenmesi amacıyla önerilerimiz açık ve nettir. Anayasa'yla kesin bir hükümle imar affı ve barışı yasaklanmalıdır. Afetlere karşı önlem alma ve afet sonrası yardım ve yeniden yapılanma süreçlerinde devletin ödev ve sorumluluklarını tarif edecek nitelikte Anayasa'da düzenleme yapılmalıdır. Afet ve şehircilik bakanlığı kurulmalıdır. Türkiye'nin depreme hazırlık süreci Türkiye'nin millî menfaatleri bakımından özel bir kapsamda açık ele alınmalıdır. Bu kadar canı artık savaşılda kaybetmiyoruz. Bu, artık bir millî güvenlik sorunudur. Bölge deprem konseyleri kurulmalıdır. Bölge ve kent ölçeğinde afet risk azaltma eylem programı hazırlanmalıdır. Yapı güvence sistemleri kanunu çıkarılmalı; yapım sigortaları, afet sigortaları ve afet bonusu uygulamaları başlatılmalıdır. İmar Kanunu çağın ve teknolojinin güncel ihtiyaçlarına uygun olarak ivedilikle yenilenmelidir. İmar Kanunu'nda denetim sistemi bütüncül olarak yapılandırılmalıdır. Sadece yapı denetimiyle değil plan ve imar denetimi de uygulamanın içinde olmalıdır. Denetimsiz yapılaşmaya cezai müeyyideler artırılmalıdır. 1999 yılından önce yapılan ve hâlâ yürürlükte olan imar planları güncel, jeolojik, jeoteknik etütlere göre revize edilmelidir. Tüm yapıların deprem güvenlik sertifikası yani yapı kimlik kartı belediyelerce çıkarılmalı, yapı üzerinde özel bir ortamda açık veri olarak sunulmalıdır. Bindiğimiz asansör, arabayı her yıl muayene ettiriyoruz ama ailemizin yaşadığı apartmanları denetlemiyoruz. Tek yapı ölçeğindeki deformasyonlar, ilçe ve büyükşehir belediyelerince şikâyet gerektirmeksizin iskândan bir yıl sonra ve sonrasında periyodik olarak beş yılda bir denetlenmelidir. Yapılardaki yapı statğine müdahale edilme riski olan tüm tadilat işleri ruhsata tabi olmalı, tadilat işleri ilçe belediyelerince denetlenip tadilat sonrası uygunluk verilmeden faaliyete geçilmemelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – Bitiriyorum.

Bina yapımı ve tadilat işlerinde görev alan her usta, ustabaşı, işçi yapı statği ve statik bütünlüğüne yönelik temel eğitimden geçirilerek yeterlilik belgesi alınmalıdır. Sadece mimari projeye göre değil, statik projeye göre de ruhsat ve eklerine aykırı imalatlar için tutanak tutulması zorunlu hâle getirilmelidir. Ulusal afet eylem fonu yönetmeliği hazırlanmalıdır. Siz bunları ve bunun gibi birçok önlemleri alacağınıza fırsatçılık ile talan derdindesiniz. Artık şunu herkes bilmelidir ki bizleri depremler değil, denetlenmeyen, usulsüz beton yığınları yani binalar öldürdü.

Değerli milletvekilleri, bu facianın bir katili var, o da liyakatsiz atamalarla kurumların içini boşaltanlar, ranta yol verip yuvalarımızı yıkanlardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – Bitiriyorum efendim, selamlıyorum.

Faili oldukları katliamın hesabını vermesi gerekenlerin yeni katliamlar oluşturma girişimlerine asla izin vermeyeceğiz. Doğaya, canlıya, insana karşı işlediğiniz tüm suçları biliyoruz. Doğa alanlarını tekrar imara ve ranta açmak, insanların yaşam alanlarına el koymak kabul edilemez. Deprem öncesinde ve sonrasında da yapılan tüm sorumsuzlukları bu millet asla unutmayacak, hesabını 14 Mayıs'tan sonra soracağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Vazgeçmeyeceğiz. Aziz milletim, inancımız var; bu kötülük, karanlık, kara kış son kış. İnanın kederler bitecek, ülkeme yine baharlar gelecek! Kemal Kılıçdaroğlu sözünde duracak diyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Arap Baharı olmasın?

BAŞKAN – 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum.

Yürütme

MADDE 5- (1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 5'inci madde üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan Sıdalı.

Buyurunuz Sayın Sıdalı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ HAKAN SİDALI (Mersin) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hukukun teminatı olan ve adaletin tesis edilmesi için gece gündüz demeden çalışan tüm avukatlarımızın Avukatlar Günü'nü kutluyor, kutsal vazifelerinde kolaylıklar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, gördüğümüz Cumhurbaşkanlığı kararnamesine yönelik gerekçede depremten etkilenen il, ilçe ve köylerde yıkılan ve yıkılacak yapıların yeniden inşa edilmesi öngörülüyor. Vatandaşlarımıza zemini uygun olan yerlerde yeni konutların süratle yapılıp teslim edileceğini söylüyorsunuz; buradaki anahtar kelime "zemini uygun olan yerler" ifadesi. Hem tarım arazilerinin, çayır ve meraların amaç dışı kullanımını ve ormanlık alanların tahribatını önlemeye yönelik adımlar attığınızı belirtiyor hem de bu verimli alanları hedef hâline getiriyorsunuz. Sayın Cumhurbaşkanı yeni yapılaşmanın ovalardan dağlara doğru olacağını söylemişti fakat görüyoruz ki bu söz havada kalmış. Bir yandan "uygun zemin" diyeceksiniz, diğer yandan tarım arazilerinin üzerinde iş makinelerini gezdireceksiniz. Uçsuz bucaksız tarlaların içine temel atılmış, yakında binalar yükselecek.

“Birinci derece tarım alanı vasfı yok, dezenformasyon yapıyorsunuz.” diyorsunuz; göz var, izan var, tarla orada, temel de orada.

Yetmiyor, ceviz ve badem ıslahında çok önemli bir yere sahip olan Kahramanmaraş’ta ülkemizin tek ceviz gen havuzunun içerisine toplu konut dikiliyor, âdeta üretimin geleceğine beton döküyorsunuz. Sıfırdan kusursuz şehirler inşa etme imkânımız varken iklim krizinin yıkıcı etkilerini, doğal afetlere karşı korunmayı dikkate almadan yine bir oldubitti süreci işletmeye çalışıyorsunuz. Bugün alınan tüm kararlar önümüzdeki on yılları etkileyecek fakat siz geleceği düşünmeden dostlar alışverişte görsün mantığıyla bir imar sürecine girişiyorsunuz çünkü bu kararnameyle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına hiçbir yere danışmadan, onay almadan, sadece göstermelik bir zemin etüdüyle inşaat faaliyeti yapma yetkisi veriliyor. İmar Kanunu, Orman Kanunu, Tarım Kanunu, Toprak Koruma Kanunu, hepsi rafa kaldırılmış durumda. Tarım alanlarına, sulak alanlara, alüvyon arazilerine bina yapılması sebebiyle kentlerimizin yerle bir olmasından, binlerce insanımızın hayatını kaybetmesinden hiç ders çıkarmamış gibi davranıyor; bilimle, uzmanlıkla, doğayla kavgaya vites yükselterek devam ediyorsunuz.

Diğer yandan, bu durum, doğal afet kaynaklı risklerin yanında tarımsal alanların kaybedilmesinden kaynaklı olarak gıda kaynaklı riskleri de artırıyor. Yirmi yıllık iktidarınızda toplamda 3 milyon hektar tarım alanını kullanım amacı dışına çıkarıp doların yeşilini doğanın yeşiline tercih ettiğiniz yetmedi, şimdi de depremzede çiftçilerimizin arazilerine göz dikmişsiniz. Tarlasından başka işi de geliri de olmayan çiftçilerimiz, üretim tekrar ayağa kalksın diye destek beklerken toprağından da oluyor. Kesintisiz gıda tedariği için üretimin bir an önce yeniden başlaması gerekiyor. Ülkemizdeki toplam tarımsal üretimin yüzde 15’inin yapıldığı bir bölgeden bahsediyoruz. Burada üretimin sekteye uğraması zaten çok yukarılarda seyreden gıda enflasyonunun da artması anlamına geliyor, oysaki bir an önce bölgede tarımsal hayatın aktif bir şekilde başlaması gerekiyordu.

Deprem sebebiyle bölgedeki çiftçilerimiz sermaye varlıklarının büyük bir kısmını kaybetti; alet ve makineler başta olmak üzere sulama sistemleri ve tarımsal altyapılar zarar gördü. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü tarafından hazırlanan tespit raporuna göre altyapı, hayvancılık ve mahsullerde 1,3 milyar dolar; tarım sektöründe toplamda 5,1 milyar dolar kaybımız var.

Depremler zaten borç batağında olan çiftçilerimizin gelir kaynaklarını ve refahını kuruttu. Üretime devam etmeleri için ilgili kurumlara büyük görevler düşüyor. Öncelikle, çok kapsamlı ve gerçekçi bir hasar tespit çalışması yapılmalı. Unutmayalım, doğru veri, doğru çözümün anahtarıdır. Depremden etkilenen illerdeki vatandaşlarımızın üçte 1’inin tarımdan geçimini sağladığını da unutmamalıyız. Çiftçi Kayıt Sistemi’ne kayıtlı olanların haricinde, tek geçim kaynağı tarım olan ancak çeşitli sebeplerden dolayı kaydı bulunmayan çok ciddi bir tarımsal nüfustan bahsediyoruz. Sadece ÇKS’li çiftçilere yapılacak yardımlar eksik ve verimsiz olacaktır.

İlk olarak, tam bir tarımsal nüfus tespiti yaparak işe başlamalıydınız. Tarımda çalışacak iş gücüne yönelik eksiklikler tamamlanmalıydı. Hal sistemi, tedarik zinciri gibi aksamalar yüzünden çiftçilerimizin tarlada kalan ürünlerinin alınması için kurumlara harekete geçmeli, mağduriyet giderilmeliydi. Üreticilerin üretime devam etmek için ihtiyacı olan tarım araçları temin edilmeli; tohum, gübre, ilaç, mazot başta olmak üzere tüm tarımsal girdilere ulaşmaları kolaylaştırılmalı; hatta bölgeye destek amaçlı bütün bunlar bir yıl üstlenilmeliydi, tarımsal iş gücü ve istihdam planlaması yapılarak somut destekler hayata geçirilmeliydi, aksi hâlde tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinden bahsetmek imkânsız olacak ve bu, kapımızdaki gıda krizi ve yüksek gıda enflasyonunu da daha da artıracak.

Evet, kıymetli milletvekilleri, genel hayata etkili afet bölgesi olarak ilan edilen illere sürekli yenileri ekleniyor. Her açıklamada tüm Mersin heyecanla bakıyor ama her seferinde yine görmezden geldiğini fark ediyor. Sizin Mersin’le derdiniz nedir, gerçekten merak ediyoruz. Depremi yaşayan illerden sonra depremde en çok etkilenen yerin memleketim Mersin olduğunu bu kürsüden de çeşitli platformlardan da defalarca söyledim. Depremzedelere kucak açan Mersin’in nüfusu en az 400 bin kişi arttı, en az diyorum çünkü hiç kimse ne kadar olduğunu bilmiyor, hesaplayamıyor; domino taşı gibi artarak büyüyen koordinasyonsuzluk burada da devam ediyor. Gelen tüm depremzedelerin başımızın üstünde yeri var, Mersinli hemşerilerimizin evleri bu depremzedelere açıldı, ekmeklerini bölüştüler, en güzel şekilde de ağırlamaya çalışıyorlar fakat hepimiz çok iyi biliyoruz ki her kentin bir altyapı, üstyapı kapasitesi var. Bunu, depremi yaşadığımız ilk haftadan beri söylüyoruz, biz söylüyoruz, biz dinliyoruz; artık bugün Mersin’de ciddi bir kapasite aşımı söz konusu. Yaşanan bu yoğun göç dalgası altyapı, ulaşım ve barınma başta olmak üzere mevcut imkânlarımızla karşılanabilecek düzeyde değil. Bu durum, iş hayatından eğitime, sağlıktan sosyal yaşama kadar genel yaşamı etkileyen bir hâl almış durumda. Hemşehrilerimizin ve göç eden vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını sürdürülebilir bir şekilde karşılayabilmek ve kentin daha dirençli hâle gelmesi için vakit kaybetmeden harekete geçilmesi gerekiyor.

Buradan tüm Mersin milletvekillerine sesleniyorum: Hepinizin benzer çağrılar aldığınıza eminim. Doğal afetin sosyal afete dönüşmesini önlemek Hükümetin asli görevidir. Mevcut tabloda Mersin’e yönelik bir destek paketi açıklamak tercih değil bir zorunluluktur, mecburiyettir. Bu doğrultuda, Mersin özel bir destek statüsü kapsamına hemen alınmalı. Merkezî bütçeden Mersin’deki kayıtlı nüfusa göre aktarılan kaynaklar fiilî durum dikkate alınarak yeniden hesaplanmalı ve acilen kullanıma açılmalı çünkü kayıtlı nüfus ile yaşayan nüfus arasında artık dağlar kadar fark var. Yardımlarda Mersin’deki depremzedeler de dikkate alınmalı. Kamu hizmetlerinin sürdürülebilir bir şekilde devamı için gerekli altyapı ve personel sayısı yeniden düzenlenmeli, yatırım teşvik sisteminde üçüncü bölgede yer alan şehir Mersin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Tamamlıyorum.

...olağanüstü koşullar göz önünde bulundurularak acilen beşinci bölgeye alınmalı. Yıllardır “billboard”larda resim olarak kalan, taahhüt ettiğiniz, söz verdiğiniz ekonomik ve sosyal hayatı etkileyecek projeler gerçekten, samimiyetle, ivedilikle tamamlanmalı. Bu zorlu süreçte Mersin ve Mersinliler üzerine düşeni fazlasıyla yaptılar, yapmaya da devam ediyorlar ve buradan söylüyorum, büyük bir özveriyle de devam edecekler. Zira, depremzedeler bizim dostlarımız, kardeşlerimiz, akrabalarımız.

Buradan iktidara tekraren çağrımız kendi üzerine düşeni yapması ve Mersin’in yükünü hafifletmesidir ama nafîle. Aynen şu andaki gibi biz konuşuyoruz, biz dinliyoruz ama sandıkta biz konuşacağız, siz dinleyeceksiniz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5’inci madde kabul edilmiştir.

Komisyondun bir redaksiyon talebi vardır.

Buyurunuz Sayın Başkan.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyoruz.

Görüşülmekte olan 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin adının “Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanun” şeklinde değiştirilmesine; ayrıca, metinde geçen ve görüştüğümüz kararnameye atıfta bulunan “Cumhurbaşkanlığı kararnamesi” ibarelerinin “kanun” olarak değiştirilmesine yönelik redaksiyon talebimiz vardır.

Takdirlerinize arz ediyorum.

BAŞKAN – Redaksiyon talebiniz kayıtlara geçmiştir.

Görüşülen Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, redaksiyon talebi -her ne kadar içeriğe itirazlarımız olsa da- yasama kalitesi açısından ve mevzuata dercedildiği sırada herhangi bir tartışmaya mahal vermemesi açısından, bu redaksiyon talebinin Genel Kurul tarafından oylanması doğru olacaktır.

Takdirlerinize sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel, böyle bir ilk uygulamanın uygulayıcısı olmak istemem. Yapılan oylama içerisinde redaksiyon işleminin de oylanması gerçekleşecek.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Peki.

Bunun da kayda geçmesi kıymetli yani “Verilecek ‘kabul’ oyları redaksiyon talebini de kabul etme.” anlamına gelir diyorsunuz.

BAŞKAN – Evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam Sayın Başkan.

BAŞKAN – Redaksiyon talebiniz kayıtlara geçmiştir.

Görüşülen Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin kabul edilmesi hâlinde redaksiyon işlemi Başkanlığımızca gerçekleştirilecektir.

Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın ve bugün yapılacak diğer açık oylamaların elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Bu açıklama bugün yapılacak diğer açık oylamalar için de geçerli olacaktır.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 126 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin (1/292) açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı	:	345
Kabul	:	244
Ret	:	101 (*)□

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Mustafa Açıkgöz	Enez Kaplan
Nevşehir	Tekirdağ”

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Şimdi İç Tüzük’ün 145’inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bıraktığımız açık oylamaları yapacağız.

387 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin açık oylamasına başlıyoruz.

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 387) (Devam)

BAŞKAN – Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi’nin açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı	:	346
Kabul	:	337
Ret	:	8
Çekimser	:	1 (*)□

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Mustafa Açıkgöz	Enez Kaplan
Nevşehir	Tekirdağ”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

398 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin açık oylamasına başlıyoruz.

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4766) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 398) (Devam)

BAŞKAN – Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi’nin açık oylama sonucu:

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

“Kullanılan oy sayısı : 345
Kabul : 341
Ret : 3
Çekimser : 1 (*)□
Kâtip Üye Kâtip Üye
Mustafa Açıkgöz Enez Kaplan
Nevşehir Tekirdağ”

Böylece teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.
Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.
VI.- ÖNERİLER (Devam)

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, 440 sıra sayılı Meclis Araştırması Komisyonu Raporu’nun görüşmelerinde gruplar adına yapılacak konuşmaların süresinin birden fazla kişi tarafından kullanılabilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ve 14 Mayıs 2023 Pazar günü Cumhurbaşkanlığı Seçimi’yle birlikte yapılacak 28’inci Dönem Milletvekili Genel Seçimi’ne ilişkin kesin sonuçların 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu’nun 37’nci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 3’üncü maddesine göre Yüksek Seçim Kurulunca ilanını takip eden 3’üncü gün saat 14.00’te toplanmak üzere tatile girmesine ilişkin önerisi

5/4/2023

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 5/4/2023 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda aşağıdaki önerinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Mustafa Elitaş
Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu
Başkan Vekili
Meral Danış Beştaş
Halkların Demokratik Partisi Grubu
Başkan Vekili

Özgür Özel
Cumhuriyet Halk Partisi Grubu
Başkan Vekili
Muhammed Levent Bülbül
Milliyetçi Hareket Partisi Grubu
Başkan Vekili

Dursun Müsavat Dervişoğlu
İYİ Parti Grubu
Başkan Vekili

Öneri:
Genel Kurulun;

Daha önce 6 Nisan 2023 Perşembe günü birleşiminde gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmına alınarak görüşmelerinin bu birleşimde yapılmasına karar verilen 440 sıra sayılı Meclis Araştırması Komisyonu Raporu’nun görüşmelerinde gruplar adına yapılacak konuşmaların süresinin birden fazla kişi tarafından kullanılabilmesi,

6 Nisan 2023 Perşembe günü birleşiminde gündemin “Seçim” kısmında bulunan işlerin tamamlanması hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7 Nisan 2023 Cuma gününden başlamak üzere,

6 Nisan 2023 Perşembe günü birleşiminde gündemin “Seçim” kısmında bulunan işlerin tamamlanamaması ve 7 Nisan Cuma günü birleşiminde gündemin “Seçim” kısmında bulunan işlerin tamamlanması hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin 8 Nisan 2023 Cumartesi gününden başlamak üzere,

14 Mayıs 2023 Pazar günü Cumhurbaşkanlığı seçimiyle birlikte yapılacak 28’inci Dönem milletvekili genel seçimine ilişkin kesin sonuçların 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu’nun 37’nci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 3’üncü maddesine göre Yüksek Seçim Kurulunca ilanını takip eden 3’üncü gün saat 14.00’te toplanmak üzere tatile girmesi,

Önerilmiştir.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6’ncı sırada yer alan, 399 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

6.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4856) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 399)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.
Ertelenmiştir.

7’nci sırada yer alan, 376 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlayacağız.

7.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 376)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.
Ertelenmiştir.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince 440 sıra sayılı Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu üzerindeki genel görüşmeyi yapmak, Kişisel Verileri Koruma Kurulunda ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boş bulunan üyeliklere seçim yapmak için 6 Nisan 2023 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.33

X.- KOMİSYONLAR BÜLTENİ (*)

- 1.- 01/07/2019-31/12/2019 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 31/12/2019 tarihinde komisyonlarda bulunan kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (III)
- 2.- 01/01/2020-30/06/2020 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 30/06/2020 tarihinde komisyonlarda bulunan kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (IV)
- 3.- 01/07/2020-31/12/2020 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 31/12/2020 tarihinde komisyonlarda bulunan kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (V)
- 4.- 01/01/2021-30/06/2021 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 30/06/2021 tarihinde komisyonlarda bulunan kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (VI)
- 5.- 01/07/2021-31/12/2021 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 31/12/2021 tarihinde komisyonlarda bulunan kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (VII)

(*) III, IV, V, VI ve VII'nci Komisyonlar Bülteni tutanağa eklidir.